

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

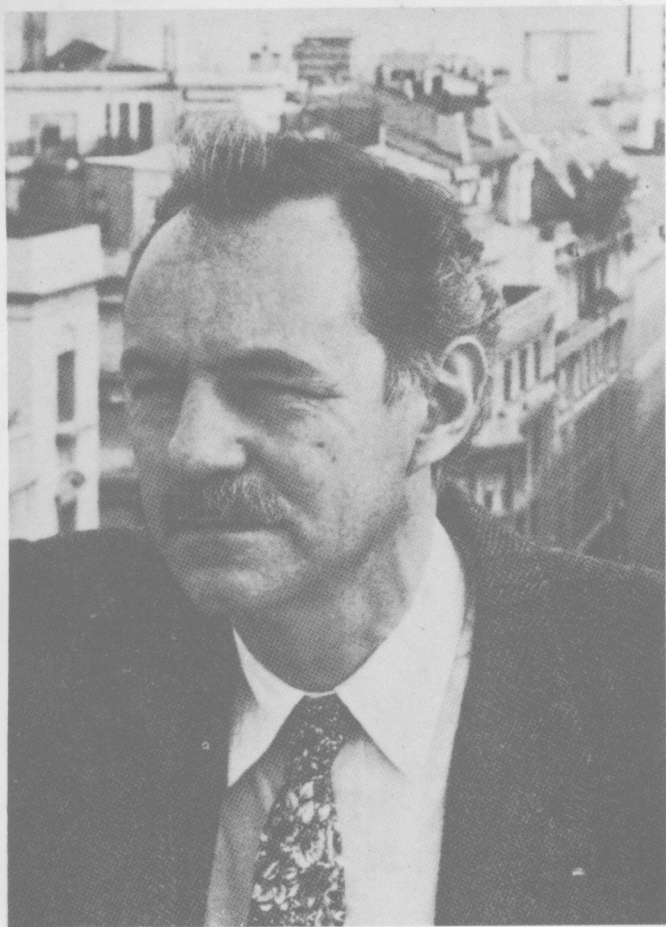
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ZEYTİNLİ
LABİRENT
EDUARDO MENDOZA

EDUARDO MENDOZA

Eduardo Mendoza 1943 yılında Barselona'da doğdu. 1973-1982 yılları arasında New York'ta yaşadı. Birleşmiş Milletler'de çevirmen olarak çalıştı. İlk kitabı *"La verdad sobre el caso Savolta"* 1975'te yayımlandı. *"Genç Kızlar Labirentinin Esrarı"* (Remzi Kitabevi, 1990) yazarın ikinci kitabıdır. Bu kitabın başarısı üzerine, aynı kahramanın yeni serüvenlerini konu alan *"El laberinto de las aceitunas"*ı (Zeytinli Labirent) yazdı. Yeni İspanyol Edebiyatının en çok konuşulan kişilerinden biri olan Mendoza'nın 1986'da yayımlanan kitabı *"La ciudad de los prodigios"* büyük bir ilgiyle karşılanarak on iki baskılık bir satışa ulaştı.

EDUARDO MENDOZA' NIN BAŞLICA KİTAPLARI:

La verdad sobre el caso Savolta

Genç Kızlar Labirentinin Esrarı (El misterio de la cripta embrujada)

(Türkçesi: Hüseyin Boysan, Remzi Kitabevi, 1990)

La ciudad de los prodigios

La isla inaudita

EDUARDO MENDOZA

ZEYTİNLİ LABİRENT

Türkçesi
Hüseyin Boysan

Zeytinli Labirent

Özgün adı: *El laberinto de las aceitunas*, 1982

© 1982 Eduardo Mendoza

© 1991 Remzi Kitabevi

Her hakkı saklıdır.

Fransızca'dan çeviren: *Hüseyin Boysan*

Hüseyin Boysan'ın başlıca çevirileri:

Catherine Hermary-Vieille (*Gecelerin Veziri*), Jerzy Kosinski (*Çelik Bilye*), Georges Simenon (*Maigret Korkuyor, Maigret ve Muhbir*), Jeanne Cordelier (*Hayat Kadını*), Eduardo Mendoza (*Genç Kızlar Labirentinin Esrarı*)

Dizi redaksiyon sorumlusu: *Zeynep Süreyya*

Dizi kapak tasarımı ve sayfa düzeni: *Sinan Saraçoğlu*

Dizi amblemi: *Ömer Erduran*

Kapak düzeni: *Mete Özgencil*

Birinci basım: Ağustos 1991

Baskı adedi: 3000

ISBN 975-14-0270-0

KTB 91.34.Y.0030.0347

Remzi Kitabevi A.Ş.

Selvili Mescit S. 3 34440 Çağaloğlu-İstanbul

Tlf: 522 7248 - 522 0583, Fax: 522 9055

Evrım Matbaacılık Ltd. Şti.

Selvili Mescit S. 3 34440 Çağaloğlu-İstanbul, 1991

ÇAĞDAŞ
EDEBİYAT

17

Dizi no: 36

Ücretsiz

ZEYTİNLİ LABİRENT

Romanın Adımları

Kim Tarafından

ve Nasıl Kaçırıldım

Ve Neden?

Kötü Bir Adım

Karmakarışıklık

Şimdi de Sinema Söz Konusu

Bir Temizliktir Gidiyor

Yeterli Değil

Dolaplar

Miam – Miam

Hırgür Devam Ediyor

Düş ve Akıl

Kararsızlığa Dair ya da Kader

Kim Geçmişine Perde Çekmez

Kim Sırrını Gizlemez

Her Şey Kötü Gidiyor

Her Şey Yolunda

Aşka Dair

Şiddete Dair

Paraya Dair

İktidara Dair

Ateşle Oynuyoruz

Dur Durak Yok

Her Şey Yükseliyor

Sofular Arasında

Şarkıcı Dişi Şeytan

Tehlike

Nükleer mi? Hayır, Siz Buyurun

Zeytinlerin Algoritması

I

Kim Tarafından Ve Nasıl Kaçırıldım

— Sayın yolcular, kumandan Flippo –ki bu yakınlar-
da geçirdiği bir katarakt ameliyatından sonra bugün gö-
reve başladı– ve ekibi, sizleri, Madrid'e gidecek olan
404 uçuş sayılı seferimizde ağırlamaktan mutluluk du-
yarlar. Hepinize iyi yolculuklar dileriz. Uçuş süresi takri-
ben 50 dakika, yükseklik...

Barselona–Madrid arası uçmaya benden çok daha
alışkın olan yolcular, emniyet kemerlerini bağlayıp, sön-
dürdükleri puroları kulak arkası ettiler. Motorlar hırılda-
dı, ilerlemeye başlayan uçak endişe verici bir titremeye
kapılmıştı, kendi kendime, bu karada böyle olursa, İs-
panya semasında neler olmaz, diye düşünüyordum. Bel-
ki bir mucize eseri Madrid'e varıvermişizdir diye uçağın
camından baktım, ama karanlıklar içinde eriyen Prat
Havaalanı'nın bulanık görüntüsünden başka bir şey se-
çemedim ve kendi kendime, meraklı bir okuyucunun
çoktan sormaya başlamış olacağı soruları sıralamaya gi-
riştim: Benim gibi bir garibanın bu uçakta ne işi var,
hangi rüzgâr beni krallığın başkentine atıyor ve her gün
binlerce İspanyolun boyun eğdikleri bu angaryayı böyle
inceden inceye betimlemenin ne anlamı var? Buna kar-

şılık hareketli geçen yaşamımın en tehlikeli, en karmaşık ve bu anlatıdan ders çıkaracak olanlar için en eğitici serüvenlerinden birinin Madrid'te başladığını bildireceğim. Ama her şeyin uçakta başladığını söylemek yalan olur, çünkü aslında olaylar bir gece önce başlamıştı. Kronolojik açıdan dertlerimin başlangıcı olarak bu tarihi verebilirim.

Üzerinde yaşadığım kuzey yarımküreye ilkbahar gelmişti. İlk tomurcukların patlamasıyla sağlam tıbbi bilgilerine, idarecilik vasıflarına ve katı disiplin anlayışına, bunlarla taban tabana zıt bir doğa sevgisini de katmış olan Dr. Sugranes bana gül fidanlarına dadanan küçük gübre böceklerini ustalıkla keşfedip, cesaretle izleyip, hararetle yok etme görevini yüklemişti. Bu fidanlar Doktor Sugranes'in gururu olup, bizi çevreleyen jeolojik ve ruhsal kuraklığa rağmen inatçı gayretlerimiz sonucu bunları yetiştirmeyi başarmıştık. Bu kahrolası kınkanatlılar, tabii onlara böyle diyebilirsek, geceleri sofraya oturup gülleri tıkınıyorlardı. İşte yukarıda sözünü ettiğim gece, "Ölümsüz Kent" in sivil hükümetini bisikletiyle izlemiş, ellilik bir Gerone'lu olan Pepito Purulences ve ben, ellerimizde bir çekiç ve bir kova, dikenler arasında dört ayak, kızıışmış dişi böceğin sesini beceriksizce taklide çalışıyorduk. Anımsadığım kadarıyla bu tür mücadelelerde acemi olan Pepito bir de tahrik olmuş, durmadan söyleniyordu:

— Neden böcek yerine kız avlamaya göndermezler ki bizi?

Ben de avlarımızı ürkütmemek için boyuna susmasını tembihliyorum, ama adamın ağzını kapatmasını beceremiyordum. Hele o göz gözü görmez, kurt ini gibi karanlık gecede, elinin altına böcek kabuğuna benzer bir şey rastlayıp da öldürücü olmasını istediği bir sertlikle çeki-

ci yapıştırıp ayak başparmağını ezdiğinde gel de sustur!.. Görevimi hakkıyla yerine getirebilmek için onu dinlememeye çalışıyordum: Çünkü içi yeterince böcek dolu bir kova sunamadığımız takdirde Dr. Sugranes öfkelenebilirdi, aramızdaki ilişkiyse öyle her fırtınaya dayanabilecek güçte değildi, üstelik son günlerde zihnim Buenos Aires'den uydu aracılığıyla yayınlanacak maça takılmıştı, bizim Millilerle Arjantinliler karşılaşacaktı, bu çok önemli maçı bizim sefil Sosyal Güvenlik ek bina-mızdaki tek televizyondan yalnızca kusursuz davranışları olan hastalar izleyebilecekti. Aslında son günlerdeki davranışlarımın hiçbir eleştirilecek yanı yoktu, çünkü epey geride kalmış bir tarihte, oldukça kavgacı ve ağzı bozuk, başkalarının malına, onuruna ve bedenine saygı göstermeyen kısacası toplum içinde yaşamın temel kurallarını pek takmayan bir tiptim, ama bu kurumda geçirdiğim yıllar, Dr. Sugranes ve uzman ekibinin tedavisi ve gösterdiğim iyi niyetli çabalar – bu benim fikrim – sonucu yaptıklarına pişman olmuş bir suçluya, yepyeni bir insana dönüşmüştüm, hatta hatta bir doğruluk, güzel konuşma ve erdem örneği oldum diyebilirim. Ama maa-lesef, iyileştiğimin bilincine varıp, mahkemenin beni burada tutmasının gereği kalmadığına inandığımdan ve hak ettiğim özgürlükten yararlanmak isteği duyduğumdan, bazen sabırsızlığımın üstün gelmesini engelleyemiyor, hastabakıcılarla dövüşüp, bana ait olmayan eşyaları kırıp döküyor, belki de kötü bir niyetleri olmadan dişiliklerini gereğince saklayamayan hemşire ve diğer hastaların kadın ziyaretçilerine takılıyordum. Buna yetkililerin işgüzârlıklarını, doktorların çıkış kâğıdımı imzalamadaki çekingenliklerini, idari formalitelerin herkesçe bilinen ağırlığını eklediğimizde sayısız başvurularıma –asla pes etmiyor, düzenli bir biçimde her türlü idari,

adli vs... kademeye yolluyordum– karşın altı yıl geçtiği halde bu tımarhane duvarları arasındaki ikametim hâlâ sürüyordu. İşte yaşadığım bu ilkbahar gecesinde durum bu merkezdeydi.

Ama bu buruk umutlarla dolu ruh halim bile birden arkadaşımın sesinin kesilmiş olmasını fark etmemi engellemedi. Bir süre sonra sessizlikten huylanarak fısıldadım:

— Pepito, ne yapıyorsun?

Soruma sadece yaprak hışırtıları karşılık verdi.

— Pepito, orada mısın? diye yineledim, ama boşuna.

Bir tehlike tehdidi hissettim ve her olasılığa hazır olup kulağım kırıste, dikkat kesildim, aslında deneyimlerim bana dikkat kesilmenin, her türlü şiddete baştan boyun eğip kül yutmaz bir ifade takınmaktan başka bir şey olmadığını göstermiştir.

Çok geçmeden iri yarı iki gölge üstümüze çullanıp beni yere yapıştırdı ve bağırmamı engellemek için kafamı toprağa gömdü. Ellerimin ve ağzımın bağlandığını hissettim, her türlü direnişin gereksiz olduğunu bildiğimden, son gücümü pis bir paçavra tıklmadan önce ağzımdaki gübre ve böcekleri tükürmeye harcadım. Bu girişimim de başarılı olamadığından bu kez tükürüğümü yutmamaya çabaladım. Gerek bilimsel nedenlerle, gerekse dayanışma amacıyla bunu denemeye istekli olanlar varsa ne kadar zor olduğunu saptayabilirler.

Bana saldıran zorbaların dayanışma duygusuyla en ufak bir ilişkileri yoktu elbet. Beni paket eder etmez, güller arasından çekerek sürüklediler, sonra tuttukları gibi tımarhane duvarından aşırıdılar ve bahçeyi çevreleyen yolun sert toprağına küt diye atıverdiler. Havalandığım sırada, yakınlarla park etmiş bir otomobil gözüme ilişti ve o an bir şakanın değil, vahim bir olayın kurbanı

olduğumu anladım. Bu arada saldırganlar da duvardan atlamış ve beni bacaklarımdan tutup sürüklemeye başlamışlardı. İşte böyle son derece onursuz bir biçimde arabaya kadar çekildim, arka kapı içerden açıldı ve beni içeri attılar, o sırada tanıdığımı sandığım bir ses emir veriyordu:

— Çalıştır ve gazla.

Bulunduğum yerden bir çift cilalı ayakkabı, beyaz çoraplar, iki kıllı ayak bileği ve bir tergal pantolon paçası görebiliyordum. Zorbalar beni basamak yapıp içeri daldılar, motor çalıştı ve meçhule doğru yola çıktık.

— Yalnız mıydı? diye sordu hareket emrini veren.

— Bir kaçık daha vardı, dedi zebanilerden biri.

— Ona ne yaptınız?

— Zararsız hale getirdik.

— Kimsenin görmediğinden eminsiniz ya?

Zebaniler yeminlere başladılar, harekâtın olaysız geçtiğine inanan şefleri, şoföre anayoldan ayrılıp, تنها bir köşede durması için emir verdi. Bu da yapılırca dört el beni çözmeye girişti. Güçbela doğrulabildim ve anlatılarımın sadık okuyucularının iyi tanıdıkları komiser Flores'in güler yüzüyle burun buruna geldim. Onu tanımayanlara şunu bildireyim; dost olmadığımız halde, kaderin oyunu komiser Flores'le beni uzun süre bir araya getirmiş, hayat yollarımızı hem birbirinden uzak, hem paralel götürmüştü; sonunda şöyle bir paradoks ortaya çıkmış, o benim sayemde terfi tablosunda zirveye tırmanırken, ben, onun himayesi sayesinde giderek aşağılara yuvarlanmış, merdivenin en dibine varmış; az önce söylediğim bu hayırsever kuruma düşmüştüm. Komiser Flores'in hoş bir fiziği, erkeksi bir görünüşü olup, özenle giyinir ve rahat konuşurdu. Ama gördüğüm kadarıyla zamanın acımasız orağı, yanaklarını şişirip, tepesini kel-

leştirip, dişlerini şürütüp, kemer üstüne göbek taşıyıp o zarif siluetini ve havasını yok edip, her şart ve mekânda, her iklimde yağ bezlerinin hızlı çalışmasını sağlamıştı. Gözlemlerimi burada kesmem gerek çünkü, az önce saydığım özelliklerin mutlu sahibi benimle konuşmaya başlamıştı.

— Sakın bana oyun oynamaya kalkma yoksa burnunu gayrı safi milli hasılamızdan beter bir biçimde dümdüz ediveririm.

Mesajı kayda geçtiğimi anlayınca devam etti.

— Sanırım, firarını en ince ayrıntılarına kadar organize edip, tereyağından kıl çeker gibi gerçekleştirenin ben olduğunu görünce memnun kalmışsındır. Bilirsin ki ben hep senin ve hemcinslerinin iyiliğini düşünerek hareket ederim. Ve şimdi bana şükran borcun olduğundan, efendice davranacağına söz verirsen şu ağzındaki tıkcacı çıkarırım.

Kabul anlamında kaşlarını oynattım ve komiserin bir işaretiyle ajanları, gırtladıma kadar inen, görünüşüne ve tadına bakılırsa makine yağı silmekte kullanılan paçavrayı çıkardılar.

Otomobil tekrar harekete geçmiş ve Barselona yönünde ilerlemeye başlamıştı; komiser konuşmasını sürdürdü.

— Belki inanmayacaksın ama bu küçük komedi çok yüce bir amaca yönelik. Keyfilik kadar görevime ve yapıma ters bir husus yoktur. Çok yüksek yerden gelen emirleri uyguladığımı ve hedefi sen olan bu görevin çok gizli olduğunu bilmen yeter. Sen de ağzını sıkı tutmak zorundasın.

Geçici bir—iki trafik tıkanıklığı dışında yolculuğumuz tam bir sessizlik içinde geçiyordu. Bunca uzun bir ayrılıktan sonra kente giren o karmaşık caddelerin görünüşü-

şü yüreğimi kabarttı, içinde bulunduğum rahatsız pozisyonundan dolayı heyecanımı ancak gözlerime dolan yaşlarla dışarı vurabildim: Diz üstü yerde oturuyor, sadece polislerin bacaklarından destek bulabiliyor, yanlış anlamalara neden olmamak için de onlara fazla yaslanamıyordum. İşte böylece pek gelip geçeni olmayan bir anacaddede durduk. Komiser, polisler ve ben, hep birlikte indik, üzerinde hiçbir şey yazmayan demir bir kapıya kadar yürüdük, komiser açtı ve içeri girdi, polisler de tekmelerle beni içeri atıp, çekip gittiler.

Çubuk floresanlarla aydınlanmış, basık tavanlı bir geçitte komiserle baş başa kalmıştık, yol boyunca sıralanmış çöp torbaları ortalığı pek kötü kokutmuştu. Ama komiserin böyle ayrıntıların tadını çıkaracak vakti yoktu besbelli, beni kolumdan çekerek hızlı hızlı yürüyordu; karşımıza bir kapı daha çıktı, onu da açınca kendimizi muazzam bir mutfakta bulduk. Etrafta bir yığın beyaz gömlekli, kafaları boneli insan kaynaşıyordu. Havadaki o iştah açıcı koku ve servise hazır yemeklerin olağanüstü görüntüsü buranın çok lüks bir restorana ait olduğu izlenimi bıraktı bende. Böylesi bir cennetle tımarhanenin o ezeli organik çürüme kokusu arasında acıklı bir kıyaslama yapmaktan kendimi alamadım, ama adil olmak gerek şu anda içinde bulunduğum bu gastronomi tapınağında da az önce koskoca bir vichyssoise tenceresinde ayaklarını serinleten bir aşçıya rastlamıştım.

Kimse ne aradığımızı sormadan mutfağı geçtik ve herhalde salona açılan çifte kanatlı kapıdan değil de ilk geçtiğimize pek benzeyen bir başka koridora açılan bir başka kapıdan çıktık, bu ikinci koridor da birincisinin eşiydi, çöpler hariç. Gide gide koskoca ve bomboş bir yük asansörüne vardık, o da sayısız katlardan geçtikten sonra bizi içinden kirli çamaşırlar taşan bir arabanın bu-

lunduğu bir katta bıraktı. Hep yeni ufuklar peşindeyiz ya, geniş ve uzun bir başka koridora daldık. Bu seferkinin zemini kalın bir halıyla kaplı olup tavanından kristal avizeler ve birtakım süsler sarkıyor, duvarlarda cilalı tahta kapılar sıralanıyordu. Bütün bunlar bir otelde olduğumuzu gösteriyordu, ama hangisinde?

II

Ve Neden?

Komiser Flores bu tahminler arasında küflenmeme fırsat bırakmadan, kısacık da olsa bir uyum sağlama dönemine izin vermeksizin sanki bu ani dekor değişikliği olmamış gibi hareket ediyordu. Bu muhteşem koridorda onun önünde yürürken bir yandan da kışımın tekme mesafesinden uzak kalmasına dikkat ediyordum; gezmiz, tokmağında “Lütfen rahatsız etmeyin” yazılı bir karton parçasının sallandığı bir kapıda son buldu. Komiser cilalı kapıyı tıklattı, içeriden kim o diye bir ses geldi, komiser “Flores” diye adını verdi ve ben kapıdaki kartona göre bambaşka bir karşılama beklerken kapı açılıverdi. Bana göre odada çok fazla eşya vardı, bunu söylememin nedeni zevklerimin sade oluşu değil, kimselere yakalanmadan pencereye ulaşip tüyme olasılığı göremeyişimdendir. Bu durumda ben de firar planımı erteleyip, araziye incelemeye koyuldum. Bu arada hafiften bir şok geçirdiğimi de belirtelim, çünkü bu kategorideki bir otelde yatak ve bidenin olmayışı beni bir hayli şaşırtmıştı. Girerken odadaki zatı görmemiştim, çünkü kendisi kapı arkasında mevzilenip ancak kim olduğumuzu gördükten sonra ortaya çıkmış ve hemen ardımızdan kapıyı kapatıp kilitlemiş, zincirlemiş ve sürgüyü itmişti. Atletik

yapılı, olgun yaşlarda bir beydi karşımızdaki. Yüz hatları ve hareketlerinden soylu bir aileden geldiği belli oluyordu. Usturayla pek güzel yontulmuş gri saçları, bronz bir teni olup, dış görünüşüne özen gösteren her ellilikte hissedilen o iyi cins şarküteri esintisi yayılıyordu adan. Ama bence mutluluğun sırrı bu olmamalı çünkü, bu bey endişeli, kuşkulu ve biraz da isterikti. Bize ne bir hoş geldiniz, dedi, ne hal hatır sordu, doğruca gidip üzerinde kesme kristal bir tablayla bir telefonun durduğu, odanın ortalık yerindeki yazı masasının gerisine kuruldu. Galiba yerini kapacağımızdan korkmuştu bu beyzade, çünkü oturur oturmaz sakinleşti, yüzünde alıksı bir gülümseme belirdi ve yaklaşmamızı işaret etti. İşte o an bu adamı kesinkes bir yerlerden tanıdığım duygusuna kapıldım. Nereden olduğunu bulmaya çabalarken o kıvılcım, bilinçaltının kara kuyusuna düşüverdi, belleğim onu oradan tekrar çıkarttığında iş işten geçmiş, olaylar geri dönölmez noktaya varmış olacaktı. Yazı masasına yaklaştık, köşe kapmaca meraklısı, parmağıyla beni göstererek komisere baktı ve ortaya çıkan ikilemi şu soruyla çözdü:

— Bu, o mu?

— Evet ekselans, diye cevap verdi komiser Flores.

Ekselans diye hitap edilen kişi bana uzatmış olduğu işaretparmağını tekrar kıvırdı ve bu kez sözcükler aracılığıyla bana yöneldi.

— Kiminle konuştuğunu biliyor musun oğlum? diye sordu. Başımı hayır anlamında salladım.

“Anlat ona Flo–Flo, dedi komisere.

Komiser kulağımın dibine sokularak sanki karşımızdakinin söylediklerini duymaması gerekirmiş gibi fısıldadı.

— Sayın Tarım Bakanı Ceregumio Lavaca.

Bir saniye beklemeden dizlerimi kırdım, derin bir soluk aldım, masanın üzerinden balıklama dalıp bu seçkin kişinin elini öpmek üzere sıçramaya hazırlanıyordum ki komiser Flores'in o malum yerime bir diz atmasıyla feleğimi şaşırdım. İnsanların unvana tapmasına alışkın olan bu üstün kişi hemen gülümseyerek, serçe-parmağıyla burnunu karıştırmak suretiyle bir samimiyet atmosferi yaratıverdi. Komiser bir sandalye çekip oturdu. Ben esas duruşumu bozmamayı yeğledim. Sayın Bakan kolları sıvadı, bu arada bileğindeki bir dövme dikkatimi çekti, kalbe saplanmış bir ok resmini "Hepsi orospu" yazısı çevreliyordu.

— Çocuğum kendi kendine soruyorsundur mutlaka, diye Sayın Bakan önemli söylevine başladı, acaba neden seni istettim ve neden bu görüşme şanıma uyacak bir mermer sarayda değil de bir otelin isimsizliğinde gerçekleşiyor. Öyle değil mi?

Hafiften diz çökmeyi denedim, yüce temsilci konuşmasını sürdürüyordu.

"Kimse yanlış anlamasın: Ben Tarım Bakanı'yım ama işlerinin sorunlarıyla uğraşırım. Tarım işine de Denizcilik Bakanı bakar. Sorumluluklardan sıyrılabilmek için küçük bir numara. Bunu açıklıyorum –yine parmağını bana doğru uzatmıştı, bu kez ucunda minik bir sümük parçacığı sallanıyordu– çünkü komiser Flores, bir-iki çekinceli noktayı bir kenara bırakırsak, senin ağzı sıkılığına güvenebileceğimi söyledi. Dolayısıyla fazla girişe lüzum yok. Hem zaten bugün herkes ülkenin içinden geçtiği durumu yakından biliyor, aslında belki de içinden geçtiği derken iyimser konuşuyorum, çünkü bu durumdan sıyrılabilceğimizin de hiçbir belirtisi yok. Marksizmin gözü üzerimizde, kapitalizm vargücüyle bizi eleştiriyor ve bizler de teröristlerin, casusların, kışkır-

tıcı ajanların açgözlü spekülâtörlerin, korsanların, fanatiklerin, ayrılıkçıların, her taşın altından çıkan Yahudilerin hedefi haline geldik. Şiddet kol geziyor, panik yayılıyor, ahlak batmak üzere, Devlet fırtınaya tutulmuş, kısacası kurumlarımız kaygan zemine oturmuş. Beni karamsar sanmayın: Yine de ufukta bir umut ışığı görebiliyorum.

Elini koynuna soktu, bezden bir muska çıkardı ve taparcasına öptü.

“Bu sınavda o bizi terk etmeyecek. Şimdi bir kadeh bir şey atmaya ne dersiniz?

Ayağa kalktı ve küçük bir dolabın kapağını açtı, meğer bu da gizli bir buzdolabıymış. Bir şişe şampanya çıkarıp yazı masasının üzerine koydu.

“Bardaklar nerede bilemiyorum. Ama biraz iyi niyet ve beceriyle her şey hallolur. Şimdi banyodan ağız çalkalamak için kullanılan bardağı getiririm, onu ikiniz kullanırsınız, ben de şişeyi kafama dikerim.

Bir kapının ardında kayboldu, sonra elinde kenarı süt rengi yarım ay biçimi lekelerle bezenmiş bir bardakla geri döndü.

“Korkmayın: Bunu sadece ben kullandım, dişimi fırçalamıştım. Çok diş macunu kokuyorsa biraz suya tutayım. Hayır mı? İyi o halde.

Şişeyi komisere uzattı.

“Açınız Flo-Flo, patlayıcı uzmanı olan sizsiniz, ha ha ha!..

Komiser Flores'in çarpık bir gülümsemeyle çekiştir-diği tıpa sonunda tavana kadar sıçradı, şişenin ağzından dökülen köpükler halıya yayıldı.

“Yippii! diye haykırdı Sayın Bakan, pek sevinçliydi.

Komiser diş bardağını doldurdu ve şişeyi bakana uzattı, o da aldı ve tavuk büzüğüne benzemiş ağzına

soktu, kafasına dikti, yarım litre kadar içkiyi mideye bo-
ca etti, dilini şaklattı ve böğürdü:

“Hey gidi!.. Askerliğimi anımsadım. Şöyle etli butlu
üç piliç bulsaydık. Flo, yahu senin bu taraklarda bezin
vardır, sen şöyle bir-iki tane...

Komiser Flores, Sayın Bakan'ı dilini tutmaya davet
edermişcesine öksürdü, o da tevekkülle karşıladı.

“Tamam, tamam, diye homurdandı. Bu cana yakınlı-
ğınız benim de aklımı şaşırttı. Doğrusunu isterseniz ağır
sorumluluklarla, evdeki cadaloz arasında sürdürdüğüm
bu hayat...Neyse... –içini çekti– nerde kalmıştık?

— Bize genel durumdan... diye fısıldadı komiser.

— Evet, şimdi izninizle genelden özele geçeceğim.
Dün bir adam kaçırma olayı cereyan etti. Bu da yeni bir
şey mi, diyebilirsiniz. Haklı da sayılırsınız. Ama bu olay-
da, fazlasını sormayın, durum pek kötüye dönüştü.
Özetle, hepinizin bildiği o övgüye değer kararlılığına
rağmen Hükümet fidyeyi ödemeye hazır. İstenen tutar
öyle muazzam ki, toparlayabilmek için cari hesaplara el
koymak gerekti, bir duyulursa havada kelleler uçuşur.
İşte bizim siyasal realitemiz böylesine karmaşıktır. Hızlı
gidiyorsam elinizi kaldırın. Hayır mı? İyi, devam ediyor-
um. Fidyeye yarın sabah Madrid'in kuytu kahvelerinden
birinde teslim edilecek. Harekâta en ufak bir tehlike
söz konusu değil. Önemli olan tahmin ettiğiniz gibi, her
bakımdan güvenilir bir aracı bulmak, öyle biri olmalı ki
yaşadığı çevre nedeniyle medyayla, siyasi gruplarla,
borsa çevreleriyle, kilise meclisleriyle ya da askeri kulis-
lerle hiçbir teması olmasın. İşte bu nedenle Barselo-
na'ya, bu tam bir Avrupalı olan kente, nasıl diyeyim bir
taşra kozmopolitizmine sahip bu kente geldim ve orada
her zaman etkin olan komiserimiz Flores bana senin
adını verdi sevgili yavrum.

Üstüme alınmak istemediğim bu son cümle beni birden dikkatli bir seyirci konumundan şaşkın oyuncu pozisyonuna sokmuştu. Böyle durumlar aksi gibi hep benim başıma gelirdi. Sonu gelmez karışıklıklara burnumu sokmak istemiyorsam hemen başında kesip atmak gerektiğini biliyordum. Söz istemek için parmağımı kaldırmak gafletinde bulundum. Yüce kişi kaşlarını çatarak sordu:

— Çişin mi var?

— Hayır, muhterem ekselansları, diye başladım.

Ve bu nazik başlangıçla sınırlı kaldı tüm söylevim, çünkü dehşet içinde ağzımdan toprak ve gübre parçaları fırladığını fark ettim. Önce tıkaç, sonra da onu izleyen olayların heyecanı nedeniyle kaçırılmamdan şu ana kadar usul usul yuttuğum tüm pislikler konuştukça ağzımdan dökülüyordu. Sonunda söylevimi sunabilmek için daha uygun bir anı beklemeye karar verdim, bu arada bakanın masasını kirleten küçük parçacıkları tekrar ağzıma atmak amacıyla bir araya getirmeye çabalıyordum. Bu işin de sonunu getiremedim çünkü o muhteşem ve dinamik zat politikacılara has küstahlığıyla elinin tersiyle çöpleri odanın öteki ucuna savurdu ve konuşmamı sürdürmemi işaret etti. Ama öylesine altüst olmuştum ki hem söyleyeceklerimi, hem de savlarımı destekleyecek kanıtları unutuverdim.

III

Kötü Bir Adım

Nihayet ben de Devlet çarkının karanlık odalarına adımımı attım, diye düşünüyordum. Sonra bu metaforun da gerçeklikten uzak kaldığını ve şu an bizi ilgilendiren konuyla hiçbir ilgisi olmayan birtakım konuları düşünmeye başladım. Bunun nedenine ister Dr. Sugranes'in ara sıra ileri sürdüğü gibi yaşanan anın gerçekliğinden kaçma deyin, ister yine aynı doktorun bana kızdığı zamanlar söylediği gibi, kafa yetmezliği.... Her neyse, Sayın Bakan'ın kan oturmuş ya da konjonktivit olmuş gözlerini üzerimde hissettiğim an uyumak üzereydim, sanki donup kalmam ruhsal değil de gırtlakla ilgili bir sorundanmış gibi bir öksürük numarası yaptım ve dağılmış düşünce yumağını toparlamaya çalıştım.

— Bana bir soru soracaktın? dedi Bakan bey güçlendirici bir sesle.

— Evet ekselans: Ne yapmam gerekiyor?

— Bu kadar dobra sorular sorarsan hiçbir yere varamazsın, dedi Bakan gülerek. Ama önemi yok, kem küm etmeden cevaplayacağım. Bu odada içi para dolu bir çanta var, bu görevi üstleneceksin ve içindekilerden son kuruşuna kadar sen sorumlusun. Eğer kafandan içinden bir şeyler tırtıklamak gibi zırtapoz düşünceler geçerse

Engizisyon'un daha ölmediğini anımsa yeter. Ölmedi, uyukluyor. Sanırım açık konuşuyorum. Neyse işte bu çantayı alıp Madrid'e gideceksin. Gece uçağında sana yer ayrıldı. Barajas'da bir taksiye biner ve hesabı komiser Flores'in lütfedip vereceği parayla ödersin. Çünkü ben sisteme olan güvenimin belirtisi olarak üzerimde yalnızca bonoları taşıyım. Şoföre seni *Kastilya'nın Narin Çiçeği* oteline götürmesini söylersin, orada Pilarin Canete adına tutulmuş bir oda var. Bu benim özel sekreterimdir ve takma adlar konusunda kafası hiç çalışmaz, ama kızı kovamıyorum çünkü sanırım benden gebe. Otele varınca tedbirli olmak açısından odana kapanırsın. Sabah dokuz buçukta otelden çıkarsın. Hesap ödenmiştir. Bir başka taksiye binip Café Roncesvalles'e gidersin. Adres bende yok ama taksi şoförleri mutlaka bilir. Saat on bire, beş kala kahveye girersin. İstersen bir şey içebilirsin, ama kendi kesenden, çünkü bu harekâta ayrılan para savurganlığa yetecek kadar değil. Etrafın dikkatini çekmemeye bak, çantayı elinden bırakma. Saat tam on birde biri yanına yaklaşıp saati soracak. Saatimi metroda çaldırdım, diyeceksin. Karşılık olarak, bugünlerde ahlak kalmadı gibisinden saçmalıklar söyleyecek, adama çantayı verip, üçüncü bir taksi çevirip havaalanına gideceksin, Barselona'ya kalkan ilk uçağa atlayacak ve bütün görüp işittiklerini de unutacaksın. Şunu da bil-direyim, başına bir kaza gelecek olursa bakanlık seni tanıdığını elbette yadsıyacak. Prat Havaalanı'na indiğinde komiser Flores seni karşılayacak ve doğru tımarhanene götürecektir. İnsan doğasını iyi tanıdığımdan senin bu görevi vatanseverlik ya da benzeri birtakım soylu nedenden dolayı yapacağını hiç sanmıyorum. Senin gibi bir süprüntü mutlaka bir ödül bekler. Alacaksın. Ne kadar olacak, ne zaman alacaksın bilemiyorum, çünkü henüz

77 bilançosunu hazırlamadık, ama ufak bir şey tırtıkla-rız. Memnun kaldın mı şimdi?

— Beyefendi, diye kekeledim, izniniz olursa... Bil-mem Komiser Flores durumdan sizi haberdar etti mi? İşin gerçeği, ekselans, altı yıldır bir akıl ve ruh sağlığı hastanesinde yatmaktayım. Haddim olmayarak iyileşti-ğime inanıyorum ve beni tedavi edenler özellikle de Dr. Sugranes, yani seçkin müdürümüz aynı kanıdalar. Kötü davranışlara hedef olduğumdan ya da şikâyetim oldu-ğundan değil ama ekselans, artık oradan çıkmak istiyor-um. Bilmem eksalansları hiç tımarhaneye kapatılmışlar mıydı, eğer öyleyse, pek tatsız bir yer olduğunu bilirsiz-niz. Artık girdiğim zamanki kadar genç de değilim. Yıl-lar geçiyor ekselans, ben de isterim ki...

Acıklı söylevimin ortalık yerinde Bakan beyin çek-mecedan bir transistörlü radyo çıkarıp kulağına dayadı-ğını görünce pek fazla bir şey beklememem gerektiğini anladım. Bakışları tavanı tararken, parmaklarıyla masa-da tempo tutuyordu. Ama aklın reddettiğini belleğin kaydettiğini bildiğimden umutsuzluğa kapılmadım, ya-kınlarda bir gece Bakan beyin karışık bir düş göreceği, psikanalistinin ustaca yorumu sayesinde benim istekle-rimi anımsayacağı umudunu taşıyordum. İşte bu zayıf umudun desteğiyle söylevimi bitirdim ve sözlerime ka-pılıp hafiften sıyrıldığım o mazlum havamı tekrar takın-dım. Sustuğumu gören Sayın Bakan radyosunu masaya koydu, ayağa kalktı ve narçiçeği rengi kapitone kanepeye doğru yürüdü. Neden bilmem birden bir yaya basıp bu mobilyayı yatağa döndüreceğini ummuştum, aslında bu numarayı pek severdim, ama ne gezer, yüce yaratık kış cebinden bir sustalı çıkardı, kenar mahalle kabada-yılarına has bir ustalıkla açtı ve hiç çekinmeden kanepenin minderlerinden birini kesti. Bu barbarlıktan sonra

Sayın Bakan çakısını cebine soktu, elini yırtık yerden içeri daldırdı, önce biraz minderi dolduran tüpleri boşalttı, sonra da sözü edilen çantayı çıkarıp masaya getirdi. Saçına başına tüyler takılmıştı, Bakan bey başkanlığına has bir özellik olan mizahseverliğin bir örneği olarak diz çöktü, kollarını kaldırıp indirerek, gıt gıt gıdak diye bağırarak, halıda daireler çizerek yürümeye koyuldu. Komiser Flores'le ben, bu kendiliğinden ortaya çıkıvermiş olan gag'ı gerektiği gibi alkışlamak durumunda kaldık.

— İşte çanta, dedi Sayın Bakan şartların gerektirdiği ciddiyeti takınarak; bu anahtar da onu açar. Çantayı götüreceksin ama anahtarı asla: Çünkü Hükümet terörizme yardımcı olmamak konusunda kesin kararlı. Çantayı açmak isterlerse kilidi kırsınlar. Şimdi içindeki parayı şöyle bir gözden geçirmeniz için çantayı açacağım. Üç kadar sayıyorum: Bir, iki, üç...

Çantanın kapağı açıldı, ortaya çıkan özenle yerleştirilmiş para destelerinin görünüşü karşısında beynimde titremeyen tek hücre kalmadı. Hep dünya nimetlerinden uzak yaşamakla övünen Komiser Flores bile irkilmeden edemedi.

— Nasılmış! Çok para çok!.. dedi Sayın Bakan izleyicilerde uyandırdığı etkiden memnun.

Çantayı kapattı, anahtarı cebine attı ve bana parayı, gidiş dönüş uçak biletini ve şu uyarıyı sundu:

— Unutma Hükümet hataları affetmez. Flores şu şaklabanı havaalanına götürün ve uçak havalanana kadar onu gözden kaybetmeyin. Yarın Prat'a kazık kakar dönüşünü beklersin. Benimle temasa geçmeye kalkışmayın. Ben uygun gördüğüm anda sizi ararım. Haydi gidin şimdi, vakit geç oldu, ben de banyoya kapanıp bir saat yoga yapacağım. İyi şanslar, gözünü aç oğlum. Ak-

lına şeytan girerse, İsa Peygamberimiz Efendimizin çektiklerini düşün.

Ve işte böylece anlatımın başında sözünü ettiğim uçakta buldum kendimi.

Modası geçmiş bir erkeklik tafrasına başvurup bu çağdaş ulaşım aracının bende uyandırdığı korkuyu gizlemeye çalışmayacağım. Şimdiye dek ya tramvaya asılarak ya da marşandiz tepesine yatarak yolculuk ettiğimden uçağa binmek kısmet olmamıştı. Bu ilk uçuşun benim için nasıl bir sıkıntılar dizisi olduğunu anlatmaya da kalkışmayacağım. Buna karşılık kendimi aklamak için hep soğukkanlılığımı muhafaza ettiğimi belirteyim. Ne uçağı paylaştığım zarif yolcuların, ne de dikkatle beni gözleyen cana yakın ama haşin hostesin bendeki dalgalanmaların ve kafamdan geçen kötü kehanetlerin farkına vardıklarını sanıyorum. Hep deneyimli bir yolcu gibi davrandım ve o maksatla koltuğumun karşısına konulmuş olan kusmuk torbasını küçümsediğimi sanmasınlar diye yol boyunca kendimi kusmaya zorladım. Ayaklarımı toprağın sağlamlığına basıp, Madrid Havaalanı'nın tuvaletinde rahatladıktan sonra kendimi yine güvenli ve bana verilen görevi yerine getirebilecek güçte hissettim. Yol yorgunluğunu üstümden atmıştım, oysa bugün bile televizyonda İberia Havayolları'nın reklamını görür görmez midem bulanıyor, kendimi tutamadan çığlıklar atarak havalara sığıyorum. Ama bu kadarını herkes yapıyor zaten!

Hazır konu dışına çıkmışken bazı okuyucularımın kafalarında belirmiş olan sorulara da değinmeden geçemeyeceğim: Arpası bol, eziyeti az olarak sunulmamış bir görevi, üstelik gerçek tehlikelerle de dolu olduğu halde neden kabul etmişim? Bu ya da buna benzer terimlerle böyle bir soruyu sorabilecek okuyucularımdan

kendilerini benim yerime koymalarını rica edeceğim. Sanırım ömrümün geri kalan günlerini bir psikiyatri kliniğinde kapalı olarak geçirmek istemediğimi açık seçik herkese anlattım. Geçmişime, parasal olanaklarıma ve sosyal ilişkilerime bakıldığında hiç kimsenin, hiçbir nedenden dolayı benimle ilgilenmeyeceği de apaçık! Dolayısıyla dağları bile yerinden oynatabilecek bir güce sahip olduğu varsayılan bir kişinin gözüne girme fırsatını kaçırmayacaktım herhalde!.. Sayın Bakan'ın büyük bir laf ebeliğiyle görüşmemize kattığı vatan sevgisi unsuru da büsbütün yabancı sayılmazdı ama, yüzüm kızarmadan şunu itiraf edeyim ki böylesi özgeci bir uyarma, daha önce saydığım bencilce düşünceler olmasa çabucak karar vermemi sağlayamazdı.

Taksi beni Madrid sokaklarında dolaştırırken işte kafamdan buna benzer düşünceler geçiyordu. Bu, başkenti ilk ziyaretimdi. Aslında içimden hep bu bina nedir, bu anıt kimin, bu mahalle neresi diye sormak geçiyordu, ama ihtiyatı elden bırakmamak için sormuyordum.

Bilmem neden lüks bir otelde kalacağım izlenimi edindiğimden şoföre birkaç kez adresin doğru olup olmadığını sordum. Belki de adam, görevini kötüye kullanarak, ülke aleyhine turist kazıklamaya kalkarak beni sahibiyle ortak olduğu bir batakhaneye peşkeş çekmeye kalkıyordu. Taksi şoförü olanca içtenliğiyle korkularımı kendisine açtığım için teşekkür edeceğine, koltuğunda yarım dönerek hemen hemen on iki saattir direksiyon salladığını, ay sonlarını binbir cambazlıkla çıkarabildiğini söyleyip, kolejlerin kaç patladığını bilip bilmediğini sordu ve hıyarın tekinin ukalalıklarını çekmeye mecbur olmadığını bildirdi. Sohbeti sürdürmeye gerek görme-

dim, taksimetrede yazanı ödeyip birkaç kuruş da bahşiş bıraktım. Şoför arkamdan tükürürken ben otele dalmış, resepsiyondaki, ayak tırnaklarını kesmekle meşgul kibar görünüşlü beye yönelmiştim.

— Komple, dedi daha merhaba dememe fırsat bırakmadan.

— Pilarin Canete adına bir oda ayrılmıştı.

Önce karalamalar ve çiziklerle dolu bir kâğıda, sonra da öfkeyle alayın karıştığı gözlerle bana baktı ve sonunda:

— Ah evet! Seni bekliyorduk, dedi.

Sen diye hitap etmesine aldırış etmedim, bir fiş doldurdum, resepsiyon memuru dikkatle okuduktan sonra top yapıp çöp tenekesine attı ve bana bir copa zincirlenmiş bir anahtar uzattı. Almak üzere elimi uzattığımda önce copla parmaklarıma vurdu.

— 400 papel.

— Oda ödendi, diye karşı çıktım.

— Odaya ayak basma parası ödenmedi. Ya 400 papel ya da kapı dışarı.

Çantadaki servetin dışında üzerimde topu topu 500 pesetalık bir banknot vardı. Parayı uzatıp makbuz istedim. Yazarkasa bozuk olduğundan makbuz veremeyeceğini söyleyerek parayı cebine attı.

— Hiç değilse üstünü verin, dedim.

— Orospuluğun sırası değil Pilarin Canete! diye sırtarak anahtarı kafama fırlattı ve yine pediküre daldı.

Tükenmez kalemle copun üzerinde numarası yazılı olan odaya çıktım. İçeri girdim ve arkamdan kapıyı kilitledim. Aslında oda hiç de fena değildi. Belli ki otel eskiden güzel günler görmüş, ama şu son dönemde, herhalde kriz nedeniyle gereken özen gösterilmemişti. Şilte yoktu ama yatak kocamandı, banyoda da gereken her

şey vardı ama küvetin içinde yüzene bakılırsa son müşteri burayı yanlış kullanmıştı. Pek ince eleyip sık dokuyanlardan olmadığından burada çok güzel bir gece geçireceğime inandım. Çantamı yastığın altına koyup yatağa uzandım ve filmlerde gördüğüm gibi sabah sekizde beni uyandırmalarını söylemek için telefonu kaldırdım. Telefondan yükselen kastanyet sesini bıkana kadar dinledikten sonra kapattım. Tam uyuyacaktım ki kapıya vuruldu. Kim o, dedim.

— Bar servisi, dedi bir ses.

— Ben bir şey istemedim.

— Müessesemizin ikramı.

Bedava hiçbir şeyi geri çevirmediğimden kapıyı açtım. Bir garson girdi, mesleğine has bir ustalıkla üzerinde bir şişe Pepsi-Cola ve bir bardak bulunan bir tepsi taşıyordu. Otel müdüriyetinin neyi sevdiğimi nasıl keşfettiğini bir türlü anlayamadım, belki de bu bir rastlantıdan ibaretti. Şişeyi tepside kaptığım gibi bir yandan oynamaya, bir yandan da onu öpmeye başladım, bütün bunları yaparken de garsonun bir kolunun olmadığını fark ettim.

— Şişeyi açmamı istemez misiniz bayım? diye sordu.

Olanca taşkınlığımla evet deyip şişeyi gece masasının üzerine bıraktım. Az önce de belirttiğim gibi garson tek kollu olduğundan şişe açma operasyonu yirmi dakika sürdü, o arada ben de şunları düşünmek fırsatını buldum: Ya armağan sandığım bu nesne bir tuzak ya da bir domuzluksa? Ya şişenin içinde o değerli hayat suyunun yanı sıra bir uyuşturucu, bir ilaç ya da bir zehir varsa? Ya bütün bunlar, Tanrı bilir hangi amaca yönelik, şeytani bir planın parçalarıysa? Tam düşüncelerimin bu safhasındayken garson şişeyi açmayı başardığını, artık gidemeyeceğini sordu.

— Önce bir fırt Pepsi çek bakalım, dedim.

— Beyefendi çok nazikler, ama demokrasi bu kadarını da kaldırmaz artık.

— Şunu tatmadan bu odadan çıkamazsın, diye direttim, dayılanmaya da kalkma ben seni yenerim.

Adam şöyle bir handikaplı durumunu düşündü, omuzlarını silkti ve şişeyi dudaklarına götürüp uzun uzun içti.

— Güzel, diye fikrini belirtti, pek de heyecanlanmadan.

— Kendini nasıl hissediyorsun?

— Yaşıma göre...diye söze başladı bilgece.

İkramın bir tuzak olmadığı kanısına varıp, elinden şişeyi kaptığım gibi başıma diktim ve kalanı yani yarım şişeden biraz fazlasını bitirdim. Bu eşsiz içkiyi her içişimde duyduğum o tatlı baş dönmesi her yanıma kapladı ve derin bir uykuya dalmadan önce güçbela kendimi yatağa atabildim.

Korkunç bir baş ağrısıyla uyandım. Tek kollu kapıya dayanmış horluyordu. Bu ayrıntılar ve kendimi, uzandığımı iyi anımsadığım yatak yerine, halıda bulmam sonucu, içtiğime bir uyuşturucu katılmış olduğunu anladım. Saatim olmadığından dört ayak üzerinde sürünerek garsona yaklaştım, onunki beşi gösteriyordu. Fazla duraksamadan yatağa gidip yastığı kaldırdım. Çanta hâlâ yerindeydi ama kilidi zorlanmıştı. Açtım ve bomboş olduğunu gördüm. Odanın altını üstüne getirdim, halıyı kaldırdım, duvar kâğıtlarını yırttım, ama tahmin ettiğim gibi parayı bulamadım. Bu Madridlilerin alışık olduğu türde ufak tefek araklama değil basbayağı bir hırsızlıktı.

Korkudan her tarafımı ter bastığını anlatmaya gerek yok. Benim yerimde herhangi bir anlayışlı okuyucunun yapacağını yaptığımı söylemek yeter: Küfür dağarcığım-

da ne var ne yok hepsini sıraladım, paçavra gibi yığılı duran garsonu adamakıllı tekmeledim.

İlk öfke krizimi böylece atlattıktan sonra kendime, umutsuzluğa kapılmamın hiçbir şeye yaramayacağını telkin ettim; pratik olmak, bir çıkış yolu aramak, bir sonuca varmak gerekiyordu. Önce garsonu soydum, sonra ben soyundum, giysilerimi ona giydirip onunkileri ben giydim. Sonra artık benim olan onun ceplerini boşalttım, içinden sadece şişe açmaya yarayan küçük bir madeni alet ve bir yüzünde günü geçmiş bir takvim, öteki yüzünde kombinezonlu bir kız resmi olan plastik bir kart buldum. Başka bir şey bulamadığıma şaşırdım, ama sonra düşündüm ki bu giysi kişisel eşyası olmayıp otelin verdiği bir üniforma olabilirdi. Kısa bir muhasebeden sonra bulduklarımı el koymaya karar verdim. Kol saatini ve benim Barselona'ya geri dönmeme yarayan uçak biletini de aldım, sonra biraz çarşaf yırtıp, hem benim, hem de benden önce bu odada oraya buraya dokunmuş olabileceklerin izlerini sildim. Garsonu yatağa sürükledim ve az önce yattığım yere yatırdım, çantayı alıp banyoya girdim. Tuvalet kâğıdı rulosuna el sürülmemişti. Oradan 400 yaprak koparıp az önce paranın bulunduğu yere özenle yerleştirdim. Çalışmalarım bittiğinden yaptığımdan oldukça memnun kalmıştım. Tabii kimsenin bunu yutacağı yoktu ama olsun, hiç yoktan iyiydi. Çantayı kapattım, banyodan çıktım, odaya biraz çeki düzen verdim, ışığı söndürdüm ve koridora bir göz attım: Kimsecikler yoktu. Binbir dikkatle resepsiyona indim. Bir kadın yeşil fasulyelerin uçlarını kırıp tezgâhın üzerindeki tencereye atıyordu. Anahtarımı tencerenin yanına bıraktım, kadına çapkınca bir göz kırpıp sokağa çıktım. Meteliğim yoktu, dolayısıyla yeni bir otel arayamazdım, fidyecilerle randevuma daha altı saat var-

di. Barselona'da olsaydım nereye gideceğimi, boş vaktimi nasıl geçireceğimi bilirdim ama bu yabancı şehirde kendimi yalnız ve terk edilmiş hissediyordum. Rasgele sokakları arşınlamaya başladım, sefahat düşkünlerine, serserilere, bekçilere ya da benzeri gece yaratıklarına rastladığımda bir kapı gölgesine girip saklanıyordum. Birtakım dilenciler park sıralarında uyuyorlardı, ama başıma gelebileceklerin korkusuyla onlar gibi yapmaktan çekindim. Yorgunluktan bitmiş olmama rağmen beni birinin izlemekte olduğu duygusu –aslında hiçbir dayanağı yoktu– biraz dinlenebilmek için bir yerlerde oturmamı engelliyordu.

Aslında, usul usul kent tekrar hayata dönmeye başlamıştı. Önce birkaç kişi, sonra daha çok ve sonunda asık suratlı bir insan kalabalığı işinin yolunu tutmaya başlamıştı. Gün ağardı, trafik tıkanıklıkları başladı, hava klakson sesleri ve küfürlerle titreşir oldu ve dünya o alışageldiğimiz görünüşüne büründü. Kalabalığın verdiği güvence ve gürültünün rahatlatmasıyla yoldan geçen birini çevirip Café Roncesvalles'e nasıl gidebileceğimi sordum. Yardımı sayesinde, saat sekizde kahvenin tam karşısındaki ağacın arkasına mevzilenmişim. Tek kolludan aldığım saat dokuza çeyrek kalayı gösterdiği sırada atletli bir herif, deminden beri kaçmam gerektiği takdirde nasıl hareket edeceğimi tasarladığım döner kapının kili-dini açtı. Sonra iki-üç kamyon mal geldi ve bir çocuk ağzımı sulandıran sıcak çörekler taşıdı. Trafiğe rağmen kahve makinesinin fısırtısı kulağıma kadar geliyordu. Bir ara içeri girip çörek ve sütlü kahve ısmarlayıp sonra da çantamı tıka' basa dolduran tuvalet kâğıtlarıyla hesabı ödemeyi bile düşündüm, çünkü açlık insanları bu tür zırzopluklara sürükleyebiliyor, ama kendimi tuttum. İlk müşteriler girip çıkmaya başlamıştı, onları izliyor, arala-

rında hiç hırsıza, uğursuza benzer biri var mı diye inceliyordum. Birden çok vardı elbet.

Saat onbuçukta kahve istimini tutmuştu, içeri şöyle edalı bir giriş yapmaya karar verdim. Binlerce korku ve başka kararsızlıklar tepeme çöktü: Ne hazırda bir planım vardı, ne de beni bekleyebilecek tehlikeler hakkında bir fikrim; ama şimdi duraksamanın vakti değildi. Ağacın dibine işedim, saçımı elimle düzelttim, giysilerimi çekiştirdim, çantanın sapına yapıştım ve boş vaktini doldurmaya çalışan heriflerin tasasız havasıyla kahveden içeri girdim.

IV

Karmakarışıklık

İçerisi tıklım tıklımdı. Müşterileri saymaya çalıştım ama ne mümkün, duvarlar aynayla kaplı olduğundan insan sayısı çoğalıyor, benim de hesabım şaşıyordu, üstelik müşteri trafiği hiç kesilmediğinden böylesi bir sayımın hiçbir gereği yoktu.

İnsanlara işaretparmağımı uzatıp, dilimi çıkardığımdan pek çok kişinin hedefi haline gelmiştim. Daha efendice davranmaya karar verdim ve salonun dibindeki tezgâha yöneldim. Üç kişinin oturduğu bir masanın yanından geçerken, buyurgan bir ses yükseldi:

— Hey sen, buraya gel.

Saçlarım dimdik, bacaklarım titrek, kalbim küt küt atarak yanaştım. Her üçünün de bakışları benim hareketlerime takılmıştı, içlerinden biri makineli sandığım bir şeyle oynuyordu ama bu pekâlâ bir şemsiye de olabilirdi. Küçümser bir tavır sergilemeye çalışarak masalarına yanaştım ve:

— İki sade, bir sütlü, biraz cips, bir paket de Camel.

Sonra kafalarını çevirip kendi aralarında konuşmaya başladılar. O zaman sırtımdakinin tek kollu garsonun üniforması olduğunu anımsadım, topuklarımın üstünde dikilerek karşılık verdim:

— Hemen geliyor.

Tezgâha yaklaştım, duyduğum siparişleri bildirdim, ama bu meslekte henüz acemi sayıldığımdan kendimce eklemeler de yaptım. Bir süre bekledim sonunda önüme içinde üç kahveyle bir porsiyon soslu deniz mahsulleri bulunan bir tepsi sürdüler. Hiç ses etmeden alıp bir masaya yöneldim. Hem tepsi, hem çantayı idare etmek, hem de insanlara çarpmamak zorunda kaldığımdan sonunda elimdekiler yere döküldü. Bu mesleği becerebileceğim kanısına vardığımdan ciddi olarak kahve garsonu olmaya müracaat etmek üzere tezgâha yaklaşıyordum ki şaşkınlıktan daha önce fark edemediğim bir kız yanıma yaklaştı.

— Saatiniz var mı? diye sordu.

Çaktırmadan yan gözle inceleyerek pasaklı entarisi-ne ve makyajsız olmasına rağmen kızın çok çekici olduğunu saptadım. Önce onu banliyöde yaşayan küçük memurların mitolojisini dolduran o pavyon karılarından biri sandım. Bu ve buna benzer başka fikirler üretirken, neden bilmem sinirli görünen kız tekrar saati sordu. Bakıp, on bire beş var, dedim. Teşekkür etti, arkasını döndü ve sanırım yolunacak bir başka kaz bulmaya gitti. Ve işte ancak o zaman –bugün bile itiraf etmekten utanıyorum– kararlaştırılan parolayı duyduğumun farkına vardım. Sayın Bakan'ın onca sabırla kafama sokmaya uğraştığı parolayı dalgacılığım nedeniyle es geçmiş ve böylece görevimi yerine getirebilme fırsatını da kaçırmıştım. Kız şu an kendisine uzatılan kollardan kaçınıp, atılan lafları duymazlıktan gelerek kapıya doğru ilerliyordu. Çantamı her önüme çıkana çarparak peşinden koştum; tam sokağa vardığımda kızın bir otomobile bindiğini ve derhal uzaklaştığını gördüm. Allahtan trafik o kadar sıkışık ki araba birkaç metre sonra durmak zo-

runda kaldı. Yetişir yetişmez arka camdan kafamı uzatıp ciğerlerimin olanca gücüyle haykırdım:

— Saatimi çaldılar! Güvenlik diye bir şey kalmamış!

Araba tekrar çalıştı ve elli metre kadar gidip yine durdu. Yine yetişip, sızlanmaya başladım:

— Bu ülke yaşanılmaz oldu artık. Her tarafı hırsızlar sarmış.

Kafamı hemen hemen camdan içeri sokmuştum ki araba aniden çalıştı. Bu kez şansım yaver gitmedi, koştum, koştum tam yaklaşıyordum ki yeşil ışık yandı ve yol açıldı. Bir yandan koşuyor, öte yandan soluk soluğa yaşadığımız günlere sövüp sayıyordum, sonunda bir seçim yapmak zorunda kaldım ya koşacak ya da tüm ulusa sövecektim. Koşmaya karar verdim ve arabayı tam bir köşeden kıvrılırken yakaladım. Kuşkulu bakışlarını bir an bile üzerimden ayırmamış olan kız camını kapatırken sürücüye:

— Geliyor! Gazla! dedi.

Kapanmak üzere olan camın aralığından çantayı kaydırıverdim, bu arada nefesim camı buğulandırmıştı. Sonunda otomobilin içinde eridiği otobüs, motosiklet ve diğer araçlardan oluşan magmanın zehirli gazını solumak üzere yere çöktüm. Arkamdan klakson çalıp, şamata ederek gelen arabalar tarafından ezilmemek için son gücümü toplayıp kaldırıma kadar süründüm. Tehlikeden kurtulmuştum. Taşlara serilip gürültüye rağmen uyumaya başladım.

Kendimi iyi hissedip hissetmediğimi soran bir hanımefendinin tekmeleriyle uyandım. Hem neden burada olduğumu açıklamak, hem de kalbini yumuşatıp üç beş kuruş tırtıklamak amacıyla işsiz olduğumu, iki gündür yemek yemediğimi söyledim. Sadece çalışmak istemeyenler iş bulamaz, dedi ve çekip gitti. Öğlen olmuş-

tu, Madrid'te yapacak işim kalmamıştı, ben de küçük vatanıma dönmeye karar verdim. Sağdan soldan bilgi toplayıp uzun bir süre yürüdükten sonra Barajas otoyoluna çıkan yan yollardan birinde buldum kendimi. Sevimli bir sürücü bana acıyıp arabasına aldı. Yol boyunca bana hayatını anlatıp her şeyden bıktığını, çocuklarının birer öküz, karısının da kabağın teki olduğunu, her şeyi bırakıp kaçmak istediğini ama ne yapıp nereye gideceğini bilemediğini söyledi. Afrika'yı tanıyıp tanımadığımı sordu, tanımadığımı itiraf ettim ve konuşmamız da orada noktalandı. Arabadan indikten sonra yolun geri kalanını yaya yürüdüm. Havaalanına, içinden salkım saçak turistlerin saçıldığı uçak otobüsüyle aynı anda vardım. Okları izleyerek, uçağa binmek için gereken bütün muameleleri yaptım, her seferinde bu konudaki deneyimsizliğimi ileri sürdüm. Uçağa girdiğimde motorlar homurdanmaya başlamışlardı, oturur oturmaz avaz avaz sesleriyle türbinlerin mırıltısını bastıran turist kafilelerinin arasındaydım..

Hostes onlara avuç avuç şeker atıyordu. Sonra da gazete dağıtmaya başladı. Sınırlarımızın içinde ve dışında neler olup bittiğini öğrenmekten çok, korkumu gizlemek amacıyla ben de bir gazete aldım, gelişigüzel sayfaları çevirirken, şehir haberleri sütununda rastladığım bir haber yuvama dönmenin uyandırdığı bütün mutluluk duygusunu bir anda yok etti. Şöyle yazıyordu:

"Madrid, 14 –Bu sabah şafak vakti kentimiz otellerinden birinde Pilarin Canete adına kaydını yaptırmış birinin cesedi bulundu. Resmi kaynaklara göre bu adam bir gece önce Barselona yakınındaki bir akıl ve ruh hastalıkları kliniğinden kaçmıştır. Cesedin sağ kolu eksik olmasına rağmen odada şiddet izine rastlanmamıştır. Herhangi bir belge, para ya da başka değerli eşyaya da

rastlanmadığından hırsızlık olasılığı gözönünde tutulmaktadır. Umarız bu ölüm, içinde bulunduğu durumu Hristiyanca kabullenmeye yanaşmayanlara bir ders olur...”

— İyi misin delikanlı? diye sordu yanımdaki yolcu. Herhalde sinirlerimin kontrolünü yitirip elimde olmadan kasığına bir diz atmıştım.

— İrtifadan, dedim, dengemi bozuyor.

Geçmişinde pek çok uçuş saati olan kişilerin bilmişliğiyle gülümsedi ve ellili yıllarda Alicante’den Ponferrado’ya giderken yakalandığı fırtınanın yanında bunun hiç kaldığını anlattı.

— Ah dostum! Ne kahramanlık dolu günlerdi onlar! Uçağın hava boşluğuna düşüp, dağlarda parçalanacağını sandığımız her sarsıntıda yolcular emniyet kemerlerini çözüp ayağa fırlıyor ve bir ağızdan bağırıyorlardı: Yaşasın İsa—Kral! Ponferrado’ya indiğimizde belediye başkanı asla unutamadığım bir nutuk atmıştı.

Her söylediğine kafa sallayarak dinliyordum, heyecanından yararlanıp pantolonunun sol cebinden iki bin peseta aşırıverdim.

Her ne kadar kendisini ekmeye karar vermişsem de, Sayın Bakan’ın emrine uygun olarak barda Komiser Flores’i görememek beni düş kırıklığına uğrattı. Neden gelmediği konusunda epey kafa patlattıktan sonra öldüğüm haberini okuduğu ve gayet mantıklı olarak buraya gelip kazık gibi dikilmesinin hiçbir anlamı olmadığını düşündüğü sonucuna vardım. Yüzümü gazeteyle gizleyerek Prat Havaalanı’nın tüm tantanasını geride bırakıp bir taksiye bindim ve şoföre beni Barselona’ya götürmesini söyledim.

— Barselona'nın neresine?

— Küstahlık etmeyi bırakın ve arabanızı sürün, yolda söylerim.

Aslında nereye gideceğimi bilmiyordum. Oturup düşünmeye başladım. İçinde banyosu da olan konforlu bir yuva, beni sofrada bekleyen bir aile ve masanın ortasında içinde küçük tavşan parçacıkları yüzen, tat versin diye bir-iki de kırmızı biber atılmış, dumanı tüten bir tabak paella, bu hayali ilk kez kurmuyordum. Heyhat, yalnız ve mekânsız biriydim, 24 saattir hiçbir şey yememiş üstelik az önce gazetede nasıl öldürüldüğümü okumuştum. Öte yana yollanan zavallı kolsuz benim yerime kuyruğu titretmişti. Kapıldığım duygu sağanağı sonucu kendi kılığıma soktuğum zavallı kolsuzu nasıl savunmasız bir durumda bıraktığıma hayıflandım durdum: Bir şişe Pepsi-Cola'yı da ziyan etmiştik. Ama bu acıklı ölümden daha çok yandığım bir husus da bunun hiçbir şeye yaramayacağı idi, çünkü yanılmıyorsam kolsuzu öldürenler çok geçmeden yanıldıklarının farkına varacaklar ve her imkânı kullanarak bu hatalarını tamire kalkışacaklardı; bu da beni hiç rahatlatmıyordu.

— Baksanıza beyim, dedi şoför, bakıyorum gazetenize pek dalmışsınız, İspanya meydanına vardık; Calvo Sotelo'ya mı, Merkez'e mi sapayım, bilemiyorum.

Ani bir karara vardım ve Sayın Bakan'la görüştüğüm oteli tarif ettim, kendilerinden çok saygılı bir biçimde açıklamalarda bulunmalarını rica edecektim. İstediğim yere varınca, geveze yolcudan yürüttüğüm parayla taksiyi ödedim, arabanın köşeyi dönüp kaybolmasını bekledim, sonra bir gece önce Komiser Flores'le girdiğimiz demir kapıdan gözüpek bir giriş yaptım, yine o iştah açıcı mutfaktan geçip yük asansörüne ulaştım. Dördüncü kata çıktım, o halı kaplı muhteşem koridordan geçip

Sayın Bakan'ın odasının kapısını saptayıp, hiç çekinmeden vurdum.

İpek bir sabahlığa sarınmış bir beyefendi kapıyı açtı. Eğer şu kısa sürede yeni bir kabine krizi olmamışsa karşıdaki adam bakan değildi, giydikleri de konuk kılığına benzemiyordu, Sayın Bakan'ın gizli bir ilişkisi olması da söz konusu olamazdı, kuru bir selamdan sonra:

— Çamaşırhaneden geliyorum, dedim.

— Ben çağırmadım, dedi beyefendi çalımla.

— Müdüriyetin emri, diye sesimi alçaltarak konuştum. Bazı müşteriler şikâyet etmiş.

Küstah adam, bence vicdanı da pek rahat değildi, yerde duran kapağı açık valizini karıştırmaya başladı. Yazı masası ve diğer mobilyalar dünkü yerlerindeydiler, eh, buna da pek şaşmadım: Dekorda bir değişiklik beklemiyordum zaten. Beni asıl şaşırtan Sayın Bakan'ın bir gece önce çantayı çıkarmak için yardığı kanepenin hiç el değmemiş gibi yepyeni durmasıydı. Acaba yanlış odaya mı girdim, diye kuşku duymaya başlarken halıdaki küçük beyaz nokta ilgimi çekti, biraz daha dikkat edince bunun beyaz bir tüy olduğunu fark ettim. Yanılmamışım, doğru odadaydım, ama şu an burada, çekingen bir tavırla bana gömlek ve iç çamaşırlarını uzatan bey kalıyordu, ben de gözden uzaklaşır uzaklaşmaz o çamaşırları merdiven boşluğuna atıverdim. Bu iş de bittikten sonra, bakanın kayıplara karıştığına karar verip, oteli yine mutfak yoluyla terk edip, kendimi sokağa attım. Hâlâ yüzümü gazeteyle gizliyordum; bu yöntem her ne kadar etkin bir biçimde gizli kalmamı sağlıyorduyse da, geleceğe geçene çarpıp, kaldırımlardaki girinti çıkıntılara toslayıp tökezlediğimden hızlı gitmemi engelliyordu.

Neyse bu eziyetli yolculuk çok sürmedi, içinde işler bir telefon bulunan ilk kulübeye kendimi atıp, taksi şo-

förünün verdiği para üstüyle Komiser Flores'in bürosunu aradım. Meşgul olduğu söylendi.

— Pilarin Canete arıyor, deyin.

— Ablalara, Pullu Teğmen bakıyor, dedi alaycı ses.

— Şirinliği bırak da iyi bir fırça yemek istemiyorsan hemen Komiser Flores'i bağla..

Sözlerimden etkilenmiş olmalı ki uzun bir sessizlikten sonra komisere bağlandım.

— Bak şu işe, sen misin?

— Öyle, sayın komiser.

— Vay canına! Ben seni öldün sanıyordum. Madrid'ten aradılar ve dediler ki... Neyse, ölüp ölmediğini sen daha iyi bilirsin. Parayı ne yaptın?

— Emin ellerde, dedim, vakit kazanmak amacıyla. Ama korkarım bu işte bir bit yeniği var.

— Açık söyleyeyim bana da öyle geliyor. Ama söyle bakalım, sen değilsen ölen kim?

— Bildiğim kadarıyla kimseye zararı dokunmamış tek kollu gariban bir otel garsonu, kuşkusuz bir yuvası, bir ailesi de vardı...

— Haydi, haydi, duygusallığa kapılmanın gereği yok. Sen yaşıyorsun değil mi? Öyleyse neden sızlanıyorsun?

— Sayın komiser beni öldürmek istediler ve korkarım bu iş bu kadarla da kalmayacak. Sayın Bakan'ı görmeye gittim ama otelde değildi.

— Gezmeye çıkmış olmalı.

— Onun gerçekten bakan olduğundan emin misiniz?

— Bak dostum, ne diyeceğimi ben de bilemiyorum. Adamın biri telefon edip bakan olduğunu ve benimle bir otelde görüşmek istediğini bildirdi, ne yapabilirdim ki? Kimliğini göster, diyemezdim ya! Bu cinayet ve tüm

olan bitenin canını sıktığını anlıyorum, ama takma kafanı bütün bunlara. Belki de bize bir oyun yaptılar. Son zamanlarda epey kaçık salıverildi ortalığa. Senin yerinde olsam bütün bunları fazla ciddiye almazdım. Sözümü dinle ve tımarhanene dön. Dr. Sugranes'e sinemaya gitmek için tüydüğünü söylersin olur biter.

Düşünürmüş gibi yaptım ve sonra:

— Sayın komiser, dedim, zekâ ürünü sözleriniz üzerinde düşündükten sonra çok haklı olduğunuza inandım. Tımarhaneye dönüyorum. İyi günler efendim.

Bir şeyler söyledi, belki de samimi olduğuma güvenemiyordu, hiç kulak asmadım. Telefonu kapattım, gazetemi açtım ve kent kalabalığının karmaşasına daldım. Sayın Bakan'ın esrarengiz kayboluşu ve gerçek kimliği konusunda kafama doluşan kuşkular, karıştığım bu olayın binbir hile ve dolapla dolu olduğu konusundaki fikirlerimi pekiştirdi, ilk seferinde beni ıskalayanlar avlarını kolay kolay bırakmayacaklardı. Ama kötülüğümü isteyenlerin gün ortasında, kalabalığın içinde saldırmaya cesaret edeceklerini sanmıyor, beni karanlık emellerini gerçekleştirecekleri bir tuzağa sürükleyeceklerine inanıyordum. Gecenin tenhâlığından kaçınmam ilk şarttı. Aslında tenhalardan kaçınmak kolaydı da gecenin ortadan kalkması olanaksızdı. Ne geçmişteki davranışım, ne de inançlarım böylesi bir mucizeyi beklememe elvermiyordu.

Böylesi karanlık beklentiler içinde, ne yapacağımı, kimden yardım umacağımı bilmeksizin en kalabalık caddelerde dolanıyor, gazetem doğrudan karşıyı görmemi engellediğinden, gözucuyla şık mağaza vitrinlerini, restoranların iştah açıcı sergilerini ve çekici sinema afişlerini izliyordum. Tam mahzun mahzun harcayacak paraya ve sağlığa sahip olma mutluluğu düşlerken, belle-

ğimin ekranında çok net bir resim belirdi: Sayın Bakan'ın Komiser Flores'le bana çekinmeden yaklaşmamızı belirten işareti... Bu hareketin ve buna ilişkin babacan ifadenin hiç de yabancı gelmediğini daha önce de belirtmiştim. Neden şimdi? Ve işte tam o anda, yıldızların kralının son kızıllıkları civar damlarda' sönerken beynimde bir ışık yandı.

V

Şimdi de Sinema Söz Konusu

Kız kardeşimi bulduğumda gazetemin yaprakları sararmış, gece çökmüştü her tarafa. Bir sokak fenerine dayanmış müşteri bekliyordu, en çürükçü zamparaların bile çağrılarına aldırmayıp, usulca kaldırım değiştirdiklerine bakılırsa uzun süre bekleyeceğe benzerdi. Bir köpek gelip külotlu çorabını kokladı, sonra havlayarak uzaklaştı. Hep gazeteyle yüzümü saklayarak, arkasından sokuldum ve kulağına fısıldadım:

— Candida, arkana bakma, şaşırmış gibi de görünme. Ben geldim.

İleri doğru sıçradı, tiz bir çığlık attı ve çantasını önündeki su birikintisine fırlattı. Neyse ki bu hareketi yoldan geçenlerin ilgisini çekmek yerine onları korkutup kaçırmış ve iğrenç sokak ıssız kalmıştı. Candida normale döndüğünde tavırları da sertleşmişti.

— Senin öldürüldüğünü söylemişlerdi, diye mırıldandı, başını çevirmeden sadece ağzını bana doğru çarpıtarak, bir Madrid otelinde kolunun biri eksik olarak bulmuşlar seni. Bana garip görünmüştü, ama ne mal olduğunu bildiğimden... Daha bugün öğleden sonra Sarımsak Luisa'ya, kim olduğunu bildin değil mi, diyordum ki...

— Beni dinle, fazla vaktim yok. Beni öldürmek istiyorlar, yardımın gerek.

— Şimdilik bir şey yapamam, çalışıyorum, diye kes-tirip attı, böylece az önce açık ettiği kardeş sevgisi dal-gasının da çekildiğini hissettirmişti bana.

— Candida, dedim söylediklerine aldırmadan, hani yüzyıllar önce, çocukken birlikte izlediğimiz Japon or-manlarında geçen o güzel İspanyol filmini anımsadın mı?

— *Tarzan ve Hotantolar!* dedi hemen. Candida, radyo yarışma programlarının hızlı izleyicisi olduğun-dan bir soruyu duyar duymaz hemen cevabı yapıştıırve-rirdi.

— Konuşmadan önce düşün, diye azarladım. Sana İspanyol filmi dedim. Bak, biraz daha ayrıntıya ineyim. Bir misyoner azizin yaşamıydı, adam sevdiği temiz aile kızını ve her şeyini terk edip dinsizleri imana getirmeye gidiyordu. Sonunda bir deprem oluyor, bütün köyde taş üstünde taş kalmıyor, sadece günahkâr bir kadının yar-dımıyla kurduğu küçük kilise ayakta kalıyordu.

— *Avanak Ruhlar?*

— Tastamam. Sende de ne bellek var Candida! diye âlkışladım.

Ve zavallı kız kardeşimin yüzünde mahcup bir gülümseme esintisi belirdi.

— Şimdi zihnini zorla biraz ve yerli rolünde oynayan o çok yakışıklı aktörün adını anımsamaya çalış.

— Antonio Vilar.

— Hayır sersem, o misyoneri canlandırmıştı. Ben re-isin oğlunu soruyorum. Hani Hristiyanlığı kabul ediyor da Meryem'i görüyor.

— Ve babasının eliyle can veriyor.

— Bravo Candida. İşte o aktörün adı neydi?

— Dur bakalım arslanım, bilemiyorum. Kimden söz ettiğini anlıyorum ama adını unuttum. *Süslü Kaynana* filmindeki kızın nişanlısı da o değil miydi?

— Candida, sen gerçek bir ansiklopedisin. Ama şimdi bu iltifatlara kapılma da söyleyeceklerimi iyi dinle. Birini arıyorum ve aradığım kişiyle o aktörün aynı adam olduklarından eminim. Yaşlandığı için onu hemen tanıyamadım ama şimdi hiç kuşku kalmadı. Tek çıkarabildiğim bu adamın Barselona'da yaşıyor olması; ayrıca gösteri dünyasıyla ilişkilerini sürdürmeye devam ediyor ve halen işsiz, yoksa bakan rolü gibi insanın başını derde sokabilecek bir işi kabullenmezdi. Vakit geçirmeden onu bulmalıyım ama bunu nasıl becerebileceğimi bilmiyorum, üstelik ortalıkta pek görünmemem gerek. Sonuç olarak bana yardım etmen şart.

— Bu sonuca nasıl vardığını bilemiyorum, dedi Candida.

— Önce, senin gösteri dünyasından pek çok hayranın ve tanıdığının olduğu tartışılmaz ve...

— Oh lütfen!..

Candida şarkıcılık yeteneği olduğunu sandığı dönemlerden söz edilmesinden pek hoşlanmazdı. Şimdi den seyreliş saçlarının arasından o dönemde seyircinin kafasına fırlattığı şişelerin oluşturduğu şişler ve yarı izleri seçilebiliyordu. Doğrusu halkın pek hoşgörölü davrandığından söz edemezdik ama kulak konusunda haklıydılar. Küçücük bir kızken babamın gerek istirahatini bozduğu, gerekse kızının boş hayallerini söndürmek için attığı dayaklara rağmen saatlerce tuvalet sifonunun zincirini mikrofon niyetine eline alıp şarkı söyler dururdu. Otuz yaşında, Allah bilir neler pahasına, ilk şarkıcılık anlaşmasını imzalamıştı. Kısacık sanatçı yaşamı hep sahneyle dispanser arasında gidip gelmekle geç-

ti. Bu coşku ve dűř kırıklığı dolu dönemi anımsamak kadar onu üzen bir şey yoktu. Usuldan zırlamaya başladı, şefkatle omuzunu okşadım.

— Hatırım için Candida, dedim tatlı bir sesle.

— Tamam, tamam, dedi, ama bunun son olacağına yemin et.

— Sen bu tip hakkında bilgi toplarken ben de senin evinde kalayım, çünkü dışarıda görünmem iyi olmaz. O dűşlere layık küçük stüdyon hâlâ duruyor mu?

Suratını asarak anahtarı uzattı, ona, pek de anladığını sanmıyorum ya, evine döndüğünde, önce kapıya iki kez vurmasını biraz bekledikten sonra üç kez tıkladmasını söyledim, gelenin o olduğunu anlamak istiyordum, sonra kızı bırakıp koşarak uzaklaştım, sokaklar adama-kıllı تنها, mahalle de pek güvenceli olmadığından içimi korkular sarmıştı.

Eski Mezarlığın fukara bölümü, kız kardeşimin oturduğu yarı harap evden çok daha güler yüzlü sayılırdı. Girişte nedenini bilemediğim fokurdayan yağlı bir birikintiden atlamak zorunda kaldım. Daire, sadece bir döşek ve bir başka mobilyanın ancak sığabildiği bir odacıktan ibaretti. Pratik zekâsıyla Candida bu tek mobilyanın bir tuvalet masası olmasını yeğlemişti. Kapıyı kilitledim, tuvalet masasını da barikat yaptım, odada ne pencere ne de herhangi bir havalandırma deliği olmadığından kendimi güvende hissediyordum. Boş yere yiyecek bir şeyler aradım, sonunda döşeğe uzandım ve tam bana yeni bir güç kazandıracağını umduğum bir uykuya dalıyordum ki kapı yumruklanmaya başladı. Deli gibi elime gelen ilk silaha yapıştım, bu da balinalı bir korseydi, kim o, diye seslendim.

— Benim, anlaşılan Candida sinyalarmı unutmuştu. Aç!

Tuvalet masasını çekip kapıyı açtım. Candida içeri girince tekrar kapadım ve barikatı kurdum.

— Benim cici odama ne yaptın böyle? diye sordu alık karı.

— Biraz idman yaptım. Bir şey buldun mu?

— Sanırım evet, dedi, memelerinin arasından buruşuk bir kâğıt parçası çıkardı, sonra bunu tuvalet masasının üzerine koyup düzleştirdi.

Sonra olanca yavaşlığıyla karaladığı notları inceledi ve okudu:

“Toribio Pisuerga.

“Doğum yeri ve yılı bilinmiyor. Mesleği: Aktör. 1948 yılında *Yaralar* filminde bir cüzamlıyı canlandırarak sanat hayatına başlamış. 1957’ye kadar hep ikinci sınıf roller olmak üzere film çevirmeyi sürdürmüştü. Bilinmeyen bazı nedenlerden dolayı 1962’ye kadar devre dışı kalmış, 1962 Aralık ayında Kartal mağazasının kapısında Noel Baba kılığında dolaşması için tutulmuş. Ertesi yıl bir uyuşturucu dalgasından dolayı işine son verilmiş.

— Kullanıyor muymuş?

— Hem de çocukların önünde, düşünebiliyor musun? diye söylendi kız kardeşim, ailemizin püriten yanını ortaya sererek.

— Daha başka?

— 1970’e kadar yine kayıp, o yıl Muscle Power takma adı altında tekrar piyasaya çıkıyor. Boş yere Espluques stüdyolarında şansını deniyor, geçinebilmek için her şeye başvuruyor. Biri onu reklam dünyasına itekliyor, bir reklam filmi çeviriyor ama çok kötü olduğundan oynatılamıyor. 1975’te bir televizyon spotu çevirip biraz para kazanmış, sık sık kendinden küçük, hoş bir kadınla görünüyor. Ve bugüne dek böyle gidiyor.

— Uyuşturucu almayı sürdürüyor mu?

— Bilmiyorum. Herhalde bırakmış olmalı, çünkü bu tür şeyler gizli kalmaz, ha, bunu örtebilecek kadar pararan varsa o başka.

— Ya yanındaki kız?

— Kim olduğunu kimse bilmiyor. Bence kıytırık biri. Önemli miydi?

— Olabilir. Daha başka?

— Hepsi bu. Yetmedi mi?

— Temel bir ayrıntı eksik: Bu adamı nerede bulabiliriz?

— Haklısın tabii! Ne aptalım, diye haykırdı Candida alnına bir tokat atarak (ve bunu yaparken de parmağını gözüne soktu). Adresini buldum: Gaz Borusu Sokağı, 15.

— Candida sen bir güzellik ve zekâ yıldızısın.

— Ne yapacaksın?

— Önce adamı görmeye gideceğim. Sonra bakarız.

— Aç mısın? Sana köşedeki bardan yiyecek bir şeyler aldım. Hepsi hırsız bunların, ama bu saatte de...

— Bu kadar masraf etmemeliydin.

— Aslında kiliseden geliyorum, verdiklerimin bir kısmını iade ettiler.

— Sen ne zamandan beri kiliseye para bağışlıyorsun?

— Ruhumun selameti için dua okusunlar diye vermiştim... Bana söylediklerine göre...

Duygusallığa düşmemek için çantasını karıştırmaya başladım ve sonunda yağ sızdıran bir paketle bir şişe Pepsi-Cola buldum. Göz açıp kapayınca kadar ikisini de hallettim ve saatime baktım. Bir buçuk olmuştu.

— Gitsem iyi olacak. Makyaj çantasını ver de şu görünüşümü biraz düzelteyim.

Tuvalet masasından bir çekmece çekti ve bana küçük bir şişe uzattı.

— Güzellik malzemeleri ateş pahasına oldu, dedi. Sadece ruj sürüyorum.

— Ya bu ne, kırmızı tentürdiyot mu? diye sordum küçük şişenin etiketini okuduktan sonra.

— Hem etkisi daha uzun sürüyor, hem daha ucuz, üstelik sivilceleri de iyileştiriyor.

Kızıl sıvıdan dudaklarıma sürdüm ve Candida'nın takma kirpiklerinden kendime pek şeker bir bıyık yaptım. Sonra parmaklarıma yivışmiş olan sandviçin yağıyla saçlarımı sıvazladım.

— Nasıl oldum? diye sordum.

— Bu garson üniforması olmadı.

— Çıplak çıkmaktan iyidir herhalde koca budala. Kamuflajımı nasıl bulduğunu soruyorum.

— Ha... Çok başarılı. Kirpiklerimi ne zaman vereceksin? İşe giderken takmam gerek.

— İşim biter bitmez veririm. Bu arada sen evde kal, hem akli başında bir kız bu saatlerde sokağa çıkmaz.

Böylesine laflarken bir yandan da korseden çıkardığım bir balinayla bir çengel yapmıştım kendime. Şu an başıma her an her şey gelebileceğinden bir tabancaya asla hayır demezdim ama maalesef elimin altında böyle bir şey yoktu. Çengeli cebime attım, Candida'ya veda ettim, tuvalet masasını çektim, kapıyı açtım, aşağı indim ve karanlık geçite çıktım. Bu ücra köşelerde taksiler fink atmıyordu elbet.

Gaz borusu sokağı, belediye yetkililerinin keyifleri ya da sokaklara ad veren görevlinin isteği nedeniyle bu şekilde anılmıyordu, aslında bu alanda pek de bilgi sa-

hibi değilimdir. Duvarlarda iri harflerle SİĞARA İÇMEK YASAKTIR yazıyordu. Fare leşleri yolda dantelalar oluşturunlardı. 15 numarayı bulmakta güçlük çekmedim, girişteki mektup kutularına bir göz atıp, sabık bakanın ikinci katta iki numarada oturduğunu öğrendim. Binada bir asansör olduğunu görünce çok sevindim, ama kabloların çok pişmiş makarnalar gibi gevşeyip sarktıklarını görünce umutlarım hepten kırıldı. Merdiveni tırmanıp zile bastım. Cevap çıkmayınca kancama başvurmak zorunda kaldım. Kapı gıcırdadı ve usulca sinema oyuncusunun dairesine daldım.

Daire dediğimiz dibinde dağınık bir yatağın yer aldığı dikdörtgen bir odadan ibaretti. Duvarlarda sanatçının resimleri asılıydı, bakar bakmaz sahte bakanı tanıyiverdim. En büyük resimde sırtında fevkalade şık bir kostümle, hayran hayran küçük bir merhem tüpüne bakıyordu. Fotoğrafın altında çok iri harflerle şunlar yazılıydı.

PANTİVİR BASURLARA BİREBİR

Daha küçük fotoğraflarda aynı şahsı değişik yaş ve rollerde görüyorduk: Lejyoner, köylü,, havari ve nihayet ne olduklarını çıkaramadığım başka kılıklar. Adamda bir sanatçı titizliği olduğu kesindi, yerler çöpten geçilmiyordu ama fotoğrafların üstünde en ufak bir toz izi bile yoktu. Sadece zaman onları soldurup, en eskilerini çatlatmıştı. İnsan doğasının kendini beğenmişlik ve diğer temel çizgileri üzerinde derin düşüncelere dalmıştım, neredeyse ilginç sonuçlara ulaşacaktım ki odanın öteki ucundan gelen hafif bir inilti beni yerimden sıçrattı. Usulca ilerledim, duvarda bir sürgü vardı ve benim çatlak sandığım çizgi meğer beceriksiz bir usta elinden çıkma küçük bir kapıymış. Kulağımı dayayınca sesler duy-

dum. Kapıyı açmam zor olmadı, içeride toz toprak dolu eşyalar vardı. Aynı inilti hâlâ süregeldiğinden elimin ter-
siyle ıvır zıvırı bir yana itince, yerde iki büküm kıvrana-
nan aktörü gördüm.

— Don Muscle diye haykırdım, ne işiniz var burada?

Cevap vermeyince topuğundan tutup dışarı sürükledim. İri yapılı ve oldukça da topluydu. Suratının bembeyaz olduğunu ve güçlkle soluk alabildiğini fark ettim. Sol kolunda yeni bir iğne izi vardı, etrafını kabuk bağlamış eski izler çevreliyordu. Bakanlığı kabul etmekle elde ettiklerini zehire yatırdığı ve bunun da kendisine hiç yaramadığı sonucuna vardım. İyi ama iğne yapmak için neden buraya kapanmıştı? Yaşı, karakteri ve geçmişi nedeniyle garip bir suçluluk duygusuna mı kapılmıştı? Bilemiyordum, aslında şu an bilmece çözmenin de sırası değildi, çünkü zavallı bir aktör can çekişiyordu. Bir telefon aradım ve de buldum, ama kullanmak mümkün olmadı çünkü telleri kesilmişti. Aletin yanındaki duvara yazılmış telefon numarasını fark edip kafama not etmeyi unutmadım, sonra hemen hemen ölmek üzere olan adamın yanına gittim, gözlerini açmış şaşkınlıktan çok ilgiyle dolu bakışlarını üzerime dikmişti.

— Don Muscle beni tanıdınız mı? diye sordum.

Sanki evet, dermiş, ya da bambaşka bir şey söylemiş gibi gözlerini kırıştırdı.

— Kim yaptı bunu Don Muscle? diye sordum.

Boğazından garip sesler çıktı ama bir anlam veremedim. Kulağımı dudaklarına yaklaştırdım.

— Pembe Şövalye....dedi gibime geldi. Pembe Şövalye'yi bulun ve ona deyin ki... ona bir domuz olduğunu söyleyin. Benim tarafımdan söyleyin...Ve Emilia'yı görürseniz ona da deyin ki... beni affetsin. Sakın yanlış yapmayın.

— Hiç korkmayın. Emilia nerede oturuyor?

— Yetenekliydim, biliyor musunuz? Ünlü bir sinema yıldızı olabilirdim. Param, evlerim, arabalarım, yatlarım, yüzme havuzlarım olurdu...Ne olup bitti bilemiyorum.

— Hayat bu Don Muscle, boş verin artık.

— “Kral kral olduğunu düşler...ve ben de bu yüce kadere...” Sanırım bu seferki ciddi, dedi gözlerini kapatırken.

Bir süre tokatlayıp durdum ama hiçbir tepki alamadım. Sonra onu orada öylece bırakıp evden çıktım, ayaklarımın ucuna basarak basamakları indim ve sağa sola bakınıp kimsenin beni görmediğine emin olunca sokağa çıktım. Duvarlara sürüne sürüne yürüyüp sonunda boyuna kamyonların geçtiği bir caddeye vardım ve orada bir telefon kulübesi buldum. Polisi arayıp derhal adresini ve özelliklerini belirttiğim aktörün evine gitmelerini söyledim. Kimliğini bildirmem istendiğinde bunu söylemeye hiç niyetim olmadığını, bir telefon kulübesinden aradığımı, ama oradan arıyor olmanın sözlerimin doğruluğunu ve durumun aciliyetini değiştirmeyeceğini ve laklak edeceklerine görevlerini yapmaları gerektiğini söyledim. Kapatım, bir daha açtım ve bu kez az önce çıktığım dairenin duvarında gördüğüm numarayayı çevirdim ve sonunda şans yüzüme güldü, çağrıma bir kaset karşılık verdi:

— La Protase tiyatro ajansını aradığınız için teşekkür ederiz. Şimdilik burada size cevap verebilecek kimse yok. Düşüğü duyduğunuzda lütfen adınızı ve telefon numaranızı bildirin ki sizi arayabilelim.....Piripiii tü tü....

Danışma servisindeki hanım, belki saatin biçimsizliğinden, belki de çözmeye vakit bulamadığım kişisel nedenlerden ötürü aksi bir sesle tiyatro ajansının adresini verdi. Epey kalabalık bir cadde olan Pelayo'ya doğru

yola çıkmadan önce polisin acil çağrımaya karşılık verip vermediğini anlamak için Gaz Borusu Sokağı'na bir göz atmaya gittim. Hem vicdanımı rahatlatmak için, hem de gerçeğe olan saygımdan, kapı önünde kötü park etmiş bir devriye arabasının bulunduğunu itiraf etmem gerek. Bu kasvetli yerde yapacak hiçbir işim kalmamıştı. Cadde boyunca yürüdüm, geçmekte olan bir taksiye atladım ve Balmes ve Pelayo sokaklarının köşesinde indim. Gün ağarmış, yolu yıkadıkları su buharlaşmaya başlamıştı bile: İlk otobüslerin devreye girdiği Ramblas cıvı cıvı kuş kaynıyordu. Karşımdaki binalardan birinin balkonuna şöyle bir levha asılmıştı:

LA PROTASE
TİYATRO AJANSI
DİKSİYON, TİYATRO VE ŞAN DERSLERİ
MEKTUPLA ÖĞRETİM

Kapı açılmamakta inat ediyordu, ama binanın cephesi tırmanmayı kolay kılacak bir çok heykelcik ve süsle doluydu. Tırmanışa geçtim, yoldan gelip geçenler uçan adamın bu kadar erken saatlerde mesaiye başlamış olmasına şaşmış görünmüyorlardı. Herhalde beni budala bir cam silicisi, cürmümeşhut peşinde bir koca ya da kaderi, bu kadar erken saatte kalkmak olanları ilgilendirmeyecek marjinal bir tip sanıyorlardı.

Yukardan bakanın soydaşlarını karınca gibi gördüğü ve bu optik yanılgının insanın kendini kadiri mutlak sanmasına yol açtığı ileri sürülür, mantıksal olarak o kişinin iğrenç böceklerin kaynaştığı bir evrendeki son normal kişi olduğunu keşfetmekle dehşete kapılması gerekir. Ajansın balkonunun kenarına ulaşabildiğimde böylesine böbürlendirici ve çelişik duygulara kapılmak-

tan çok uzaktım. Bileğimin gücüyle kendimi yukarı çektim, parmaklığı aştım, rahatlayarak şöyle derin bir soluk aldım ve alnımda ve anatomimin daha az soylu kısımlarında beliren ter taneciklerini kuruladım. Camları kaplayan kire rağmen, içerisinde boş olduğunu, iki yazı masası, birkaç sandalye, duvara yaslanmış bir sıra ve üç madeni klasör dolabından ibaret eşyayla dolu oldukça geniş tek odadan ibaret olduğunu saptadım. Balkon kapısını zorlayıp içeri girdim. Yazı masalarına boş verip klasör dolabına takıldım, tahmin ettiğim gibi abonelere ait dosyalarla doluydu. Bunların sayısı elliye geçmiyordu ve her dosyaya ilişik olan fotoğraf o kişinin sanatsal çapını pek güzel yansıtıyordu. Yaşam öykülerini çabucak geçtim: Abdül –el–cambaz, Hint fakiri, jota şarkıcısı, son adresi: Küçük Dünya apartmanı, öğleden sonra saat üçle beş arası aranır; Tontin, neşe ve hiciv üstadı, geçici adres: San Pablo hastanesi üroloji bölümü; Pulguita ve bilgin köpekleri, islahanede, 1984'te çıkacak; Oscar ve Hannibal, ip cambazları, artık Oscar tek başına çünkü Hannibal 1975'te öldü. Sıçan Carmen, büyüklere fıkralar, sadece hafta sonları, mesai günleri terzilik yapar; Leonor Cabrera, opera şarkıcısı, Fransızca bilir, soyunmayı kabul eder, özel ücret; Bay Gökgürültüsü, telepat, yemek temin edilirse indirimli fiyat vs... ve bu böyle sürüp gidiyordu. Bu garipler ordusu katalogunun sonuna geldiğimde ajansın içini güneş basmış, ilginç hiçbir şey bulamamıştım. Yakalanmamak için acele etmeliydim, iki masayı da elden geçirdim. Kapıya yakın duran ilk yazı masası kuşkusuz sekretere aitti, çünkü çekmecelerde ajansın başlığını taşıyan mektup kâğıtları, zarflar, pullar, not defterleri, uçu kemirilmiş kurşun kalemler ve pek çok sayfasının ucu kıvrılmış *Vezirin Esiresi* adlı bir kitap vardı. Biraz daha büyük ve pencereye yakın olan masa

ise müdürün olmalıydı, onda daha ilginç şeyler buldum: Kırmızı plastik kapağına "Yeni Yetenekler" yazılı etiket yapıştırılmış bir fotoğraf albümü, sayfaları çevirdikçe birbirinden güzel oğlanlar ve i gıcıklayıcı genç kızlar resmi geçit yapıyorlardı. Bu sonuncular ya çırılçıplak ya da saydam kumaş parçalarına bürünmüş olarak divan, halı ya da çimenlerde poz veriyor, objektife pek şaşır-mış gibi bakıyorlardı. Oğlanlarsa minnacık sliplerle son derece yorucu bir adale hareketi yaparmış gibi poz alıp, suratlarında da çok kötü kabızlık çekermiş gibi bir ifade taşıyorlardı. Erotizm konusunda oldukça sade zevklere sahip bir vatandaş olduğumdan erkek reyona boş ve-rip dikkatimi gökten önüme düşen meme ordusuna yoğunlaştırdım. Vakit biraz daha erken olsaydı bu fırsattan biraz daha yararlanır, kimbilir, birtakım melankolik hl-yalara dalabilirdim, ama boş verilecek saat değıldi, hızlı hızlı sayfaları çevirdim, albümü kapattım, tam bu zevk bahçesine veda ediyordum ki içimden yükselen her za-man beni azarlayıp, hakaret eden, lanetler savuran, ara sıra da uyarılarda bulunan o ses ne yaptığıma dikkat et-memi fısıldadı, son birkaç sayfayı geri çevirip, saman yığının-a tneyip muhtemelen donunu çalmış olan kişiye glmse-yen, o kızın bulunduğı resme kadar geldim. Makyajına ve kızıl peruğuna rağmen bu sabah onca ezi-yet sonucu Madrid sokaklarında kendisine o lanet olası çantayı teslim ettiğim kızı tanıdım. Resmin altına dakti-loyla yazılmış bir kâğıt parçası yapıştırılmıştı: Suzanna Trash, Dama-da-Elche sokağı, No: 12, altıncı kat, sağıdaki ilk kapı, az İngilizce ve İtalyanca bilir, dans, binici-lik ve karate alanlarında basit deneyimleri vardır, sine-ma, tiyatro, televizyon, mim, % 25 komisyon.

Katta duran asansörün sesiyle yerimden sıçradım. Albümü kapatıp çekmeceye attım, onu da kapatıp bal-

kona koştım, kapıyı açtım, dışarı çıktım ve ajansın kapısı kurcalanırken ben de balkon kapısını arkamdan kapattım. Bacaklarım titreyerek parmaklıktan bacağımı aşırıttım, bina boyunca sallanan bir kabloya tutundum; bunu paratonere bağılı olmasından korktuğumdan tehdit dolu bulutlar olup olmadığını görebilmek için şöyle bir göğē göz attım, ama güzel sabahlarda sevgili kentimiz ve bitiğışindeki denizi kaplayan o gök mavisi mantoyla karşılaştım. Yoldan gelip geçenler çoktu, dikkat çekmemeye gayret sarf etmeliydim. Birinci katın balkonundan içeri daldım, burası da bir biçki dikiş atölyesiymiş. Şişman bir kadın iki kalastan oluşan bir masanın üzerinde patron kesiyor, üç genç kız da adamakıllı sıkılarak onu izliyorlardı. Hiç de alışılmış olmayan bir yoldan içeri girdiğimden dördünün de kafası bana çevrildi, şişman bağıırma numaraları yaptı.

— Televizyon antenini kurdum, dedim hemencecek. Priz nerede?

Şişman kadının işaret ettiğı süpürgelikteki deliğē parmağıımı soktum, sonra ne olur ne olmaz diye çektim.

— Gidip pense alayım, dedim. Hiçbir şeye dokunmayın, çarpılırsınız.

Onurlu bir biçimde merdivenlerden inip sokağı çık-tım ve halkın arasına karıştım.

VI

Bir Temizliktir Gidiyor

Otobüs, sayıları bir hayli olan tekerleklerinin hepsi birden hava kaçırmaya başlamış gibi bir ses çıkardı. Biletçi beñi dürtükleyerek uyandırıp son durağa geldiğimizi bildirdi. Arabada yalnız ikimiz kalmıştık.

— Özür dilerim, dedim kibarca. İstemedem içim geçmiş.

Kürdanını kulağının arkasına sokan biletçi:

— Dilencilik çoğaldı, bunu bilir bunu söylerim, dedi.

Emeklilerin taş sıralarda oturup güneşlendikleri, ağaçlarla çevrili küçük bir meydanda indim. İçlerinden biri Dama-da-Elche Sokağı'na nasıl gidebileceğimi tarif etti, meydana çıkan eğri büğrü sokaklardan birini izlemeliymişim. Çok sıradan bile olsa her türlü kahvaltı makbulümdü, ama vakit öğleye yaklaşmıştı, tiyatro dünyası mensuplarının şafakla birlikte kalkmayacaklarını bildiğimden Suzanna Trash'ı kaçırmak gibi bir risk konusu olamazdı. Bir sokak çeşmesinde yüzümü yıkayıp yollara düştüm. Görünüşe göre eski bir köy olan bu mahalleye şimdiye kadar hiç uğramamıştım anlaşılan. Bazı fakir işi, basık tavanlı evler hâlâ ayakta idi ama çoğunun yerini iri binalar almış, bir kısmı da yarı harap

durumdaydı. Her taraf bize tavsiyelerde bulunan büyük pankartlarla doluydu:

GELECEĞE YATIRIM YAPIN SÜPER ÇILGIN FİYATLARLA SÜPER LÜKS DAİRELER

Tepelere doğru yükseldikçe ayaklarımın altında, kahverengimsi bir sisin yavaş yavaş kapladığı kent alanının öteki kısımları beliriyordu. Kestanecinin tezgâhı sandığım küçük kulübenin bulunduğu kıraç toprak alana ulaştığımda soluk soluğaydım. Korktuğum kadar kaybolup kaybolmadığımı anlamak için yaklaştığımda kulübenin duvarında şu yazıyı okudum:

ŞİMDİDEN ÖRNEK DAİREMİZİ GEZİN.

Tabureye tünemiş başı bereli ihtiyar beni fark edince yerden bir kutu aldı. Kutunun bir yanı boştu, içinde küçük insan şekilleri görünüyordu. Önce bunun mevsimin ilerlemiş olmasına rağmen İsa'nın doğumunu tasvir eden bir samanlık maketi olduğunu sandım.

— Burası oturma odası, dedi ihtiyar, burası hizmetçi odası ve duşu. Şu mutfağın büyüklüğüne bakın hele: Çamaşır makinesi, bulaşık makinesi, kurutucu, gömme fırın. Ya dolaplar! Buyrun sayın. Hanımınız...ya da müstakbel eşiniz, o mutlu olay gerçekleşirse elbet, bu dağılımdan pek memnun kalacak.

Kutuyu yere bıraktı ve bu sefer daha küçük ve boş bir kutu aldı.

— Park yeri. Özel. Bir finansman planınız var mı?

Niyetlerim konusunda onu aydınlatmama fırsat kalmadan ihtiyarı müthiş bir öksürük tuttu, kanlı bir mendille ağzını kapattı.

— Silikoz, dedi makete bir balgam fırlatırken. Berbat bir hastalık. Kışı çıkaramayacağım.

Boşluktan yararlanıp:

— Ben sadece Dama—da-Elche Sokağı'na buradan mı gidildiğini soracaktım, dedim.

— Dosdoğru gidin, karşınıza bir bar çıkacak. Bar-dan sonra soldan ikinci. Sigaranız var mı? Doktorlar iç-memi yasakladıklarından üzerimde tütün bulundurmuyorum. Zamanında madene inmeyi yasaklamamışlardı ama şimdi sigarayı yasaklıyorlar. Ne dersiniz?

— Aldırmayın, dedim laf söylemiş olmak için, her şeyin başı sağlık.

Başıma başka olay gelmeden sokağı ve aradığım numarayı buldum. Camlı kapı kapalıydı, görünürde kapıcı falan da yoktu. Ben de kapının yanında garip bir şekilde sıralanmış duran düğmelerden birine rasgele basıverdim. Küçük ama şirret hoparlörden anlaşılmas bir gürültü yükseldi.

— Senorita Trash mı? diye sordum pek umuda kapılmadan.

— Burası değil, diye kükredi rastlantısal dinleyicim. Altiya basın.

— Nasıl yapılıyor o iş, tarif edin lütfen.

— Sol en üst zil.

— Çok sağolun. Kusuruma bakmayın.

Büyük bir titizlikle aldığım talimatı yerine getirdim, iki dakika kadar bekledim, sonunda sert bir hışırtı duyuldu ve kapı açıldı. İtip, kezzap kokulu hole girdim, asansörle altıncı kata çıktım.

Sahanlıkta bekleyen yoktu ama kapılardan biri aralıktı. Nazıkçe tıklattım, uzaklardan bir kadın seslendi:

— Gir, duştayım.

Yanlış anladığıma inanmakla birlikte küçük hole girdim. Arkamdan kapıyı kapadım ve orada öyle, ne yapacağımı bilemez bir durumda kalakaldım. Evin bir yerle-

rinde su akıyordu. Bir eşya ya da perde ardında gizlenen, ya da bir köşede pusu kurmuş eli baltalı, oraklı, satırlı biri bulunması olasılığına karşı, keder ve duyguyla dolu bir biçimde bedenimin değişik parçalarının tercih sırama göre listesini çıkardıktan sonra hep sol ayağım öne gelmek üzere daireyi dolaşmaya başladım. İşte böyle ihtiyatlı bir biçimde, pencereleri şen öğle güneşine açılan küçücük bir salona girdim. Oldukça sade döşenmişti ama görünüşü hoştu, kuşkusuz orada yaşayanı da rahatlatıyordu. Salonun öteki ucunda iki kapı vardı. İlki ni açtım, dağınık bir yatak, odanın hemen tümünü kaplamıştı. Yerde bir yastık. Yatağın sağındaki küçük gece masasının üstünde içi izmaritle dolu bir tabla. Sigaraların hepsi aynı marka olup filtrelerinin durumuna bakılırsa tek ve aynı kişi tarafından tütürülmüş. Küçük salona dönüp öbür kapıyı yokladım. Aynı kadın sesi!

— Girsene içeri, dedi. Orada durma.

Söz dinledim ve kendimi gerçekten banyoda buldum. Havada dalgalanan buğu gözlerimi rahatsız etti ama yine de yarı saydam plastik perdenin ardındaki çıplak kadın vücudunu seçebildim. Bu beklenmedik samimiyet belirtisiyle iyice afallamış olmama rağmen –yeri gelmişken söyleyeyim, bu benim başıma ilk kez geliyordu, genellikle bu etaba önemli harcamalar ve ölümcül gayretler sonucu ulaşıldı– içgüdülerimi dizginleyip çok saygılı bir ses tonuyla:

— Senorita Trash, sanırım! dedim.

Bu kibar sözlere karşılık plastik perde usulca açıldı ve hiçbir ikazda bulunulmadan gözlerime şampuan sıkıldı ve kör oldum. Geri geri giderken tanımlayamadığım bir sağlık gereğine çarpıp devirdim ve ben de sırtüstü yuvarlandım. Doğrulmama fırsat kalmadan bir diz göğsüme binmiş ıslak bir el gırtlığıma yapışmıştı. Hiçbir

şey görmeden havada salladığım kollarım sonunda kaygan ama oldukça diri bir et parçasını tutmayı başardılar.

— İndir elini, diye emretti bana saldıran kadın. Elimde lak bombası var. Zehirli midir bilmem ama suratına bir sıkarsam ömür boyu heykel kesilir kalırsın.

— Teslim oluyorum.

— Kimsin?

— Bir dost. Lütfen kaburgalarımı kırmayın ve izin verin biber gibi yanan gözlerimi yıkayayım.

— Neden geldin?

— Sizinle nazik bir görüşme yapmak için. Beni Don Muscle yolladı.

— Neden kendisi gelmemiş?

Yalan uydurmanın yararı olup olmayacağını düşündüm ve vazgeçtim.

— Öldü, dedim, öldürdüler.

Uzun bir sessizlik.

— Size söylediğimin gerçek olduğunu kanıtlayamam ama, dedim, sözlerimi iyi tartın, bana inanmanın daha iyi olacağına bizzat karar vereceksiniz. Bu durum sonsuza dek sürüp gidemez ve sizin hayatınız da tehlikeye. Eğer niyetim dürüst olmasaydı üç kez kapınızı çalmaz ve budala gibi gelip kozmetiklerinizin insafına bırakmazdım kendimi.

Baskı gevşedi, rahat bir nefes alabildim. Ayağa kalktım, elime tutuşturulan kuru havluyla gözlerimi sildim.

— Çık buradan, diye emretti, kurulanmamı bekle.

El yordamıyla kapıyı buldum, küçük salona geçtim ve gözlerimi kavuran şampuanı sildim. İşim henüz bitmişti ki, Suzanna Trash yanıma geldi. Beyaz bir bornoza bürünmüş, havluyla saçlarını kuruluyordu. Duştan çıktıktan sonra albümdeki kız gitmiş yerine Madrid'te kahvede gördüğüm kız gelmişti. Hayatta hep böyledir za-

ten: Bazıları fotoğrafta çok iyi görünürler, bazılarıysa tam tersi. Ben maalesef ikinci kategoriye dahilimdir: Çeşitli vesilelerle gerek cepheden, gerekse profilden resim çektirmiş ve hepsinde de lop dudaklı, ekşi suratlı, çökük yanaklı kısacası gerçek yüzümden çok daha kötü çıkmışımıdır. Doğal haliyle Suzanna Trash'ın öyle düzgün hatları vardı ki sanki yokmuş gibi duruyorlardı. Çıplak ayakla benim boyumdaydı, geniş omuzları ve bana göre oldukça düz vücut hatları vardı. Hareketleri canlı, asabi, genellikle de gereksizdi, bakışlarında henüz çok dayak yememiş boksörlerde görülen o konsantrasyon ve oynaklık vardı. Ama buraya bu sevimli kişinin tartışılmaz avantajlarını sayıp dökmek yerine şartların beni buluşturduğu karanlık bir olayı çözmeyi denemeye geldiğimden bu derin envanteri bir yana bırakıp, ustaca bir sorgulamaya giriştim:

— Duştaki aksilikten dolayı üzüldüm, aslında bunun sorumlusu da ben değilim, ayrıca buraya kötü bir haber getirdiğime de üzgünüm.

— Toribio'ya ne oldu?

— Dün akşam ona gittim ve adamı can çekişirken buldum. Aşırı dozda uyuşturucu. Bunu bizzat kendisinin aldığını sanmıyorum, ama beyinsel bir vıdıvıdıllığa girersek böyle bir varsayımı da büsbütün silip atamayız. Telefon telleri koparılmıştı.

Düşünmeye başladı, ama kafasını kurcalayan sözlerim değildi.

— Daha önce bir yerlerde karşılaşmamış mıydık? diye sordu bana.

— Evet, dün Madrid'te.

Saçlarını kurulamayı bırakıp teslim olduğunu belirtir bir hareket yaptı, bu pozunu ilk kez görüyordum ama yabancı gelmemişti.

— Elbette ya, diye hareketine sesiyle destek verdi. O çantalı kaçık sendin. Ama dün ibne kılığına girmiştin. Nasıl oldu da beni buldun?

— La Protase tiyatro ajansı aracılığıyla. Ama sanırım olayı baştan anlatsam daha iyi olacak.

O da bana hak verdi ve ona basit sözcükler ve düzgün cümlelerle nasıl kendine bakan süsü veren sahtekârın huzuruna götürüldüğümü, nasıl bu kişinin iyi niyetimi kötüye kullanarak içi Karun'u kiskandıracak bir servetle dolu çantayı Madrid'e götürmeye beni ikna ettiğini, adı geçen kentte uyumakta olan bir zavallının benim yerime nasıl bir cinayete kurban gittiğini, nasıl kahveden çıkarken çantayı ona, yani Suzanna Trash'a vererek Barselona'ya döndüğümü, soruşturmalarım ve zekâm sayesinde zavallı Don Muscle'ın izini bulup, onun acıklı sonuna tanık olduğumu, nasıl gayet ince bir biçimde merhumla tiyatro ajansı arasında bir bağ kurduğumu, sonra yine aynı beceriyle ajansla Suzanna Trash arasındaki ilişkiyi saptayıp belki boşuna tekrar olacak ama final niyetine gerekli, kendisini görmeye geldiğimi, hiçbir kabahatim ya da kıskırtmam olmadığı halde nasıl kötü karşılandığımı anlattım. Bütün bu tiradı tam bir içtenlikle, kendimi en iyi halimle gösterip etrafımda bir güven, içtenlik ve anlayış atmosferi yaratmaya gayret ederek okudum. Övgüye gerek yok ama istediğim etkiyi yapmış olmalıyım ki Suzanna Trash usul usul o gergin havasını ve beni dinlemek için takındığı kasık karateci tutumunu terk etti (daha da güzelleşti) ve beni anlatımın orta yerinde bırakıp mutfığa, kahve ve tost hazırlamaya gitti. Tarih sırasıyla olayları hikâyeye ederken çantadaki paranın çalındığını atlamış olmam dikkatli okuyucunun gözünden kaçmamıştır ama Suzanna'nın oteldeki hırsızlıkla bir ilişkisi olduğuna inanmıyordum: Aksi halde

kahvedeki randevuya gelmezdi; hatta, davranış ve sözlerinden çıkardığım kadarıyla çantayı açmamıştı bile, işte saptadığım amaca ulaşmak yani onun işbirliğini sağlamak amacıyla kızın çantada tuvalet kâğıdı yerine para olduğunu sanmasını sürdürmesini istedim, aslında tuvalet kâğıdı da bazen işe yarar ama yine de oldukça bayağı bir nesnedir.

Üzeri iki fincan sütlü kahve ve bir tabak kızarmış ekmekle dolu tepsiyle mutfaktan geldiğinde bütün belirtiler kahvaltısını benimle paylaşmak istediğini dolayısıyla bana güvendiğini gösteriyordu, bir sigara yaktı ve kendisi giyinirken yemeye başlayabileceğimi söyledi. Odaya girip kayboldu ve ben payıma düşenleri iştahla yutar-ken, o da daha sonra göreceğim gibi, mavinin her tonunu taşıyan sade bir bahar robunu, çoraplarını ve giysisiyle tam bir uyum teşkil eden yüksek topuklu ayakkabılarını giyyordu. Sonra gelip masadaki yerini aldı, küçük kaşığıyla karıştırırken yarım metre çapındaki alana fincandakileri sıçratarak konuşmaya başladı. Korktuğum gibi, meslekte Don Muscle adıyla tanınan Toribio Pis-erga, oldukça yüklü bir paranın nerede ve nasıl el değış-tireceğini öğrenip, Suzanna Trash'ın yardakçılığıyla bu paraya el koymaya karar vermiş ve kızı Madrid'e iki gün önce göndererek Café Roncesvalles'e gidip, kararlaştırılan parolayı söyleyip, çantayı alıp hemen dönmesini emretmiş.

— Ama tam köşeye sıkıştırıldığımda korktum, vazgeçtim. Senin inadın olmasaydı bu çirkefe bulaşmazdık.

— Tamam, dedim, demek şimdi bütün sıkıntıların-zın sorumlusu ben oluyorum. Anlamıyor musunuz, bu çantayı bekleyen kişiler öfkeye kapılıp beni öldürmek istediler ve —Huzur içinde yatsın!— Don Muscle'ı öteki tarafa postaladılar. Ve bu serseriler kendilerine ait olma-

sı gerektiğine inandıkları malı her ne yolla olursa olsun elde etmek için yakamızı asla bırakmayacaklar.

İkinci sigarasını yakıp, alelacele iki nefes çekti, sonra fincanına attı, sigara sütlü kahvenin içinde cızırdayarak söndü ve üstü sepya rengine dönüşüp sıvının üzerinde yüzmeye başladı. Suzanna bir garip bakmaya başlamıştı bana.

— Yani Toribio benim hatam yüzünden mi öldü demek istiyorsun? diye sordu.

— Hayır, kesinlikle değil, Bakanlık gibi son derece güç bir rolü kabullenmekle kalmayıp, açgözlülüğü nedeniyle inanılmaz bir plan kurdu. Sonunu hak etti demek istemiyorum, çünkü ahlaki yargılar ileri sürmek bana kalmadı, ama ne yaptığını biliyordu. Her ne şekilde olursa olsun olay onun için bitti. Bizim için bitmedi, üstelik durumumuz çok kritik. Şimdi, sahte bakan aracılığıyla bana parayı emanet edenleri; ya da paranın gitmesi gereken kişileri bulup, özür dileyerek emaneti onlara vermeliyiz. Ha, bu arada, çanta nerde?

— Prat Havaalanı'nda, emanet dolabında. Toribio'nun talimatına uygun olarak oraya bıraktım. Birkaç gün sonra alacaktık. Emanet fişi bende. Toribio bu sabah uğrayıp onu benden alacaktı, seni o sandım.

— Pek uygunsuz kaçmayacaksa, Don Toribio'yla aranızda nasıl bir ilişki olduğunu sorabilir miyim?

— Kısacası, fırtınalı bir duygusal ilişki, sağlam bir dostluğa dönüşmüştü, hepsi bu. Başımız derde girdiğinde, ya da insanca bir sıcaklığa ihtiyaç duyduğumuzda, yani sık sık birbirimizi arardık. Tatmin oldun mu?

— Evet. Peki, Pembe Şövalye kim?

— Hiçbir fikrim yok. Neden sordun?

— Toribio ölmeden önce bu isimden söz etti. Ya Emilia, o kim?

— Bak onu cevaplamak daha kolay. Emilia benim. Emilia Corrales. Suzanna Trash, ortak yapımlar nedeniyle Toribio'nun önerisiyle benimsediğim takma addır. Şimdi, eğer soracak başka sorun yoksa, kahvaltıda bittiğine göre, senden gitmeni rica edeceğim, yapacak çok işim var.

Şaşıtm kaldım, çünkü birbirimizi daha iyi anladığımızı ve yakında verimli bir işbirliği dönemine gireceğimizi düşünmeye başlamıştım. Uğradığım düş kırıklığını suratımdan okumuş olmalı ki, yüzünde yine o ilk atışmalarımızdaki ifadeyle ekledi:

— Beni terbiyesiz sanmanı istemiyorum, gelip durumu aydınlattığın ve beni bekleyen tehlikeler konusunda uyardığın için çok teşekkür ederim. Ama, bundan böyle herkesin kendi yoluna gitmesi daha iyi olur. Kim olduğunu, nereden çıktığını ve ne aradığını bilemiyorum. Söylediklerinden de pek bir şey anlamadım, ama bana tüm gerçeği anlattığına inanacak kadar da saf değilim. Dediğin gibi, çirkefe batmış olabilirsin, ama seni kurtarmak amacıyla benim de bulaşmaya hiç niyetim yok. Bırak konuşayım, daha sözüm bitmedi. Egoistin biriyim diyelim. Artist olmak istiyorum, şimdiye kadar başarıya ulaşma şansını elde edemedimse de umudumu yitirmiş değilim: Disiplinliyim, iradem güçlü, aptal değilim, biraz kendime çeki düzen verdiğimde fena da sayılmam. Elbette Toribio'nun teklifini kabul etmekle hata ettim ve anladığım kadarıyla başımı derde soktum. Paraya ihtiyacım vardı, kolay yoldan kazanma umudu başımı döndürdü. Ne olursa olsun, bu yolun çıkmaz olduğuna inanmıyorum. Bak ne yapmak niyetinde olduğumu söyleyeyim: Hemen gidip çantayı alacağım ve karşıma çıkan ilk karakola girip polise bütün olup biteni anlatacağım. Bir itirazın var mı?

— Hayır, ama eğer polise, sahte bir bakan, başarısız oyuncular, ünlü uyuşturucu müptelalarıyla ilgili bir öykü anlatır ve üstüne üstlük, içinde bence bilinen şeyler bulunan çantayı da onlara verirsen, sonunda hapse, daha beteri bir tımarhaneye tıkilırsın. Bundan hiç hoşlanmayacağını da orayı yakından bilen biri olarak söyleyebilirim.

— Tavsiyene teşekkür, ama kararımı verdim. Şimdi, izin verirsen...

Beni kapıya kadar geçirmek üzere, iki fincanı devirerek masadan kalktı. İleri sürecektir delillerim tükendiğinden, ben de sözünü dinlemeyi yeğledim, soruşturmamı kendi hesabıma sürdürecektim. Bana sunduğu muhteşem kahvaltıya teşekkür ederek usulca çıkış yolunu tuttum. Tam kapıya varmıştım ki telefonun sesi ortalığı çınlattı. Emilia korku dolu gözlerini bir telefona bir bana çevirerek yerinden sıçradı.

— Ne oluyor? diye sordum.

— Hiç, dedi Emilia, ama telefon geleli ancak iki gün oldu ve numarayı sadece Toribio'ya vermiştim.

— Cevap ver, dedim tekrar odaya girerken.

— Ya onlarsa?

— Telefonla bir şey yapamazlar. Doğal davranmaya bak. Burada olduğumu, sinirli olduğumu belli etme.

Emilia çalıp duran telefonu açtı.

— Alo, evet, evet, benim.

Ahizeyi avucuyla kapatarak bana döndü ve fısıldadı:

— Bir İtalyan, prodüktörmüş.

— İşlet adamı, dedim alçak sesle.

— Ne dediniz? *Sì, sì, tutto bene*. Bekleyin *un minuti*.

Yine bana döndü.

— Otelinde beni görmek istiyormuş, bana ilginç bir teklifi varmış. Bütün filmlerimi gördüğünü ve bende

gerçek bir sanatçı yeteneği bulunduğunu söylüyor. Ama ben şimdiye kadar hiç film çevirmediğim ki. Ne söyleyeyim?

— Oteline gitmek istemediğini söyle. O buraya gelsin. İçeri girer girmez üzerine atılırım, işkence yapar ağzından laf alırız.

— Ya gerçek bir prodüktörse?

— O zaman oteline git.

— Ama ya katilse?

— Seçimini sen yap, ne söyleyeyim istiyorsun?

— Ona tarafsız bir yerde randevu vereceğim. Sıkıştırırız, tamam mı?

— Tamam, nasıl istersen, diye boyun eğdim, yorulmuştum.

— *Senti? Questa sera*, evet. Bir *ristorante*'de, oldu mu? Hayır, hayır, siz seçin, *voce*. Evet, evet, *lo conodgo bene*. Saat dokuz *e mezzo*. *Va bene*. Evet, *arrivederci*.

Kapattı, soluklandı ve:

— Peki şimdi? dedi, *que cosa facciamo?*

— Önce kendi dilimizi konuşalım. Sonra benim planı geliştiririz. Eğer arayan gerçekten katilse bu prodüktör numarası bize ışık tutabilir. Ama inisiyatifi düşmana bırakmamak gerekir. Unutmayalım ki bana verilen para önemli bir kişinin fidyesi idi. Aslında son günlerde hiç adam kaçırıldı mı, yoksa bu da mı bir yalan bilemiyorum. Hiç gazeteci arkadaşın var mı?

— Hem de pek çok.

— İstedikini seç, ona telefon et ve acilen kendisini görmek istedikini söyle. Halka açık ve kalabalık yerde randevu ver: Merkezde bir barda örneğin.

VII

Yeterli Değil

Bir önceki bölüm sonunda sözü edilen kent merkezindeki bar, La Rambla de Catalunya'da bulunmak gibi bir ayrıcalığa sahipti ve masaları müşterilere keyif, garsonlara angarya olsun diye cadde boyunca sıralanmıştı. Emilia'yla ben kızın arabasını park yerine bıraktıktan sonra bu masalardan birine oturduk. Masalar arasında her kategoriden dilenciler dolaşıyordu. Oturur oturmaz bunlardan biri bize borda etti. Dilencinin sırtında çuvaldan bir takım vardı.

— İsterseniz falınıza bakabilirim, dedi pişkin pişkin. Beni palavracı filan sanmayın, daha dün Ebre'deki Sana-yi Bankası yani BİDESA'nın danışman mühendisiydim. Karım hasta ve üniversitede okuyan iki oğlum var.

Ona bir teklik verdik ve o da bize şans taşımızın to-paz, şanslı günümüzün Perşembe olduğunu ve asla PTT tahvili almamamızı söyledi.

— Ortaliğın bu kadar kötüye gittiğini bilmiyordum, dedim o gidince.

— Sen nereden çıktın böyle? diye sordu Emilia.

Tımarhaneden çıktığımı söylesem, henüz doğmakta olan işbirliğimizi güçlendireceğini sanmadığımdan başı-

mı başka tarafa çevirip bir şeyler geveledim. Bu vesileyle alnına ve yanaklarına yapışmış yağlı saç tutamlarıyla yüzü gizlenen bir tür dişi lejyonerin bize doğru geldiğini gördüm. Masalar arasından ustalıkla değil, vurup kırarak geçiyor, sırtına takmış olduğu çantayı –şekline ve hacmine bakılırsa içinde çocuk bile olabilir– sağa sola çarpıyor, bardakları, şişeleri deviriyor, müşterileri dehşete düşürüyordu. Masamızın önüne gelince sandığım gibi ezip geçmeden durdu ve görgü kurallarını altüst eden bir ateşle Emilia'yı öptü.

— Batsın bu hayat! diye haykırarak çocuk torbasını sandalyenin arkasına astı ve kendi de bir tane çekip üzerine çöktü. Geciktiğim için kusura bakma. Dresden Filarmonik Orkestra'sının yöneticisiyle röportajdan geliyorum. Ne budalalık! Biliyor musunuz melez olduğu için Rubinstein yıllarca ABD'de çalışmamış. Establishment ne boktan şey! Beni neden görmek istemiştiniz kerataalar?

Emilia hiç aldırmadan beni Maria Pandora gibi tatlı bir adı olan bu kaçığa takdim etti. Kadın öyle bir sıkı ki elimi buna karşılık olarak benim de onun midesine diz atmam gerekirdi. Bu sert formalite de yerine getirildikten sonra Emilia açıklamaya girişti.

— Maria, başımıza pis bir olay geldi, bize çok yararlı olabilecek bilgiler elde edebilirsiniz.

— Sevgilim senin için yapmayacağım şey yoktur, diye cevap verdi itici yaratık. Toribio'nun aşırı dozdan nalları diktiğini biliyorum. Çok üzüldüm doğrusu. Vurdumduymazın tekiydi. Başını derde mi soktu?

— Sorun o değil, yani asıl sorun. Şimdilik sana daha fazlasını anlatamam. Baksana, son günlerde hiç önemli biri kaçırıldı mı?

Hiç beklemediği böylesi bir soru karşısında adamakıllı afallayan gazeteci hanım kafasını kaşıdı ve Emilia'nın birasına bir bit düşürdü.

— Acaba, diye lafa girdim, yetkililerin şu veya bu nedenle açık etmedikleri bir kaçırılma olayı kulağınıza çalındı mı?

Garson belirdi ve Maria Pandora sardalyeli sandviçle konyak ısmarladı, sonra da torbasından bir paket sigara, bir çakmak, bir defter, bir tükenmez kalem ve sapları bükülmüş tellerden oluşan bir gözlük çıkardı. Bu son aksesuarı taktı, defteri yokladı, bir sigara yaktı, gözlüğünü çıkardı ve konuştu:

— Elbette gazeteleri bu haberi yazmamaları için zorlamış olabilirler. Bunu hep yapar bu hıyarlar. Herkes her şeyi öğrense neler olurdu neler. Memleket akıntıya kapılmış gidiyor, götü boklular. Ama şu kaçırılma olayına dönersek, sanırım yazı işlerine bakanlar bunu duymuşlardır. Kaçırılma, önemli bir olay, gürültü çıkar. Kimse gönül rızasıyla kaçırılmaz. İnsanlar çok sıkı korunuyorlar. Ve sonra birden, bir ortadan kaybolma sorunu çıkıyor. Laf aramızda, insanın kimsenin farkına varmadan ortadan kaybolması için adamakıllı şanssız olması gerek. Aile var, iş var, dostlar var... Hele bir de söz konusu olan önemli bir kişiye... Hayır, hayır, kaçırılma fiilan olmadı. Ama belki... Ama belki de söz konusu olan bir insan değildir. Yani belki de bir eşyadır demek istiyorum: Bir sanat eseri, değerli bir pul; satılması zor bir şey olduğundan mal sahibi karşılığında fidye ödemeye hazırdır. Buna benzer şeyler gördük. Ama böyle bir durum söz konusu olsaydı o zaman da bu hırsızlığı halktan saklamaya gerek olmazdı. Ya da... ne bileyim? Ya bir askeri sırsa? Bak bu daha hoşuma giderdi: Bir casusluk olayı. Evet, ne düşündüğünüzü biliyorum: Bu ülke-

de casuslanacak ne kaldı ki, diyeceksiniz, değil mi? Sizin fikrinize katılıyorum; ama insan turistlerin satın aldıklarına bakınca Devletler neler neler almaz diyor. Bu olasılığa ne dersin tatlım?

— İzin verirseniz diye lafa karıştım, aslında benim fikrimi filan soran yoktu, ben bu varsayımı çok ilginç bulduğumu belirtmek istiyorum. Ama samimiyetinize güvenerek şunu ekleyeceğim, biz daha somut bir bilgi arıyoruz.

— Bütün söyleyebileceklerim bu kadar, kahrolasicalar! (Maria Pandora ağzında lokmalarla konuşuyordu.) Hem, sizlerin de pek açık konuştuğunuz söylenemez, diye ekleyip bir yudumda konyağını bitirdi. İlginç bir şeyler biliyorsanız, bana da iletirseniz, şükran duyarım. İyi bir röportaja çok ihtiyacım var, anasını sattıklarım! Gazetedeki personel sayısını dörtte üçe indirdiler. Gelecek ay ben de kapı dışarı edilebilirim. Ne bu kaçırılma olayı Allah aşkınıza? Haydi biraz yardımcı olun bok alay!

Gözümün ucuyla Emilia'nın yumuşamakta olduğunu görebiliyordum, çanta öyküsünün –artık çok iyi bilinen– ayrıntılarına girmek için ağzını açtığı anda araya daldım.

— Hayati nedenlerden dolayı ağzımızı sıkı tutmak zorundayız. Ama görev tamamlandıktan sonra, bu iştah açıcı havadisın tekeli size vermeyeceğiz demek değildir. İşte bütün bunları toparlamak için bilgiye ihtiyacımız var ve eminim siz bize bunları bulabilirsiniz.

— Hemen bu akşamüstü. Saat beşe doğru gazetecilerin ya işleri başlarından aşkın olur, ya da sarhoş olurlar, sonuçta yazı işleri bomboş kalır. Kapıcıda anahtar vardır, beni içeri sokar. İçkilerin parası kimden?

— Bizden, dedim.

— Saat yedi–yedi buçuk arası bana gelin. Öğrenebilediklerimi bildiririm.

Heybesini omzuna attı, bana yine elini uzattı, saçlarının arasından görebildiğim kadar, –ama yine de pek emin değilim– Emilia’yı dudaklarından öptü ve etrafı kısıp kavurarak çekip gitti. Onun gidişinden sonra Emilia üzgün bir tavırla kafasını sallayarak:

— Zavallı Maria, diye mırıldandı, çok çökmüş.

— Bana hiç de öyle görünmedi, demek cesaretinde bulundum.

— Erkekler asla kadınları anlamayacaklar... Maria çok duyarlıdır. Kafası bir şeye takılmış.

— İşinde mi?

— Daha önemli bence. Yalnız kaldığımızda söyler. Şimdi nereye gidiyoruz?

Zavallı kolsuz garsondan miras kalan saate göre iki olmuştu. Saat yediye kadar yapacak bir işimiz yoktu, şimdilik ani tehlikelerden uzaktaydık, beklenmedik aksilikler olmadığı takdirde soruşturmamız iyi yolda ilerliyordu. Birden iki gecedir uyumadığımı anımsadım ve hem yorgunluk hem de rahatlamanın verdiği garip bir duygu kapladı her yanımlı.

— Sen istediğini yap, dedim Emilia’ya. Bana gelince en yakın metro istasyonuna gidip uyumak için boş bir sıra arayacağım.

O da bana gidecek bir yerim olup olmadığını sordu ve ben de ona gerçeği bütün açıklığı ile anlattım, karşılık olarak evinde epey büyük bir divanı olduğunu ve memnuniyetle beni orada konuk edebileceğini söyledi. Tahmin edeceğiniz gibi derhal şükranla bu teklifi kabul ettim, fazla çekişmelere girişmeden hesabı hallettik, arabayı bıraktığımız yerden aldık ve yine tıklım tıklık yollara düştük. Kızcağz yoğun trafikte kendine bir yol açabil-

mek gibi nankör bir uğraşa girişmişken ben de yumuşak bir yatak bulma umudunun zihnimde canlandığı şehvetli hayallere daldım. İkimiz de yolun sonunda bizi bekleyen acı sürprizden çok uzaktık.

Kısacası eve vardığımızda her şeyi altüst edilmiş bulduk, öylesine barbarca hareket etmişlerdi ki, hemen her şey onarılamaz biçimde kırılıp dökülmüştü. Bu manzara karşısında hırstan önce dilimiz tutuldu sonra derin bir öfkeye kapıldık.

Emilia güzel sanatlarla ilgilenen bir hanım kızıdan çok benim gibi kara cahil bir çingeneye yaraşacak bir küfür, hakaret, lanet yağmuruyla içini boşalttıktan sonra:

— İşin en kötü yanı bu kıyımın hiçbir işe yaramaması, dedi, çünkü ne çanta buradaydı, ne de tesadüfen yanıma aldığım emanetçi makbuzu.

Zararı gidermekten çok dayanışmamı belirtmek amacıyla bu düzensizliğe belli bir düzen getirmek niyetiyle:

— Kötümser bir tablo çizmek istemem ama, dedim, korkarım aradıklarını bulsalar bile peşimizi bırakmayacaklardır.

— Ama kahrolasılar! —Emilia doğrulttuğum sandalyeyi bir tekmede devirdi,— bu kâbusun bitmesi için ne yapmamız gerek?

— Meselenin temeline inip düşmanları kendi sahalarında yenmeliyiz. Belki girişimimiz sana cüretkâr, çocukça ve iddialı gelecek ama kanımca başka çıkış yolu yok. Galiba en iyisi bu tatlı görüşmeyi başka bir yerde sürdürmek; çünkü burada kalırsak hayatımız da tehlikeye girecek.

Tam sözlerimi bitirmiştım ki ısrarla kapı çalındı, bu da hayra alamet değildi.

— Geldiler, diye haykırdı Emilia.

Ayaklarımın ucuna basa basa kapıya yaklaştım ve delikten baktım.

—Görünürde kimse yok.

— Aşağıdan çalışıyorlar.

— O zaman gelen katil değil, çünkü ziyaretini önceden haber vermek gibi bir enayilik yapacağını sanmıyorum.

Belirsiz bir tehlike gerçeğinden daha çok endişe verdiğinden ve zil sesi kadar ahenksiz bir gürültü olmadığından bu çağrıya cevap vermeye karar verdim ve sağımdaki düğmeye bastım, dudaklarımı mikrofonun teline yapıştırdım, dilimi aralıktan sokarak sordum:

— Kim o?

Aletten, Senorita Trash'ın bir dostu, diye bir ses yükseldi. Size yardıma geldim. Duraksamanızı anlıyorum, sizi rahatlatmak için şimdi sokağın ortasında duracağım. Bana bakın, görünüşümün ne kadar zararsız olduğunu siz de görün.

Ne olur ne olmaz belki karşı binanın pencerelerinin birinden biri tüfekte ateş eder filan, diye usulca pencereye yaklaşıp eğildim. Yolun ortalık yerinde pijamalı bir ihtiyarcık, etrafından dolaşmak zorunda kalan otomobil sürücülerinin küfür ve klaksonlarına aldırmaksızın bize el sallıyordu. Küçük adam kendisini yeterince gördüğümüze inanmış olmalı ki, kaldırıma sığınarak görüş alanımızdan yok oldu. Emilia sorgu dolu bakışlarını bana yöneltmişti:

— Bırakalım gelsin, dedim. Zararsız ve ne istediğini bilen biri gibi görünüyor.

Kapıyı açtık, sahanlığa çıkıp beklemeye başladım.

Çok geçmeden asansör geldi, içinden küçük moruk fırladı. Tepesinde dört tutam beyaz saç, nikotin lekeli, bir tarafı ötekenden uzun, çarpık bir bıyığı vardı. Yarı kapalı gözleriyle önümde eğildi.

— Böyle biçimsiz bir kılıkta ziyaretinize geldiğim için kusuruma bakmayın. Kostümüm temizleyicide, ayakkabım tamircide. Bugün onlara ihtiyacım olacağını düşünememiştim. Sosyal yaşamım adamakıllı kısıtlıdır. Daha doğrusu, sadece Perşembe günleri kütüphaneye, Pazar öğleden sonraları da Katalan dansına giderim. Geri kalan zamanımı kitaplarımın arasında geçiririm. Erzağımı Bilbaina'dan getirtirim. Biraz kazıklandığımın farkındayım, ama kolayıma geliyor ne yapayım?

Söylene söylene eve daldı. Yalnız geldiğine emin olunca ben de peşi sıra içeri girip kapıyı kapattım. Emilia, elinde bir mutfak bıçağı, salonun ortalık yerinde durmuş bizi bekliyordu.

— Bırakın şu bıçağı küçük hanım, dedi ihtiyar yalvarırcasına. Emin olun yalnızca iyiliğinizi istiyorum. Ama önce izin verin sizi tanımakla ne kadar mutlu olduğumu ifade edeyim. Ben, en büyük hayranlarınızdan biriyim. İşe kendimi takdimle başlasam daha iyi olacak. Adım Plutarquete Pajarell, tarihçiyim. Sokağın karşı sırasında oturuyorum. Küçük mavi perdeli, şu yarı kurumuş selvili terası görüyor musunuz? Belki öğle güneşinde parmaklıkta yatmayı âdet edinmiş kara kediyi fark etmişsinizdir? Hayır mı? Neyse, önemi yok. İki ay önce öldü zavallı kedim. Ama bunun sizi ilgilendirecek bir yanı yok, değil mi? Yalnızlık dilime vuruyor. Eskiden böyle değildim. Size tarihçi olduğumu söylemiş miydim?

— Evet efendim, diye rahatlattım adamı.

— İyi. Sabırsızlandığınızı anlıyorum. Hemen sadede gelmem en iyisi olacak. Kolay da değil, bakın. Olay şu

ki...olay, evet, aramızda bulunan ve daha önce de belirttiğim gibi çok beğendiğim Suzanna Trash'ın bir adeti vardır –Tanrı kutsasın– evinde yarı çıplak gezer. Aslında haklı, değil mi? Hem insan kendi evinde istediği gibi yaşar, değil mi?

— Ve siz de onu terasınızdan gözlüyorsunuz, diye söze karıştım, moruğun dilinin altındaki baklanın ne olduğunu anlamıştım.

Pancar gibi kızardı ve içinden gelen bir dürtüyle pantolonunun ön düğmelerinin kapalı olup olmadığını kontrole gitti eli.

— Çok anlayışlısınız, diye mırıldandı. Küçük hanımın akrabası mısınız?

— Dostuyum. Sayın Plutarquete niçin bize ziyaretinizin nedenini söylemiyorsunuz?

— Doğru ya, boş yere vaktinizi alıyorum. Ama sanırım önce vicdanımı rahatlatmayı tercih ettim. Bu bayağılıklarımın utanıyorum, inanın bana. Belki önemsizliğim nazarınızda suçumu hafifletir. Bilemem. Elbette bana kalsa bu hafifletici unsuru yeterli bulmazdım. Her neyse, buraya edepsizliğimi itirafa gelmedim, ama birkaç saat önce her zamanki gibi dürbünümü bu yana doğru ayarlarken iki adamın daireyi altüst ettiğini gördüm. Önce küçük hanımın buradan taşındığını sandım, kimbilir yerine ne mendebur biri gelecek diye yüreğim ağzıma geldi. Sonra bunun bir taşınma olmadığını anladım ve bir soygundan korktum. Biliyorsunuz, günümüzde o kadar çok olay anlatılıyor ki! Ve sonunda bu insanların hırsla bir şeyler aramakta oldukları sonucuna vardım.

— Polise haber vermeyi düşünmediniz mi? diye sordu Emilia.

— Evet, soygun olasılığını düşünürken aklımdan geçti. Ama bir araştırma yaptıklarınızı görünce haber veremedim. Bazı durumlarda polisi işin içine sokmamak daha çok tercih ediliyor. Bir şeyler ima etmek istemiyorum, sakın yanlış anlamayın.

— Çok iyi etmişsiniz Don Plutarquete, dedim. Neler gördüğünüzü söyleyin bakalım.

— Pek bir şey sayılmaz. İki adam, oldukça genç. Biri sakallıydı, belki de takmadır. Doğrusu adam tarif etmek pek becerebildiğim bir husus değildir.

— Onları tekrar görecekseniz tanıyabilir misiniz?

— Elbette.

— Herhangi bir ayrıntı dikkatinizi çekti mi? Arabalı mıydılar? Numarasını alabildiniz mi?

Küçük moruk o tepesindeki dört tutam tüyü kaşdı ve üzgün bir ifadeyle Emilia'ya baktı.

— Doğrusu pek bilemiyorum. Size yardımcı olmak isterdim ama korkarım pek bir işe yaramadım. Tek yaptığım kendimi ele vermek oldu ve bundan böyle de eskisi gibi dolaşmazsınız artık. Hem dolaşsanız bile aynı olmaz. Ne yaparsınız, hayat böyle! Eğer size bir yardımım dokunabilirse beni nerede bulabileceğinizi biliyorsunuz. Hoşça kalın, rahatsız ettiğim için kusura bakmayın.

Yine önümüzde eğildi, abartılı hareketlerle kapıya kadar eşlik etmemizi istemediğini belirtti ve biz daha ne yapacağımızı, ne diyeceğimizi bilemeden ortadan yok oluverdi. Sahanlığa çıktım, şıpidik terliklerinin çıkardığı sestten merdivenleri olanca hızıyla indiği anlaşıyordu. Eve girdim.

— Böylesine dürüst bir hayranım olabileceğini asla düşünemezdim, diye bağırdı Emilia.

— Yağcıların palavralarına kanma, dedim. Bu şehvet düşkününü moruğa hiç güvenmedim.

— Sen kıskanıyorsun.

Emilia gülmeye başladı. Suçlaması beni şaşkına çevirmişti, bunun doğru olup olmadığını anlamayı daha uygun bir zamana erteledim.

— La Protase tiyatro ajansı kaçta kapanıyor? diye sordum.

— Resmen beşte kapanır. Bazen biri kalıp çalışır. Neden sordun?

— Kurs filan yok mu?

— Vardır ama Pelayo Sokağı'ndaki merkezde değil. Ramalleras Sokağı'ndaki eski bir mağazada orayı tiyatroya dönüştürdüler.

Saatime baktım, beşe çeyrek vardı.

— Şu ajansa yeni bir ziyarette daha bulunacağım galiba. Beni Pelayo Sokağı'nın köşesinde bırak ve her şeyi bilen gazeteci kıza gidip beni orada bekle. Çok gecikmem gelirim.

VIII

Dolaplar

Aksi suratlı kapıcıya biçki dikiş kursuna fatura bırakacağımı söyledim, belki peşimden bakar diye asansörden ikinci katta inip geri kalan katları tırmandım. Bir so-lukta ajansın kapısını açtım, içeride kimsenin olmadığını saptayınca girip, arkamdan kapattım. Aynı yeri sabah denetlediğimden tam olarak ne istediğimi çok iyi bili-yordum, bir saniyede fotoğraf albümünü bulup ceketimin altına gizleyip çıktım. Merdivenlerden indim, son basamaktan önce durup boynumu uzatıp yolun açık olup olmadığına baktım. Bu tedbir sayesinde kötü bir rastlantıyı savuşturdum: Holde kapıcı iki yarmayla ko-nuşuyordu, karanlıkta heriflerin hatlarını pek seçemedim ama görünüşleri hiç de güven vermiyordu.

. — Biçki kursuna fatura mı? diye homurdandı biri. Yapma yahu! Kurs bu saatte kapalıdır.

— Benim bu işle ilgim yok, diyordu kapıcı. Bir za-manlar işgüzarlık etmeye kalkışan komşumu dövüp, her şeyini çalıp, bir de katolikliğini inkâr etmesini istemiş-lerdi.

— Suratı ne biçimdi? diye sordu diğeri.

— Boktan bir surat, diyen kapıcı, gururuma da bir

hançer indirmişti. Boyu ancak şu kadar, dangalak bir tip...ne bileyim işte...

— Sen burada kal, bakarsın çıkar mıkar, diye talimat verdi biri ötekine. Ben yukarı çıkıp bir göz atayım.

Aşağıdaki adam lafını bitirip ilk basamağa adımını atarken ben dörder dörder tırmanmaya başlamıştım bile, ikinci kata gelince bıçkı kursuna dalıp askıda sallanan elbiselerin arkasına sığındım. Kapının buzlu camında bir adam silueti belirdi. Elime bir sopa geçirip solugumu tuttum. Adam kapı tokmağına el attı, sonra kapının kapalı ve içerisinin karanlık olduğunu gördü. Bu durumdan rahatlamış olmalı ki yoluna devam etti. Durumum yine de nazikliğini koruyordu: Er ya da geç fotoğraf albümünün kaybolduğunu fark edip eninde sonunda beni bulacaktı. Hiç beklemeden soyunmaya başladım, sonra giysilerimi dertop edip kumaş yığınının altına sakladım. Sonra da elimin altına gelen ilk entariyi sırtıma geçirdim. Kollarında volanları, göğsünde sivri bir dekoltesi olan çiçekli pamukludan bir giysi, eteği dizlerimin üstünde kaldı. Beyaz yün yumaklarından kendime bir de peruk yapıp bir bez parçasını eşarp gibi bağlayarak tutturdum; dolgun bir göğsüm olsun diye dekoltenin içini paçavralarla doldurdum. Bir camı eksik pencerenin bulunduğu girintide bir süpürge, bir sarı plastik kova ve boş bir Ajax kutusu buldum. Bunların hepsini topladım ve yeni kılığımınla, bıçkı kursundan çıktım. Sahanlığın kör ışığının kıllı bileklerimi ve kirpi yanaklarımı saklayacağı umuduyla şarkı söyleyerek merdivenlerden inmeye başladım. Kapıcıyla öteki harareti bir tartışmaya dalmışlardı. Hayat pahalılığı, benzin fiyatındaki sürekli artış, aşçı dükkânındaki yemeğin daha kötüsünü iki misli paraya yemek gibi konularda aynı fikirde olduklarından, bana sadece küçümseyici bir bakış fırlat-

makla yetindiler. Bakışlarımı mahcup kızlara has bir biçimde önüme indirerek çatlak bir sesle –İyi günler beyler– diye mırıldanarak önlerinden geçtim.

İkisi de homurdanmakla yetinip yakınmalarını sürdürdüler. Sokağa çıkıp evden biraz uzaklaşınca hemen mütevazı aksesuarlarımı, peruk, eşarp ve sahte memeleleri çöp tenekesine atıp hafif adımlarla yola koyuldum; yoldan geçenlerin bazıları giysilerime takılıyorlardı ama pek tehlikede sayılmazdım ve kendimden oldukça memnundum: Çünkü bütün bu hengameye rağmen gururla koltuğumun altında taşıdığım fotoğraf albümünü kaybetmemiştim.

Gazeteci kadının evinin civarındaki barların birinden Emilia fırladı. Orada ne işi olduğunu sordum.

— Maria Pandora evde yok. Belki kırk kez çaldım kapısını. Ses yok. Başına bir şey gelmiş olmasından korkuyorum. Sen böyle kadın kılığında ne arıyorsun?

— Anlatırım. Gazeteyi aradın mı? Belki hâlâ oradadır.

— Aradım. Kimse cevap vermedi.

— Gel bir göz atalım. Ama önce canım bir Pepsi-Cola içmek istedi. Korkudan boğazım kurudu.

— Şimdi hiç sırası değil, diye beni azarladı Emilia. Belki de zavallı Maria'nın hayatı tehlikededir.

— Zavallı Maria, zavallı Maria... Sırık karıya bunca ilgi gösterip, bana aldırmamasına sinirlenmişim.

Odasından yayılan kızartma kokusuna bakılırsa mutfakta epeyce işi olan kapıcı kadın yolumuzu kesmeden karanlık holü aştık ve en üst kata kadar merdivenleri tırmandık. Kapıya vurduktan sonra bir süre bekledik, ses çıkmayınca kapıyı kurcalamaya başladım. Küçücük

dairenin boş olduğunu anlamamız birkaç saniyemizi aldı. Pencereleden biri açıldı, eğilip bakınca doğrudan dama açıldığını gördüm, bu katı binaya sonradan eklemişlerdi.

Eteklerimi toplayıp parmaklıklardan atlarken:

— Korkarım zavallı Maria benim izleyeceğim yolu tutarak buradan kaçmış, dedim.

Televizyon antenleriyle diken diken olmuş terasa atladım. Yerler, her yıl sıcak ülkelere gitmek üzere göğümüzden geçen kuşların pislikleriyle kaplanmıştı.

Yanıma gelen Emilia:

— Buranın bir kova suya ihtiyacı varmış, dedi. Sen-ce Maria damdan dama atlayarak mı sıvıştı?

— Bir sakat bile becerebilirdi bu işi.

Sadece öksürük pastillerini öven bir reklam panosunun böldüğü, kül rengi, sevimsiz ufku işaret ettim denizciler gibi.

— Bir nedeni olmalı.

— Evet, hem de camını açık bırakıp gidecek kadar önemli bir neden, çünkü söylentiye göre ortalıkta hırsızlar kol geziyormuş:

— Belki de kaçırıldı.

— Evde hiçbir boğuşma izi göremedim, ama girip ayrıntılı bir incelemeye başlayalım.

Cücelere göre bir banyo ve mutfağın dışında iki sefil odadan oluşan dairede yalnız yaşayan ve titizlik hastalığına yakalanmamış kişilere has bir pasaklılık hüküm sürüyordu; ama bütün araştırmalarımıza rağmen burada bir facia cereyan ettiğini gösteren kan izleri, iç organlar, kesik uzuvlar ya da buna benzer ipuçlarına rastlamadık. Önceden tasarlanmış bir gidişe de benzemiyordu durum çünkü yatak odasındaki dolapta temiz donlar, yerde kirli donlar, banyoda bir diş fırçası ve temizlik malze-

meleri ve çekmecenin birinde de biraz para bulduk. Ampulleri elledim soğuktular, aslında bunun da pek bir anlamı yoktu çünkü günün son ışıkları hâlâ pencereden sızıyordu. Muslukları açtım, kahverengimsi ılık bir su aktı. Yatak dağınıktı ama hiçbir insan kokusu yoktu. Komodinin üstünde içinde çıplak kadın resimleri olan bir dergi vardı. Heyecanla sayfaları çevirirken aklımdan birtakım kuşku- lar geçmeye başlamıştı. Ama sonra kendi kendime, Maria Pandora gazeteci olduğundan çeşitli dergilere yazılar yazması normaldir dedim, şu anda kafamdan geçen düşüncelerin hiçbir temeli yoktu kuşkusuz. Bitişik odada yazı masasının üzerinde yığılı duran kâğıtları inceleyen Emilia, ilginç bir şeyler bulup bulmadığımı sordu. Şehvet dolu hayallere dalmış olmaktan utanarak, bir şey bulamadım, dedim ve dergiyi çekmeyeceye koydum. Ama dergiyi saklamaya çalışırken mendillerin altında gümüş bir çerçevenin köşesi belirdi. Maria Pandora'nın ikilem içindeki duygularını körükleyen olası bir nişanlının ya da bir akrabanın fotoğrafını görmeyi düşünerek oradan çıkarttım. Karşımda zavallı Muscle Power'in biri kalkık öteki çatık kaşları, yarım tebessümü, göbeğine kadar açık gömleği ve elinde değneğiyle, ebediyete kalmış fotoğrafını görünce nasıl şaşırdığımı anlatamam. Sağ köşeye bir ithaf karalanmıştı: "Hayatımın en büyük aşkına, tutkuyla M.P."

Haydi açık saçık dergi beni en cüretkâr çılgınlıklara sürükledi diyelim, ya buna ne demeli? Prensip olarak bir kızın hayranı olduğu yıldızın imzalı fotoğrafını hazine gibi saklamasında olağanüstü bir durum yok, ama neden onu çerçeveletsin? Neden onu büyük bir kıskançlıkla komodininde saklasın? Ya bu hiç alışılmamış, kışkırtıcı ithafa ne demeli?

Adım sesleri Emila'nın yaklaştığı konusunda beni

uyardı. Resmi çekmeceye koydum ve kız odaya girmeden kapattım.

— Burada, dedim telaşla, yüzümün kızardığını hissederek, ilginç bir şey yok. Ya sen, sen bir şeyler bulabildin mi?

Hayır, dedi, sonra da ekledi.

— Kâğıtlardan oluşan bu tepeyi düzene sokmak bir ay sürer. Acaba burada kalmakla boş yere kendimizi tehlikeye atmıyor muyuz, diyorum. Belki de Maria'yı bulamayışımız sadece basit bir yanlış anlaşmanın sonucudur. En iyisi başka bir yerde arayalım onu. Ne dersin?

— Haklısın, elbette, diye bağırdım, birden buralardan derhal ayrılmak isteğine kapılmıştım... Gidelim!

Tam gitmeye hazırlanıyorduk ki kilitte dönen bir anahtar sesiyle irkildik, kapı açıldı ve içeri yaşı başı belirsiz, ince uzun, çekirge gibi kolu bacağı olan bir kadın girdi ve beni görünce bir çığlık atıp, şövalyevari bir hareketle haç çıkardı.

— İsa aşkına, yüce Tanrım, dedi beni göstererek. Bir travesti.

Emilia korktuğu zaman çıkardığı o tiz sesiyle sordu:

— Kimsiniz?

— Azucena Remojos, temizlikçi kadın, emrinizdeyim.

— Temizlikçi kadınların sabah çalıştıklarını sanırdım, dedi Emilia sorgu dolu bir ses tonuyla.

— Elbette, öğleden sonraları da toplaşıp briç oynarız, dedi acuze Azucena. Çalışarak ev geçindirmediğiniz nasıl da belli.

— Nasıl oluyor da evin anahtarı sizde bulunuyor? diye sordum.

— Küçük hanım bırakmıştı. Hemen hiç evde bulunmaz, bana da sonsuz güveni vardır.

— Kuşkum yok. Ne kadar zamandır burada çalışıyorsunuz?

— Yakında iki yıl olacak. Ya siz, siz kimsiniz, nasıl girdiniz, sormama izin var mı?

— Bizler Senorita Maria'nın dostlarıyız; ama merak etmeyin, zaten gidiyorduk, rahatça çalışmanız için sizi bırakıyoruz.

Çıkarken istemeden alıyormuş gibi portmantoda asılı duran gabardin pardösüyü alıp omuzlarıma attım, üşüdüğümden değil, kılığımı gizlemek için yapmıştım. Merdivenlerden inerken Emilia son derece gizemli bir tavırla:

— Bu bir sahtekâr, dedi. Kadın yalan söylüyor.

— Nereden bildin?

— Geçen yıl ben ev ararken Maria Pandora'yla bu daireyi paylaşmıştım. Hiçbir zaman hizmetçisi olmadı, hem huyunu da iyi bilirim, bu kadınlarla geçinemez. Ne yapalım?

— Dışarı çıkmasını bekler ve onu izleriz.

Emilia'yı kapının önüne nöbetçi dikip bara gittim. Pepsi-Cola'nın yarısını bitirmiş ve bu eşsiz içkinin hazmının verdiği o tatlı sarhoşluğa kapılmak üzereyken Emila gelip kadının çıktığını bildirdi. Şişenin kalanını içtim, çantasını sallayıp duruyordu. Çok geçmeden siyah bir otomobil beliriverdi ve hizmetçi karı bizi piç gibi bırakıp arabaya atladı.

— İşe bak! diye haykırdım, bu olasılığı düşünmeliydik. Araban nerede?

— Hemen şuracıkta, gel!

O inanılmaz civeleriyle felek (ya da görevine sımsıkı bağlı bir belediye memuru) Emilia'nın arabasına bir demir engel takmıştı. Kızcağız yine o çok zengin küfür dağarcığına başvururken ben kancamı çıkarıp işe sıvan-

dım. Bu meretle daha önce hiç uğraşmadığımdan –bu icattan habersizdim–, açmak yarım saatimi aldı. Operasyon bittiğinde etrafımda halka olmuş beni izleyen meraklı tayfası alkış tutmaya başladı, kimileri de adres ve telefonumu soruyordu. Hizmetçi karının tozu bile kalmamıştı elbet.

— Şahane bir fırsatı kaçırdık, diye yakındım.

— Cesaretin kırılmasın kuzucuğum, dedi Emilia, siyah arabanın plakasını aldım.

— Bu ne işimize yarar ki?

— Ulaştırma Bakanlığı'nda bir dostum var. Şimdi ne yapıyoruz?

Saate baktım ve ona sahte İtalyan prodüktörle randevusu olduğunu hatırlattım. Bu olasılık, tahmin ettiğim gibi pek hoşuna gitmedi, cıvırtmasın diye kendisine eşlik etmeye söz verdim. Randevunun nerede olduğunu sordum.

— İki Gardenya adlı Çin lokantasında, dedi. Mitre sokağının köşesinde. Bildin mi?

— Hayır, ama umarım porsiyonları büyüktür, zira açlıktan ölüyorum.

IX

Miam – Miam

Restorana girer girmez suratı ne kadar hainse hareketleri de o kadar yapmacıklı bir Çinli yanımızda bitiverdi. Adam ilk iş olarak gırtlığıma kadar düğmelediğim pardösümü çıkarıp vestiyere bırakmam için tutturdu. Çok çabuk üşüdüğümü ileri sürerek reddettim.

— Restoran var sıcak, sanki fırın, diye ısrar etti Çinli. Garsonların gömleği var sırtına yapışmak.

Ceketini çıkardı ve koltuk altlarındaki ter lekelerini gösterdi. Geceye kötü başlamayalım diye sırtımdakini çıkardım ve vestiyerin tezgâhına bıraktım. Kıyafetimi görünce Çinli'nin yüzündeki ifade değişmedi ama çaktırmadan bir başka Çinliye attığı dirsek de gözümünden kaçmadı. Emilia beni tanımamış gibi başını çevirmiş, restoranın rengârenk dekorasyonunu incelemeye dalmıştı. Çinli bana vestiyer fişini uzatırken, bir İtalyan beyin gelip gelmediğini sordum, önümde binbir kere eğilerek:

— Ünlü prodüktör var beklemek özel locada. Çoktandır beklemek, yerinde duramamak, dedi.

Bizi karanlık bir koridordan geçirdikten sonra yoksul görünüşlü birkaç müşterinin yemek yediği salona soktu. Orayı da geçtik, mutfağa yakın, pelür kâğıdından

yapılmış benzer paravanlarla bölünmüş bir başka salona aldı. Bu özel loca, ortasında, nedendir bilmem, dört bacağı kesilmiş küçük bir masa bulunan bir girintiden ibaretti. Yere serili seccadenin üzerinde elli yaşlarında, ki-bar görünüşlü, özenle giyinmiş bir bey oturuyor, küçük beyaz sakalı, safran sarısı saçlarıyla tam bir zıtlık yaratıyordu. Girdiğimizi görünce prodüktör –kuşkusuz oydu karşımızdaki– doğrulmaya çalıştı ama epeydir bu alışılmamış pozisyonda oturmuş olmalı ki uzun bir osuruk salvosu salmayı engelleyemedi ve yine aynı pozisyonda çöktü.

— *Mi excusi*, dedi Emilia'ya bacaklarının arasını göstererek, *le gambe tumefecte*. Ah! Gördüğüm kadarıyla sinyorita teyzesiyle birlikte gelmiş, *mi piace, mi piace*.

Alayı anlamazlıktan geldim ve kendimi tanıttım.

— Ben Senorita Trash'ın meneceriyim, teyzesi değil. Dilimizi konuşuyor musunuz?

— Elbette, hem de oldukça iyi konuşurum, dedi İtalyan. Bana İl Poliglotta di Cinecitta derler. Siparişi versek nasıl olur? Midem zil çalıyor. Hey sen, Fu-man-chu, yaklaş hele.

Kapının yanında duran Çinli, olabilemez bir sinsilikle kafasını uzattı. *

— Bak, dedi prodüktör, her şeyden tadalım diye biraz şundan biraz bundan getirirsin. İçmek için sizin yerli kırmızı şaraplarınızdan istiyorum: Hanıma maden suyu ve bu hokkabaza da bir Pepsi-Cola.

Çinli kapıyı kapatarak sessizce çekildi, böylece üçümüz birbirimize ne diyeceğimizi bilemez bir biçimde bu özel locada kapalı kaldık. Sessizliği hiç umulmadık bir biçimde bozan Emilia oldu.

— Bakın bayım, dedi prodüktöre, kim olduğunuzu

bilmiyorum, benden ne istediğinizi de, ama şuna emin olun ki bütün bu mizansen boşuna çünkü bu karışıklıktan ben sorumlu değilim. İstemedem beni buna sürüklediler, ben de şaşkınlığımdan bu işe bulaştım. Bütün istediğim rahat bırakılmak. Sanırım Madrid'te çalmış olduğum çantayı arıyorsunuz. Havaalanının emanetine bıraktım. Ne zaman isterseniz gidip alabilir ve keyfinize bakarsınız. Ağzımı sıkı tutacağımdan emin olabilirsiniz: Hiçbir şey bilmiyorum ve bilsem de polise hiçbir şey söylemezdim. Karşılık olarak tek istediğim bir daha hayatıma karışmamanız, ha, burada gördüğünüz şu arkadaşşıma da ilişmeyin, onu da bu belanın içinde bırakmak istemiyorum. Sanırım birbirimize söyleyecek başka bir şeyimiz kalmadı. İşte beyim, emanetçi fişi.

Çantasını karıştırıp buruşuk bir kâğıt çıkardı, prodüktöre uzattı, adam da alıp ceketin iç cebine koydu, ben ne yapacağımı şaşırmıştım.

— *Carissima signorina*, dedi prodüktör babacan bir tavırla, ne demek istediğinizi hiç anlamadım ama sözleriniz beni pek duygulandırdı. Sizi bir yıldız yapacağımdan eminim. Ama iş konuşmadan önce izin verirsiniz gidip ellerimi yıkayayım. Hemen geliyorum.

Beceriksiz hareketler ve mafsalları çatırtılarıyla yerinden kalkabildi ve özel locadan çıkıp ardından kapıyı kapadı. Yalnız kalınca içimde biriken haklı öfkeyi koyverdim.

— Ne yaptın sen budala?

— Sağduyunun gereğini. Bu hayat benim hayatım, istediğim gibi yaşarım. Çantayı mı istiyorlar? Alsınlar güle güle!

— Aman ne akıllıca bir tutum! Bir kez çantayı ele geçirdiklerinden sonra kötülüklerin izini silmek için bizi de yok etmeye çalışmayacaklarını kim dedi sana? Far-

kında değil misin, çanta bızde oldukça tehlikeden uzak kalabiliriz, çünkü bizi öldürseler çantayı da kaybederler. Eğer seni öldürmek isteselerdi kolayca bunu yapabilirlerdi, anlayamıyor musun? Çanta bizim garantimizdi alık karı.

Söylediklerimin ağırlığı karşısında ezildi gitti.

— Korkarım bir gaf yaptım, diye kabul etti.

— Hiç kuşkusuz. Şimdi, tehlikeli haydutlara benzeyen bu Çinliler bizi ele geçirmeden önce derhal tüyelim buradan.

Hiç alışık olmadığımından bacaklarım eteklerime dolanarak ayağa kalktım, Émilia da doğruldu. Masanın üstünde çatal bıçak filan olsa silah niyetine yanıma alırdım ama sadece burun karıştırmaya bile yaramayacak çubuklar vardı. Binbir dikkatle kâğıt paravanı kaydardım ve ezeli Çinli ve iki arkadaşıyla burun buruna geldim. Sinema endüstrisine onca parlaklığı yeren göz kamaştırıcı savaş sanatlarını bana uygulayacaklarını sandım ve imdat diye bağırırken kafamı ve diğer hassas organlarımı emniyete almaya çalıştım. Çinli şöyle konuştu:

— Rahatsız ettiğim için özür dilerim –o nağmeli tavırlarını bırakıp kenar mahalle ağzıyla konuştuğunu fark ettim– ama sizinle olan bey, kim olduğunu anladınız sanırım, işte onu tuvalette buldum, durumu iyi değil.

— İyi değil mi? diye sordum.

— Yerde yatıyordu, dedi Çinli. Bir iyilik edip gelip bakarsınız. Aslında ben, başımı derde sokmak istemiyorum.

Çinlinin peşi sıra dışarı koştuk ve üzerinde “BAYLAR” yazılı bir kapıya geldik. Çinli girdi, biz de peşinden. Prodüktör yerde yatıyordu. Üzerine eğilince normal nefes aldığını saptadım.

— Sadece bayılmış. Biraz su atalım üstüne.

Adamı klozete kadar sürükledik, başını içine sokup sifonu çekti. Sular sarı peruğunu aldı götürdü ve bilar-do topu gibi kel kafası ortaya çıktı.

— Hareket ediyor, diye mırıldandı Çinli, Tanrı'ya şükür.

Öksürerek, tükürerek ve küfür ederek sözde pro-düktör kendine geldi.

— Hay Allah! (İlk sözleri bu oldu), kim bana el ka-dırmak cesaretini gösterdi? Bu biraz öfkesini yatıştırmış olmalı, diye ihtiyatla yaklaştım.

— Hak etmişsiniz, diye dostça azarladım, bir yandan da burnuna giren takma sakalını çıkarıyordum, hem ba-na güvenmediniz, hem de bu en aşağılık numaraya yat-tınız sayın komiser.

— Ama, vay canına, ne işin var senin burada? diye uludu Flores. Sana tımarhanene dönmeni emretmemiş miydim?

— Sanırım, sayın komiser, birbirimize açıklamamız gereken epey husus var. Ama madem leziz yemekler ısı-marladık neden gevezelik ederken bir yandan da karnı-mızı doyurmayalım.

Beni dinlemek yerine, ya da belki de yaşamına bir yenilik getirdiğinden komiser ceplerini karıştırmaya baş-lamıştı.

— Emanetçi makbuzunu çaldılar, diye söylendi. Sa-nırım bunun için gelmişlerdi. Telefon nerede?

— Burada, tuvalette bile var, diyen Çinli komisere hiç para harcatmamak amacıyla cebinden çıkardığı bo-zuklukları uzattı.

Komiser havaalanındaki emniyet görevlisini aradı ve emanetin sıkı ve sürekli bir gözetim altına alınmasını is-tedi. Çantayı almaya gelecek kişi derhal tutuklanacaktı. Kapatırken etkinliğinden mutlu olmuşa benziyordu.

— Çok geçmeden avucumuza düşecekler, dedi.

Sonra hayran hayran kendisine bakan Çinli'ye dönerrek:

— Çok kötü bir darbe yedim, dedi. Başağrısına iyi gelecek bir şey getir, yemeğimizi de getirsinler.

Komiser, Emilia ve ben özel locamıza döndük ve az sonra yardımsever Çinli iki hap, küçük bir tüp merhem ve bir havluyla geldi. Komiser hapları yutarken, Çinli de kitaplara geçmiş ustalığıyla komiserin kafasına masaj yapıyordu. Sonra bizimle birlikte oturdu ve iki parmağıyla burnunun ucunu sıkarak gong sesi taklidi yaptı. Koşarak içeri dalan iki Çinli uşak masanın üstünü binbir çeşit egzotik yemekle donattılar; komiser, Çinli ve ben en iri parçaları kapmak amacıyla birbirimize kafa ve dirsek atarak gelenlere yumulduk. Tabaklar tertemiz olunca, komiser derin bir nefes aldı, ceketinin iç cebinden bir puro çıkarttı ve bize açıklamalarda bulunmaya başladı:

— Bu travestiyle (ortaya hitap ediyor, parmağıyla beni gösteriyor ama bakışları Emilia'nın cömert göğüslerinden ayrılmıyordu) bir telefon konuşması yaptıktan sonra hemen görüştüğümüz bakanın gerçek olup olmadığını araştırmaya giriştim, böyle biri yokmuş bundan oyuna getirildiğimiz sonucunu çıkardım. Yasal öfkemi dizginleyip her zamanki gibi soğukkanlılıkla düşündüm ve böylesine kaba saba bir oyunun neler gizleyebileceğini sordum kendi kendime. Hemen kafamda içi para dolu çanta belirdi, aslında gerek yaş gerekse onun getirdiği sorunlar nedeniyle uykusuz geçen gecelerimde sık sık bu tür hayaller kafamda canlanır. Oysa ekonomimiz hakkında böylesi kötümser görüşlerim olmamakla birlikte bugün elden ve nakten ödemesi yapılan herhangi bir şeyin illegal olduğuna kesin inanırım. Hafiyelik içgüdüm derhal harekete geçti ve bakan numarası yapan al-

çağı araştırmaya başladım hemen. Bizim, insanla beslenen arşivlerimizden bu kişinin takma adı Don Muscle olan Toribio bilmem ne olduğunu çıkardım. Kayıtlara göre uyuşturucu müptelası ve oğlancısıymış, bu ayrıntıyı özellikle dostlarını iyi seçmesi konusunda bu küçük hanımı uyarmak amacıyla zikrediyorum.

Benzetmeyi anlamazdan geldim. Komiser uykusu gelmiş gibi elini yüzünde dolaştırdı, esnedi, purosundan iki nefes çekti ve yine başladı.

— Sabahın onunda soruşturma bitmişti ve hizmetkârınız, sandviç, konyak ve bir el iskambil oyunu yerine, sorguya çekmek amacıyla kurbanın evinin yolunu tutmuştu. Bu da mümkün olamadı çünkü adı geçen şahıs birkaç saat önce dünyasını değiştirmişti. Dümenleri sonucu kazandığı parayla çift porsiyon eroin almış ve olduğu gibi damarına boca etmişti. Don Muscle olayı kapanmış, dosya arşive kalkmıştı. Hani ne derler, bir kapı kapanırsa bir pencere açılır, ben de araştırmalarım sırasında, merhumun biyografisinde, aramızdaki bu bingil bingil hanımın ayrıntılı bir tasvirine rastladım, bunu kalem alan domuz kendi fikirlerini de eklemişti. İşte o zaman bir sinema prodüktörü kimliğine bürünmek gibi muazzam bir fikir belirdi kafamda. Bunun nedenlerinden biri etrafı ürkütmeden olabildiğince çok bilgi toplayabilmek, diğeryise prodüktörlerle yıldızcıklar hakkında epey öyküler işitmiş olmamdı, eh ben de böyle fırsatları kaçırarak yaşta değilim ya!.. Hanımın pattadak suçunu itiraf etmesi ve bana deyim yerindeyse, elle tutulabilir suç delilini sunması beni hem sevindirdi, hem de biraz düş kırıklığına uğrattı. Gördüğünüz gibi hemen sokakta bekleyen adamlarıma gereken emirleri vermek üzere yerimden fırladım. Bilhassa karanlık ve ürkütücü yapılmış bu koridordan –acaba buraya hava vermek için mi,

yoksa burada kaynaşan fare ve hamamböceklerini gizlemek için mi?— geçerken biri üzerime atladı ve kafama vurdu. Gerisini biliyorsunuz.

Komiser purosunu seccadeye bastırarak söndürdü, Çinli özürler diledi, ben de duyduklarım hakkında düşünmeye başladım. Bu kısa aradan sonra komisere Emilia'nın evinde bir araştırma yapıp yapmadığını sormak cesaretini gösterdim.

—“Araştırma mı? diye sorarken gerçekten şaşırmış görünüyordu. Hayır, neden? Senin şeker kutunu mu karıştırdılar güzelim?

— Hayır, hayır sayın komiser, kesinlikle hayır, dedim alelacele. Bu hep benim adli soruşturma konusundaki manyaklığım.

— Senin asıl manyaklığın çağrılmadığın yerde bitirmek ve bu da benim sabrımı taşırmaya başlıyor, dedi komiser; bakışlarında çılgınlıktan çok öfke vardı. Seni derhal tımarhaneye götüreceğim ve emin ol...emin ol...emin ol...

İki kez kafasını salladı ve masaya yıkıldı. Tam telaşa kapılmak üzereydim ki adamın usuldan horladığını fark ettim. Çinlinin ağzı kulaklarına varıyordu.

— Ne verdiniz ona? diye sordum.

— İki uyku hapı. Görür görmez karşımdakinin sorumlulukları ve çağdaş yaşamın hızlı ritmi altında ezilmiş biri olduğunu anladım. İstirahate ve zihnini dinlendirmeye ihtiyacı vardı. Tedbirli saka kuşu ırmak yamacındaki sazlarda yuva kurmaz. Uyandığında bana teşekkür edecek.

Karşı çıkmaya yanaşmadım, çünkü zırzopluğuyla benim ayağıma batmış bir diken çıkartmıştı. Tersliklere uğramadan şu kentte dolaşabilmek için sırtıma geçirmiş olduğum çiçekli entarinin yerine giymek için bana bir

şey bulup bulamayacağını sordum ve Çinli uzun uzun düşündükten sonra bir bakacağını söyledi. Yalnız kaldığımızda Emilia:

— Bu hikâye artık bitti mi dersin? diye sordu.

— Hayır, dedim cesaretini kırmak pahasına. Polis bir şey bilmiyor, bunu anladık.

— Ama çantayı almaya gelecek olanlar tutuklanacaklar anladığım kadarıyla.

— Çantayı almaya giden olacağını sanmam.

— Ama neden olmasın? Emanet makbuzu onlarda.

— O sadece benim pardösünün vestiyer fişiydi. Senin su koyverdiğini görünce değiş tokuş ettim. Böylesinin daha iyi olduğunu itiraf et.

Cümlemi bitirmeye kalmadan çaydanlığı kafama fırlattı, güçbela kaçabildim, olan paravana oldu.

— Sakin ol! Polis bize yardım etmez. Bir kere, Komiser Flores, Toribio'nun kendine zerk ettiği aşırı doz nedeniyle öldüğüne inanıyor. Biz, biz onun öldürüldüğünü biliyoruz, ama komiser kolay kolay yanıldığını kabul edeceklerden değildir. Sonra, arkadaşın Maria Pandora'nın kaybolması var. Onun da bizim de başımızı derde sokmadan bu olayı nasıl açıklayabiliriz? Hem...Ah! İşte bizim Çinli.

Gerçekten de bizimki içeri girmiş, yerdeki kırıklara basa basa bana garip bir giysi uzatıyordu.

— Bu benim Noel geceleri giydiğim mandarin kimonosudur, dedi ben kıyafeti denerken. Orijinali kırmızı ipektendir, ama ben denizci mavisini tergal'i yeğliyorum, hem daha dayanıklı hem de ütölemesi kolay. Sırttaki ve kollarındaki şu güzelim işlemelere bakın bayan. Yazık beye biraz dar geldi.

Ucunda küçük bir fiyonk bulunan bir saç örgüsünü de ısrarla takmamı istedi: Kızdırmamak için kabul ettim.

Aslında pek sempatik bir Çinliydi. Babasının Kantonlu annesinin de La Bisbal'den olduğunu anlattı bize. Adı Aureli Ching Gratacos olup 1952'den beri Barça'nın ortağıymış. Herkes gibi krizi hissetmekle beraber restoranın işleri fena gitmiyormuş. Bu işler nereye varacak derken yine de etrafa bakarak durumundan pek de yakınmıyordu.

Ayrılırken:

— Avrupa tipi bir sosyalizmi ben de isterim, dedi.

X

Hırgür Devam Ediyor

Arabayı, sabah otobüsün beni bıraktığı küçük meydana park ettik, buradan çıkan yollar kimi çatallaşarak, kimi tepenin etrafından dolanıp zikzaklar çizerek Emilia'nın mahallesini oluşturuyorlardı. Buralar epey karanlıktı, bulutsuz gökte yıldızlar parılıyordu; sokaklar bomboştu, inşaat yapılan arsalarda kazma makineleri uyuyor ve ilkbahar yelleri komşu parktan güzelim toprak kokuları getiriyordu. İki katil çetesi tarafından inatla izlenip, 48 saat gözümü kırpmamış olmasaydım böyle bir gecede şehvete kaptırırdım kendimi.

Kıyı şeridinin tepesinde, müjde getirmiş bir melek ya da kayalıkları aydınlatan bir fener gibi sarı bir reklam panosu Kos gazozlarının üstünlüğünü övüyor ve yolculara orada bir bar bulunduğunu bildiriyordu. Emilia'yla bu bara girdik. İçerideki insan sayısı, ıslak paçavrayla tezgâhı silen beyaz saçlı şişman adamdan ibaretti. Aslında tek amacımız bir telefon edebilmektir ama paçavralı adam –patron olurmuş kendileri– mutlaka şaraplı işkembesini tatmamız için ısrar etti. Duvarda asılı, üzerinde, günün mönüsü yazılı kara tahtayı göstererek:

— Size yarı fiyata veririm, dedi, yeşermeye başladı yoksa atmak zorunda kalacağım.

— Henüz yemekten kalktık, ama memnuniyetle soğuk bir Pepsi içebilirim, varsa elbet.

Bezini omzuna attı ve buzdolabını açarak yarı beline kadar içine girdi, sonunda şokunun tükenmiş olduğunu bildirdi. Neredeyse ağlayacaktı. Emilia merhamete gelip beyaz vermut istedi. İçkiyi verdikten sonra patron ağzını şişeye dayadığı gibi yarısını yuvarladı.

— Ben bu barı açtığımda, diye anlatmaya başladı iki hıçkırık arası. Bu çölde kimsecikler yoktu, şimdiyse hemen her yere inşaatlar yapıldı, bu kez de insanlar hırsızlık ve tecavüze uğramak korkusundan çıkamıyorlar. Neticе: Tam bir yıkım!

Geleceğin kendisine hazırladığı kara günleri silmek istemişcesine ıslak bezi yüzünde dolaştırdı.

— Hayatta neyim varsa bu işe yatırdım, eğer bunları kaybedersem ne yaparım bilemem. Gerçekten bir porsiyon işkembe istemez miydiniz?

Sadece telefon etmek istediğimizi yineledik.

— Aslında viskilerin su gibi akacağı, orospusu bol bir bar açmayı da düşünmedim değil. Geçen yıl ortalığı biraz neşelendirsin diye bir kız tuttum, ama sonunda onunla evlendim ve şimdi de o kasada oturmayı bile reddediyor. Bu işten kurtuluş yok.

Dükkânın arkasından cırtlak bir kadın sesi duyuldu:

— Mauricio ne yapıyorsun?

— Hiç sevgilim, müşterilerle gevezelik ediyorum, diye karşılık verdi bal gibi bir sesle patron.

— Söyle onlara gitsinler, vakit geç oldu.

— Pek nazlı bebek oldu, dedi alçak sesle, sonra\ derinden içini çekti. Telefon ileride, pisuarların yanında.

Rehberden Plutarquete Pajarell'in numarasını arayıp çevirdim. Çok geçmeden bilgiç röntgencinin nazik ama çatlak sesi karşılık verdi.

— Don Plutarquete mi?

— Benim. Kimsiniz?

— Bilmem beni hatırlayacak mısınız, ben Senorita Trash'ın arkadaşıyım. Böyle biçimsiz saatte rahatsız ettiğim için özür dilerim.

— Sizi çok iyi hatırlıyorum, üstelik beni rahatsız etmiyorsunuz: Hiçbir zaman erken yatmam. Size nasıl yardımcı olabilirim?

— Senorita Trash, kendileri yanımdalar ve biz bu sabahki araştırma konusunda sizinle görüşmek istiyorduk. Yanımda birtakım fotoğraflar var. Sizin de bir göz atmanızı isterim.

— Memnuniyetle, ama haberiniz olsun, saatlerdir benim sokak kapısının önünde bir araba park etmiş duruyor, içinde de hiç güven vermeyen iki tip oturuyor.

— Yani evinizi mi gözetliyorlar?

— Benimkini değil, Senorita Trash'ın evini gözlüyorlar.

— Ne kötü! O zaman daha iyi bir fırsatı bekleyelim.

— Durun, durun, bir dakika. Siz beni nereden arıyorsunuz?

— Sokağınızın köşesindeki bardan.

— Anladım. Evet. Patron şaraplı işkembe vereyim mi derse sakın yemeyin. Vereceğim talimatı harfiyen yerine getirin: Beş dakika bekleyin, sonra usulca benim binaya yaklaşın, arabanın kaybolduğunu görünce koşarak kapı aralığına gizlenin. Ben yukarıdan açarım. Anladınız mı?

— Don Plutarquete dikkatli olun; bunlar tehlikeli adamlar.

— Biliyorum. Beş dakika!

İhtiyarın saptadığı süre bitince evliliğinde mutluluklar, işlerinde de başarılar dileyerek patrondan izin iste-

dik, bir kapıyı siper alıp otomobil ve içindekileri gözlemeye başladık. Uzaklığa, karanlığa ve gözlerimin eski keskinliklerini yitirmiş olmalarına rağmen içerideki iki kabadayının pek de profesyonel olmadıklarını saptadım, çünkü hem camı indirmiş hem de radyoyu sonuna kadar açmışlardı. Emilia'ya arabanın plaka numarasını okuyup okuyamadığını, okuduğu takdirde öğleden sonra gördüğü numaranın eşi olup olmadığını sordum. Birinci soruma evet, ikincisine hayır diye cevap verdi ve tam o anda hayretle otomobilin çalışıp, yolun alt tarafında kaybolduğunu gördük. Emilia'yı bileğinden tuttum ve birlikte kurnaz pinponun soluk soluğa ama mutlu, bizi beklediği sokak kapısına koştuk. İçeri girince kapıya çifte kilit vurarak:

— Çabuk asansöre, dedi, çok geçmeden dönerler.

Evine vardığımızda, binbir nezaket gösterisinde bulunduktan sonra dağınıklığın kusuruna bakmamamızı rica ederek bizi buyur etti. Minnacık dairesi Emilia'nın-kine benziyordu ve çok az eşya vardı. Duvarlar kitapla kaplanmış olup, sandalyeler ve yerler de kitap doluydu. Ve tümünü bir toz perdesi örtmüştü.

— Pardösünüzü verin, dedi küçük moruk.

Verdim, Çinli kıyafetimi görünce bir hayranlık ıslığı çalmaktan kendini alamadı. Sırtında hâlâ sabahki pijama vardı. Arabayı nasıl başımızdan savdığını sorduğumda hınzır hınzır güldü.

— Terastaki saksılarımı sulamak için kullandığım lastik bir hortumum vardır. Onu arabanın camının hizasına kadar sarkıttım ve gaz musluğuna bağladım. Geçerken kokuyu fark etmediniz mi?

— Evet ama bir yerde kaçak var sandım.

— Onlar da öyle düşünmüş olmalı ki bir başka gözetleme yeri bulmaya gittiler. Bir sigara yakıp havaya

uçacaklarını ummuştum: Bum bum! Ama gaz şirketinin ürünlerine kattığı bu sasımış osuruk kokusu onları uyar-
mış olmalı. Şansımız yokmuş. Bakın, geliyorlar! Onlar
fark etmeden hortumu toplayayım, gaz musluğunu ka-
patayım, yoksa yüklü fatura gelir. Hazır mutfağa gidiyo-
rum, bir istediğiniz var mı? Benim evde yiyecek pek kıt-
tır, içtiğim de musluk suyu, ama eğer açsanız...

— Çok teşekkürler Don Plutarquete, fevkalade bir
akşam yemeğinden geliyoruz. Böyle bir saatte gelmekle
yeterince rahatsız ettik zaten.

— Ne münasebet...Ben gece daha iyi çalışıyorum.
Gündüz, bütün bu şantiye ve otomobiller nedeniyle çok
gürültü oluyor. Elime yeni geçen şu kitaplara dalmıştım
ben de.

Masasının üzerinde yığılı kitap piramidinin en üs-
tündeki kalın ciltleri işaret etti.

— Biliyor musunuz Philippe II'nin yine Philippe adlı
bir kuzeni vardı ve her hafta yazışırlandı. Bir Amerikan
üniversitesi bu mektupların tıpkı basımını yayınlardı.
Olağanüstü bir yazışma! Ama anladığım kadarıyla bana
fotoğraflar getirdiniz.

— Öyle. Müsaade buyurursanız...diye söze başlayıp,
pardösümün cebinden tiyatro ajansından arakladığım
resim albümünü çıkardım, ihtiyara uzattım. O da masa-
sında bir yer açtı, gözlüklerini taktı ve dikkatle incele-
meye koyuldu.

— Aman ne piliçler! diye haykırmaktan kendini ala-
madı artist adaylarının resimlerini görünce. Bunları mı
göstermek istiyordunuz?

— Hayır. Erkek resimlerine iyi bakın. Daha sonra,
isterseniz albüm sizde kalabilir ve bizim namımıza onla-
rın tadını çıkarabilirsiniz.

Hafiften buruldu, ama dediğimi yaptı ve birden haykırdı:

— Al sana! İşte Senorita Trash'ın evini yağmalayan vandallardan biri.

— Emin misiniz? diye sordum kalın camlı gözlüklerine kuşkuyla bakarak.

Ne düşündüğümü anlamış olmalı ki:

— Sakın küçük hanımı bu zavallı yorgun gözlerimle gözetlediğimi sanmayın, dedi.

Bir çekmecedен koskoca bir dürbün çıkarıp bana uzattı.

— Alman dürbünü, savaştan kalma. Bununla baktın mı en ufak bir ayrıntıyı bile kaçırmazsın, erbabı söylüyor.

Dürbünle pencereden baktım, bir kadın bulaşık yıkıyordu. Bu arada Emilia da masaya yaklaşıp vandalın fotoğrafını incelemeye başlamıştı.

— Enrique bu, dedi. Enrique Rodriguez, diğer adı Boborowsky. Onu ajansta görmüştüm. Sanırım çocuk tiyatrosuyla ilgileniyor, bu tür benim doğama aykırı, benim seyircim daha çok yetişkinlerden oluşur.

— Çocuk tiyatrosu mu? dedim. Komiser Flores bize Toribio'nun oğlancı olduğundan söz etmişti.

— Fazla ileri gitmiyor musun?

Ölmüş dostu hakkında kötü söz söylemem Emilia'yı hep kızdırıyordu.

— Yavrularım şu aranızda konuştuklarınızı biraz da bana açsanız, beni aydınlatsanız daha iyi olmaz mı? diye bağırdı ihtiyarcık.

— Doğru ya, dedi Emilia, fikrinizi bile sormadan sizi de bizim belaya soktuk.

— Ve en kötüsü, diye ekledim, size fazla bir şey anlatamayacağız, çünkü biz de başlangıçtan bu yana pek

ilerleme kaydedemedik. İşte bu nedenle buradayız, sizin kıymetli yardımınızla belki biraz daha aydınlanırsınız. Siz albüme bakmaya devam edin Don Plutarquete, emnim çok geçmeden öteki hayvana da rastlayacaksınız.

Kehanetim üç sayfa sonra doğru çıktı. Emilia adamı tanımıyordu, ama fotoğrafın altında adı yazılıydı: Hans Forceps ve de bir adres: Cornella Sokağı.

— Sence Maria Pandora'yı da bu Enrique'yle Hans mı kaçırdılar? diye sordu Emilia.

— Olabilir, ama emin değilim. Önce, arkadaşının kaçırıldığından emin değiliz. İkinci olarak bence bu şirirler bu sabah tiyatro ajansından çıkarken beni kısırtanlar olmalı, o zaman da sözünü ettiğimiz kaybolmayla bir ilgileri olamaz. Doğrusunu söyleyeyim, olup biteni hayal meyal seçmeye başladım, ama yine de bir hayli soru işareti mevcut.

İhtiyar bilgin, olayı anlatmam için beni sıkıştırmaya başladı, ben de istediğini yerine getirdim, ihtiyar zaten bunu hak etmişti, efsanevi sentez kapasiteme rağmen serüvenlerimizin öyküsü sona erdiğinde epey geç olmuştu ve hepimiz uykudan kırıliyorduk. Pencereden baktığımda da otomobilin hâlâ kaldırıma yanaşmış, araziye gözler durumda bulunduğunu gördüm.

— Buradan çıkabilmek için bir şeyler yapmalıyız, dedim.

— Çıkalım da... nereye gidelim? diye sordu Emilia gözleri yarı kapalı, inler gibi bir sesle.

— Hiçbir yere, dedi bizim modası geçmiş tarihçi kendisinden beklenmedik bir enerjiyle. Burada uyursunuz. Girdiğinizi kimse görmedi ve benden kuşkulandıklarını da sanmıyorum. Burada güvencede sayılırsınız. Siz tam bir konfor sunamıyorum ama Bayan Trash benim yatağında uyuyabilir, mandarinle ben de başımızın

çaresine bakarız. İtiraza gerek yok, diye elini kaldırdı benim protestolarımızı kesmek amacıyla. Geldiğiniz için ben size müteşekkirim. Doğrusunu isterseniz giderek yanımda biri olmadan yatmaktan korkar olmaya başladım, ne olur ne olmaz... Neyse bunlar hep ihtiyarlıktan...Yalnızlık hiçbir zaman yaşamın tadı tuzu değildir ama benim yaşımda dokunduğu her yeri buza çeviriyor.

“Duygulanmamı mazur görün ve özellikle de çok modası geçmiş benzetmeler yaptığım için beni affedin: Hep kitaplarıma gömülü olarak yaşadığımdan insanlarla nasıl konuşulacağını bilemiyorum.

— Aileniz yok mu, Don Plutarquete? diye sordu Emilia.

— Hayır, dedi ihtiyar sert bir sesle.

Geçmişinde, bize anlatmak için yanıp tutuştuğu bir duygu fırtınası esmiş olduğunu hissettik ama ya yorgunluktan ya da bilmem hangi nedenden ötürü ne Emilia, ne de ben ihtiyarın dilini çözecek soruyu soramadık. Bize gösterdiği misafirperverliğe büyük şükran ve sevinç gösterileriyle karşılık vermekle yetindik. Emilia yine de sevimli öğretmenin yatağına yatmayı reddetti, bu da bitmez tükenmez nezaket protestolarına neden oldu ve sonuç olarak ihtiyarın kendi yatağında, Emilia'nın salonda yan yana getirilmiş iki koltukta ve benim de kuru tahtada, yerde yatmamda karar kılındı. Hepimiz sırayla banyoya girip çıktık ve herkes kendisine ayrılmış yere çekildi, ben de tam kafamı kalın bir ortaçağ tarihi cildine yaslamış derin bir uykuya dalmak üzereydim ki yumuşacık koltukların tepesinden benimle muhabbet etme gayretinde olan Emilia'nın sesi duyuldu:

— Uyuyor musun?

— Çalışıyorum. Ne istiyorsun? diye kötü kötü homurdandım.

— Şu erkekleri hiç anlayamıyorum doğrusu.

— Eğer seni teselli edecekse ben de öyle.

— Onu demek istemiyorum. Aptal numarası yapma, çok iyi anladın.

Hiçbir şey anlamıyordum, ama bunu da söylemekten kaçındım ve tek başıma bu yeni bilmeceyi çözmeyi denedim. Bir sonuca varamadan kütük gibi uyuyakalmışım. Rüyamda kendimi aydınlık bir kış sabahı tımarhane bahçesinde gezinirken gördüm. Orada aslında hiçbir yere götürmeyen bir yol vardır, bu yol duvar boyu gider ve arka kapıda son bulur, bu kapı da usulca ölülerin çıkartılmasına ve mal gelip gidişine yarar, işte birden hayretle bu yolun çatallaştığını fark ediyorum, sağa sapınca bakımlı selvilerden oluşan bir çitle bahçenin geri kalanından ayrılan bir yere geliyorum. Tam ortalık yerde bir havuz var, karanlık ve saydam suların dibinde çantaya benzer bir şekil duruyor. Kollarımı sıvayıp onu almaya kalkışıyorum ve birden ortalık yerde bitiveren Plutarquete: “Önce iki yıl evvel bu havuzda boğulan kızın esrarını çözmeden bu çantayı asla alamazsın,” diyor. İşte bu düşten tek hatırlayabildiğim bunlar ve uyandığımda hissettiğim tatsızlık.

Ortak sorunlarımıza ve cinsiyet ve şartların getirdiği kişisel sorunlarımıza rağmen gece bize derin ve yararlı bir uyku getirdi ve şafak sökerken hepimiz dinlenmiş, taze ve uyanıktık. Bir çanağın dibinden kazıdığımız siyahımsı hamura sıcak su ekleyip kahve yaptık, Don Plutarquete kitap dolu bir dolabın dibinden bir parça galeta çıkardı, ıslatınca yenmesi kolay oluyordu. Kahvaltı da savuşturulduktan sonra artık bunama yaşı gelmiş olan seksenlik bilgin bize başı kıcı olmayan bir öykü anlatmaya girişti; yüzünün aldığı ifadelere ve kıkırdamalarına bakılırsa oldukça açık saçık bir fıkraydı ve anladığım ka-

darıyla yüzyılımızın başlangıcında bir kerhanede geçiyordu. Emilia'ya yapmamız gereken acil işleri anımsatmak için sözünü kesmek zorunda kaldım ve bu da bana kötü kötü bakmasına neden oldu. Arabanın yok olduğunu daha önce fark etmiş ve biraz rahatlamıştık ama ısrarıma rağmen Emilia'nın çamaşır değiştirmek için evine gitmesini akıllıca bulmadık. Sonra bir toplantı yaptık ve ben bir kurmay titizliğiyle bütün gün boyunca kafamda oluşturduğum planı sundum. Planım toplantıya katılanlardan hak ettiğine inandığım hayranlığı toplamasa da yine de oybirliğiyle ve hiçbir değişikliğe uğratılmadan kabul edildi.

Paramız yoktu ve Emilia'nın otomobiline benzin almak gerekiyordu. Gönlü yüce ihtiyar evinde nesi varsa bize sundu. Yatarken portmantoya astığım saç örgümü taktım, fazla oyalanmadan dışarı çıktık, talimatıma uygun olarak Emilia bizi havaalanına götürecekti. Oraya varınca etrafımızda kaynaşan insan kalabalığını şöyle bir gözden geçirdim ve ellerindeki Almanca gazeteleri okumuş gibi yapan, gururla İspanya Kraliyet Spor Klübü rozeti taşıyan iki tipi fark etmekte gecikmedim. Bu iki serseri bakışlarını emanet dolaplarından ayırmadıklarından Emilia'ya bunları tiyatro ajansında görüp görmediğini sordum ve olumsuz cevabı karşısında bunların Komiser Flores'in gece görevlileri ya da onlardan nöbeti yeni devralan polisler oldukları sonucuna vardım. Etrafın anarşistler tarafından değil de düzen yanlılarınca gözetim altında tutulduğuna emin olunca erkekler tuvaletine girdim ve metabolizmamın dengesini sağlamak amacıyla oradakilerin şaşkın bakışları arasında kimonomun kolundan, yolda satın aldığımız üç yumurtayı çıkardım ve solgun benzim giysilerimle daha uyumlu bir renge dönüşün diye suratıma kırdım. İşim bitince kararlı

adımlarla emanetçiye yöneldim, fişimi uzattım ve çantayı vermelerini bekledim. Bu arada emanetteki memurun gözetleyicilere anlamlı bir işaret çaktığı ve onların da iki gazeteyi aynı sayıda silahla değiş tokuş ettikleri gözüm-den kaçmadı. Emanetteki adam şimdi çantayı tezgâha bırakmış ve kurallara uygun bir zincirleme atış başladığında sığınmak için paketlerin arkasına geçmişti. Gözü-cuyla polislerin bana yaklaştıklarını gördüm ve kalçam-da silah olduğunu farz ettiğim sert bir temas duydum. Öfke ve hayret numarası yapıp gırtlığımdan Çince ola-bileceğini sandığım birtakım boğuk sesler çıkardım.

— Sizi tutukluyor, çantanıza da el koyuyoruz, dedi polislerden biri. Avukatınızı çağırmaya hakkınız var, gerekirse de bir tercüman, ama bu konudaki masrafları İspanyol devleti kabul etmiyor elbet. Haydi yürü, sarı suratlı!

Beni küçük bir odaya götürdüler, bir tabureye oturtular ve ifadesiz suratıma güçlü bir reflektör tuttular, öylesine güçlüydü ki üç saniyede havaalanındaki bütün sigortaları attırdı.

— Adın, soyadın, adresin ve mesleğin, dedi polislerden biri.

— Pio Clip, Merhamet Sokağı, 27, Çin, İthalat-İhracat, deyiverdim hiç duraksamadan.

— Yolculuk nedeni?

— Business....

— Bu çanta sizin mi?

— Evet efendim.

— İçinde ne var?

— Mal örnekleri.

— Açın.

— Anahtarı Çin'de kaldı. İsterseniz kırın.

Sözümü ikilettirmediler. Çanta açıldığında hayretle

birbirlerine baktılar. Daha başka bir şeyler bekledikleri apaçıktı.

— Bu ne?

— Pirinç kâğıdı.

— Tuvalet kâğıdına benziyor.

— Dokunun da inceliğini anlayın. Dünyadaki tüm sanatçılar buna bayılır.

— Bu sarma yapmaya yarıyor olmasın?

— Tanrı korusun!

Polisler, alçak sesle tartışmak amacıyla bir kenara çekildiler. Biraz sonra, yanıma gelip toz olmamı ve başımın derde girmesini istemiyorsam kamu düzenini bozacak girişimlerde bulunmamamı emrettiler.

— Malımı alabilir miyim? diye sordum.

Olur, dediler, ben de çantamı alıp gayet mutlu bir biçimde ayrıldım. Havaalanının dışında, Emilia, motoru çalışır durumdaki otomobilinde beni bekliyordu.

— Her şey fıstık gibi gitti, dedim. Tüyelim.

Taraçasının tepesinde ufku gösterirmiş numarası yapan kurnaz öğretmen bize işaretini çaktı: Yol açık, haydi arslanlarım! Tekrar buluştuğumuzda ben sabunla yüzüme iyice yapışmış olan yumurta tabakasını çıkartmaya uğraşırken Emilia ev sahibimize serüvenimizin havaalanı bölümünü anlatıyordu, bütün bu olağanüstü serüvene ihtiyarın tepkisi omuz silkip, dudaklarını büzüp ısıklık oldu, sanki benim yaptıklarım gerçek bir hüner değilmiş gibi. Yanaklarım şişmiş bir vaziyette banyodan çıkarken gösterdiği tepkiyi yakaladığımda içimden gözlüğüne bir tekme savurmak geldi, ama kendimi tuttum, çünkü bana karşı duyduğu antipatiyi saklayamamasına rağmen zavallı ihtiyar örnek bir davranış sergiliyordu ve bir arada oturmanın doğurduğu bu küçük anlaşmazlıkların bizi amacımızdan saptırmasına hiç gerek yoktu.

Ben de Soğuk İsveçliyi oynayarak Emilia'ya sahte hizmetçiyi elimizden kaçırmamıza neden olan siyah araba hakkında bilgi edinebilmesi için dostu Ulaştırma Bakanlığıyla temasa geçmesini söyledim. Söz konusu yetkili önce çekingen davrandı, belki bir vicdan azabı çekiyor, belki yeni yerel yetkililerin katı tutumlarından çekiniyor, belki de aynı önemde başka sorunlarla cebelleşiyordu ama Emilia'nın Baqueira-Beret'de geçirilmiş bir hafta sonunu anımsatmasıyla bürokrat katılığı unufak oldu ve ilgili arşivlere göz attıktan sonra derhal arayacağına söz verdi.

Sözünü de tuttu, az sonra bizi arayarak siyah arabanın Fandango dolma zeytin konserveleri fabrikasının adına kayıtlı olduğunu fakat kendi görev alanına girmedikten daha fazla bilgi veremeyeceğini söyledi. Emilia gösterdiği nezakete çok teşekkür etti, telefonun öbür ucundan yağın teklifleri ustaca atlatarak kapattı ve bize duyduklarını ilettili. Bu bilgi araştırmamıza hemen hemen hiçbir yenilik getirmemişti.

— Ama yine de bir işe yarayabilir, dedim, kafamdaki planları gerçekleştirdikten sonra gidip oraya da bir göz atabiliriz.

Planlarımın neler olduğunu sordular.

— Önce kendime daha az dikkat çekecek bir giysi bulmalıyım, sonra üçüncü ve umarım sonuncu kez tiyatroya ajansına gideceğim. Çantayla.

— Tehlikeli olmaz mı? Emilia endişelenmişti.

— Elbette, dedim, ama riski göze almak gerek. Her türlü tedbiri alabileceğimi sanıyorum. Şimdilik, şu giysi meselesini halletmeye bakalım.

— Bu sabah, dedi Don Plutarquete, benimkini temizleyiciden aldım. Bilmem size olur mu, ama memnuniyetle ödünç verebilirim.

— Lafı bile olmaz sayın hocam, dedim derinden duygulanarak. Kabul edemem...

— Aramızda teklif mi var dostum? Bu kostüm benim hiçbir işime yaramaz, üstelik önümüz yaz ve sizin de ona itina göstereceğinizden eminim. Nereye koymuştum bakayım?

Kostüm, içi kitap dolu gardıropta bulundu. Gururla bana uzattı. İnci grisi flanelden bir takım elbise, dirsekleri ve kızı parlamış, paçalar ve kollar biraz tırfillenmiş, ama bu haliyle bile hayatım boyunca giymiş olduğum ve muhtemelen giyebileceğim kostümlerin en şıkıydı. Buruşturmamaya dikkat ederek giydim ve hemen aynada kendime bakmak için banyoya koştum, Don Plutarquete benden daha kısa ve daha göbekliydi, ama bütün olarak bakıldığında tevazu bir yana, ben de vücutça fena sayılmadığımdan bayağı yakışmıştı, aslında gömlek, kravat ve diğer vazgeçilmez olmayan ayrıntılar da olsa zarafetim kat kat artacaktı. Salona döndüğümde bambaşka biriydim sanki.

— Ne diyorsunuz? diye sordum yüzüm kızararak.

— Şahane! diye haykırdı cömert bilgin, ama pantolonu biraz çekin, dizlerinize düşüyor. Don Plutarquete ayakkabılarını getirdi, ama çok küçük geldi. Zaten çoraplarım siyah olduğundan kimse ayakkabı giyip giymediğimi fark edemezdi. Çantayı aldım ve vaktimin birazını kendimi vatanımın refahına katkıda bulunmak üzere bankaya gitmekte olan biri gibi düşlemeye ayırdım. İçimin, taa derininden, ne yazık, diyordum, şartlar hep aleyhime çalıştı. Doğrusu ya, çok gururlu bir görünüşüm vardı.

XI

Düş ve Akıl

Balmes ve Pelayo sokaklarının kesiştiği köşede Emilia'ya son talimatımı verdim:

— Söylediklerimi aklında tut: Çıktığımı görünce etrafa çaktırmadan beni izle. Pantolonun cebinde bulduğum, temizleyicilerin gözünden kaçmış bu vıcık vıcık beyaz mendili yere attığımda hemen önüne gelen ilk telefona sarılıp Komiser Flores'i arayacaksın. Ama sadece mendili attığım zaman. Daha önce değil. Anladın mı?

— Tamam, tamam.

Yolun yarısını bloke ettiği için diğer sürücülerin küfür sağnağına uğrayan kızı arabasında bırakıp, korkarak binaya girdim, kapıcıyı selamladım, adam beni tanımadı ve ajansa çıktım. Kapı kapalıydı, ama buzlu camın ardından içeride birileri olduğu seçilebiliyordu. Kapıyı açıp içeri daldım.

Dipteki masada çökük yanaklı, kıvrıkcık saçlı, siyah –beyaz kareli ceket giymiş bir adam oturuyor, masaya yarı yatmış bir oğlan da ona bir şeyler anlatıyordu. Öteki tam cevap verecekti ki gözleri benim yakışıklılığım takıldı ve:

— Sus, dedi.

Duymazlıktan geldim, sağa sola baktım, ilgili kişinin dikkatini çeksin diye çantayı salladım.

Yağlı saçlı, nursuz yüzlü çok genç bir sekreter kız ne istediğimi sordu. Havalı olduğunu sandığım bir tavır takınarak, yedinci sanatın yıldızlarından biri olmak istediğimi, bu ajansı tavsiye ettiklerini, beni müdüre götürmesini söyledim. Sekreter biraz beklememi söyleyerek, aşırı boyalı geçkince bir hanımla bir cücenin oturmakta oldukları duvara dayalı sırayı işaret etti. Cüce, küçük bir sopayla oynayarak, kadınsa hıçkırarak vakit öldürüyorlardı. Laf olsun diye sıranın kimde olduğunu sordum. Kadın önce kendini sonra cüceyi göstererek:

— Beraberiz, dedi, hıçkırıklarını kesmeden.

Cüce kadına değneğiyle vurdu. Sekreter gelip sayın müdürün beni hemen kabul edeceğini söyledi. Bekleyen çifti başımla selamlayarak kareli ceketli adamın bulunduğu masaya yöneldim. Oğlan çıkış kapısının önüne gidip dikilmişti. Emilia'nın arabasının hâlâ binanın önünde olup olmadığını görebilmek için balkonun önünde, ayak parmaklarımin üzerinde yaylandım, ama cenaze korteji ritmiyle ilerleyen taşıt magmasından hiçbir şey göremedim. Sayın müdür buz gibi, jelatinimsi elini uzattı, neşeyle sıktım.

— Size ne gibi bir yardımım dokunabilir? diye sordu.

En yakışıklı gülümsememi takınıp, beceriksizliğimdenmiş gibi çantamı masaya koydum.

— Sahneleri altüst etmek istiyorum, dedim.

— Daha önce denediniz mi?

— Hayır efendim, ama bunu çok istiyorum.

Kuşku dolu gözlerle baktı. Ya çantayı fark etmemişti, ya da çok iyi numara yapıyordu.

— Ne yapmasını bilirsiniz?

— Şarkı, güzel konuşma.

— Solfej?

— Onu bilmem.

— Bak oğlum... Sen diye hitap etmeme izin verir misin?

Bu benim için şereftir, dedim.

— Bak oğlum, seninle açık konuşacağım, bir oğlum olsa aynı isteklerde bulunsa ona da şöyle derdim: Bu meslek çok çilelidir. Bazıları şöhrete ulaşır ama çoğu yarı yolda kalır. Sana çok dramatik bazı vak'alar anlatabilirim. Ama bunu yapmayacağım çünkü bilirim bir işe yaramaz. Sahne virüsü bir kez insanın kanına girmeye görsün. Akıl vermek para etmez. Tecrübeyle sabit: Bir variete şarkıcısıyla evlenmiştim. Yuvarım bir cehenneme dönüştü. Şükür ki çocuğumuz olmadı. Söylentiye göre bugünlerde Çam Sokağı'ndaki bir ince marangoza takılıyormuş. Artık ona aldırmiyorum, ama sekiz yıldır da psikanalize gidiyorum. Bana bir servete patladı ve bir işe de yaramadı: Ruhun yaraları asla kabuk bağlamaz. Taşrada oynamaya hazır mısın?

Her şeye hazır olduğumu söyledim. Boyun eğermiş gibi bir hareket yaparak ayağa kalktı. O zaman bir bacağının diğerinden kısa olduğunu, ve ortopedik ayakkabı giydiğini fark ettim.

— Peşimden gel, dedi yüzüme bakmadan. Bir deneyelim. Sinirlenme. Bu meslekte zayıf sinirlerin olmayacak! Amerikalıların dediği gibi: Show must go on.

O patisini sürüyerek, bense topallarla yürüdüğümde elimde olmayarak yaptığım gibi onu taklit ederek odadan çıktık, nöbetçi oğlan kapıyı açtı. O ana kadar yüzünü görmemiştim, ama dikkat edince karşımdakinin Hans Forceps olduğunu fark ettim: Don Plutarquete'nin,

Emilia'nın evini talan edenlerden biri olarak tanımladığı adam. Çıkmadan önce müdür, yağlı saçlı sekreterine:

— Yavrum, ben biraz çıkıyorum, dedi. Arayan olursa hemen geleceğimi söyle.

Sonra oğlana döndü:

— Hans, benimle gel, ışıklandırmada yardımcı olursun.

Ve sonunda bana dönerek:

— Akşam kursları ve provalar için hemen yakınıımızda küçük bir tiyatromuz var. Herkesin önüne çıkmaktansa denemeleri bu tiyatroda yapmayı yeğliyorum. Ciddi çalışmayı severim. Gösteri dünyasının insanları hakkında epey şeyler işitmişsindir: Yatak hikâyeleri falan gibi. Bu benim usulüm değildir. Bu işe başladığımdan beri yani şöyle böyle on beş yıldır, hiçbir vukuatım olmadı. Ne kadar ciddi olduğumu anla. Hans, haydi be, çağır şu asansörü!

Asansör geldi ve üçümüz üzerinde "Kabin" yazan, benimse sadece asansör diye bildiğim nesneye girdik ve inişe geçtik. Aşağıya vardığımızda binanın karşısında Emilia'nın arabasını görünce mutluluktan bayılacaktım az kalsın, kızcağız herhalde blok etrafında bir-iki tur atıp yine caddede cayırtı koparmak pahasına yolu tıkamıştı. Ama sevincim kısa sürdü; sokağa doğru bir adım atmıştım ki kolumda Hans'ın elini, kulağımda topalın sesini duydum:

— Oradan değil, cici çocuk. Bir kestirmemiz var: Hem daha kısa, hem de gözlerden uzak.

Kapıcı dairesi denilen inin derinliklerine daldık ve neredeyse sürünerek geçtiğimiz bir gedikten tavanından borular geçen karanlık bir odaya girdik. Duvarlarda havagazı, su, elektrik saatleri asılıydı, ayrıca etrafta, herhalde asansörü çalıştıran motorlar, bir alay kullanılma-

yan alet edevat ve siyah çöp torbaları. Sonra küçük, kaygan bir merdivenden yukarı çıktık ve bizi görünce miyavlayarak kaçışan bir kedi ordusunun doldurduğu küçük avluya ulaştık: Herhalde komşu evlerdeki çamaşır tekneleri buraya boşaltılıyordu çünkü bozuk deterjan kokusunun yükseldiği, toprak rengi köpüklerle süslü su birikintilerinden atlamak zorunda kaldık. Sonunda total paslı bir demir kapıyı açtı ve içinde tekerleksiz bir kamyonla, çeşitli sakatlıkları olan bir sürü motosikletin yer aldığı bir garaja girdik. İçi parça dolu bu deponun ucunda bir küçük kapı vardı, oradan Tallers Sokağı'na ve gün ışığına çıktık.

Sokağa varınca Hans kolumu daha sıkı tuttu, total da ötekine sarıldı, bu da benim tüm firar planlarımla sonu oldu. Böylece Ramalleras Sokağı'na ulaştık ve hangar kapısına benzer bir yerin önünde durduk, total pabucunun ucuyla vurdu. Bir göz deliği açıldı, bir surat belirdi. Kısıvrak saran dört koldan kurtulmaya çabalarken:

— Benimle vaktinizi harcamayın, diye bağırdım. Korkarım ne yeteneğim var, ne de hevesim.

Ama beni takan olmadı elbet. Delikten bakan kapıyı açtı ve biz girer girmez kapadı. Artık bu komediyi sürdürmenin hiçbir nedeni kalmamıştı, üç pezevenk kahkahalarla gülmeye başlamışlardı. Bakalım düşecek mi diye totalin sağlam bacağına tekme atmaya çalıştım, ama beni öylesine sıkı tutuyorlardı ki onları ancak hareketlerimle yaralayabilirdim, söylediklerime attıkları kahkahalara bakılırsa bu da etkisiz kaldı. Birden ajans müdürünün buyurgan sesi bu neşeli gürültüyü sona erdirdi:

— Enrique, diye emretti, şişle.

Soğuk çeliğin bağırımlarını delmesini beklerken, avaz avaz haykırmaya başladım. Total sadece:

— İsteddiğin kadar bağır, dedi, kimsenin umuru olmaz. Burada provasını yaptığımız piyesleri bir görsen: Hepsi çılgınlardan ibaret. Bana kalırsa, bu modern tiyatro milletle dalga geçmekten ibaret. Ama yapacak bir şey yok. Gençler bunu istiyor. Nerde Benavente! Tiyatro oydu! Enrique kahrolası saplamak için ne bekliyorsun?

Enrique yirmi santimlik bir bıçağı çektiği gibi arkamdan yaklaştı. Gözlerimi kapadım ve böyle durumlarda alışıldığı gibi gözlerimin önünden çocukluk anılarımdan parçalar geçti. Buna rağmen, bu dünyayı terk edip ötekine gitmek pek içimi açmadı. Yine haykırmaya başladım. Enrique belimdeki ipi kesti ve pantolon dizlerime düşürdü. Acaba ölmeden önce aşağılanacağım da mı yazılıydı? Kırımın sol kanadına bir şey battı. Hançer değil bir iğne!.. Bir rehavet çöktü, bir uyku bastırdı. Kafamın içinde ninni gibi dalga sesleri duyuyordum, bayılmışım.

Öldüğümü sanıyordum ama iskeletim hâlâ organik maddelerle kaplıydı, yabani çiçeklerle dolu bir bahçede geziniyordum, kristal gibi dereler dolanarak akıyordu etrafta. Estetik temaşayla sınırlanmış olmakla birlikte, belli belirsiz bir biçimde kendi kendime bu cennet köşesinde başka zevklerin de olup olmadığını sorduğumu ve karşılık olarak üçünün yaş toplamı otuzu bulmayan üç küçük kızla hoplaya sıçraya bir eşeğin yaklaştığını anımsıyorum. Bu ayrıntı, daha öteki tarafın eşliğini aşmadığım kuşkusu uyandırdı bende; çünkü yukarıda beni bekleyenin en çılgın sırlarımı bildiğinden kuşum yoktu ama bunların bu kadar kısa sürede gerçekleşmesini beklemiyordum. Bu sanrıyı kafamdan atmak için büyük bir gayret sarf ettim ve biraz da pişmanlık duya-

rak, bana her zaman nankör davranmasına rağmen tutkuya benzer bir duyguyla bağılı olduğu gerçek dünyaya döndüm. Gözkapaklarımı kaldırdığımda burnumun on santim kadar ötesinde apaçık bir endişeyle beni izleyen güzel bir kadın yüzü görmek beni hiç de düş kırıklığına uğratmadı.

— Bu kez, diye mırıldandım, yolun sonuna vardım artık: Ben öldüm.

Oysa bu cümleyi bitirir bitirmez güzel yüzün sahibi suratıma öylesine gürültülü bir tokat aşketti ki, canlı olduğum umudu yine içimde yeşeriverdi. İki iri sevinç gözyaşı damlası yanaklarımdan süzüldü ve tıraşı uzamış çenemin oluşturduğu iğne yastığında kayboldu, tanıdık bir ses:

— Yine uyumaya başlama sersem, diyordu.

Yavaş yavaş Emilia'nın çizgilerini seçebiliyordum, omuzlarını ve bana nazikçe bir yumruk indirmeye hazırlanan elini gördüm.

— Dur, diyebilirdim. Kendime geliyorum.

— Beni çok korkuttun. Bir saatir seni tokatlıyorum.

— Garip bir düş gördüm.

— Anlatmana gerek yok, söylediklerini işitince senin hesabına utandım. Bu kadar mı ahlaksızsın!

— Yok canım, ne münasebet, demeyi denedim bakalım yutturabilecek miyim diye, bana ilaç verdiler de ondan. Neredeyim?

— Ramalleras Sokağı'ndaki tiyatroda. Söylediğin gibi ajansın kapısında bekledim ama vakit geçip sen görünmeyince, buraya bir göz atayım dedim. Kapı kapalıydı, çilingir getirdim ve açması için bir alay yalın uydurdum. Sanırım söylediklerimin bir kelimesini bile yutmadı çünkü beş dakikalık iş için muazzam para aldı. Peki, senin başına neler geldi?

Başıma gelenleri anlattım, düşüncelere daldı.

— Anlamadım, dedi.

— Neyi anlamadın?

— Neden sana bu numarayı yapmalarına rağmen çantayı çalmadılar?

Bu sözleri sıralarken yanımdaki koltuğun üzerinde duran çantayı işaret ediyordu.

— Şaşılacak bir şey yok, dedim çantayı oradan alıp dizlerimin üzerine koyarak. Aslında ajanstakiler hiçbir zaman bu çantayı ele geçirmeyi istemediler. Her zaman ki gibi çıkardığım sonuçlar doğruydı, biraz sabırlı olursan bütün olan biteni sana anlatacağım. Şimdi izin ver, bir şeyi saptamak istiyorum.

Çantayı açtım. Beklediğim gibi içi tıka basa gerçek parayla doluydu, tıpkı bugün kurumuş bir ceset olan bir zamanların artist bakanının bana verdiğiindeki gibi. Para destelerinin üzerine adressiz, pulsuz bir zarf bırakılmıştı. Sol köşesinde tiyatro ajansının adı basılıydı. Açtım, içinden şöyle bir mektup çıktı:

“Sevgili dostum,

Umarım bu mektup elinize geçtiğinde sağlık ve huzur içindesinizdir, ben de öyleyim. Elveda ve teşekkürler. Para ilişkide. Sayın bakın bir kuruş bile eksik olmadığını göreceksiniz. Asla çalmak gibi bir niyetimiz olmadı. Herkes gibi şu an biz de kötü bir dönemden geçiyoruz, hepsi bu. Tepemize inen bir borçu ödemek için güveninizi kötüye kullanarak bu parayı aldık. Müşterek dostumuz, sizin de tanımak ve öldürmek avantajına sahip olduğunuz Muscle Power bu duruma aldırmadığınızı söylemişti, bu bir yanlış anlamadır ve suç Muscle Power'ındır. Başına gelene sevindik, iyi etmişsiniz, başkalarının parasıyla oyun olmaz. Artık her şeyin düzene girdiğini

ve de bize kızmamış olduğunuzu umuyoruz. Şunu bilin ki biz bunu kişisel çıkarımız için değil, belediyelerce bunca hor görülüp, yok sayılan tiyatro sanatı için yaptık. Neyse, artık gitmek gerek, neden olduğumuz sıkıntılar için bizi affedin ve bize kin beslemeyin. En içten selamlarımızı sunarız. İmza,

La Protase tiyatro ajansı
Yönetici ve çalışanları

Okusun diye mektubu Emilia'ya uzattım. Sonra da katlayıp zarfına koyup cebime attım. Çantadan bir banknot çıkarıp onu da cebime koydum ve çantayı kapattım.

— Hâlâ hiçbir şey anlamadım, dedi Emilia.

— Daha sonra anlatırım. Şimdi kalkmama yardım et, bir an önce buradan çıkalım. Dekorları arasına en muzır düşlerimi bıraktığım bu kasvetli tiyatrodan çıktığımızda hava kararmış, sokak lambaları yanmıştı. Kısmen temiz hava ve kentin gürültüleri kıyıda köşede kalmış gücümü toparlamama yetti. Bir sokak çeşmesinde kafamı ıslattım ve bana verilen uyuşturucunun etkisi geçene kadar kana kana su içtim.

— Şimdi kendimi çok iyi hissediyorum.

— Öyle mi dersin? dedi Emilia. Sen şu kaldırımın kenarına otur ve ben otomobili alıp gelene kadar bekle. Seni eve götürüyüm.

— Hayır, hayır. Kendimi iyi hissediyorum, yapacağımız son bir iş daha kaldı. Benimle geliyor musun?

— Nereye?

— Ajansa canım! Korkma: İşin belalı tarafı bitti.

Emilia, girişimim konusunda hiç tartışmadan ama hiçbir heves belirtisi de göstermeden peşim sıra geldi. Pelayo Sokağı'ndaki tiyatro ajansına döndük. Kapıcı sü-

rekli gidip gelmeme rağmen beni ilk kez görüyormuş gibi nereye gittiğimizi sordu.

— Bu eşsiz binada kiralık bir kat olduğunu söylediler, derken sanki bahşış verecekmiş gibi bir elimi de cebime attım.

— Haberler ne de çabuk yayılıyor, dedi birden yumuşayan kapıcı. Eski kiracılar boşaltalı bir saat oldu. Görmek mi istediniz?

— Evet, dedim, bizimle gelmenize gerek yok.

Emilia'yı kolundan tuttuğum gibi asansöre girdik.

Kapıcının kulaklarından uzaklaşınca Emilia:

— Ne yapmak istediğini bana da anlatır mısın? dedi.

— Sabret, dedim.

Ajansın kapısı ardına kadar açıktı. Hâlâ firmanın adının bulunduğu buzlu camın üzerine büyük bir kâğıt yapıştırılmış ve üstüne keçe kalemle:

“Kiralık iş yeri. Bilgiler kapıcıda” yazılmıştı.

İçeri girdik. Oda bomboştu, onca artistik hayallerin biriktiği klasörler yok olmuşlardı. Masalar, sandalyeler, küçük sıra, yıllar boyu seyrek ve baştan savma temizlikler sonucu oluşan pislikten başka hiçbir iz bırakmadan yok olmuşlardı.

— Gidebiliriz, dedim Emilia'ya.

Tekrar kapıcının önünden geçerken zaten o niyetle cebime attığım parayı uzattım.

— Daireyi görmeye gelen olursa bizim geldiğimizi söyleme...

Kapıcı ciddi ciddi kafasını sallayarak parayı çorabının içine tıktı, biz de bir daha asla buraya dönmek arzusuyla binadan çıktık. Arabaya binip motor çalışmaya başladığında olayların gidişi hakkında Emilia'ya gerekli bilgileri vermenin zamanı geldiğine karar verdim. Söze şöyle başladım:

— Önce, senin de pek güzel tahmin ettiğin gibi, tanıştığımız andan şu ana kadar sana anlatmış olduklarımın tamamen yanlış değilse de eksik olduğunu itiraf etmem gerekir. Aslında Madrid'te binbir hile ve desiseyle çantanın içindeki parayı çalmışlardı. Maalesef bunun nedenini yeni anladım, yani paranın teslim edileceği kişilerin beni soyanlar olmadığını. Zaten bu parayı çalmaları büyük budalalık olurdu çünkü ertesi gün onlara bizzat getireceğimi biliyorlardı. Parayı çalanlar tiyatro ajanlarından kişilerdi, Muscle Power –Tanrı günahlarını affet sin– böyle bir alış verişten ve nasıl gerçekleştirileceğinden haberdar olmuş, bunu topala bildirmiş, o da adamlarını Madrid'e göndermişti. Elbette ne Muscle Power ve ne göstermelik kabadayıları, hırsızlık ortaya çıktığında Café Roncesvalles'e gidip paranın çalındığını asıl sahiplerine söyleyeceğimi bilmelerine rağmen, beni öldürmek niyetinde değillerdi. İşte bu nedenle şöyle bir hile tasarladılar...

‘— Café Roncesvalles'e beni göndermek, diye tamamladı Emilia, kırmızı ışıktan yararlanarak.

— Tastamam. Senin devreye girmen sayesinde görevimi yaptığımı inanıp Barselona'ya döneceğimi düşünmüş olmalılar. Üstelik önce Muscle Power'a hep gösterdiğin –Tanrı yanında yer versin– bağlılığın ve katıldığın bir suçu ihbar edecek kadar budala olmadığın için senin susacağından emindiler.

— Kısacası o Toribio namussuzu beni aldattı, öyle mi? Emilia hem frene hem gaza basmıştı.

— Benim incelememden çıkan sonuç bu. Çantayı alacak olanlar ya da buna bir başlık koyarsak Pembe Şövalye, onun olduğundan eminim, niyetimin doğruluğundan kuşkulandığından ya da bilemeyeceğim başka nedenlerden dolayı Madrid'deki otelime gelmişti. Tek

kollu garsonu derin uykuda bulup para çantasının uçtuğunu anladılar. Garsonu ben sandılar ve kendime ait olmayan bir şeyi çaldığım varsayımıyla, kendi elleriyle adaleti yerine getirip zavallı tek kolluyu öldürdüler. Daha sonra Muscle Power'ı bulmak üzere Barselona'ya geldiler, –toprağı bol olsun– muhtemelen onu da sorgulayıp, ihanetine karar verip hükmü infaz ettiler. Sanıyorum işte o zaman tiyatro ajansının topalı, karşısındaki tahmininden çok daha tehlikeli bir düşman olduğunun farkına vardı ve ortadan toz olmadan önce parayı iadeye karar verdi.

Kalabalık sokaklardan sıyrılmış, Emilia'nın evine çıkan تنها yamacı tırmanmaya başlamıştık. Aslında amacım oraya gitmek değildi, ama başka bir yer de düşünmediğimden, güzergâh değiştirmeye zorlamadım kızı. Söze devam ettim:

— Dolayısıyla seni sıkı bir gözaltına aldı ve nasıl bir sürat ve nasıl bir kararlılıkla senin etrafında dolanıp durduğumu fark etti ve benim Pembe Şövalye'nin ajanlarından biri olduğuma hükmetti. Yokluğumuzdan yararlanarak, adamları Hans ve Enrique'ye çantayı bulmaları için evini arattı. Çin lokantasında Komiser Flores'e saldırıp evini sardılar. Bildiğimiz gibi bütün bunlar boşunaydı. Tam derin bir umutsuzluğa kapılmak üzereydiler ki elimde o meşhur çantayla iş yerlerine girdim. Hemen beni derdest ediverdiler, vakit kazanmak için uyuşturucu zerk ettiler, parayı iade ettiler ve sanırım tiyatro ajansı ile birlikte fazla yorulup riske girmeden zengin olma umutlarını da bundan böyle sonsuza dek yitirdiler.

— Anlamadığım bir şey var, dedi Emilia, neden parayı çantasız iade etmediler. Yani büyük mağazalarda yok pahasına satılan sahte bir Samsonite'in kaybolması-

nın Pembe Şövalye'yi tarifsiz acılara mı gark edeceğini sanıyorlardı?

— Sanırım Madrid'te çalmış oldukları parayı iade etmekte olduklarının altını çizmek istiyorlardı. Pembe Şövalye'nin kim olduğunu bilmiyorlardı, benim onun adamı olduğumdan da emin değillerdi. Niyetlerini ve pişmanlıklarını belirtmenin tek aracı parayı alındığı yere yani çantaya bırakmaktı. Hiç değilse ben durumu böyle görüyorum.

Dama-de-Elche Sokağı'nın ucuna varmıştık, Emilia arabayı kapının önüne park etti. Şüpheli bir otomobilin bulunup bulunmadığını saptamak için etrafı gözden geçirdik. Civarın sessizliğini sadece televizyonlardan oluşan koro bozuyordu. Emilia motoru kapattı, iki eliyle direksiyonu tuttu ve gözleriyle, benim uyku akan gözlerimle dizlerimde tuttuğum çanta arasındaki mesafeyi ölçtü.

— Peki şimdi, diye sordu.

— Şimdi çantayı sen evinde saklayacaksın ve yarından tezi yok, Komiser Flores'i arayıp sana söylediklerimi tekrarlayıp, çantayla parayı ona vereceksin. Bu da bitince, bu talihsiz olaya temelli nokta koyabilirsin.

— Ya Pembe Şövalye?

— Pembe Şövalye'nin senin varlığından haberi yok. Dolayısıyla korkmana gerek yok. Hem seni ilgilendiren para. Onu da Komiser Flores'e teslim edince tamamen olayın dışında kalacaksın.

— Ya sen, sen yapacaksın?

Veda saati gelmişti. Boğazımı temizleyip:

— Şimdilik uyuyacak bir yer arayacağım, dedim, yarın bakarız....

Emilia başka taraflara bakmaya gayret ederek, sanki bir üçüncü şahısa hitap edermiş gibi:

— Evimde hâlâ bir divan olduğunu hatırlatırım, dedi.

— Misafirperverliğine çok teşekkürler ama kabul edemem. Şimdiye kadar senden sadece para konusundaki gerçeği saklamadım, kendim konusunda da, özellikle bazı özel ayrıntılar konusunda sakladıklarım oldu. Uzak geçmişimin hiçbir örnek yanı yoktur, yakın geçmişim ise bir tımarhanenin duvarları arasında cereyan etti. Korkma: Deli değilim hem olsam bile sana bir kötülük yapmam. Yıllardan beri yetkili mercilere iyileştigimi ispatlamaya çalışıyorum, ama tüm gayretlerime rağmen bugüne kadar şansım olmadı. Sorun o da değil. Şu anda Komiser Flores ve güvenlik güçlerinin bir bölümü tekrar içeri tıkmak amacıyla beni arıyor olmalılar. Çin lokantasında birlikte görüldüğümüzden şafak sökmeden önce senin eve baskın yapmaları çok muhtemeldir. Bu senin için avantajlı olur çünkü çantayı vermek için taa oralarak gitmene gerek kalmaz, ama benim için kötü olur.

— İyi ama nerede saklanacaksın?

— Henüz kesin bir planım yok. Ama büyük bir olasılıkla Amerika'ya giden bir gemiye tayfa yazılacağım. Orada yeni bir hayata başlayabilir hatta, kader izin verirse saygıdeğerlik cılası bile edinebilirim.

Şunun altını çizmekte yarar var, bu uzun tiradım boşuna değildi, bilakis, bildiğim kadarıyla Komiser Flores çok daha kalın derililerde denenip etkin sonuçlar vermiş usulleriyle Emilia'nın ağzından neler yapmak niyetinde olduğumu öğrenecekti, ben de zavallı kızın itiraf edecek bir şeyleri olsun istiyordum. Aslında Komiser Flores'in nereye gideceğimi öğrenmesi umurumda değildi. Komiserin uzak ve büyük olduğunu bildiğim bir kıtada benim peşime düşme eziyetine girişmeyecek kadar emekliliğe yakın olduğunu düşünüyordum.

Emilia'yla benim, birbirimize iyi geceler dileyip, herkesin kendi yoluna gitmesinden başka yapacak bir şeyimiz kalmamıştı. Hep hassas tabiatlı olduğumdan –zamanla karakterimin bu cephesine sıkılganlık da eklenmeye başladı– tasasız bir vedalaşmada karar kıldım, küçük bir el sallama, bir hafif gülümseme, kapıyı açtım, arabadan çıktım ve arkama bakmaksızın yola koyuldum. Ardımdan Emilia'nın gereksiz bir şiddetle kapıyı çarptığını ve kararlı adımlarla evine doğru gittiğini duydum.

XII

Kararsızlığa Dair ya da Kader

Zihnimi yürüme faaliyetine yoğunlaştırarak ilerliyordum, bu vesileyle hem usul usul içimi kaplayan ayrılık hüznünü kafamdan uzaklaştırmaya çalışıyor, hem de kaldırımı kaplayan çöp tenekelerine takılıp düşmemeye dikkat ediyordum, birden sırtımda hâlâ Don Plutarque-te'nin bana ödünç verdiği kostüm olduğunu fark ettim. Durdum ve bu konuda fikir üretmek için bir pencerenin kenarına dayandım. Bir yandan da, uyuyacak bir yer bulmak zorundaydım: Yorgunluktan bitmişim, bana verdikleri uyuşturucunun etkisiyle belimi güç doğrultuyordum. Diğer yandan kaderin bana layık gördüğü ser-seri ruhuma rağmen bana bunca cömertlik göstermiş bir ihtiyarı tek takım elbisesinden mahrum etmek fikrine de pek dayanamıyordum. Ve sonunda görev çağrısı ve konforun çekiciliği arasında vicdanım teraziyi birinci lehine ağır bastırdığından ciğerlerime gecenin oksijenli meltemini doldurmak için derin bir nefes aldım, pencereden ayrılıp yokuşu tırmanmaya başladım. Saat geç olduğundan ihtiyar bilgini uyandırmak söz konusu olamazdı, üstelik epey gölge düşmüş seçkinliğimin yıldızını parlatacak açıklamalarda bulunmaya da niyetim yoktu, bu nedenle kilidi zorladım, antreye girdim ve sokak-

tan gelen zayıf ışıktaki Plutarquete'nin mektup kutusunu bulup açtım, soyundum ve o şık giysiyi ite kakâ daracık kutuya sığdırdım. Bir teşekkür yazısı da eklemek istedim ama üzerimde yazı yazacak bir şey yoktu, hem böyle don paça bir şeyler karalarken uykusu kaçmış bir kiracıya yakalanmak riskini de göze alamıyordum. Evden çıktım, gecenin serinliği içimi ürpertti. Neyse ki burası تنها bir sokaktı, daha merkezi bir sokakta iyi korunmamış bir dükkân bulup vitrininden üstümü başımı donatabilirdim. Tam yola koyulmak üzereydim ki Emilia'nın evinin kapısı açıldı ve kız, yüzünde korkulu bir ifadeyle koşarak çıktı.

— Emilia, diye haykırdım bulunduğum kaldırımdan. Ne işin var orada?

Beni gördü, bir şaşkınlık çığlığı attı, bana doğru koştu ve hiçbir açıklamada bulunmadan kollarıma atıldı. Bu sevgi gösterisinin beni altüst etmiş olmasına rağmen kızın tepeden tırnağa titrediğini fark etmekte çok gecikmedim.

— Hâlâ burada mısın, diye hıçkırdı. Tanrı'ya şükür, Tanrı'ya şükür.

— Halledilecek bir işim vardı. Sen nereye gidiyorsun?

— Yardımın gerek. Korkunç bir şey oldu. Gel!

Elimden tutup zorla evine sürükledi. Ona acelem olduğunu polisin yakında geleceğini ve özgürlüğümün tehlikede olduğunu söylemek istedim ama umutsuzluğu öylesine apaçık ve yoğundu ki ona eşlik etmeyi reddetme gücünü bulamadım kendimde. O hıçkırarak, bense yarı çıplak, binaya girdik ve asansörle son kata kadar çıktık. Yukarı çıkarken onu sakinleştirmek için usuldan omuzunu tıptırlayıp ne olup bittiğini öğrenmeye çalıştım ama hıçkırıklarla kesilen iniltilerden başka karşılık ala-

madım. Ancak dairenin eşiğini aştıktan sonra umutsuzluğunun nedenini anlayabildim: Son gördüğümdeki gibi darmadağınık olan salonun ortalık yerinde hareketsiz bir vücut yatıyordu, berbat gazeteci Maria Pandora. Karışık saç tutamlarının arasından görünen boş bakışları tavana dikilmiş, dudaklarının kenarından süzülen köpüklü su yere kadar akmıştı. Havada belli belirsiz bir acıbadem kokusu seziliyordu, aralık kapının kanadına başını dayamış ağlayan Emilia, sahnenin patetikliğini daha da artırıyordu. Komşuların dikkatini çekmemesi için kapıyı kapamasını söyledim ve içeri girerken kapının kapalı olup olmadığını sordum; aralık olduğunu söyledi ve neden sorduğumu merak etti.

— Daha sonra anlatırım, dedim. Önce şu talihsiz kızın ne durumda olduğunu inceleyelim.

Giysisinin katları arasından dinleyebileceğim bir anatomik yüzey bulana kadar epey sağını solunu karıştırdım, sonunda son derece soğuk ve yapış yapış bir deri parçası bulabildim, kulağımı yapıştırdım, hafif de olsa bir hayat işareti bulabilmek için soluğumu tuttum. Ümidim kırılınca Emilia'dan küçük bir ayna getirmesini istedim, sonra bunu zavallı kızın burnuna tuttum. Birkaç saniye sonra aynada yarım ay biçimi bir buğu belirdi. Gazeteci kızın eteğiyle sildim ve aynı operasyonu tekrarlayıp aynı sonucu aldım.

— Kesin söyleyemeyeceğim ama, bana pek ölmüş gibi gelmiyor. Hayat öpücüğü nasıl uygulanır biliyor musun?

— Bir vesileyle bunun eğitimini görmüştüm, hatta Salamancalı bir kızla yapmıştık, doğrusunu istersen hiç de...

— Epey alengirli olduğunu sandığım ayrıntıları bir

başka zaman anlatırsın, diye sözünü kestim. Ben doktor çağırırken sen de işe giriş.

Emilia'yı arkadaşının dudaklarına yapışmış bir pozisyonda bırakıp telefon rehberinde acil serviste görevli doktorların numarasını bulup telefonu açtım. Düdük sesi gelmedi. Kordonu çekiştirince kesilmiş olduğunu fark ettim. Hiçbir şey söylemeden Emilia'nın yanına gittim, kıllı bacaklarım görüş açısına girince başını kaldırdı.

— Geliyorlar mı? diye sordu endişeyle.

— Hayır. Grevde olduklarını söylediler, diye yalan attım kaygısını daha da artırmamak için. Sen işine devam et.

Pencereye gidip polis ya da başka bir güvenlik biriminin etrafı sarıp sarmadığına baktım dışarıda tam bir sessizlik vardı. Buna karşılık bizim bulunduğumuz dört duvar arasında hararet yükseliyordu, Emilia telaşlı hareketlerle yanına gitmemi işaret etti.

— Tepki gösteriyor, dedi usulca.

Gerçekten de Maria Pandora gözlerini hafiften kapamış ve boğazından gargaraya benzer bir ses çıkmıştı. Yine dinledim ve nabzının bulunduğu yerde hafif bir kıpırtı hissettim.

— Kurtulacak mı? diye sordu Emilia.

— Ne bileyim.

— Sence ne oldu?

— Zehir içti.

Sokaktan gelen ani fren sesi beni yerimden sıçrattı.

— Söyleyeceklerimi can kulağıyla dinle, dedim, şimdi kusturucu bir şey hazırlayıp kızı içir. Kusunca komşuya gidip polis çağırmasını söyle. Yanılmıyorsam bu da gereksiz çünkü çağrılmadan geldiler bile. Bir de herkes geciktiklerinden yakınırlar!

Kıza talimat verirken bir yandan da kapıya doğru ilerliyordum, kafamın içinden damdan komşu binalara geçip böylelikle peşimdekilerin takibinden kurtulabilmeyi geçiriyordum. Emilia, adımlarımın nereye yöneldiğini görünce sordu:

— Hayrola! Gidiyor musun?

— Saniye sektirmeden. Tekrar hoşça kal ve iyi şanslar.

— Bekle! diye yalvardı. Şimdi gitme, yalvarırım. Beni bu durumda bırakamazsın. Üstelik, sanıyordum ki... Tamam! Cehenneme kadar yolun var, yakalanırsan oh olsun!

O lanetler yağdırırken ben eşiğe varmıştım bile. Arkamdan dikkatle kapadım kapıyı. Küçük demir merdiven beni bir başka kapıya götürdü, nemden tahtası şişmiş, menteşeleri yerinden oynamıştı. Koca bir sürgüyü çekip dama çıktım. Televizyon programları çoktan bittiğinden etrafa sessizlik çökmüştü. Gök kapalıydı, ama kentimizin üstünde her zaman dalgalanıp duran o kıvrımsı kötücül aydınlık her şeyi doğru dürüst görebilme mi sağlıyordu. Şansım varmış, hemen bütün komşu binalar aynı yükseklikteydi. Bir ara duvarın üzerine ata biner gibi oturup, göz ve kulaklarımla araziye inceledim: Antenler arasında ısıklık çalan rüzgâr ve yatmaya hazırlanan vatandaşların çektikleri sifonların gurultusu dışında, taraçalı damların efsanevi huzurunu hiçbir şey bozmuyordu. Uzaklarda, kentin baştan çıkarıcı turuncu ışıkları göz kırptıyor, ana caddelerde uzaklık nedeniyle hafiflemiş mırıltılarla motorlu araç seli akıyordu. Açıklaması zor bir nedenden ötürü bir an sürücü ehliyetimi almak için harekete geçme zamanımın geldiğini düşündüm. Şuna inanıyordum ki, bu zamansız duraklama olmasaydı firar planımı gerçekleştirebilecek ve çabalarım sonu-

cu bunu başarıya ulaştırabilecek ve sözlük yardımıyla bu öğretici anlatıyı yazmaya çabılıyor olmayacaktım. Ama hayat bana, içimde, bana yararlı olabilecek davranışları yapmamı engelleyip, beni en anlamsız itilimlere, en kötü eğilimlere iten bir içgüdü olduğunu öğretmiştir. Burada yazmayacağım aşırı sıfatlarla kaderime lanet okuyup, gözlem yerimi terk ettim, geldiğim yere döndüm ve etrafa rahatsızlık vermemek için kilidi kurcalayarak daireye girdim. Maria Pandora divana yatırılmış, üzerine de bir örtü çekilmişti. Tabak çanak sesinden Emilia'nın mutfakta olduğunu anladım. O da beni duymuş olacak ki kafasını uzattı, beni gördü ve:

— Kahveye bak, dedi.

Ben kahveye bakarken o da banyoya girdi. Kahve pişince ocağı söndürdüm ve küçük madeni raflarda fincan ve kaşık aradım. Kahveye bolca tuz, biber, hardal ve üzerinde hemen nefes yollarını rahatlatacağı yazılı olan öksürük şurubundan kattım. Bir süre karıştırdım ve emin olmak için, kaşıkla tattım. Neredeyse bayılıyordum. Hazırladığım karışımdan memnun kalarak Maria Pandora'ya yaklaştım. Emilia havlu ve kolonya getirdi. Gazeteci kadını oturtmasını söyledim, önce burnunu sonra da yutmaya zorlamak için ağzını kapatarak hazırladığım nesneyi kaşık kaşık içirmeye başladım. Bu uzun ve görünüşe göre etkili olmayan operasyondan bıkınca kadının yanaklarını sıkıp, bol acılı kahvemden kalanını ağzından içeri boca ediverdim. Sonra onu dinlenmeye bıraktık, panzehirin iyileştirici etkisini ya da merhametli bir süratle öteki dünyaya gönderişini izlemeye koyulduk. Bekleyişimiz çok uzun sürmedi, çünkü doğanın her zaman bunu tatmin imkânı vermese de beslenme açısından insana doğuştan bir damak zevki verdiğini biliriz. Gazetecinin de sonunda midesi isyan etti ve olduk-

ça kaba bir yolla içine yuvalanmış öldürücü maddeleri boşaltıverdi. Bunu görünce:

— En kötüsü geçti, dedim. Şimdi gerçekten gidiyorum.

Emilia bana aldırmadan, arkadaşının alnında biriken terleri siliyordu. Bana emir verdi.

— Soymama yardım et. Sırılsıklam olmuş.

Ne onu örten pis giysilerin ne de az önceki mideden geilen şelalelerin beni hazırladığı bir vücut görüntüsü karşıma çıktı. Tepkimi fark eden Emilia meraktan çok kınayan bir ses tonuyla neyim olduğunu sordu, ben de bir şeyim yok, dedim, oysa üzerimde sadece külot olduğundan bu inkârımın hiçbir inanılabilirliği kalmamıştı. Neyse ki Maria Pandora umutsuzca inlemek için bu anı seçti ve bütün dikkatimiz ona yöneldi. Üşütmesin diye örtüsünü sıkıca sardık ve bir durum değerlendirmesine geçtik. Ben hâlâ onu hekimlerin eline bırakmak taraftarıydım ama bu fikir Emilia'nın pek hoşuna gitmiyordu.

— Bütün bunların gerisinde ne var, bilemeyiz. Maria'nın başının derde girmiş olmasına hiç şaşırمام. Bırakalım kendine gelsin ve olup bitenleri bize anlatsın, sonra karar veririz.

Hastanın nabzını tuttum, düzenli atıyordu.

— Hayati tehlike geçti, dedim ama durumu yine de kaygı verici. Doktorların görmesi gerek. Sana yine hatırlatırım, polis her an çıkagelebilir. Benim için gelecekler ama yine de bu sefil dairede komada bir kadın bulmak onları epey şaşırtacak.

— Haklısın. Don Plutarquete'ye dönmekten başka çözüm yolu göremiyorum.

— Emilia, Tanrı aşkına, diye haykırdım, kendimi tutamamıştım, o ihtiyarcığı bizim sorunlarımıza bulaştırmayalım artık.

— Eh, sen de bir hoşsun! Bütün vaktini başkalarının başını derde sokmakla geçiriyor, sonra da birtakım kaygılara kapılıyorsun. Evimi ne hale getirdin, şimdi de Maria Pandora'nın başına gelenlere bak; zavallı Toribio'dan, Madrid'deki tek kollu garsondan ve daha bilmediğim ama sayıca çok olduklarını tahmin ettiğim pek çok kişiden söz etmiyorum. Haydi haydi, şimdi aziz numaraları yapmayı bırak da Maria'yı koltukla bakalım, ben de bacaklarını tutacağım.

Aslında ileri sürdüğü savların mantıktan yoksun olduklarını ispatlamam çok kolaydı, suçlamalarının haksızlığını da, ama polemiği daha sonraya bırakıp emirlerini yerine getirmeyi yeğledim. Yoksa yaşlanmaya mı başlıyorum? diye homurdandım kendi kendime.

XIII

Kim Geçmişine Perde Çekmez Kim Sırrını Gizlemez

Birkaç yıldır, onca dehşet saçarak kentlerimizde hüküm süren suç dalgası o gece polisi seferber etmiş olmalı ki bütün korkularına rağmen, başımızı derde sokabilecek yükümüzle asansörle aşağı inip, hızla holü geçip, sokağı aşp, çit çıkarmadan Don Plutarquete'nin evine dalıp usulca ama ısrarla kapısını çalmamıza rağmen bizi rahatsız eden olmadı.

Bilgin kapıyı açtığında soylu yüzünde hayret ifadesi belirince:

— Korkmayın, dedim, bana ödünç verdiğiniz kostüm hiçbir zarar görmeden posta kutunuza girmiş bulunuyor. Size yarı ölü bir kız getirdik, bir katil sürüsü peşimizde ve polis benim izimi sürüyor, ama siz bunlara aldırmayın. Şimdi lüften izin verin içeri girelim ve bütün delikleri tıkayalım.

Yarattığımız kötü etkiden kurtulup, benim yatıştırıcı söylevimle sakinleşip, Emilia'yı tekrar görmekten de mutlu olan ihtiyar tarihçi kenara çekilip içeri girmemize izin verdi ve sonra çok güvenli sürgüsünü çekip evini ele geçmez bir kaleye dönüştürdü.

— Peşim sıra odama gelin, dedi alçak sesle. Yatağı-mı düzelteyim de bu talihsiz adamı yatıralım.

— Bu bir kız, sayın Plutarquete, dedim.

— Ne yazık, ben ki kızları o kadar severim, diye haykırdı, çok duygulanmıştı. Senorita Trash'ın bir arkadaşısı sanırım?

— Çok yakın bir dost, dedi adı geçen kız. Adı Maria Pandora olup gazetecidir.

Maria Pandora'yı öğretmenin yatağına yatırdık, hâlâ örtüye sarılıydı, rahat nefes alabilsin diye başını açtım. Don Plutarquete gazetecinin solgun hatlarına bakıp bir çığlık attı ve bayıldı.

— Bir bu eksikti! dedim.

— Ne oldu buna? diye sordu Emilia.

— Hiçbir fikrim yok, diye karşılık verdim. Kendine gelince anlatır. Şimdilik önemli olan pusulayı şaşırmamak. Eminim bir doktor arkadaşın da vardır. Onu ara, hemen gelmesini söyle, ağzını sıkı tutmasını da tembih et. Bu arada ben de bu mezar kaçkınına ayıltmaya çalışayım.

Emilia'yı adres defteriyle cebelleşirken bırakıp Don Plutarquete'yi mutfığa sürükledim, kendine gelene kadar kafasına su döktüm. Toparlanınca oturdu, domates sosu lekeleri olan bir bezle kurulandı ve ayakları birbirine dolanarak odaya gelip bir önceki gece Emilia'nın üzerinde uyuduğu koltuğa çöktü. Emilia az sonra yanımıza gelip Maria Pandora'nın sakın sakın uyuduğunu, arkadaşısı doktorun da gerekli araçlar ve onları kullanmadaki ustalığıyla en kısa zamanda geleceğini bildirdi.

— Şimdi içim rahatladı, dedi Don Plutarquete. Madem her şey yoluna girdi ve bize sadece bu iyi doktorun gelişini beklemek kaldı, şimdi izin verin sizden özür dileyeyim. Yapmam gerektiği gibi size yardımcı olmak ye-

rine, bayılmakla kaygılarınızı daha da artırdım. Bunun bir nedeni vardı, şimdi içinizi rahatlatmak ama canınızı sıkmak pahasına bunu açıklayacağım. Artık oturma lüt-funda bulunun.

İhtiyarın kurulduğu koltuğun yanına iki sandalye çekip, dikkatle dinleme pozuna girdik. Don Plutarquete gözlerini kapadı, ellerini kavuşturdu, birkaç kez derin nefes aldı, başını geriye attı ve bize şu öyküyü anlattı.

— Hemen hemen yirmi yıl kadar önce, adını zikret-meyeceğim bir taşra kentindeki bir orta öğretim kurumu-na yedek tarih öğretmeni olarak gitmiştim. Korkak ve mahcup bir tabiatım olduğundan hiç Barselona dışı-na çıkmamıştım, yaşımın pek genç olmamasına rağmen yaşam şartlarımdaki bu olağanüstü değişim beni çılgınlığa yakın bir heyecan dalgasına atmıştı. Gerek bu nedenden, gerekse de kaderimde yazılı olduğundan o dönemde benden çok genç olan bir kadınla tanıştım ve sadece çocuklar, yaşlılar ve bazı cahil yeniyetmelerin olduğu şiddette âşık oldum. Ayrılma tarihi yaklaşıyordu ve o zaman anladım ki hezeyanlarımın objesini ebediyyen kaybetmek istemiyorsam ona evlenme teklifi yapmaktan başka seçeneğim yok. Ve ben de hiç çekinmeden bunu yaptım ve hâlâ anlayamadığım nedenlerden dolayı o da kabul etti.

Ben, davranışlarımdan bazen öyle sanılsa da, islah olmaz bir romantik değilim herhalde; yaşlı bilginin duygusal serüvenleri ilgimi uyandıracığına beni derin bir uykuya sürükledi ve enseme sandalyenin arkasına dayayıp rahat bir uykuya daldım. Sıçrayarak uyandığımda anlatının büyük bir kısmını kaçırdığımı anladım, çünkü anlatıcı bu kez yaşlı gözlerle sözlerini sürdürüyordu.

Küçük Clotilda'm taşrada çürüyordu. Az önce sevgili dostumuzun horultularıyla da ispatladığı gibi hoşsohbet

bir tip olmadığının bilincindeyim zaten. Öte yandan, bulunduğumuz yerin ateşli ve yeniliklere aç bir kadına sunabileceği tek eğlence yıllık domuz fuarıyla, ustalıktan ziyade dokunaklılıkla icra edilmiş birkaç *Te Deum*'dan ibaretti. Benim fiziki durumumun da zavallı kadıncağızı mestedip gündüzlerini gecelerinin anısıyla renklendirecek çapta olmadığını belirtmeye gerek yok sanırım. Boş yere, o dönemde incelediğim 16'ncı yüzyılda yulaf fiyatlarındaki dalgalanmalar konusuyla ilgilenmesine çalıştım. Ayrıntıları geçiyorum, sadece evliliğimizin ilk yılının umut kırıcı bir monotonluk içinde geçtiğini bilin yeter. Oysa ben mutluydum...

Kabalıktan nefret etmeme rağmen işlemek için ayağa kalktım ve banyoya gidince bir güzel yüzümü yıkadım, çünkü bütün bir gece süreceğe benzeyen bu iç bayıltıcı öykünün geri kalanını uyumadan çekebilmem için başka çarem yoktu.

"İkinci ilkbaharda, selli yağmurların evimizi çevredeki tüm kurbağaların buluştuğu bir çamur çukuruna dönüştürdüğü dönemde, belediye tellalı (bizim orada o kadar ender olay vuku bulurdu ki değil basılı olanını, bir duvar gazetesini bile dolduramazdı), turneye çıkmış bir tiyatro trubunun geleceğini ilan etmişti, adını unuttuğum bir melodramı bize sahneleyeceklerdi. Bütçemiz böylesi bir hovardalığı karşılayacak gibi değildi, ama melankoliye kapılmış karım öylesine ısrar etti ki sonunda kaprisine boyun eğmek zorunda kaldım, borç bulup bilet aldım. Ne hata etmişim! Hâlâ Clotilda'nın, yerin göğün onca şiddetine iyi kötü dayanmış, çeyizindeki tek giysiyi temizleyip onardığını görür gibiyim. Gala gecesi, o güne dek son derece mütevazi olan eşimin –nasıl aldığını Allah bilir– bir şampuanla saçını yıkadığını gördüğümde duyduğum endişeyi anlatamam size. Konudan

uzaklaştığımın farkındayım: Sadede geleceğim. Piyenin sahneleneneceği yere, yani genellikle gübre yığılan belediye binası önündeki alana alelacele getirilip kurulan hangara gittik. Gösteri başladı. Ve onunla birlikte talih-sizliğim de. Piyenin konusunda hiçbir şey anımsamıyorum. O güne dek hiç tiyatroya gitmemiş olduğumdan ve bundan zevk almaya başlanacak yaşı da geçtiğimden, bir sürü okunması gereken okul ödevini de yanıma almıştım, dolayısıyla piyesi oynayan trup hakkında da bir bilgim yok. Ama yaşı pek genç sayılmayacak çok yapmacıklı rol kesen bir aktörün kadın seyircileri nasıl büyülediğini anımsıyorum. Öyle ki, ikinci perdenin sonunda kıskanç kocaların fırlattığı oduncu bıçakları ve baltalar altında “İbne! Tekerlek herif!”, “Erkeksen gel buraya” ya da buna benzer hakaret dolu haykırışlar arasında adam kulise kaçmak zorunda kalmıştı. Entrikanın baş kişisi olmasına rağmen sahneye dönmedi. İşime dalmış olduğumdan bu olayı fark etmemiştim, keza acil bir ihtiyacı bahane ederek kalkıp giden karımın dönmediğini de. Perde kapanıp, salon boşalıp, tepelerin ardından şafak sökmeye başladığında küçük Clotilda’nın başına bir şeyler gelmiş olmasından korkmaya başladım. Eve döndüm: Bomboştı, sokaklarda, civardaki tarlalarda dolaştım, karşıma çıkan kişileri sorguya çektim; boşuna. Clotilda’cığım besbelli kaybolmuştu. Bizimki kadar dar bir çevrede bir kaza olup da duymamam imkânsızdı, dolayısıyla ne kadar acı olursa olsun sevgili eşimin bilemediğim bir nedenden ötürü beni terk ettiği ve asla yuvasına dönmeyeceği sonucuna vardım. Umutsuzluğumu anlayın artık!..

Benimkini de, çünkü bu acıklı öykünün sonunun hâlâ gelmediğini anlamıştım. Bitkin durumdaydım: Bütün gün bir lokma yememiş, uyuşturulmuş, bir ölüyü di-

riltmiştim, üstelik ufukta beliren solgun şafağın serinliğıne üzerimde bir tek donla dayanmak zorundaydım. Göz ucuyla baktığımda Emilia'nın iki büklüm oturduğu sandalyede derin derin uyuduğunu gördüm. Ne ima ettiğini anlar umuduyla öğretmene bir işaret çaktım ama sadece anlayışlı bir sırıtmayla yetindi.

"Daha iyi, dedi. Öykünün bir küçük hanımın masum kulaklarına hoş gelmeyecek açık saçık bir yanı da var. Erkek erkeğe daha rahat konuşurum.

Memnun memnun ellerini ovuşturdu, sanki en egzotik malzemelerle leziz bir yemek pişirmeye hazırlanır gibiydi. Ve öyküsüne devam etti:

"Okul dönemi bittiğinde, karımın kayboluşunun üzerinden üç ay geçmişti. Pişman olup eve döneceğı konusundaki umutlarım tamamen kaybolduğundan ve köyün alay konusu olduğumdan Milli Eğitim Bakanlığına yazıyla istifamı bildirip, bir daha asla çıkmamak kararıyla Barselona'ya döndüm. Zaman geçti, gündelik hay-huyun sürekli ama belli belirsiz dalgası acımı uzaklaştırdı. Sadece üzüntüyle unutma arası bir şeyler takılı kaldı belleğimin kıyılarına.

İhtiyar birden ayağa kalktı, ayağını sürüyerek yazı masasına gitti, bir çekmeceyi açtı, içindeki kâğıtları karıştırdı ve elinde sarı bir zarfla yerine döndü. Emilia uykusunda kıpırdadı. İhtiyar tarihçi zarfa bakıyordu, sonra gözlerini ondan ayırmaksızın konuşmaya başladı.

"Bu size anlattığım olaydan dokuz yıl sonra bir mektup geldi. İki yıl önce Algeciras'tan postaya verilmiş ve yedi yıl önce de görev yaptığım enstitüye gönderilmişti. Oradan bakanlığa gönderilmiş ve bürokratik ihmalciliğın yosunlarına dolanarak ta ki daha becerikli, daha merhametli ya da daha kurnaz bir memur adresimi bulup bana iletene kadar oralarda kalmıştı.

Parmaklarıyla okşadığı zarfı açtı ve kat yerlerinden yırtılmaya başlamış, el yazısıyla doldurulmuş sayfaları uzattı. Kâğıtları dikkatle düzelttim ve masanın üzerinde yanık duran, gün ağardıkça ışığı azalan lambaya yaklaştım. Ve şunları okudum:

“Pis, iğrenç moruk,

Seni bıraktığımdan beri her şey daha kötü gitti ama bir tek gün bile seni terk ettiğim ana şükretmekten vazgeçemedim. İhtiyar kukla! Umutsuzluktan dolayı kucağına atıldığım aktör alçağın tekiydi, her gün dayak attı ve gebe olduğumu duyunca da çekip gitti, ama yine de onu saygıyla anıyorum, çünkü onun sayesinde senden kurtuldum. Hamamböceği herif! Aşağılanmış, gebe ve parasız olduğumdan kızım doğana kadar kamyoncuların gelip geçtiği bir hanın kenefinde orospuluk yaptım, çocuğumu da sepete koyup bir manastırın kapısına bıraktım. Şu an kör, dişsiz, alkolik ve morfin müptelasıyım. Altı kez hapishaneye, dört kez hastaneye –bulaşıcı hastalıklar bölümüne– düştüm. Bütün bunlar hep senin yüzünden bok, sümsük, sünepe...”

Bu havada yazılmış bir sürü sayfa vardı. Mektubu katlayıp ihtiyara uzattım, adam onu bir muskaymış gibi öptü, zarfına koydu ve yoruma geçti:

— Cümle bozukluklarının kusuruna bakmayın. Beraberliğimiz sırasında her akşam bir saat imla çalışıyorduk ama bir türlü o esnek dilimizin esrarını ona belletmeyi beceremedim. Aslında size sözünü etmek istediğim bu değildi.

Şafağın kızılıkları arasında yüzünü fark edilmez hale getiren kızarmayı saklamak için başını eğdi ve yarı yakınır, yarı yalvarır bir ses tonuyla konuştu:

— Sizi görür görmez, güngörmüş bir adam olduğunuzu anladım. Kadınları iyi tanıyorsunuz, bundan emi-

nim. Şimdi lütfen bana çok açık cevap verin: Size göstermiş olduğum mektubu okuduktan sonra, sizce onun geri dönebileceğini umabilir miyim?

— Kestirip atmak çok zor, dedim diplomatça, ama şayet geri dönerse, sizin yerinizde olsam penisilin alırdım. Şimdi madem biz bize sorular soruyoruz, bir noktada beni aydınlatmanızı istiyordum: Bu acıklı öyküyle az önceki bayılmanız arasında ne gibi bir ilişki var?

Cevap olarak ihtiyar yine aynı zarfı açtı ve içinden çıkardığı eski bir fotoğrafı uzattı.

— Kararı siz verin.

Seyyar bir fotoğrafçı tarafından sokakta çekilmiş bir enstantaneydi bu, resimdeki çift bu anı fotoğrafını çekene müstehcen bir kol hareketi yapmaktaydılar. İlk bakışta anladım.

— Dehşet bir benzeyiş.

— Anasının canlı portresi, dedi öğretmen.

— Ya yanındaki adam?

— Aktör işte... diye homurdandı ihtiyar.

Gidip baktım, Emilia uyuyor ya da uyur numarası yapıyordu. Hiçbir açıklamada bulunmadan ayağa kalkıp banyoya gittim ve fotoğrafı binbir parçaya ayırıp kubura attım. Tam sifonu çektiğim sırada Don Plutarquete yanıma geldi ve birlikte sessizce, geçmişin kalıntılarını derin denize sürükleyen anafora baktık.

— Sefil adam, ne yaptınız? diye haykırdı mahzun ihtiyar.

— İsterseniz bana deli deyin. Zaten buna karşı çıkacak çok az insan olur. Ama eğer bu yuvanın iffetli duvarları arasında istirahat etmekte olan iki genç hanıma biraz olsun değer veriyorsanız kimseye az önce yaptığımı anlatmayın ve asla az önce bana sattığınız o içler acı-

sı pembe diziye okumayın. Şimdilik daha fazla bir şey söyleyemem. Beni anladınız mı?

— Hayır efendim. Hem de hiçbir şey anlamadım ve derhal tam ve doyurucu bir açıklama istiyorum.

Cevap vermeden tuvaletin derinliklerine baktım ve Maria Pandora'nın gece masasının çekmecesinin diplerinde saklı duran Muscle Power'ın ithafı fotoğrafını anımsadım, aktörün trajik ölümü gözümde canlandı ve kaderin bizimkileri karmaşıklaştıran oyunlarındaki keşimler, labirentler, rastlantılar ve parçalı bulmacalar üzerinde kafa yormaktan kendimi alamadım. Hepimizi yerinden sıçratan şiddetli bir kapı zili düşüncelerimin akışını kesmeseydi, ey sadık okuyucu, bu tefekkürden size de, bana da yararlı olabilecek bir ders çıkabilirdi kuşkusuz.

XIV

Her Şey Kötü Gidiyor Her Şey Yolunda

Az önce de dediğim gibi, tehdit dolu bir zil sesi bizi en sert bir biçimde gerçek dünyaya döndürdü. Bu saatte kim olabilirdi?

— Doktor, dedi Don Plutarquete, sanki düşüncelerimi okurmuş gibi.

İçimiz rahatlayarak salona döndük, aniden uykusundan fırlayan Emilia hayret dolu gözlerle kâh kapıya, kâh alelacele ve kuşku çekecek bir biçimde banyodan çıkan çifte bakıyordu. Bize gelince, ihtiyar, elektronik iletişim yollarıyla gelenin doktor olduğundan emin olduktan sonra kapıyı açtık.

Yuvaya sağlık getirmek gibi soylu bir görevi üstlenmiş olan kişi, Emilia'nın bir dostu olması nedeniyle beklediğimden çok farklı olup, orta yaşta, al yanaklı, tıknaz, güven verici bir sarmısak ve dezenfektan kokusu saçan zarif bir beydi. Arabasını bıraktığı park yerinin üçüncü bodrumundaki görevlinin mesleğinin önceliğine hiç aldırmadığından geciktiği için özür dilerken, başına gelen aksiliklerin bizi hiç ilgilendirmediğini fark

edince, hasta nerede, diye sordu. Bu nokta da aydınlanınca kendisini yalnız bırakmamızı rica ederek Maria Pandora'nın yatmakta olduğu odâya kapandı. Çok geçmeden oradan çıkarak:

— Her şey yolunda, diye beyanda bulundu.

— Kötü bir şey olmaz, değil mi doktor? diye sordu Don Plutarquete.

— Yok efendim, gelecekte daha dikkatli olmanız kaydıyla elbet. Baba kim?

— Tanrı ve kullarının huzurunda benim! diyerek kendini yere atan yaşlı tarihçi bir dizini yere koyup, sağ eliyle göğsünü yumruklamaya koyuldu.

Doktor biraz hayret, biraz da acıyarak bakıyordu.

— Tebrikler öyleyse! Gebelik son derece normal ve bir sorun çıkacağını da sanmıyorum, tabii karınız yine siyanür almaya kalkışmazsa eğer. Şansımız varmış, hastanın fiziksel durumu nedeniyle meydana gelen kusma sonucu zehir etkili olamamış. Şimdilik ona bir yatıştırıcı verdim, biraz dinlensin. 24 saatten önce uyuracağını sanmam. Pirinç çorbası, haşlanmış tavuk yiyebilir. Ters bir durum olursa Emilia beni nerede ve nasıl bulacağını bilir. Sigortanız var mı?

Hayır, dedik, şimdilik nakit paramız da yok, dedik, ama en kısa zamanda uğrayıp borcumuzu ödeyeceğimizi bildirdik. Bu vaat üzerine çekip gitti.

Doğrusunu söylemem gerekirse, teşhisin iyimserliğinin getirdiği rahatlama bizi Maria Pandora'nın içinde bulunduğu ilginç durumun ilanının getirdiği çöküntüden kurtaramadı, özellikle hasta dahil, buradaki kişilerin içinde kızın kökenlerinin tam öyküsünü ve bu doku da merhum Muscle Power'ın oynadığı esrarengiz, hatta bence çok yönlü rolü bilen tek kişi olduğumdan en çok ben etkilenmiştim. Ama şu an hayatın pislikleri nedeniy-

le pes etmenin sırası değildi; kara kara düşünmeyi bırakarak daha doktorun, merdivenlerdeki adım seslerinin yankısı dinmeden söz çaldım.

— Şu an hepinizin kendi kendine bir alay soru sormakta olduğunu biliyorum. Maalesef bu sorularınızın bir kısmına yalnızca Mariá Pandora karşılık verebilir, bunun için de uyuşturucunun etkisinin geçmesini beklemek gerek. Öteki sorulara gelince, bunlara da ancak zaman ve rastlantılar cevap getirebilir ve her iki öge de kontrolumuzun dışında kalır. Sanırım bence en uygunu tahminlerimizi erteleyip, olayın pratik yönüne yoğunlaşmak.

Dinleyicilerime baktım, söylediklerime dikkat kesilmiş, mantığımdan etkilenmiş ve ağır başlılığıma vurulmuş olduklarını saptadım, kılığımın ne durumda olduğu dikkate alınırsa bu son husus gerçekten övgüye değerdi.

— Durum maalesef değişmemiş, diye sürdürdüm, daha kötüleşti demeye dilim varmıyor. Doğru ya da yanlış, kaderin yoluma çıkardığı sorunları hep kendi başıma halletmek yoluna gitmişimdir. Ama bu kez, tek başına değilim ve gücüm, apaçık bizleri izleyen, gözleyen, tehdit eden ve kötü emellerine ulaşana ya da kendi alanında yenilene dek bunları sürdürecektir bir hasma yetecek çapta değil.

Plutarquete'nin çaktırmadan kışını kaşındığını fark ettim: Söylevimi kısa kesip, giriş faslını bırakıp eyleme geçmeye karar verdim.

— Şu şekilde hareket edeceğiz. Önce dün akşamki kargaşa arasında Emilia'nın evinde unuttuğumuz çantayı bir kez daha ele geçireceğiz: İkinci olarak en kısa zamanda polisi çağıracağız ve üçüncü olarak, ama bu yal-

nızca beni ilgilendirir, onlar gelmeden önce ben tüyeceğim. Karşı çıkanlar? Yorum yapmak isteyen?

Kimsenin söz almaya niyeti yoktu, ben de hemen kapıya yöneldim. Emilia kolumdan tutup nereye gittiğimi sordu. Evine gidip çantayı alacağımı söyledim. Karşı çıktı.

— Çok tehlikeli. Polis ya da düşman, ya da her ikisi evi gözetliyor olabilirler.

— Senorita Trash haklı, dedi yaşlı tarihçi. Sizin içeri girip elinizde çantayla çıktığınızı görürlerse vay halinize! Oysa ben, mahallede tanınan bir kişiyim, üstelik bu topaç gibi suratımla hiçbir kuşku uyandırmam. Bırakın ben gideyim, göreceksiniz sizi düş kırıklığına uğratmayacağım.

Teklifi beni duygulandırdı ama beceremeyeceğine inandığımdan bunu kabul edemedim, elbette başka nedenler ileri sürdüm.

— Sizin yeriniz burasıdır sayın Plutarquete: Maria Pandora'nın başucu. Ve utanarak şunu itiraf edeyim ki görünmeden evlere girip çıkma sanatını sizden daha iyi bilirim.

— Sen gidersen ben de gelirim, diye sözümü kesti Emilia.

Belki beni adamakıllı güçsüzleştiren yorgunluktan, belki de güzel kadınlara hayır demesini bilemediğimden, kısa bir bocalamadan sonra, teklifini kabul ettim. Sonuçları göreceğiz.

XV

Aşka Dair

Sabahın bu erken saatinde sokak bomboştu. Kimse-
lere görünmeden iki adımda caddeyi aşp, sokak kapısı-
na vardık. Asansörle yukarı çıkarken Don Plutarque-
te'nin kostümünü giyseydim keşke diye düşünüyordum:
Çünkü işin ucunda ölüm varsa böyle yarı çıplak bir kı-
lıkta onunla karşılaşmak istemezdim; ama artık vakit
çok geçti, hem zaten yaşamım da böylesine uygunsuz
bir biçimde noktalanmasını yadırgatacak kadar onurlu
geçmemişti. Öte yandan zaten yolumuz bu düşünceleri-
mi fazla sürdürmeme yetmeyecek kadar kısaydı. Sahan-
lığı şöyle bir kolaçan ettim, kapıyı hafiften araladım,
usulca başımı içeri soktum, hol ve salon boştu, kapıyı
iyice açıp gelmesi için Emilia'ya işaret ettim, birlikte dai-
reye girdik, sokak kapısını dikkatle kapattım. Hiçbir şey
yerinden oynatılmamış gibiydi, yani önceleri son derece
tertipli olan fakat daha önceki bölümlerde gördüğümüz
gibi altüst edilmiş bulunan bir dairedeki kargaşa bozul-
mamıştı. Bunun ispatı, çantanın Emilia'nın bıraktığı yer-
de duruyor olmasıydı, yani salona girer girmez sağda.
Sapından tutup homurdandım:

— Haydi gidelim.

— Hayır, dedi Emilia, gel benimle.

Odasına gittik, aslında onu oraya çeken nedeni öğrenmekten çok bir an evvel tüymeye yönelmişti kafam, odanın eşiğini aşırıp yatak odasının kutsallığına girer girmez, büyük bir sürat ve bugün geçmişin en uzak, uçucu ve hatta belli belirsiz anlarına bile belleğin tuttuğu acımasız ışığın altında, uzun bir uygulamadan çok doğal bir yeteneğe bağlayabileceğim bir hareket koordinasyonu ile Emilia bir topuk darbesiyle kapıyı kapatıp, bir eliyle beni iterek karın üstü yatağa düşürüp öbür eliyle donumun lastiğine öyle bir şiddetle yapıştı ki –aslında bu don tımarhanedeki bir arkadaşın bana armağan ettiği gün de pek yeni değildi, o arkadaş da tahliye edildiği gün büyük bir cömertlikle kendisine güle güle demek için parmaklıklar ardına doluşan arkadaşlarına elindeki-leri dağıtmış ve sokağa çırılçıplak çıkmış, derhal derdest edilip tekrar içeri kapatılmış böylece aynı anda hem özgürlüğünü, hem malını mülkünü, bu arada cömertliğini de yitirmişti– ne diyordum, donum fırtınanın direktten kopardığı yelken gibi yırtıldı ve böylece beni direksiz değilse de çıplak bıraktı. Ama fasıl orada bitmedi, aksi takdirde anlaşılmaz olurdu zaten: Bu saldırının nedenini ve amacını anlayamadığımdan kendimi savunmak için yatakta hemen dönüverdim. Emilia yine hâlâ alışkanlığa bağlamayı reddettiğim bir çabuklukla giysilerinden bir kısmını sıyırmış, üzerime atılmış belki şehvetten kudurarak, belki de savurduğum yumrukları kesmem için beni kollarında sıkıyordu, çekingenlik ve alçakgönüllülüğümden, fiziğimi ve mali durumumun içyüzünü bilen bir kadının sadece kötü niyetle üzerime atıldığına inandığımdan ona yumruk sallıyordum. Beni önce pasif, daha sonra aktif ve tarif edemeyeceğim hareketler sonucu, gürültülü bir süje haline getirdi, kitapları bir fazilet örneği olarak değerlendirdiğimden, olup biteni anlaması için

okuyucunun daha fazla ayrıntıya gerek duyacağına inanmadığımdan, anlatının bu noktasında hâlâ anlamamışsa, kitabı kapatıp, onlara vereceğim adrese girip ehven bir bedel karşılığı hem merakını, hem de daha aşağılık iştahlarını tatmin etmesini salık veririm. Neden sonra, Emilia gece masasının çekmecesinden bir paket sigara buldu, birlikte tüttürdük.

— İlk aşkım, diye konuşabildim uzun bir sessizlikten sonra, o kadar eskilerde kaldı ki bazen onun gerçekten anımsadığım gibi mi olduğunu, yoksa aksi takdirde bir sosyoloji incelemesi olabilecek bir geçmişi biraz hareketlendirmek için belleğimin mi uydurduğunu kendi kendime soruyorum.

Sigaramı tablaya bırakıp hâlâ dudaklarımdan sızmakta olan ve sigaraya biçimini, yararını ve özünü veren kâğıdı eritmesinden korktuğum salyamin kurummasını bekledim; sonra gözlerimi kapadım ve konuşmamı sürdürdüm ya da sürdürdüğümü sandım.

— Adı Pustulina Mierdalojo'ydu, annemin bir kuzeninin kızı olup, önceden haber vermeden köyünden kalkıp bize yerleşmişti: Bilmem büyük kentin şatafatının sahte pırıltısının çekiciliğinden mi, yoksa Tanrı bilir, hangi suçtan peşinde olan adaletten kaçmak umuduyla mı, ana-babamın önce geçici olarak daha sonra da temelli yerleşip kök saldıkları, kız kardeşim ve beni dünyaya getirdikleri kenar mahallede kendini güvende hissetmiş olmalı. Annemin bu kuzeni oduncuya benzer iri kıyım bir adamdı, saçları gibi daima çatık duran kaşları da kıpkızıldı, kaba sakalı öylesine uzundu ki pantolon kemerinin tokasına takılırdı, belki de kuzey kökenli olduğundan suratı hep asık olur, az konuşurdu; ama yumruk sallama sırası gelince öylesine açılırdı ki, genellikle kavgacı ve şiddete yatkın bilinen bu mahallede bile kısa

zamanda saygınlık kazanmış ve bence pek anlaşılmaz bir lakap sahibi olmuştu: Sümüklü Don Froilan deniyordu ona, oysa gerçek adı Tancredo idi, eğer belleğim beni yanıltmıyorsa. Bu irkiltici yaratık, kızıyla birlikte yaşamımıza girdiğinde ben yedi-sekiz yaşlarındaydım. Yanlarında bir de yaşı pek genç olmayan iri bir dişi domuz getirmişlerdi. Bu hayvana öylesine bağlıydı ki, onu köyde mezbaha katillerinin eline bırakmak istememiş, onca yoksulluklarına rağmen öteki hayvanlarla yük vagonuna tıklılmasını diye bu yolculuğun safhalarını bize anlatmış, laf anlamaz kondüktörün nasıl çenesini kırdığını, domuzla yolculuk etmek istemeyen bir sürü yolcuyu nasıl yollara savurduğunu bir hikâyeye etmişti.

Varlıklı denilemeyecek bir mahallede oturduğumuzu daha önce de belirtmiştim. Buna bir de yuvamızın ondüle saç ve mukavvadan yapılmış bir barakadan oluştuğunu ve ikiye iki ebatta tek odadan meydana geldiğini ekleyeceğim. Bu üç yaratığın böyle habersiz çıkagelişleri bize keyiften çok rahatsızlık getirdi. Ama sıkıntılı görünmenin zamanı olmadığından hiçbir şey söylemedik. Yavaş yavaş varlıkları bir yenilik olmaktan çıktı. Babam hiç evde olmadığından, onun zaten yakınmaya hakkı yoktu. Günde birkaç kez annemin bağırıp inlediğini duyuyorduk, önceleri bu bizi üzüyordu ama sonra yaptığı şamanın kızgınlıktan değil kuzeniyle fingirdeşmesinden kaynaklandığını anladık. Kız kardeşim Candida'ya gelince, zaten verici bir tabiatı vardır, ilk günlerdeki çekingenlik dönemini atlattıktan sonra dişi domuzla arkadaşlık kurdu, ona bütün sırlarını açtı, hatta bir gün ilk komünyonuna hazırlansın diye onu mahallenin kilisesine bile götürdü, bu da papazı küplere bindirdi, Candida bu kez de ona çorap örmeye başladı ama yeri geldiğinde anlatacağım nedenlerden ötürü bunları da

bitiremedi. Neyse, içten duygularımı açıklamayı kesmenin zamanı geldi herhalde.

Bütün ailenin gaz lambasının bakır rengi ışığı etrafında toplaşır, horozun sesinin bize yeni bir gün, yeni kısmetler getirmesini beklediğimiz o soğuk kış, ılık bahar gecelerini anımsıyorum diyemeyeceğim, onları tekrar yaşıyorum sanki. Babam, başı önünde, işe alınmak gibi boş bir umutla İmar Bakanlığı bürokratları önünde sekiz saat "Cara al Sol"u söylediği için konuşamıyor, kurutulmuş gübreden sigara sarıyordu. Bitmez tükenmez ev işlerinden ve özellikle kuzeninin ısrarlı ve ateşli ilgisinden bitkin düşen annem yine çalışır, Llobregat dere-sinin evimizin yakınındaki lağım ağızlarından küçük kuzinimle birlikte kelebek ağıyla topladığımız kullanılmış prezervatifleri, tekrar satmak üzere onarır, temizlerdi. Candida örgü örер, karnı çöplerle tika basa dolu domuz homurdanır, duvarların ardından komşuların geçirtisi duyulurdu. Ben, her türlü yükümlülüklerimden kurtulmuş, okuma ya da başka sakın vakit geçirme yollarını da pek tutmadığımdan kuzinimi gözleyerek eğlenirdim.

Kızcağız o zamanlar, hâlâ da öyle olmalı ya, ölmediyse şayet, benden iki yaş küçüktü. Zayıftanda öte, raşitikti, balık kılçığına benzer gövdesinin üstünde, tifo nedeniyle sıfır numara tıraş edilmiş, balona benzer küçücük bir kafası vardı. Kir içindeydi. Çok garip şartlar altında doğmuş, anasız büyümüş, yetişme çağında kendine dişi domuzu örnek almış, onun gibi davranıp, çıkardığı sesleri çıkarmaya başlamıştı. Beni sarhoş eden özel bir koku saçardı, öyle olmadığını anladığım güne kadar bunu parfüm diye adlandırıyordum. Onu sevmiş miydim? Beni sevmiş miydi? Aramızdaki gerçek bir aşk mıydı, yoksa sadece o niyete algıladığımız bir şey, tarla üzerinden uçan bir kuşun geçici gölgesi mi? Bunu asla

bilemeyeceğim, onun da, nerede olursa olsun, bilebileceğini sanmıyorum; anımsıyorsa hâlâ, tek bilebildiğim, aylar süren masum oyunlardan sonra, bir gün akşam güneşi bizi, bazı temiz komşuların evlerde sıhhi tesisat olmadığından orada yapamadıklarını yapmak için geldikleri çam ormanında yakaladı. Sağda solda koşuşup dövüşmekten yorgun düşüp, kullanımı gereği hep yumuşak kalan toprağa serilmiştik. Bilmem neden el ele tutuştuk. Rüzgâr kuzinimin eteklerini havalandırdı. Bir an, o dönemde hoşumuza giden kızlara hep yaptığımız gibi taşla burnunu ezmekle, kökeni karanlık ama belirişinde anlaşılmaz bir yanı olmayan başka itilimlere kendimi bırakmak arasında bocaladım. Seçme şansı olsaydı sanırım kuzinim de birincisini seçerdi. Ama, bugünkülerin tam tersi, o zamanın kızları ya boyun eğer ya da kendilerini savunurlardı. Kuzinim de kendini savunmak için elinden geleni yaptı.

Gözlerimi açtım ve kendimi yatakta yalnız buldum. Telaşlanıp tasalanmaya vakit kalmadan bir havluya sarılmış Emilia içeri girdi. Bana gülümseyerek:

— Özür dilemeye kalkma, dedi, bunu baldırlarından hoşlandığım için yaptım.

— Nereden geliyorsun?

— Tutarsız birtakım cümlelerden sonra sen uyuya kaldın, ben de duş yaptım.

Endişeyle, hâlâ kolumda taşıdığım tek kollu garsonun saatine baktım: Onu geçiyordu.

— Hata ediyoruz.

Emilia havlusunu düşürüp içi elbise dolu bir dolabı açarken:

— Korkacak bir şey yok, dedi, senin anırmalarına düşman taburları koşmadığına göre, şimdi gelip bizi rahatsız edeceklerini hiç sanmam. Hem, diye ekledi, daracık, saydam, her bakımdan çok rahatsız edici bir külotu giyerken, Plutarquete geciktiğimiz için çok kaygılanmış olmalı, ona gitsek iyi olur. Gördüğüm gibi tahrik olmanı hiç tavsiye etmem, istersen bir duş yap ve bana anlatmakta olduğun o güzelim öykünün devamını bir başka zamana sakla.

Duştan çıkarken dizlerim beni taşıyamıyordu ama kendimi bambaşka biri gibi hissetmeye başlamıştım. Emilia giyinmişti benim öyle yapmaya imkânım olmadığından, bu saatte sokak da epey kalabalık olacağından, bir çarşafa sarınıp başıma da havludan bir türban yaptım, böylece beni Kuzey Afrikalı bir züppe sanabilirlerdi. Çantayı da aldık, sokak kapısının eşiğinde durup duvarlarının arasında onca mutluluğu tattığım daireye son bir kez baktım: İleride, her şey yoluna girdiğinde buraya sık sık gelebileceğime inanmakla birlikte, kederli geçmişimin bende uyandırdığı, burayı belki son kez görüyor olmam fikrini de kafamdan tamamen silemedim.

XVI

Şiddete Dair

Kaldırıma adım atar atmaz, bize ışıktan armağanlar sunan ilkbahar güneşinin okşayışını bütün vücudumda hissettim ve dayanılmaz bir açlık duydum.

— Ne dersin? diye sordu Emilia.

Kalpleri aşk dolu birleşmelerde eriyen, ya da sert kavgalardan çıkan kişiler arasında sık sık görülen o düşünce çakışmasına tanıklık ediyordu söyledikleri.

— Bakkala gidip kahvaltılık bir şeyler alsam?

Harika bir fikirdi bu, ayrıldık. Daha hızlısına takatim kalmadığından Don Plutarquete'nin dairesine çıkan basamakları birer birer tırmandım. Kapıyı çaldım: Açan yok. Israr ettim: Boşuna. Kaygıya kapılıp apartman koridorunu hem süsleyip hem aydınlatan apliklerden birini söktüm ve bu şık objenin ardından sarkan tellerle kilidi kurcalayıp açtım.

Odanın içi yangın yerine dönmüştü. Zavallı ihtiyarın onca mutlulukla üzerinde çalıştığı yazı masası kırılmış, perdeler parçalanmış, lambalar unufak olmuş ve kitaplar kömürleşmişti, bu alçaklığı yapan serseriler onları fırına sokmuşlardı anlaşılan. Birkaç saat önce, ihtiyar tarihinin kalan birkaç yıllık ömrünü konforlu değilse de çekilebilir hale getirebilecek ne varsa kıyıma uğramıştı,

hiçbir şey kalmamıştı. Belleğimin uzanabildiği yıllardan beri şiddeti tanırımdı. İlk oyuncaklarım kamçılar, sopalar, taşlar ve bıçaklar olmuştu. Yumruk atmadan ya da dayak yemeden geçirdiğim bir ay bile anımsamıyorum. Ne saftım, ne de ödle: Hayat böyle gerektiriyordu. Ama, itiraf edeyim, bu manzara gözlerimi yaşarttı. Don Plutarquete de matah sayılmazdı ama böyle bir durumu o da hak etmemişti. Bu belaya onu ben sürüklemiş ve kritik anda onu yalnız bırakmıştım. Vicdan azabıyla kıvrılarak yere çöktüm. Yatak odasından gelen inilti beni karanlık düşüncelerimden uyandırana kadar bu kısır pişmanlık içinde ne kadar kaldım bilemiyorum. Ayağım hâlâ üzerime sarılı duran çarşafa takılarak odaya koştum ve Don Plutarquete'yi yerde yatar buldum.

Zavallı ihtiyar canlıdan çok ölüye benziyordu, pijaması birçok yerinden yırtılmış, bir gözü mosmor, alt dudağı kan içinde ve suratı adamakıllı şişmişti. Hepsinden kötüsü beni görünce hüngür hüngür ağlamaya başladı.

İki hıçkırık iki hüngürtü arasında:

— Ah dostum, dedi, ne büyük bir felaket! Ne acı bir kader!

Kafama sardığım havluyu çözüp dudağındaki kanı sildim, sonra da çarşafımdan parçalar koparıp bandaj yerine kullandım ve öğretmeni hoş bir pakete dönüştürdüm, ben yine anağan doğma kalmıştım.

— Ne olup bittiğini anlatın, dedim.

Yaşlı tarihçi titrek bir sesle konuşmaya başladı:

— Siz gittikten sonra, uyurken başucunda oturmak amacıyla sevgili kızımın odasına girdim, artık ona kızım diyebilirim sanırım, o bebek yüzünden öyle bir dinginlik yansiyordu ki çok geçmeden ben de kütük gibi uyumuşum. Size seslendim ama karşılık alamadım. Ve de gürültü giderek artıyordu. Meraka kapılıp, kalkıp ne

olup bittiğini görmek için kapıyı araladım. Birden her-külvari kollar beni havalandırıp yere vurdular. Suratları-nı seçemediğim üç kişi etrafımı sardı: Şapkalarını kulak-larına kadar indirmişler, yakalarını burunlarına kadar kaldırmışlar, gözlerini de güneş gözlükleriyle gizlemiş-lerdi. Ama çok uzun ve iri yapılı olduklarını anımsıyo-rum. Bütün bunları beceriksizliğimi affettirmek için söy-lemiyorum: Ben yaşlı ve cılızım, sağlığım eften püften, bir cüce bile beni devirebilir. Neyse sadede geliyorum: Serseriler beni ne kadar önemsiz bulduklarını göster-mek için başıma çömelerek nerede olduğunuzu sordu-lar. Onlara nereye gideceğinizi bana söylemediğinizi, ne zaman döneceğiniz hakkında da bir fikrim olmadığını ama akşamdan önce geleceğinizi sanmadığımı söyle-dim. Sözlerime biraz daha gerçek havası vermek ama-cıyla sinemaya gitmekten söz ettiğinizi ekledim. Bunun üzerine çantanın nereye saklandığını sordular. Yine ca-hil numarası yaptım ama bu kez öfkelerinin başlarına sıçramasına neden oldum. Yumruk ve tekmelerle beni dövmeye girişip, bana ihtiyar izmarit, bok, sikilmiş, öd-lek, maymun suratlı ve şimdi hatırlamadığım daha başka sıfatlarla hitap ettiler. Bu küfürleri sıralayıp kahkahala-rıyla altlarını çizirken bir yandan da parçalamak gibi kötü bir amaçla raflardaki kitapları yere atıyorlardı. Za-vallı kitaplarım...

Bu acıklı öykü hıçkırıklarla kesildi.

— Don Plutarquete, daha fazlasını anlatmanız ge-reksiz. Ben de sık sık buna benzer durumlara düştü-gümünden ne olduğunu bilirim. Aradaki tek fark, ben ilk tokatla birlikte ötmeye başlar, bildiklerimi söylerim, oy-sa siz, siz bir kahraman gibi davranmışsınız.

— İltifatınıza teşekkür, dedi ihtiyar. Ama Maria Pan-dora'yı yitirmişsek, iyi puan almak neye yarar?

İşte ancak o zaman gazeteci kızı kaçırdıklarının bilincine vardım, Emilia'nın örtüsü de uçmuştu.

— Siz tasalanmayın, dedim. Neye patlarsa patlasın onu bulacağız. Ve burada söz veriyorum sizlere, size ve kızıınıza yaptıklarının intikamını almazsam gökten yıldırımlar yağsın üzerime.

Bütün bunları söylerken bir yandan da mantığımın şaşmaz eleğinden geçirdiğimde bizi hasımlarımızın izine götürebilecek bir delil bulmak amacıyla yatak odasını araştırıyordum. İhtiyarın pisliğinin yıllar boyu yatağın altına birikmiş iğrenç tortusundan başka bir şey bulamadığımı söylememe gerek yok. O sırada Emilia girdi içeri, eli kolu paketlerle dolu bakkaldan geliyordu. Öyle heyecanlıydı ki, şaşkınlıktan açık bıraktığı kapının durumunu bile fark edemedi.

Bana merhaba bile demeden.

— Bilin bakalım kimi gördüm? diye sordu.

Kendisini kınayan tavrımı belirginleştiren sessizliğim, Don Plutarquete'nin görünüşü birden onu uyandırdı. Olup bitenin kısa bir özetini çıkardık, o da bizim yakınmalarımıza katıldı. Genel bir bezginliğin bizi durgunluğa sürüklemesini engellemek amacıyla kime rastladığını sordum; bu kişinin sevimli bir televizyon sunucusu, bu mahallede oturan, dinamizmiyle ünlü bir politikacı ya da görmeyen bakışlar ve kayıtsız adımlarla yolda yanından geçip gidiveren bir ünlü olabileceğini sanıyordum, oysa bakın ne dedi:

— Evvelki gün Maria Pandora'nın evinde üstümüze gelen gündelikçi kadın.

Havaya sıçradım, yere indiğimde aynı deneyi tekrarlayacak her erkeğin saptayabileceği gibi çıplak olduğumu anladım.

Daha önce örtünmesi için gazeteci kıza ödünç vermiş olduğum pardösüyü giyerken:

— Emin misin? diye sordum.

Aramızda geçenlerden sonra Emilia'nın önünde dalaşak dolaşmak pek uygunsuz görünüyordu bana, utanmazlığımın bir laubalilik belirtisi olarak görülmesinden korkuyordum.

— Ne söylediğimin farkındayım, dedi, üstelik gördüğüm yüzü de hiç unutmam.

— Nerede rastladın?

— Marketten çıkarken. Köşeye dikilmiş elindeki külahtan patates kızartması yiyordu. Ara sıra kafasını kaldırıp yolun sağına soluna bakıyordu sanki birini beklemiş gibi.

— Seni gördü mü?

— Sanmıyorum.

Don Plutarquete lafa girip kimden konuştuğumuzu sordu. Durumu açıkladım ve cümlemi şöyle bağladım.

— Bu cadının evvelki gün Maria Pandora'nın evine girmesi, bugün de buraya gelmesi rastlantıyla açıklanamaz. Bu kadını bulduğumuz takdirde Maria Pandora'yı da bulacağımıza inanıyorum. Bu oyuncu karının binip kaçtığı otomobil konusunda arkadaşının söylediklerini hatırlasana Emilia!

— Evet: Zeytin konserve fabrikasından söz etmişti.

— Telefon rehberinden bu şirketin merkezini bul. Çabuk!

Onu araştırmalarıyla baş başa bırakıp bakkaldan getirdiği paketi açtım ve gürültülü bir yırtıcılıkla küçük bir ekmeği yemeye koyuldum.

— Çok geç kalmış sayılmaz mıyız? diye sordu Don Plutarquete.

— Umarım sayılmayız, dedim lokmalarımın bir kısmını suratına püskürterek. Maria Pandora'yı öldürmek isteseler burada da öldürürlerdi. Niyetlerinin iyi olmadığını hissediyorum, ama eyleme geçmeden önce çantayı ele geçirmeye çalışacaklardır. Bize bir değiş tokuş teklifinde bulunmalarına hiç şaşmam. Ama, dedim, —ve ekmeğimin son lokmasını da yuttum, bu arada belki Emilia bir şişe Pepsi-Cola almak inceliğinde bulunmuştur diye kesekâğıdını karıştırıyordum ama ne gezer— işlerini duman`edeceğiz. Bir planım var. Ama önce lütfen bir bardak su verin de şu ağzımdakileri yutabileyim.

Emilia gururla şirketin adresini getirdi. Kolayca ezberledim, pardösümün kemerini sıkıp gidiyorum numarası yaptım. Nereye gittiğimi sordular, oraya gittiğimi söyledim.

— Size eşlik edeceğim, dedi cesur tarihçi.

— Ben de, diye yankılandı Emilia'nın sesi.

Yine tartışmaya başladık sonunda üçümüz de gitmeye karar verdik, ama Emilia gerektiğinde kaçışımızı kolaylaştırmak amacıyla otomobilde bekleyecekti, erkekler işin destansı yanının tadını çıkarırken, kadınların otomobilde oturup karbondioksit ya da başka sağlığa zararlı gazları koklamak zorunda kalmalarını çok haksız bulduğunu belirtti: Ben de tamamen haklısın ama ne yapalım dünyanın düzeni bu, diye karşılık verdim.

XVII

Paraya Dair

Zeytin konserveciliği şirketinin merkezinin bulunduğu binaya vardığımızda saat öğleni çalıyordu. Üç Kule Mahallesi'nin bilmem hangi ara sokağının Via Augusta'yla kesiştiği köşede kurulmuş, sadece dört kattan ibaret haşmetli bir binaydı. Arkası görünmeyen camlar ve paslanmaz çelikten çıkıntılarla süslenmiş ön cephe, güneş ışıkları vurunca sembolleştirmek istediği konuya, bir uygarlık meşalesine benziyordu. Sözüünü ettiğimiz bir dolma zeytin konserve fabrikası olduğundan ben de etrafında küçük koyunların otladığı bir hangar ya da barakayla karşılaşacağımı ummuştum, ama kafamdaki ulusal ekonomi kavramının çok çobanlı olduğunu da bildiğimden gerçeğin benim anakronik hayallerimi bunca net bir biçimde yalanlaması beni olağanüstü şaşırtmadı. Titrek bilgin bu ve buna benzer düşünceleri çok yerinde bir biçimde özetledi:

— Vay canına, bizim burada ne işimiz var?

Buna ne içimden, ne de dışımdan verecek cevap bulamadım. Ama gerilemek söz konusu bile olamazdı. Olanca cesaretimizi takınıp muhteşem girişe doğru ilerledik. Bizi görür görmez hamaratça çalışmaya başlayan fotoelektrik bir zimbirtının devreye girmesiyle usulca

önümüzde kendiliğinden açılan kapıdan girmeden önce parlak camlarda yansıyan hü­zün verici manzaramızı görmek olasılığını buldum. Tam evden çıkarken Don Plutarquete düşmanın karşısına sırtındaki yırtık pırtık pijamayla onur kırıcı bir vaziyette çıkmak istemediğini bildirmiş, Emilia da bu alandaki tüm beceriksizliğiyle orasını burasını dikmiş, sonunda pijama pantolonu adamın ancak baldırlarının yarısını örter bir biçim almıştı, ceketse öylesine daralmıştı ki zavallı ihtiyar dikiş yerleri atmasın diye kollarını ancak çapraz bir durumda tutabiliyordu. Bana gelince, pardösüm sayesinde biraz daha adama benzer kılıktaydım, ama keskin bakışlı bir gözlemci pardösümün eteğiyle ayakkabılar arasında kalan kıllı bölümü hiçbir şeyin örtmediğini fark edebilirdi. Don Plutarquete'nin bir dolabın dibinde bulup çıkardığı küfle kaplı, çatlak rugan ayakkabılar beni öyle sıkıyorlardı ki yürüyüşüm oldukça belalı ve yapmacıklı idi.

Kılığımız, hoş geldiniz belirtisiyle karşılanmaya hiç uygun olmadığından, elinden gelse söküp atmak isteyeceği devasa memeleri olan, gelenleri karşılamakla görevli hanımda da çok kötü, hatta berbat bir izlenim uyandırmış olmalıyız ki, kararlılık dolu bir kalça sallamasıyla yanımıza yaklaşarak bir eliyle bize çıkışı gösterirken, öteki eliyle de ısrar ettiğimiz takdirde bizi bundan vazgeçirmekle görevli kılınacak iriyarı bir herife işaret ediyordu. Adı geçen zebellanın belindeki silahı derhal fark ettim ve belki de hayattaki son saniyelerimi hoş bir biçimde değerlendirebilmek amacıyla bakışlarımı kadının iri göğüslerine diktim, bir yandan da konuşuyordum:

— Günaydın küçük hanım. Randevumuza geciktiğimiz için bizi affedin, ama şoförümüz yeni. Sonunda gelebildiğimizi patronunuza iletin.

Söylevim karşısında nutku tutularak taş kesildi ve ensesini kaşdı, bu hareketi bedeninde öyle bir dalgalanmaya neden oldu ki, hayatta her şeyi tatmış, bu dünyanın zevklerini soğuk bir kayıtsızlıkla karşılayan kodaman rolü oynamaya dayanan dâhice planımın çökmemesi için bakışlarımı nöbetçinin iri silahına çevirmek zorunda kaldım.

— Kiminle randevunuz vardı? diye sorabildi sonunda.

— Tam kadro toplanan yönetim kurulu bizi bekliyor, dedim sahte bir tevazuyla. Lütfen bizi toplantı salonuna götürün, öyle bir salonunuz varsa elbet.

Nöbetçi arkamızdan dolanarak sordu:

— Sepetleyeyim mi?

Kadın bir bakışıyla onu durdurup yine bize döndü.

— Lütfen kartınızı verin de sayın genel sekretere iletayim.

— Bakın işte bu imkânsız, dedim, çünkü havaalanında bavullarımız kayboldu. Ama bu maddi kaybın da pek önemi yok çünkü görebileceğiniz gibi işin esası elimizde.

Umursamaz bir tavırla çantayı açtım ve içindeki parayı göstererek bir süre gözlerini doyurdum, sonra kapadım. Bana tekrar baktığında sadece suratındaki ifade değişmekle kalmamış, göğüs çevresinin genişliği de gözle görülür bir biçimde artmıştı.

— Lütfedip beni izlerseniz memnun olurum, diye kekeledi.

Son zamanlarda âdet edindiğim gibi asansörle çıkarken paranın ne büyük bir kaldıraç olduğu konusuna kafa yormaya başladım, para bunca kapıyı açıyor, bunca zinciri kırıyor, bunca kafayı karıştırıyor ve kötü niyetleri pohpohlamalara çeviriyordu. Doğrusu ya, bu kıraç vadi-

de nerede sabah orada akşam yaşamaya başladığımdan beri onu sevmeyenlerin dediği gibi bu körolası paraya hiç sahip olmadım, dolayısıyla bilenlerin ona atfettikleri kötü etkileri konusunda hüküm vermeye yetkili değilim. Hıstan, cimrilikten söz edebilirim, çünkü bunları yakından gördüm. Ama paradan, hayır. Samimi söyleyeyim: Bana hiç de kötü görünmüyor. İstatistiklere inanırsak biz yoksullar, çirkiniz, ağzımız bozuk, bakımsız, hırpaniyiz ve hava ısınınca da çok kötü kokarız. Ama, söylendiğine göre, bunun için bizim bir özrümüz varmış, bana kalırsa bu gerçeği değiştirmez. Ama şu da bir gerçek ki bizler çalışmaya gelince daha gayretli, daha matrak, paraya pula kıymet vermeyen, alçakgönüllü, sevecen kişileriz ve huysuz, egoist, kendini beğenmiş, kaba ve hamhalat değiliz, eğer yaşayabilmek için kendimizi herkese hoş göstermek zorunda olmasaydık belki böyle olurduk. Şimdi, düşüncelerimi toparlıyorum, eğer hepimiz zengin olup, ekmeğimizi çıkartmak için bedenlen çalışmaya mecbur kalmasaydık, ne futbolcular, ne boğa güreşçileri, ne şarkıcılar, ne orospular, ne serseriler olur, hayat son derece renksiz; bu gezegen de kasvetli bir yer olurdu.

Halı kaplı uzun koridorlar boyunca yürüyüşümüz sırasında ne olur ne olmaz belki alelacele gerisin geri kaçmak durumunda kalırsanız diye bütün köşeleri, dönemeçleri, sapakları bir bir kafama yazdım. Yolculuğumuz, daha önce saydığım koridorların iki yanında sıralanan üzeri buzlu camlı kapılardan farklı, akaju ya da bir başka parlak maddeden yapılmış bir kapının önünde sona erdi. İçine girince buranın şirketin en yüce kişinin odası olmayıp tumturaklı dekorasyonuna bakılırsa hatırlı ko-

nuklara ayrılmış bir bekleme salonu olduğunu anladık. Deri kanepeler, bronz şamdanlar, mermer masa ve onun tam ortalık yerinde bir metre boyunda bazalt taşından bir zeytin yükseliyor, üzerinde de yontucu eliyle kusursuz biber ve ançuvezlere dönüşmüş kıymetli taşlardan bir öbek yer alıyordu.

Başka koşullarda tehditkâr görünebilecek sivri ve kırmızı tırnaklı bir parmakla refakatçimiz bize kanepelerden birini işaret etti ve oturduğumuzda, kimin geldiğini söylemesi gerektiğini sordu, ben de şöyle karşılık verdim:

— Sayın genel müdüre Don Dana'yla Don Koyun'un geldiklerini bildirin. O anlar.

Muhteşem yaratık bir başka kapıyı gizleyen bir perdenin arkasında kayboldu: Aksi takdirde duvara çarpıp kırılan kemiklerinin sesini duyardık değil mi? Yalnız kaldığımızda Don Plutarquete fırsattan yararlanıp kulağıma eğilerek:

— Sevgili dostum, diye fısıldadı, kapana kışıldık.

Tam aynı fikirde olduğumu bildirecektim ki odada gizli mikrofonlar olabileceğini düşünüp vazgeçtim, o sırada perde yine açıldı ve bu kez içeri ellisine merdiven dayamış bir beyefendi girdi. Deniz mavisi bir takım elbise giymişti. Sıradan çizgilerinin arasında tek ilgimi çeken düz bir hat şeklindeki bıyığı oldu, nedense birden suratına bir tırtıl tırmanmış izlenimi bıraktı bende; ama bu çapta bir işadınının ciddiyetiyle bu fikrimi bağdaştıramadığımdan hemen kafamdan uzaklaştırdım. Bütün bunlardan habersiz beyefendi bize yaklaştı ve sıkmamız ya da küçük parmağını süsleyen altın yüzüğüne hayran kalmamız için elini uzattı. Don Plutarquete'yle ben ayrı ayrı her iki olasılığa göre davrandık ve beyefendi konuştu:

—Çok memnun oldum. Kendimi tanıtayım: Santiago Pebrotines, genel sekreter. Sayın kurul üyeleri sizi derhal kabul edecekler.

Bu sözlerden sonra sırtını dönüp, perdeye doğru yürüdü. Arkadan bakınca yaşlı görünüyordu. Ama bu durumu saçlarımız dağılmadan bitişik odaya geçmemiz için tek koluyla ağır perdeyi kaldırıp tutmasını engellemedi. Dikdörtgen biçimi büyükçe bir odaya girdik. Büyüğe derken 20 metre uzunluk, 40 metre genişlik ve 7 metre yüksekliği kastediyorum.

Arkalarında havalandırmanın hırıldadığı birkaç telli panonun dışında ne bir pencere, ne de dışarıya açılan herhangi bir deliğin yer almadığı duvarlar bala batmış milföy renginde eski altın havasında parlak bir maddeyle kaplanmıştı. Yer parlak renklerde duvardan duvara kalın bir halıyla örtülü olup, tavanda ara sıra göz kırpıp süt renkli bir ışık saçan sık floresan çubuklardan oluşmuş bir kompozisyon yer almıştı. Sürekli hareket eden reflektörlerden çıkan renkli ışıklar, odanın bir ucundaki fiskiye den saçılan suları gökkuşağının renklerine boyuyorlardı. Nihayet, salonun tam ortalık yerinde uzun formika ya da, ne bileyim, malakit masanın etrafına muhtemelen sinirli olduğumdan, suratların hepsi birbirine karışan bir düzine oturaklı adam sıralanmıştı. Her ne haltsa! Refakatçimizin öncülüğünde bizi Konsey masasından ayıran mesafeyi aştık, yanlarına gelince itaat ya da saygıdan başımızı eğerek selamladık.

Selamımıza oradakilerin her biri görgü konusundaki fikirlerine göre kendi usulünce karşılık verdi: Kimi hafiften başını eğdi, kimi neşeli bir biçimde el salladı, kimi de kuşku dolu açık suratını öte yana çevirdi. Sonra kâh

edepli bir boğaz temizlemesi, kâh kesik bir öksürüğün böldüğü bir sessizlik çöktü, işte bu sessizlik sırasında soruşturma ve karar safhalarından geçip, hazır bulunanların hepsinden olumsuz bir hüküm aldığımızı hissettim. Sonunda hâlâ yanımızda duran Don Santiago Pebrotnes mırıldandı:

— Parayı gösterin, bakın nasıl memnun kalacaklar.

Çantayı açtım ve –seyircilere boş bir kutu gösterip, içine çekimser bir seyircinin direnerek verdiği değerli bir saati atıp ona iki yumurta, bir tavşan, asistanının kesik kafasını ekleyip, biraz da işeyip sonra bu heterojen karışımı havan eliyle ezip, sonunda kutuyu açıp, içinden iğrenç bir bulamaç dökülmesini bekleyen izleyicileri düş kırıklığına uğratmak pahasına, beyaz bir güvercin çıkaran kurnaz ve işinin ustası bir gözbağcıya has hareketlerle– nerede kalmıştım, deste deste paraları çıkardım. Bunları görür görmez birkaç saniyelik şaşkınlıktan sonra herkes konuşmaya, kimileri çığlık atmaya, kimileri inlemeye, hepsi masaya vurmaya, her biri diğerlerinin dikkatini çekmek için el kaldırıp söz istemeye, bu şamata sırasında kristal tablalarda sönmeye yüz tutmuş purolarını birbirine karıştırıp onları beklenmedik deliklere sokmaya, kâğıt, fotokopi, kontrat, bilanço, tutanak, kâr ve zarar hesabı, mali rapor, gündem vesaireyi birbirine karıştırmaya, en değerli belgelerle uçak yapmaya, etrafı güldürmek amacıyla garip seslerle sümkürmeye, toplantılarda pek makbul sayılan plastik sinek, kauçuk kertenkele, karton bok ve daha başka sululukları haliya dökmeye, değişik biçim, renk ve etkinlikteki hapları tıkmaya, enfarktüs, kalp krizi, kaşeksi, tromboz, felç geçirmeye ya da geçirirmiş gibi yapmaya, daha iyi yellenebilmek için iki bacaklarını birden kaldırmaya, kısacası tavan çökmesi ya da zemin kaymasından korkmamıza ne-

den olacak müthiş bir şamataya başladılar. Aniden keskin bir düdük sesi, sihirli bir değnek etkisi yaparak düzeni yerine getirmeseydi bilmem bu patırtı daha ne kadar sürer ve nasıl biterdi.

XVIII

İktidara Dair

Öyle şiddetli ve kesin bir sessizlik çöktü ki ben bile bayağı etkilendim. Bakışlarımla düdüğü sesinin nereden geldiğini araştırdım ama bulamadım, o sırada tüm yöneticilerin başlarını masanın bir ucundaki boş sandalyenin önünde duran, kenarında küçük bir ışığın yanıp söndüğü ekmek kızartıcısına benzer bir nesneye doğru çevirdiklerini fark ettim. Kılavuzumuzdan açıklama isteme vakit kalmadan, o kulağıma fısıldadı.

— Sayın genel müdür bizlere hitap edecek: İyi dinleyin.

Yöneticiler hemen not almaya, küçük hesap makinelerini çalıştırmaya başlamışlardı, bir-ikisi de umutsuz çabalarla teyplerini kurcalıyorlardı.

Kutudan gelen ses öyle ağır ve öyle ince çıkıyordu ki fıskiye den akan suların şırıltısına karışıyordu.

— Özel tasarruf, çiftçinin attığı tohumu benzer ve öyle bir dönüşüme...

Neye dönüştüğünü anlayamadık çünkü o sırada yerel radyo araya girip bize bir reklam sunarak, çok fonksiyonlu, ısıtıcılı bel kuşağının diyetetik, hijyenik vs... özelliklerini övmeye başladı. Sonra yine ilk ses duyuldu:

— ...ve sonra körolası pazarlıklarıyla Araplar...

Hazır bulunanlardan onaylayan mırıltılar duyuldu hatta hatta yağcının biri alkışlamaya başladı. Ekmek kızartıcısından çıkan ses yükseldi:

— Gündem maddelerini tamamladığınıza ve soru soran olmadığına göre toplantıyı kapatacağım. Kalmak isteyenlere çay ve bisküvi ikram edilecektir.

Kimse ayağa kalkmaya davranmadı, bazıları “ne iyi” deyip, teşekkür ettiler, ama çoğunluk suratını asıp, ağzını büzmüştü, bazıları açıkça dil çıkartmışlardı. Kayıtsız ses yine konuştu:

— Pebrotines orada mısınız?

Bizim kılavuz ekmek kızartıcısının önünde eğildi.

— Her zamanki gibi emrinizdeyim.

Sonra bize dönerek fısıldadı:

— Sayın genel müdür duydukları güvenle beni onurlandırıyorlar.

— Pebrotines, dedi yine o ses, bizi ziyarete gelmek nezaketini gösteren o iki beyi benim çalışma odama getir.

Söz konusu bizlerdik. Yaşlı tarihçiyle aramızda sanırım duraksamayla dolu bakışlar dolaştı. Ama dünya tatlısı sekreter bu duygunun bizi etkilemesine vakit bırakmadan hafif dirsek darbeleriyle:

— Haydi, haydi, dedi. Sayın genel müdürü bekletmeyelim.

Bize çeşitli yatırım tekliflerinde, parlak vaatlerde bulunan, acıklı yakarışlar sıralayan yöneticilerin çantamızı kapmaya çalışan haris kollarından kurtulmaya çalışarak kılavuzumuzun önderliğinde masanın etrafını dolaştık ve tıpış tıpış girdiğimiz kapının ters yönünde ilerledik. Pebrotines ceketinin iç cebinden delikli bir kart çıkarıp duvardaki bir deliğe soktu, duvar kaplaması yana kaydı ve ortaya çıkan karanlık koridora daldık, gide gide güç-

lü ampullerle aydınlanan, duvarları kapitone bir hücreye vardık.

— Burada biraz duracağız, dedi adam. Biraz soluklanalım, kafamızı toparlayalım ve silah taşıyıp taşımadığınızı da bir kontrol edelim. Beni anlıyorsunuz elbette, bu sadece sıkıcı bir formaliteden ibaret, günümüzde kötü niyetli insanlar o kadar çoğaldı ki mecburen bu yola başvuruyoruz. Pardösünüzü açın lütfen.

Genel sekreterin dediğini yaptım, içimde hiçbir şey olmadığını görünce:

— Açıklamaya gerek yok, dedi. Ben bile, bazen...

Bizi aradıktan sonra Pebrotines suratını duvara yapıştırarak:

— Her şey yolunda sayın müdürüm, dedi.

Karşıdan sözlü bir cevap gelmedi ama yine önümüzde kalın bir çelik pano açıldı ve bu kez az önce terk ettiğimiz gösterişli, keyifli salonun tam tersi, son derece sade döşenmiş, insanı kendiyle hesaplaşmaya davet eden bir odayla karşılaştık. Gemi biçimi sedef parçaları kakılmış akaju bir masa, bir döner sandalye ve iki deri koltuk. Bir oyukta bir teleks çıtırdıyor ve bir konsolun üzerindeki yarım düzine telefonun üzerinde ışıklar yanıp sönüyordu: Bunlar sessiz bir biçimde birilerinin telefonla aradığını gösteriyorlardı. Bir yerlerden kısık bir ışık geliyor ve görünmeyen bir hoparlörden Montserrat'nın küçük şarkıcıları adlı kilise korosunun Noel ilahileri yükseliyordu.

— Lütfedip içeri girin, diye mırıldandı sekreter.

Parayla zevkin birlikte yarattığı bu uyuşturucu atmosferin verdiği gevşemeyle, bir tuzağa düşmekte oldu-

ğumuzu fark edemeden odaya girdik. Tam içeri adımı-mızı atmıştık ki pano inanılmaz bir süratle arkamızdan kapanıverdi, Don Plutarquete ve ben kapana kısılmış, kurnaz sekreter dışarıda kalmıştı, çelik pano bizi kimbi-lir kimlerin insafına terk ederek kapanırken sekreterin alaycı kahkahalarını duymuştuk. Hemen duvarları yum-ruklamaya, bağırmaya, küfürler ve tehditler savurmaya başladık ama aldığımız tek cevap iğrenç bir sessizlik ol-du.

— Son derece budala bir biçimde iğrenç bir tuzağa düştük, dedim koltuklardan birine çökerken. Planım umduğum gibi başarılı çıkmadı.

— Başımıza gelen her felaket için kendinizi suçla-mayın aziz dostum, diye karşılık verdi yaşlı tarihçi kar-şımdaki koltuğa otururken. Elimizden geleni yaptık. Sa-bır!..

Sanki bu rahatlatıcı sözlerin fırtınalı ruhuma mer-hem olmasını engellemek istemiş gibi az önce ekmek kızartıcısından yükselen ses bu kez bizim odada yankı-landı.

— İlk sözlerim, kendi eviniz de sayılan bu eve hoş geldiniz demek olacaktır. Tahmin edebileceğiniz gibi şu-an her çeşit firar imkânı aramanız ve her türlü direniş boşunadır. Sigara içmemenizi isteyeceğim.

— Siz kimsiniz? diye sordum boşluğa hitap ederek ve bizden ne istiyorsunuz?

— İstediğim bacaklarınızın arasında, diye bir karşı-lık geldi.

— Aslında kısaca “çanta” diyebilirdim ama görüşme-mizi biraz neşelendirmek için özellikle böyle çift anlam-lı bir cümle kullandım. Kimliğime, yaptıklarımın gerçek anlamına ve bu karmaşık olayı aydınatabilecek diğer ayrıntılara gelince, bu romanın başından beri beklediği-

niz açıklamaları nezaket icabı size sunacağım. Şimdi lütfen şuraya bakın. Hayır öteki taraf. Hah, öyle.

Hafif bir motor sesi duyuldu ve tavandan bir perde indi. Karşı duvarda küçük bir pencere açıldı ve oradan süzülen bir ışık demeti odayı geçip ekrana son derece bulanık bir resim yansıttı.

— Beceriksiz Pebrotines makineyi ayarlar ayarlamaz ben de açıklamalara başlayacağım. Hah, oldu işte! Şu karşınızda gördüğünüz ve eminim tanıdığınız, içinde bulunduğumuz binanın dış görünüşü. Benim talimatıma uygun olarak bir mimar ekibi tarafından çizilmiştir. Geçeyim mi?

Evet, dedik.

“Bu gördüğünüz şirketin teşkilat şemasını hazırlayan desinatör bugün şubelerimizden birinin personel şefidir. Fark ettiğiniz gibi dolma zeytinler bizim çok çeşitli faaliyet alanlarımızdan yalnızca bir tanesidir. Ne tek, ne de ana faaliyettir. Bu firmayı muhafaza etmemiz ve adını sanayi kompleksimize vermemizin nedeni ihracat kredisi alabilmektir, yine aynı konuyla ilgili olarak duygusal nedenlere burada değinmeyeceğim. Görebildiğiniz gibi, bizim üç finans şirketimiz, bir holdingimiz, altı inşaat şirketimiz, bir leasing, bir marketing firmamız, bir rantabilite araştırmaları büromuz, bir müşavirlik firmamız, bir geriatri merkezimiz, iki şişeleme fabrikamız, bir tefeci grubunu yasallaştırma amacına yönelik Karayipler’de bir şeker kompleksimiz, bir ses kayıt atölyemiz, bir karma sermayeli film şirketimiz, Andorra’da bir serbest mübadele büromuz, bir avlanma alanımız, bir transformasyon atölyemiz var...ve daha birkaç firma...

“Şimdi gördüğünüz geçen 31 Aralık’taki konsolide bilançomuz. Bunu geçiyorum. Çünkü zaten bir şey anlamayacaksınız, hem ayrıca vergi nedeniyle bu rakamların

hepsi değiştirilmiştir. Bu bizim 1956'dan beri elde ettiğimiz gayrı safi kârlarımızın grafiği. Bakın nasıl tepeüstü gidiyoruz, sonra yükseliyoruz ve hassas bir denge sağlıyoruz, bakın son yıllarda ne tür bir karmaşa hüküm sürüyor. Hah! Bu da film seanslarını biraz neşelendirmek için araya kattığım *şarlo Baca Temizleyicisi* 'nden bir sekans. İstediğiniz kadar gülebilirsiniz.

Ağır sessizliği sadece sekreterin kahkahaları bozdu.

"Sırttan görünen benim, dedi ses, yıllar önce, çok önemli ve ülkemiz için çok yararlı bir anlaşmanın imzalanmasından sonra bakanla el sıkışıyorum. şu bakanın haline bakın, mendiliyle yüzünü saklıyor.

— Hiç değişmemişsiniz! diye laf attı Pebrotines.

— Sizi uyarayım, dedi ses. Beni gösteren bütün resimlerde yüzümün siyah bir dikdörtgenle kapatıldiğını göreceksiniz. Hani şu bazı sinemaların afişlerinde göğüsleri, cinsel organları, çük tepelerini, anüsleri, kısacası genel ahlaka aykırı gelebilecek şeyleri örtmek için kullandıkları kara dörtgen. Örneğin şu resimde, Suudi Arabistan'da, Riyad'dayım. Bir iş yolculuğu. Masaj için Bangkok'a gitmek gerektiğini çok sonradan öğrendim. Suudi Arabistan ciddi yerdir. Bu insanların neler yaptıklarını bir görmelisiniz. Ne denirse densin, gelecek onların elinde. Bakınız! Çöl ortasında bir fabrika! Her gün helikopterlerle getirilen hammaddeler yerde çürüyor. Nasıl olup da Amerikalıların bunu fark edemediklerini anlayamıyorum.

— Sizi dinleseler her şey bambaşka olurdu, dedi Pebrotines.

— şimdi birkaç aile fotoğrafı geliyor, bunların burada yeri yok ama sizi eğlendirebileceğini düşündüm. Ah! İşte doğduğu ev! Soldan ikinci pencere, pancurları kapalı olan, gördünüz mü? Birkaç yıl önce evi tarihi eser

ilan etmeleri için girişimlerim oldu, ama bu arada Ekse-
lansları öldü ve proje kızığa çekildi.

“Çocuk bahçesi. O yaşlarda bütün çocuklar eşittir.
İçlerinden hangisi olduğumu asla öğrenemedim. Geçer-
lim.

“Ailem, erkek kardeşimin vaftiz töreni. Hemoraji ne-
deniyle annem yataktan kalkıp gelememişti. Vaftiz ba-
bası, Basilio amca, Jarama’da ölmüştü.

“San Sebastian plajı, komşumuzun kızıylayım. Bir
mahalle sinemasının matinesinde ilk kez mıncıkladığım
kız. 60’lı yıllarda ona tekrar rastladım. Hızlı yaşamış. Ev-
lenmiş. Dört çocuğu olmuş. Kutusuna el attığım zamanı
anımsayıp anımsamadığını sordum. Yüzü kızardı ve o
gün oynatılan filmi bile anımsadığını itiraf etti. Adresini,
telefon numarasını verdi. Ben de ona beşbin pesetalık
bir çek yolladım ve bir daha görmedim.

“Dedem.

“Askerlik sırasında ben. Hayatımın, nöbet tutarken
Kutsal Bakirenin bana görünmesi dışında önemli olayla-
rın olmadığı bir dönemi.

“O zamanki nişanlım, şimdiki karımla ilk Fiat 600’ü
aldığımız gün. Kısa süren küçük burjuvalık dönemimin
ender ikonografik belgelerinden biri.

“Düğün günüm. Annem ölmüş, babamı huzurevine
kaldırmıştık. Solumdaki, Basilio amcanın oğlu, kuzenim
Enrique. Daha sonra hapse girdi, sonra da Ticaret Ba-
kanlığında sekreter yardımcısı oldu. Şimdi Puerto Ri-
co’da yaşıyor.

“Karım, Salou plajında topless bir vaziyette. Pebroti-
nes sen bakma. Siz ötekiler, siz bakabilirsiniz, nasıl olsa
buradan sağ çıkamayacaksınız.

— Eşsizsiniz, diye gürültülü bir kahkaha patlattı sek-
reter.

Söylemeye gerek yok, işler kötüye gidiyordu.

— Devam ediyorum, dedi sarsılmaz ses, sert ama acımasız değil. Küçük kızımın Liceo'daki ilk balosunun, Venedik yolculuğunun ve başkanlık etmek onuruna da ulaştığım eski tip boğa güreşlerinin fotoğraflarını atlıyorum. Ha, bakın bunun benim için fevkalade bir manevi değeri vardır, bunu mutlaka görmenizi isterim. 72 sonlarında, sabık Ekselansları, Devlet Başkanı'nın Pardo sarayında, memleketin iftihar kaynağı 16 işadamını kabulü sırasında çekilen fotoğraf. Ekselanslarının sağında yer alan benim. İtiraf edeyim tanınması çok zor, çünkü o dönemde Yenilmez Caudillo'muzun sağlığı ve yıldızı alçalmaya başladığından biz onaltılar da birlikte aldığımız bir kararla yüzlerimizi Miki Fare maskeleriyle örtmüştük. Taht odasına girdiğimizde Caudillo bizi görünce epey şaşırmıştı. Biz de ona efsanevi mizah duygusunu bildiğimizden, toplantıya küçük bir şenlik havası getirip böylece bu şakayla yüce omuzlarına binen yükü biraz hafifletmek istediğimizi söylemiştik. O zamanlar hâlâ kıpırdatabildiği küçük yumuşak eliyle: İyi, çok iyi, gibilerinden bir işaretle bulunmuştu. Ama her şeyi anladığını görmüştük. Soylu yüzünde tek kas bile kıpırdamamış, sadece vatanın kaderinin nedenini, nasılını tarihin yollarında gözlemesini bilmiş o gözleri biraz kederlenmişti; oysa bugün revizyonistler her şeyi ona Onesimo Redondo'nun telkin ettiğini iddia ediyorlar; neyse, ne diyordum, ha, işte o gözler, karmaşa, belirsizlik ve hükümet bunalımı içinden İspanya'nın yolunun ne olması gerektiğini kestirmiş olan o gözler yaşlarla dolmuştu. Yanı başındaydım –resme bakın– olanı biteni iyi gördüm. Buz gibi bir havanın kalbimi dondurduğunu, bir mengene nin boğazımı sıkıldığını hissetmiştim. Elimi, bir zamanlar çelikten olup, şimdi yalnızca et ve kemikten ibaret kal-

miş koluna koyup ona şöyle demek istemiştim: “Ağla-
mayın generalim, bu bir ihanet değil, biz hep sizin yanı-
nızda olduk ve dünya durdukça da yanınızda olacağız;
ama zaman değişiyor generalim artık bazı şeyler isten-
memeli bizden; bizim bağlılığımız aynen devam ediyor
ama sizin bile kontrol edemeyeceğiniz bir şeyler oluyor;
büyük değişimler oluşmakta; ruhu muhafaza edebilmek
için bazen şekli değiştirmek gerekiyor; ama bizden kuş-
kulanmayın generalim, bizden her istediğinizi her an
yapmaya hazırız ve bundan mutluluk duyarız; bizden
hayatımızı isteyin seve seve veririz generalim; bizden
onurumuzu isteyin, soylu unvanlarımızı, madalyalarımı-
zı, ailemizi, yuvamızı terk etmemizi isteyin; silah kuşa-
nıp, yaşımıza rağmen siperlere, barikatlara koşmamızı,
dağa çıkıp, denize açılmamızı isteyin; açlığa, susuzluğa,
soğuğa, yoksulluğa, hastalıklara, tehlikelere dayanma-
mamızı isteyin, bokumuzu yemeye, kıçımıza bağlanan
elektrik cereyanına dayanmamızı isteyin; ama bizden ik-
tidarı bırakmayı istemeyin generalim, aman bunu iste-
meyin, bize bunu siz öğrettiniz, bize solmaz bir örnek
oldunuz; aman bugün bunu aksatmayalım; korkudan ya
da açęözlölükten değil; söz konusu olan düzen; meşale-
yi bir başkasına verin generalim, otoriteyi mezara götür-
meyin.” Ve o anladı. O akıllı adam, güçlü adam, her
devrin en cesur askeri anladı; dudakları melankoli ve
cüret dolu, belli belirsiz bir gülümsemeyle kıvrıldı. Göz-
yaşları kurudu ve oğlunu cepheye, zafer ya da ölüme
gönderen bir babanın şefkat dolu bakışlarıyla bize bak-
tı. Ve sanki önceden kararlaştırılmış gibi, aynı gizemli
itilimle bir ağızdan “Bir Arkadaşım Vardı”yı söylemeye
başladık. Caudillo o abide gibi sırtını dikleştirdi ve sesi
bizimkilere katıldı –Pebrotines, budala herif, ağladığımı
görmüyor musun? Sümkürtün beni, burnum akıyor!–

evet, ne diyordum, komuta etmekten yorulmuş, zayıflamış sesiyle bize katıldı ve hepimizin sırtında bir ürperti dolaştı. Şarkıyı iki, üç, dört kez tekrarladık, çünkü Caudillo geç kalıyordu; biz üçüncüdeyken o daha ilk dörtlülle cebelleşiyor, “yoldaş” yerine “moldaş”, ya da buna benzer bir şeyler söylüyordu, ama bütün bunlar bizim heyecanımızı etkilemiyordu. –Pebrotines, domuz, pis Kleenex’i cebinize koymayın–, heyecanımız diyordum, tutkuya, erotizme yaklaşıyordu...

XIX

Ateşle Oynuyoruz

— Çanlar çalıyor, dedi ses, davul sesleri yankılanıyor, gökten bir kuyrukluyıldız geçiyor, körler duyuyor, dilsizler görüyor, Duero nehri tersine akıyor, Granada' da geceleyin Mağripli kralların konuştukları duyuluyor, Karnaval sırasında bir katır doğuruyor: Çok âlâmetler belirdi! Büyük olaylar patlayacak. Pebrotines, videoyu hazırlayın.

Küçük motor yine işledi, yerden bir konsol yükseldi, yaylı kapaklar açıldı ve bir televizyon ortaya çıktı.

— Japon malı, diye bilgi verdi ses.

Böyle bir ayrıntı elbet beni kayıtsız bıraktıysa da, yoğun bir biçimde, sesin de kehanette bulunduğu gibi, gerçekten önemli bir olay meydana geldiği takdirde buradan çıkmanın yollarını düşünüyordum. Bir önceki filmle kafamız ütülenirken gerektiği anda başvurmak üzere silah niyetine kullanabileceğim bir şeyler bulabilmek amacıyla etrafı incelemiş ve tahmin edebileceğiniz gibi hiçbir şey bulamamıştım. Çünkü odada biraz şans, biraz da elçabukluğuyla kafa kırabileceğim ne bir bronz lamba, ne mermer bir yazıhane süsü, ne de ağır bir çerçeve vardı. Daha önceki alengirli durumlarda yararlı olan, acil durumda başvurabileceğim ıvır zıvır bulunan

ceplerden de hayır yoktu. Ama kritik anlar kadar insanın zekâsını törpüleyen durumlar yoktur, ben de boş olduklarını bile bile sırtımdaki tek giysinin, pardösünün ceplerini karıştırmayı inatla sürdürdüm. Parmaklarım küçük, yassı, kare bir şeye değdiğinde ne kadar şaşırdım bilemezsiniz, çünkü böyle bir şeyi ne ben koymuştum, ne de daha önceki yoklamalarda elime gelmişti. Nasıl olurda böyle bir şey cebime girer diye kafa patlatırken birden iki gün önce, belki daha önce, aynı pardösüyü Çin lokantasının vestiyerine bıraktığım aklıma geldi. Herhalde oradaki görevli, üzerinde lokantanın adı, adresi ve birkaç iştah açıcı övgü sözcüğü yazılı, reklam amacıyla kullanılan o kibrit kutularından birini cebime kaydırıvermişti. Bu fikre vardıktan sonra, deneme olsun diye çantayı açıp, beşbin pesetalık bir banknot alıp, kibriti çakıp yaktım. Hiçbir şey olmayınca, operasyonu yineledim. Üçüncü banknot yanarken televizyon programı kesildi ve ses sordu:

— Ne yapıyorsunuz öyle?

— Birer birer paraları yakıyorum, diye cevap verdim, siz pazarlığa yanaşana kadar da bunu sürdüreceğim.

Söylediklerimin ciddi olduğunu göstermek için bir banknot daha yaktım.

— Dokunmayın o paraya! diye anırdı ses.

— Pazarlık yoksa para da yok.

— Benim avucumdasınız.

— Evet, ama çanta bende, ayrıca bir sürü de kibrit var.

Sessizlikten yararlanıp bir kibrit daha çaktım.

— Durun! Görüşelim!

— Tamam.

— Ne istiyorsunuz?

— Buradan sağ salım çıkalım, Maria Pandora da bize teslim edilsin, ayrıca şirketteki bütün memurlara da ikramiye verilsin.

Aslında son nokta umurumda bile değildi ama bu iş dünyasında pazarlık edebilmek için hep gereğinden biraz daha fazlasını istemek gerekir.

— İzin verin beş dakika düşüneyim.

— İki dakika.

Kimsenin kronometre tutmadığı bir zaman süresinden sonra ses:

— Tamam, dedi. Şartlarınızı kabul ediyorum. Şimdi çantayı masaya bırakıp, eller havada, kapıya doğru yürüyün.

— Yağma yok! Üçümüz, yani Maria Pandora, Don Plutarquete ve ben, birlikte tehlikeden sıyrılmadıkça çantayı bırakmayacağım.

— Adamlarıma emir veririm zorla alırlar.

— Ben de paraları beşer beşer yakmaya başlarım.

— Bu herif kaçırmış, diye mırıldandı ses kendi kendine.

— Ya özgürlük, ya da her şeyi yakarım.

— Acele etme, diye yalvardı ses. Emir vereceğim. Pebrotines kızı getirsinler. Hayır ekrandakini değil, kasa odasına kapattığımızı. Sizler de biraz sabırlı olun, kasa odasının açılması biraz zaman alır, benim personelimde maalesef!.. İsterseniz beklerken vakit geçsin diye size *Emmanuelle Almendralejo'lu Vahşilere Karşı* filmini oynatayım?

— Olur.

Televizyon ekranında bir kızcağız zor şartlar altında ekmeğini kazanırken Don Plutarquete yanıma yaklaşıp kulağıma fısıldadı:

— Bu adamlar bana hiç güven vermiyor.

— Bana da öyle, Don Plutarquete, ama sakın olun ve benim söyleyeceklerimi yapın. Bir planım var.

— Yandım Allah! diye haykırdı, anlaşılan ateşi başına vurmuştu.

Biraz sonra madeni pano açıldı ve içeri bir denk fırlatıldı. Biz harekete geçene kadar kapandı. Hemen koştuk, Emilia'nın paçavraya dönüşmüş örtüsüne sarılmış Maria Pandora'ydı bu.

— Kızım, yavrum, diye hıçkırıyordu Don Plutarquete, bu yaramazlar sana ne yaptılar?

Hâlâ uyuşturucunun etkisinde olan gazeteci kızıdan huzur dolu horultular yükseliyordu.

— Memnun oldunuz mu? diye sordu ses.

— Hem de çok, dedim. Şimdi çıkışımızı organize edelim bakalım.

— Gayet basit: Şimdi odaya iki kişi girecek. Gözlerinizi bağlayıp sizi çıkış kapısına götürecekler. Onlara direnmeyin. Sokağa çıktığınızda gözlerinizdeki bağı çözecekler, siz de onlara çantayı vereceksiniz. Anlaştık mı?

— Anlaştık, dedim.

— Sonra alçak sesle Don Plutarquete'ye:

— Maria Pandora'yı taşıyabilecek misiniz? diye sordum.

— Sanırım evet.

— O zaman onu kollarınıza alın ve koşmaya hazırlanın.

— Ya siz?

— Merak etmeyin.

Kapı bir kez daha açıldı ve suratları maskeli, iri kıyım iki herif belirdi. Ben sırtımı kapıya verip, çantayı açtım, aynı anda birkaç kibrit yaktım, paralara yaklaştı-

dım, kâğıtlar alev aldı. Ne yaptığımı fark eden itler üze-rime atıldılar. Çantayı hemen kapattım, yarım saniye ka-dar öyle tuttuktan sonra birden açtım: Pis kokulu ağır bir duman odayı kapladı.

— Kaçın Don Plutarquete, diye haykırdım.

Adamlar karate numaralarıyla beni kısıtırıp elimdeki çantayı almaya uğraşırlarken, Don Plutarquete, sırtında Maria Pandora'nın hareketsiz vücuduyla koşarak kaçı-verdi. Yeni yetmelik dönemimde edindiğim, sonraki yaşamımda geliştirdiğim ve tımarhanedeki (bilindiği gibi orada bir arada yaşama zorunluğu bazen yanlış anlama ve sürtüşmelere neden olur) zoraki ikametim nedeniyle tazelediğim ender bir beceriyle adamlardan birinin, terbiyem dolayısıyla okuyucularıma adını söyleyemeyeceğim hassas bir yerine bir tekme yerleştirebilme fırsatını bulabildim.

— Taşaklarım, diye uludu terbiyesi kıt kabadayı.

Diğeri gırtlığımıza yapışmış, beni havalara kaldırıyor-du, dumanın da etkisiyle az kaldı boğuluyordum. Du-man nedeniyle tavanda daha önce göremediğim supap-lar açılıp da soğuk su akıtan duşlara dönüşmeselerdi bil-mem halim nice olurdu. Her taraf sıırılsıklam olmuştu. Gırtlığımıza yapışana bir yumruk indirdim. Herifin iki eli boğazımda, kafasındaki başlık da ıslanıp yüzüne yapışıp görüşünü engellediğinden kendini savunamadı. Acına-cak durumdaki öteki haydut, laf olsun diye üstümüze atıldı, ama hevesi kaçtığından pek etkili olamadı. Çanta-mı kafasına yapıştırtınca bir köşeye çekildi. Bilemiyo-rum, acaba olaylar anlattığımdan daha mı hızlı gelişt-i, yoksa ben mi aslından daha hızlı anlatıyorum. Neyse önemi yok! Birden canavar düdükleri ötmeye başladı, etraftan “yangın var!” diye bağrışmalar ve itfaiyenin tele-fon numarasını soran sesler yükseliyordu. Elektrik telle-

riyle temas eden sular, sağda solda kısa devre yaptırıp yeni yangınlara neden olmuşlardı. Telekslerin güzelim yazılarını işledikleri kâğıt topları kızgın odunlara dönüşmüş, kavganın hayhuyu arasında çarptığımız televizyon patlayıp duvarda bir delik açmış, ben, nasıl oldu bilmem, itlerin elinden kurtulup, iki adımda odadan çıkıp koridoru aşp, yöneticilerin çoktan boşalttığı toplantı salonuna dalmıştım ki, orada bir sandalyeye çökmüş, zor soluk alan Don Plutarquete'yi gördüm.

— Benden iş geçmiş artık! diye inledi.

Dayak yemiş, dumandan boğulmuş, sulara batmış, saçlarım ateşten alazlanmıştı, ama bütün bunlara rağmen bir sabır anıtı gibi Maria Pandora'yı sırtlayıp ihtiyara seslendim:

— Beni izle dangalak, hayatımız söz konusu.

Neyse ki herkes bizi unutmuş gibiydi.

Alarm bütün kuruma yayılmış, itfaiyeciler gelip iri hortumlarıyla her tarafı suya boğmuş, her önlerine çıkan engeli küçük baltalarıyla kırıp dökmeye başlamışlardı. Kimse tarafından rahatsız edilmeden ana koridora çıktık, bir boydan bir boya geçtik ve asansörün gelmesini beklemeye başladık. Çalışmıyordu elbet! Tam o sırada bizi karşılayan etli butlu kız gelip, bizi hâlâ itibarlı konuklar sandığından bu felaketten sağ salim kurtulabilmemiz için elinden geleni yapmış olmasaydı talihimiz tersine dönebilirdi. Ara sıra tökezleyerek kızın peşi sıra karanlık bir merdivenden aşağı inerken bir punduna getirip kızın kıcını çimdikledim, böylece sonunda bir hole, oradan da sokağa ulaştık, orada şirket memurlarıyla işsiz güçsüzlerden oluşan bir meraklı grubu marazi bir keyifle kavrulmuş cesetler ve daha başka iç bulandırıcı gösteriler bekliyorlardı.

Bütün bunlar kapıya sıralanmış bir alay polis otosu-

nu fark etmemi engellemedi. Açıklanması gereksiz nedenlerden dolayı onlarla karşılaşmak istemiyordum. Üstelik yapılacak daha acil işlerim olduğundan küçük hanımdan izin isteyip, kollarımda Maria Pandora ve eteğimde Don Plutarquete'yle meraklı kalabalığın arasına daldım ve dikkat çekmeden onları aşip geçmeyi becerdim.

Bilmem nasıl bir mucize sayesinde ilk sokak köşesinde Emilia'nın arabasını seçebildim. Oraya yöneldik, bindik ve gelişigüzel bir biçimde içeri yığıldık. Bizi böyle perişan bir vaziyette, üstelik baca temizleyicileri gibi kapkara gören Emilia çığlıklar atmaya, sorular sormaya ve hem geciktiğimiz, hem de onu merak içinde bıraktığımız için yakınmaya başladı.

Sızlanmalarını keserek:

— Zamanı ve yeri geldiğinde anlatırız, dedim. Şimdi çabucak buradan uzaklaşmalıyız.

Emilia otomobili çalıştırdı ve direksiyona sarılıp peşimizden gelen olmadığına emin olana dek amaçsız sürmeye başladı. Bu gezintinin yarattığı fırsattan yararlanarak Emilia'ya başımızdan geçenleri anlattık ve Maria Pandora'yı da kurtararak bu işten sıyrılmış olmanın tadını çıkardık. Bu arada neşeli havamıza karşın, hiçbir zaman ipek gibi olmamalarına rağmen yangın nedeniyle büsbütün yok olan kirpiklerimden süzülen ve yüzümü kaplayan is maskesinde iz bırakarak akan bir damla yaşı gören Emilia neden üzüldüğümü sordu, ben de bırakmak zorunda kaldığımız çantanın beni ağlattığını söyledim.

— Haydi, haydi! dedi. Bu paranın bize ait olmadığını hepimiz biliyorduk.

— Çok doğru, demek zorunda kaldım, ama yine de ona alışmıştım.

Utandığımdan, bazı anlarda, bunca uzun süre elimde taşıdığım bu parayı kullanmayı düşlemek gibi bir zayıflığa kapıldığımı söylemedim. Hesaplarıma göre bu sermayenin çok küçük bir miktarı bile iyi bir avukat sayesinde hayatımı karartan adli durumu düzeltebilir, başımı sokacak küçücük bir yer ve yeni giysiler almama yardımcı olabilir, kısacası hayatıma yepyeni bir yön verebilirdi. Ne olursa olsun kaderin çarkı beni bunca sınavdan geçirip, ara sıra umut ışıkları yakmışsa da sonunda beni yine parasız, çulsuz bir sürgün olarak bırakmış, bütün bunlar yetmiyormuş gibi aşağılık bir kendi kendine acıma duygusuna kapılmıştım. Böylesine kasvetli fikirleri kafamdan atmaya çalışarak içimi çektim, dizlerimizin üzerine uzanmış, bacaklarımı felceden Maria Pandora'nın iri kafasını ittim. Sonra her zamanki havama girdim ve hâlâ içinde bulunduğumuz tehlikelerden söz etmeye başladık, sadece durumu dinlenme ve tedavi gerektirdiğinden değil, ama rahatsızlık verici bir yük haline geldiğinden, üçümüz de Maria Pandora'yı bir yere bırakmayı kararlaştırdık.

— İyi ama nereye bırakacağız? diye aynı anda sordular Emilia'yla ihtiyar.

— Bakın, dedim, ben bunu düşündüm.

XX

Dur Durak Yok

Güneş olanca kavuruculuğuyla tepemizde, bütün saatler 14.25'i gösteriyor, oysa Candida yaslandığı sokak fenerinde şimdiden uyukluyordu. Birileri ona bu saatlerde birkaç kuruş kazanabilme olasılığının yüksek olduğundan söz etmişti, mesailer biten banka memurları günün yorgunluğunu kız kardeşimin düşük fiyatla onlara verebileceği birtakım eğlencelerle atabileceklerdi. Ama görünüşe göre bu böyle olmuyordu çünkü gölge-
min düştüğü iğrenç sokak bomboştu. Gerek doğuştan zayıf olması, gerekse tektük müşterilerinden kapıldığı hastalıklar nedeniyle miyop olan Candida birinin yaklaştığını hissetti: Ama yürüyüşümün tipik aile havamızı yansıtmamasına rağmen bulanık gölgemden kimliğimi çıkaramadı. Doğruldu, şekilsiz bir kütleden oluşan vücuduna kırıttık bir eda vermeye çalıştı ama beceremedi, sonunda dengesini kaybedip yere düştü, yardımına koşup canının yanıp yanmadığını sordum.

— Ne acı! diye karşılık verdi nankör kız. Ölümünden zor kurtulduğum yetmiyor bir de sen tepeme bindin. Nereden çıktın? Sus söyleme. Bilmeyeyim daha iyi. Aman Tanrım! Bir yerlerimi kırmış olmalıyım.

— Haydi canım, bir şeyin yok, dedim doğrulmasına

yardım için diken diken olmuş, çabuk kopan saçlarından çekerken.

— Bir-iki morartı, eh, bu da senin cazibeni daha da artırır.

Üzerine yapışmış mandalina kabuklarından kurtulmak amacıyla güve yenikleriyle dolu eteğini silkeledi; bir nefes aldı ve suçlayıcı bir ses tonuyla:

— Bana, iki saate kadar geliyorum, demiştin, günler geçti hâlâ bekliyorum. Bir telefon edebilirdin. Nerede benim takma kirpiklerim? Bu kapkara suratın ve bu paramparça giysilerinle ne haltlar karıştırıyorsun?

— Candida, şimdi sana başımdan geçenleri anlatacak vaktim yok. Gırtlığıma kadar çamura battım, yardımına iht...

— Good bye,

— ...tiyacım var. Bırak da anlatayım. Söz konusu olan kız...

— Hâlâ burada mısın?

— ... kendini pek iyi hissetmiyor. Sebebi de ben değilim. Onunla hiçbir ilişkim yok, aslında, itiraf edeyim, ilgimi çekmiyor değil, kimbilir belki günün birinde ben de uslanmaya, bir aile, bir yuva kurmaya karar veririm.

Bana bir-iki soru sorabilsin diye biraz ara verdim ama susmayı yeğledi: Bundan da zokayı yuttuğu sonucuna vardım. Bu melek gibi kızı işletmek bazen insanı rahatsız edecek kadar kolay oluyordu.

— Eğer bir müşkülün varsa, diyebildi sonunda, tanıdığım çok usta bir kız var, benim gönderdiğimi söylerse sana özel tarife uygular.

— Beni yanlış anladın Candida. Söylediğim kız gerçekten hasta. Daha doğrusu başından bir kaza geçti ve gidecek yeri de yok. Ben de dedim ki belki sen onu evinde bir-iki gün...

- Yatağında geberip gitmez ya?
- Kaya gibidir.
- Gerçekten aranızdaki iş ciddi mi?
- Candida, hiç sana yalan söyledim mi?
- Nerede kız? diye kekeledi Candida, birden yumuşamıştı.
- Az ileride, arabanın içinde...

Kız kardeşime ev görevi yapan izbeye beşimiz zor sığıyorduk, zaten iyice havasız olan oda Maria Pandora'ya hiç de iyi gelmeyecek olan insan kokusuyla dolmuştu: Üstelik kız kardeşim onu okşuyor, öpüyor, seviyordu.

— Aman da ne şeker şeymiş, diyordu boyuna.

İhtiyarla Emilia bana pek ters bakıyorlardı. Yalan uydurmak zorunda kaldığımı onlara anlatabilmek için göz kırptıyordum ama boşuna, sonunda açıklamalara giriştim.

— Boş yere vakit öldürmeyip hemen bu lağım çukurundan kurtulmaya bakalım. Düşmana büyük bir darbe indirdik ama o şeytani gücünü henüz zararsız hale getirmedik, korkarım öfkesini büsbütün azdırdık. Paranın bir planın parçası olduğu apaçıktı. Ama parayı kaybetmiş olmaları planın gerçekleşmeyeceği anlamına gelmez. Anladığım kadarıyla planın ne olduğunu keşfetmemize, dolayısıyla bozmamıza az kaldı. Ancak bu yolla tepemizde sallanan tehditi sona erdirebileceğimizi hatırlatırım.

— Son nokta konusunda haksız olduğunu söylemiyorum, dedi Emilia, ama planlarının ne olduğunu, ne zaman ve nerede gerçekleşeceğini kısa zamanda keşfedebileceğimizi sanmıyorum.

— Katakomplarda gerçekleşecek, dedi arkamızdan bir ses.

Hepimiz öyle ani bir dönüş yaptık ki bu daracık alanda ayaklarımız birbirine dolandı ve çarpıştık. Maria Pandora yattığı yerde dimdik doğrulmuştu, oluşturduğumuz görüntüye uygun olarak endişe dolu bakışlarını üzerimize dikmişti, ama bizi görmediği belliydi. İçinde bulunduğumuz mekân böylesine atletik bir faaliyete uygun olsa ona doğru koştuk derdim. Herhangi bir bunaklık yapmasını engellemek için Don Plutarquete'yi tuttum, Emilia kızla ilgilenmeye koyulmuştu.

— Maria beni tanıdın mı? Benim: Emilia

Saçlarını sıvazladı, yanaklarını okşadı ve öpücükler kondurmaya başladı; öpücükleri tedavi edici fonksiyonlarını yitirip emişmeye dönüşünce öksürerek durdurdum. Emilia toparlandı.

— Korkacak bir şey yok Maria. Emin yerdesin, dostların etrafında. Ha, biraz da gebesin.

— Körolası orospu! dedi Maria Pandora. Ne boktan iş!

— Kendine geliyor, diye fikrini söyledi Emilia.

— Babası kimmiş, sorun! diye pimpiriklendi ihtiyar tarih uzmanı.

— Sen önce katakomplardan neyi kastettiğini sor, dedim.

Emilia sormasını istediğimi sordu ama gazeteci kız, sağa sola lanet yağdırıp, galiz küfürler sıralamayı sürdürdü sonra da derin bir uykuya daldı.

— Daha başka bir şey öğrenemeyeceğiz, dedi Emilia.

— Bu kız zarafetin yakınından bile geçmemiş, diyen kız kardeşimin bana yönelttiği bakışlarında düş kırıklığı okunuyordu.

— İlaçların etkisindendir, dedim.

Odanın boyutları başka biçime elvermediğinden yere çömelip bağdaş kurdum, alnımı dizlerime dayadım. Tam bir keder imgesine dönüşmüştüm.

— Neden şimdi pes ediyorsun sevgili dostum? diye sordu ihtiyar bana doğru eğilerek.

— Çünkü, dedim, tam değerli bir bilgi edinmek üzereydik, yazık ki hevesimiz kursağımızda kaldı.

— Yenilgiyi bu kadar çabuk kabullenmeyin, dedi öğretmen. Evet bilgimiz az, ama iyi bir bibliyografyayla yine de yönümüzü bulabiliriz. Sevgili küçükhanım, kütüphanenize bir göz atmama izin verir misiniz?

Bunca abartı karşısında ezik düşen Candida, müzmin cimriliğini unutup Don Plutarquete'ye "Doymak Bilmez Midye" adlı bir fotoromanla Doktor Geçirti'nin tahılların besleyici üstünlükleri üzerine yazdığı bir broşürü uzattı.

Yaşlı tarihçi inanılmaz bir incelikle:

— Bunlar belki yeterli olmaz, dedi. Sevgili dostum, acaba bir kitapçıya kadar gidip kent planıyla, turistik bir rehber alabilir misiniz?

Heyecandan ziyade cesaretsizliğe eğilimli bir ruh hali içinde Ramblas'a kadar gidip bir gazeteciden bir yol haritasıyla, Katalonya Anıt ve Müzeleri rehberini aşırıdım. Döndüğümde öğretmen bizlerden sessiz olmamızı rica edip bu belgeleri okumaya daldı. Birkaç dakika sonra:

— Evreka! diye haykırmaya başlamıştı.

Yanına yaklaştığımda rehberin bir sayfasını gösterek bir sahte mücevherler sergisini, her Salı beşten yediye halka açılan özel bir resim müzesini, bir Roma manastırını ve kemik ve molozlarla dolu İber harabelerini işaret etti. Bu satırların yazarı kültürün bu dört Kâbesine aşırı bir heyecan göstermedi. Tam tarihçiye bunun nere-

si önemli diye soracaktım ki gözlerim manastır ile ilgili şu satırlara takıldı:

“....30’lu yıllarda Katalonya hükümeti, katakompları bulabilmek amacıyla bu önemsiz manastırda kazıları başlatmıştı. Daha sonraki girişimler Ford Vakfı tarafından gerçekleştirildiğinden, çeşitli baltalamalar sonucu bu da yarım kalmıştır. Manastırın kemer üstü oymaları eksilmiş olup...”.

— Üstat, dedim, doğru iz üzerinde olduğumuzdan emin misinizi?

— Bilimsel alanda, diye ukalalık etti Don Plutarque, asla zafer naraları atmamalı. Yine de diyebilirim ki...

Yine bir nutuk yumurtlayacağını hissettiğimden:

— Neredeymiş bu manastır? diye sordum.

— Adını da verdiği Sant-Pere-de-les-Cireres köyünün yakınında. Şu yol haritasını veriverin.

Haritada köyün yerini saptadık, hesaplarımıza göre otoyol boş olduğu takdirde üç saatte oraya ulaşabilecektik.

— Madem öyle, ileri arkadaşlar, diye bağırdım, birden pek heveslenmişim.

İçimizde tek araba kullanmasını bilen, ehliyeti olan Emilia’ydı, üstelik otomobil de onundu, dolayısıyla o da bizimle gelmek zorundaydı; buna karşılık Candida, Maria Pandora’yı bekleyecekti. Bir an kız kardeşimin işini gücünü bırakmak pahasına evde kalmayı reddetmesinden korktum, ama beklediğim gibi davranmadı.

— Televizyonda futbol maçı olunca bizim müşteriler de yok olur, demekle yetindi.

Birden, biraz da nostaljiyle, bu gece İspanya-Arjantin maçının verileceğini anımsadım. Eh, dedim kendi kendime bir başka sefere İnşallah!

XXI

Her Şey Yükseliyor

Otoyolda tıkanma olmadığından iyi gidiyorduk, Emilia da usta bir sürücüydü, günün heyecanından, uykusuz geçen geceden, övünmek gibi olmasın ama yataktaki didişmelerimizden bitkin düştüğünden, yolculuğumuzu oldukça sert bir biçimde sona erdirebilecek bir şekilde ara sıra kafası öne düşüyordu.

Kısacası yolculuğumuzun ilk kısmı çok hoş bir biçimde geçti. Akşam olmaya başlamıştı: Güneşin son ışıkları verimli tarlaların serin yeşilliğini, toprağın kızıl kahverengisini, tepeleri bulutlarda kaybolan uzak dağların çilekeş griliğini büsbütün belirginleştiriyordu. Bu tertemiz dekor hepimizin ruhuna dinginlik veriyor, özellikle uzun süredir asfalttan ayrılmamış olan Don Plutarquete gözlerine inanamıyordu.

— İnanılır gibi değil, diyordu boyuna, etraf ne kadar da değişmiş. Örneğin otuz yıl önce bu akasya burada yoktu. Ya bu yolun güzelliği! Doğrusu ya, şu berbat Fransızların gıpta edilecek bir yanları kalmamış artık.

Neyse ki pek çok yolcuyu etkileyen araba tutmasına o da kapılıp ilk paralı geçişe az kala uykuya daldı. Fırattan yararlanan Emilia, sabah yatakta sözünü ettiğim ilk aşk serüvenimin gerisini anlatmamı istedi.

— Hayat, dedim, ne yapıp edip bizi ayırdı.

— Bak, dedi Emilia, bu kötü bir bahane.

Benzin almamız konusunda uyarıda bulundum.

“Konusmak istemediğini anlıyorum, dedi. Seni korkaklıkla suçlamak bana düşmez. Belli bir dönemde, daha oyunun kurallarını bilmeden, ruletin ilk turuna varımızı yoğumuzu yatırdığımızı kabullenmek hepimize zor gelir. Ben de hayatın daha başka bir şeyler olduğunu sanmıştım. İnsan daha sonra oyunu sürdürür, kâh kazanır, kâh kaybeder ama hiçbir şey eskisi gibi olmaz; iskambiller işaretli, zarlar hilelidir ve gece sürdükçe fişler boyuna cep değiştirir. Hayat böyledir, sonradan onu adaletsiz diye tanımlamak haksızlık olur.

Benimle evlenmek isteyip istemeyeceğini sordum. Hemen cevabını verdi.

“Sanırım haklısın.

— Ne konuda?

— Benzin konusunda.

Direksiyonu öyle ani kıvırdı ki az kalsın vites kolu dişlerini kırıyordu. Benzin istasyonuna giden bir yola saptı, sonra da bizimle ilgilenen sevimsiz tiple teknik bir tartışmaya daldı. Bu moladan yararlanarak ben de tuvalete gittim sonra otomatik makineden, çenelerimizi meşgul edecek, yolculuğun geri kalan kısmını hoşça geçirmemizi sağlayacak yarım düzine çiklet aşardım.

Sant-Pere-de-les-Cireres'e vardığımızda adamakıllı karanlık çökmüştü. Yolun ilk kısmı hep tırmanmak, virajlara girmek, sisli, ıssız ve vahşi dağların arasına dalan karanlık ve yılankavi yollarda klakson çalmakla geçmişti. Köy, dağ yamacından dikey inen, tek bir sokak, daha doğrusu son derece dik bir yokuştan ibaretti. Taş evlerde kimsecikler oturmuyor gibiydi. Çok uzaklardan gelen rüzgâr, bir inek ve yanmış odun kokusu ve bir kö-

peğın aralıklı havlamalarını bize ulaştırıyordu. Rüzgârın keyfine göre sallanan, bir damdan diğerine çekilmiş teller üzerine asılmış çıplak ampuller, sis parçaları arasında kaypak gölgeler oynatan puslu bir ışık saçıyorlardı.

— Şuraya bakın hele, dedi Don Plutarquete, coğrafyamızın şu pitoresk köşesine...

Bu saçmalıklara takılmadan arabayı bir aşevinin önünde durdurduk ve manastırın yerini sormak için içeri daldık. Tezgâhın ardında kimse yoktu ama sesimize dükkânın arka kısmından bir ses karşılık vererek içeri gelmemizi söyledi. San Miguel birasının kapaklarından oluşturulmuş bir perdeyi aralayarak içeri geçtik ve kendimizi, Katalan bayrağı sarılmış bir podyumun üzerine konulmuş bir televizyonun tepeden baktığı, oldukça büyük bir odada bulduk. Patron aletin karşısına yarım daire biçiminde sandalyeler sıralamakla meşguldü.

— Size hizmet edemediğim için kusura bakmayın, ama onlar gelmeden önce burayı düzenlemeliyim.

— Kimler gelmeden? diye sordum.

— İnsanlar, a şapşal!

— Her gün burayı yeniden düzenleyip bozuyor musunuz?

— İşte bu turistlerin böyle her şeyi sormaları beni yorup bitiriyor, dedi sosyolog meyhaneci. Turizmi kim icat ettiyse lanet olsun. Nereden geliyorsunuz?

— Barselona'dan.

— Ah! Zaten Fransızlar bir, Barselonalılar iki, en berbatlarıdır.

Bir sandalyeye el atarak:

— İzin verirseniz yardımcı olalım, dedim.

Dördümüz işe sıvanıp ortalığı düzene soktuk, patron sonucu memnuniyetle izliyordu.

— Fransızlar ve Katalanlar dışında en berbatı televizyonu taşımaktır, dedi. Ne ağır olduğunu bilemezsiniz. Daha önceki siyah beyazım hafif sayılırdı. Ama bu renkli olduğundan iki misli ağır. Haydi gelin, yardım ettiğiniz için size birer bira ısmarlayayım.

Tezgâhın başına üşüştük, bir bira açtı, üç bardağı doldurdu, kalanı kafasına dikti.

— Sağlığa, sağlığa! diye bağıştık.

Patron yarım saat önceki sorumuza karşılık olarak:

— Aslında aletin yeri şu rafın üstüdür, dedi. Bir şeyler içmeye gelen müşteri bedava tarafından onu izleyebilir. Özel bir program olduğunda içki fiyatlarını da azıcık arttırırım. Bana hakça görünüyor.

— Öyle, dedim.

— Ama bugün maç sabahın ikisinde başlayacağından fırsattan yararlanıp bir yemekli gösteri düzenlemeyi uygun buldum. Adam başı bin kâğıttan, inanmayacaksınız ama bütün yerlerimiz "rezerve". On buçukta servise başlıyorum: Şehriye çorbası, domuz sucuğu ve peynir. Gece yarısı bir küçük kadeh şampanya. Sonra, eğer istenirse, plak çalarız. Saat ikide de maç. Yemeğin parasını vermeyen maçı da seyredemez. Düdük ve kotyon şapkaları da ısmarlamayı düşünmüştüm ama karım "Miguel, hayatı zorlaştırma," dedi. Ben de ıvır zıvırdan vazgeçtim.

— Neden maçı sabahın ikisinde veriyorlar? diye sordu Plutarquete.

— Çünkü uydu aracılığıyla bilmem nereden veriyorlar. Muhtemelen Fransa'dan.

Hâlâ havalarda gezen Don Plutarquete yine sordu:

— Peki kimler oynuyor?

— Bizim milli takım bir salak sürüsüne karşı. Eğer

yemek yiyip maç izlemek isterseniz size de bir yer ayarlarım. Bin beş yüz kâğıt.

— Ama, hani bindi.

— Şimdi başkasının yerini satıyorum.

— Hayır, teşekkür ederiz, dedim. Biz sadece manastırın yerini öğrenmek istiyorduk. Fotoğrafçıyız, bir röportaj yapacağız.

Patronun gözleri içlerinden kuşku sızan iki çizgiye dönüştü.

— Gece oldu. Sis de var.

— Elektronik araçlarımız var, dedim.

— Siz bilirsiniz, dedi sonunda omuz silkerek. Ben gitmemeniz için uyarırım. Ama anlamak istemezseniz o sizin bileceğiniz iş?

— Neden manastıra gitmemizi tavsiye etmiyorsunuz? diye sordum.

— Bakın beyim: Ne tavsiye ederim, ne de etmem. Ben bu köyün aşevinin sahibiyim. Geçen yaz, sizin şu durduğunuz yerde Fransızları ağırladım. Üç oğlan iki kız. Böyle bir geceydi. Manastıra gitmek için direttiler. Belki Fransa'da yoktu. Belki de esrarkeştiler. Malum ya Fransızlar!.. Herneyse, söylenene aldırmadılar. Bir daha da onları görmedik. Bir şey demek istemiyorum. Olanları anlatıyorum o kadar. Ben burada doğdum ve hep burada yaşadım. Hem cahilimdir, hem de batıl inançlarım vardır. Bana dünyanın altınını verseniz yine de bu akşam ormana gitmem. Yine de siz bilirsiniz.

Emilia, öğretmen ve ben, bakiştık.

— Uyarınız için çok teşekkür ederiz, dedi Emilia üçümüzün adına, ama biz yine de manastıra nasıl gidildiğini öğrenmek istiyoruz.

— Arabanız var mı? diye sordu patron.

— Evet.

— Bir işe yaramaz, yaya gitmek gerek. Şu yolu sonuna kadar izleyin, yukarı doğru bir yokuş göreceksiniz. Onun da sonuna kadar gidin, tahta bir köprüye geleceksiniz. Köprüyü geçince yol ayrılır. Sağa sapıp tırmanmayı sürdürün. Bu siste mutlaka yolunuzu kaybedersiniz. Eğer yarı yolda fikir değiştirir ve maçı seyretmek için yemeye gelmeye karar verirsiniz biliyorsunuz: İki bin kâğıttır fiyatımız.

Enflasyonist otelciye teşekkür edip, fazla gecikmeden yola koyulduk. Başlangıçta durum pek kötü sayılmazdı, yokuş pek sarp olmayıp, görüş uzaklığı da iyiydi, ama yavaş yavaş yol iyice dikleşti ve sis yoğunlaştı. Ağaçlara toslamaya, kök ve çakıllara takılmaya, deliklere düşmeye ve çamurlarda debelenmeye başladık. Neyse ki her üçümüz de boyuna küfür salladığımızdan birbirimizi kaybetmiyorduk, yoksa halimiz çok daha beter olurdu. Dağların zamanla konik bir biçim almaları da bizim için kolaylık olmuştu, çünkü tırmananlar yolda düşüp kemiklerini kırmadıkları takdirde eninde sonunda tepeye ulaşıyorlardı.

O fırtınalı sis içinde bilmem ne kadar ilerlemiştik ki karanlıktan çok yılların ağırlığının etkisinde kalan zavalı tarihçi arkamdan soluk soluğa mırıldandı:

— Dayanamıyorum. Bensiz gidin, geceyi burada geçireceğim.

Durduğu takdirde, bu cehennem diyarında kol gezan vahşi hayvanlar tarafından parçalanacağını, üstelik manastıra az kaldığını söyleyerek onu biraz güçlendirmeye çalıştım. Söylediklerim ona fikrini değiştirtmedi ve eğer tam o anda, olayı bilmeden epey ilerlemiş olan Emilia kanımızı donduran acı çığlıklar atıp, bizi güçlendirip yardımına koşmaya yöneltmeseydi ihtiyar oracıkta kalırdı.

Çıglıkları izleyen iniltiler sayesinde kızın yerini kolayca bulduk. Bir ağaca sarılmış, tepeden tırnağa titriyordu. Başına neler geldiğini sorduk.

— Hiç, dedi. Hiçbir şey.

— Neden bağırdın öyleyse? diye sordum.

Cevap vermeden önce bir süre durdu.

— Saçmalık, dedi sonunda. Sisın arasında insanlar gördüğümü sandım.

— Turistler mi?

— Hayır...

— Lütfen, anlat biraz. Ne biçim insanlar? Kaç kişiydiler?

— Bir sürü. Uzun bir kuyruk. Beyazlar giyinmişlerdi....hayaletler gibi. Ama belki de yanıldım... Belki de sadece sisti.

— Onlar seni görmediler mi?

— Bilmiyorum. Kafalarını örtmüşlerdi. Koro halinde şarkı söylüyorlardı. En geridekiler bir...şey taşıyorlardı.

— Ne? diye haykırdık öğretmenle aynı anda, kızın konuşmaktan çekindiğini görüyorduk.

— Bir tabut. En azından bana öyle geldi.

Aşevine dönüp bu işi daha sonraya ertelememizi teklif edecektim ki ihtiyar tarihçi kahkahayı bastı.

— Sevgili Seniorita Trash, içinde bulunduğunuz şartların sizi etkilemesine izin vermeyin. Gördüğünüzün doğaüstü bir yanı yok. Eğer haritayı iyi incelemiş olsaydınız, sınıra çok yakın olduğumuzu görürdünüz. Bence bir grup kaçakçıyla karşılaştınız. İstedığınız iddiaya gireyim, o tabut sandığınız şeyin içi tabak çanak, elektrikli mutfak araçları ve naylon çorapla doluydu.

Bu konuda ne düşündüğümü söylememeyi yeğ tutarak pardösümün kemeri ve Don Plutarquete'nin pijama kordonuyla birbirimize bağlanarak tırmanmayı sürdür-

dük. Kemerimin bir ucunu tutarak en önde ben gidiyordum, ardımdan gelen Emilia bir eliyle kemerimin öbür ucunu diğeriyle pijama kordonunun bir ucunu tutuyordu. En arkadan gelen yaşlı tarihçiyse bir eliyle pijamasının kordonunu öteki eliyle de düşmesin diye pijamasını tutmaktaydı. Tabii bu sistem ilerlememizi epey geciktiriyordu: Hele benim işim adamakıllı zordu, çünkü rüzgâr pardösümü tamamen açıyor, nemli ayaz vücudumun ayıp yerlerini adamakıllı büzüştürüyordu.

XXII

Sofular Arasında

Yamaç hemen hemen dimdik, sis de adamakıllı kalın olduğundan Emilia'nın bana seslendiğini duyduğumda kendimi inek memesine girmiş gibi hissediyordum. Kıza yaklaştım, açıklama niyetine bana pijama kordonunu gösterdi. Don Plutarquete'yi kaybetmiştik. Geçtiğimiz yola geri döndük ve adamcağızı pantolonu bileklerine kadar sıyrılmış, yerde yatar bir vaziyette bulduk.

— Bu kez durum ciddi, dedi soluyarak. Buradan bir yere kıpırdamam. Burada öleyim daha iyi.

— Don Plutarquete, dedi Emilia, buraya kadar birlikte geldik ve bu serüvene birlikte devam edeceğiz. Ayağa kalkın, pantolonunuzu çekin ve omuzuma yaslanın.

— Yapamayacağım...diye karşı çıktı cılız bilgin.

— Susun, haydi bakalım! dedi Emilia.

Sonra dizüstü çöktü, kolunu öğretmenin gevşek butlarının arasından geçirdi ve adamı torba gibi sırtına attı. Yükü paylaşmayı teklif ettim, reddetti ve tırmanmaya devam ettik. Pek yol almamıştık ki birden zayıf bir çan sesi sisleri delip bize ulaştı.

— Manastır! diye haykırdı Plutarquete.

Ding dong sesinin nereden geldiğini kestirebilmek için kulak kabarttık ve oybirliğiyle manastırın sağımızda, biraz yukarıda ve bize çok yakın bir noktada olduğuna karar verdik. Tazelenmiş gücümüzle yine yola koyulduk ve şimdi burada ayrıntılarına inmek istemediğim, sarp arazideki zorlu tırmanışın çeşitli safhalarından sonra sisin içinde oldukça iri kıyım bir yapının yosun tutmuş duvarlarını seçebildik. Meteorolojik şartlar binanın biçimini yeterince görmemizi engelliyordu. Düzleştirilmiş arazi, ayaklarımıza pek yumuşak gelmeye başlamıştı; dikkatle inceleyince domates fidelerini çiğnemekte olduğumuzu fark ettik.

— Manastırın bostanı, dedi Emilia, ihtiyarı yumuşak toprağa fırlatırken.

Çan sesleri kesilmiş, her yanımızı bir mezar sessizliği kaplamıştı. Seferimizin sonuna ulaşmıştık ama ne yapacağımızı bilemiyorduk. Bu manastır, dinsel amaçlarından saptırılıp düşman ve onun şeytani ordusunun inine dönüştürülmüş olabilirdi; varlığımızı onlara göstermek kurdun ağzına kafamızı sokmakla eş olabilirdi. Hancının kara kehanetlerini de unutmamıştık. Kısa bir durum değerlendirmesine giriştik ve her zamanki keskin görüşüyle durumu aydınlatan Don Plutarquete oldu.

— Durum çok açık: Ya bu manastırda olup biteni araştırırız ya da geri döneriz. Ben birinci seçeneğe tarafım.

Kordonuyla pijama pantolonunu sıkıca bağlayıp manastır kapısına doğru hamle etti. Gösterdiği örnek davranıştan cesaret bulan Emilia ve ben de onu izledik. Gözüpek bilgin, kırıktan sarkan ipi çekince keyifli bir çingirak sesi binada yankılandı. Kalbimiz çarparak çağrımıza birinin koşmasını bekliyorduk, tam artık gelen giden olmaz, demeye başlamıştık ki, kapıdaki küçük pencere

açıldı ve titrek bir mum ışığında muşmula bir surat belirdi.

— Tanrıya şükürler olsun! Ne istemiştiniz?

— Amin, diye karşılık verdi Don Plutarquete. İçeri girmek istiyorduk.

Böyle birdenbire ortalık yerde bitivermemizi akla yakın kılmak için:

— Biz Katalonya Turing Klübündeniz, dağda yolumuzu kaybettik. Lütfedip biraz içeri girmemize izin verirseniz, hiç değilse sis dağılana kadar...

— Burada sis asla dağılmaz, diye sert bir sesle cevap verdi kapıcı kardeş, ama sanırım biraz içeri girip dinlenebilirsiniz.

Delik kapandı, zincir ve sürgü şakırtıları duyuldu ve ağır kapı gıcırdayarak açıldı.

— Tanrı'nın evine hoş geldiniz, dedi kapıcı kardeş.

Karşımızda küçücük bir ihtiyarcık duruyordu, göz deliğine ulaşmak için bir tabureye tırmanmış olmalıydı. Giriş, duvardaki bir çıkıntıya koyduğu bir mumla aydınlanıyordu. Bu küçük alevin zayıf ışığında tavan zar zor seçilebiliyordu.

— Güzel bir yapı, dedim.

— Roma öncesi sanatın bir mücevheri, diye bize bilgi sundu kapıcı kardeş. Maalesef, çok bakımsız durumda. Taşların ufalanması için bir göz atmak yetiyor, akşam sabaha direkler kafamıza yıkılacak. Azıcık bir bağışta bulunursanız size küçük kilisenin fresklerini gösteririm.

— Şimdilik başrahibi görsek yeter, dedi Don Plutarquete.

Kapıcı kardeş bu isteğimize şaşırmadı.

— Saygıdeğer başrahibimiz sizi kabul etmekle mut-

luluk duyacaktır. Baylar, siz beni izleyin lütfen. Küçükhanım holün dışına çıkamaz çünkü pantolon giyiyor.

— Küçükhanımın piskoposluktan özel izni var, sağlık sorunlarından dolayı, dedim.

— Sutyen takmamak için de mi izni var?

— Bu izin hepsini kapsıyor.

— Monsenyör piskopos olanları öğrenecek elbet. Buradan lütfen.

Mumu havaya kaldırdı ve onun peşi sıra buz gibi rüzgârların yaladığı karanlık koridorlardan oluşan bir labirente daldık. Yolun yan tarafında içlerine tozlar, çöpler, ara sıra da kuru kafalar dolmuş girintiler vardı. Adım seslerimiz kemerlerde ve koridorların zikzaklarında çınıyor, konuştuğumuzda derin ve uğultulu bir yankı duyuluyordu.

— Bu manastıra çok gelen olur mu? diye sordum sessizliği bozmak için, biraz da istatistik merakımdan.

— Ne zaman? diye sordu kapıcı kardeş.

— Yıl boyunca.

— Bilmiyorum.

Laf olsun diye konuşmaktan vazgeçtim. Rehberimize gelince, aniden küçük bir kapının önünde durup, usulca tıklattı. İçeriden anlaşılmaz sözler duyuldu, kapıcı kardeş kapıyı açıp kafasını uzattı. Şöyle dediğini duydum:

— Turistler sığınmak istiyor: İki adam ve sutyensiz bir kız.

— Girsinler, dedi ciddi bir ses.

Kapıcı kardeş bize yol açarak:

— Girin, dedi.

Orta büyüklükte, çıplak duvarları kireç badanalı dört köşe bir hücreye girdik. Bir köşede dar bir yatak vardı: Odanın ortalık yerindeki kaba saba tahta masanın

üzerine yaşlı bir rahip oturmuş, gaz lambasının soluk ışığında elindeki kalın kitabı okuyordu. Başrahip, kuşkusuz bu adam oydu, kitabından başını kaldırdı, bir el işaretiyle diğerini savdı, bize yaklaşmamızı işaret etti, nazik havası, ağır başlı sadeliği korkularımızı giderdiğinden biz de öyle yaptık.

— Burada kendinizi evinizdeymiş gibi farz edin, diye söze başladı başrahip ve kapıcı kardeşimizin davranışını da hoş görün. İyi adamdır, ama yaşlandıkça huyu da değişiyor. Onu kapıcı olarak kullanmamın nedeni içlerinde kulağı keskin tek kişi olmasıdır. Hem zaten ziyaretçimiz pek azdır. Gördüğünüz gibi size oturacak bir yer bile sunamıyorum, yoksul yatağıma ilişebilirsiniz.

— Sizi rahatsız etmek istememiştik, saygıdeğer peder, dedim.

— Beni rahatsız etmek mi? Tam tersi. Birazcık olsun şu tekdüzeliği giderecek her şey benim makbulümdür. Böyle konuşmamam gerek, ama doğruyu söylemek gerekirse, epey havaileştim. 72 yılımı dua ve tefekkürle geçirdim, bazen biraz eğlenmek bizim de hakkımız diye düşünüyorum. Burada her şeyden öylesine uzağız ki...

— Ama köylülerle temasınız oluyor, değil mi?

— Hayır, onların ibadethaneleri var, ayrıca bu manastırın yeri de pek sapa. Oysa, ben buraya geldiğimde genceciktim.

— Size kim yiyecek ve giyecek getiriyor?

— Bostanımızdan geçiniyoruz, artık kimsede bahçivanlık yapacak takat kalmadığından giderek verimi azalıyor. Giysilerimizi de biz yamıyoruz. Şu sırtımdakini bana Avila'dayken vermişlerdi, mesleğe ilk katıldığım gün. Hiç değiştirmedim. Biraz tirfillenmeye başladı gibi, ama ben de usul usul toza dönüşmeye başlamadım mı sanki. Bakalım hângimiz daha çok dayanacağız.

— Burada kaç rahip var? diye sordum.

— D n on dokuzduk. Bizim yaşımda sayı söylemek de kolay olmuyor.

— Sadece erkekler mi? diye sordu Emilia.

— Sadece erkekler, dedi başrahip küçümseyici bir havada.

— Hiç genç yok mu? diye sordu Don Plutarquete.

— En gençleri benim ve anımsayabildiğim kadarıyla 87 yaşındayım. Manastırın kurulduğu tarihe dayanan bir tarikatın son kalesiyiz. Bir zamanlar güçsüzlere yardım ocaklarının Santiago yolu boyunca sıralandığı zengin bir tarikatmış. Hac yolculukları azalınca tarikata katılanlar da azalmış.

— Ve şimdiki mevcut, bu on dokuz kişi, hep burada mı yaşadı?

— Hayır. Benim buraya ilk geldiğim dönemdeki yirmi üç kişiden sadece iki kişi kaldı. Diğerleri başka manastırlardan geldiler. Hepimizin bir çatı altında toplanması daha uygun bulundu. Ayakta kalan dokuz ya da on manastırdan otuz rahip buraya getirildi. Tabii bu yıllar önce oldu. Aşağı yukarı kırk küsur yıl.

— Boşaltılan manastırlar ne oldu?

— Bilmem.

— Ama bu manastırlar ve arazileri tarikata aitti, dedi Don Plutarquete.

— Tarikatın hiçbir şeyi yok. Manastırlar dağlarda inşa edilmişti, dağlar da kimsenin malı değildir.

— Emin misiniz? diye ısrar etti, ihtiyar tarihçi, bir yerlerde tapu filan yok mu?

— Bildiğim kadarıyla yok. Yine de kütüphaneye gidip biraz karıştırmak isterseniz, buyurun. Ama Tanrı'nın küçük farelerine kötü davranmamak şartıyla.

Don Plutarquete'nin sorduğu sorunun bir işe yaraya-
cağını sanmadığımdan başka bir cepheden saldırmaya
karar verdim.

— Bu manastırda çok ilginç katakomplar olduğu
doğru mu?

— Yok canım, dedi gülerek başrahip. Bu bir efsane-
dir. Pek eski olmayan bir tarihte Cumhuriyet dönemin-
de, buraya bir grup mağara uzmanı, speleolog –öyle de-
niyor değil mi?– geldi ve piskoposluğun izniyle manastı-
rı altüst ettiler. Bütün taşları yerinden oynattılar. Hiçbir
şey çıkmadı.

Konuyu değiştirmeye karar verdim.

— Bunca yıldır burada yaşadığınıza göre bu dağları
avucunuzun içi gibi biliyorsunuzdur.

Onaylar gibi yaptı ve alçak gönüllü bir tavır takındı.

— Öyleyse, acaba şu duyduklarım hakkında neler
söyleyebilirsiniz: Buralarda sizin de yardımıyla kaçakçılar
epey dolap çeviriyorlarmış.

— Kaçakçılar mı? Hayır, sanmam. Bu alan çok sarp
ve tehlikelidir. Hemen yılın hiçbir mevsimi Fransa'ya
geçmek mümkün olmaz. Bana anlatıldığına göre, İç sa-
vaş sırasında, yani yakın bir geçmişte, pek çok insan
dağlardan aşarak sınırı geçmeye çalışmış, asla başara-
mamışlar.

— Tutuklanmışlar mı?

— Hayır. Onların peşinden giden devriyeler de or-
manlarda yollarını kaybetmişler. Bu insanlar yıllar boyu
oralarda yabani hayvanlar gibi kökleri yiyerek, tavşan
avlayarak, mağaralara sığınarak ve elbet, birbirlerine
kurdukları pusulara düşmemeye çalışarak yaşamışlar.
Herhalde artık ölmüşlerdir, çünkü uzun süredir dolunay
zamanı ulumalar duyulmuyor. Ya da çok yaşlanıp sesle-
rini yitirdiler.

— Ürememişler mi? diye sordu Emilia.

— Ne demek istiyorsunuz? diye sordu başrahip hayretle.

— Son bir soru, saygıdeğer peder, dedim. Pembe Şövalye'den söz edildiğini duydunuz mu?

Rahip bir an düşündü.

— Hayır, bu adı hiç duymadım. Bizim burada bir Kara Papaz'ımız vardır. Kendi kafasını elindeki tepside taşıyarak gece yarısı koridorlarda dolaşır. İğrenç bir görüntü! Ama epeydir o da görünmüyor, hem zaten onu aradığınızı da sanmıyorum. Kusura bakmayın.

— Aldırmayın, diye onu rahatlattı Emilia. Gerçekten çok şekersiniz.

— Sizler de pek sevimli insanlarsınız. Ama şimdi sizi biraz yalnız bırakacağım, akşam duası vakti geldi, kiliseye gidip ayini yönetmem gerek. Katılmak zorunda değilsiniz ama gelmek isterseniz memnun oluruz. İzninizle.

Güçlkle yerinden kalktı ve gaz lambasıyla kapıya yöneldi. Bizler de onun peşi sıra yine manastır koridorlarına dalıp iki büyük mumun aydınlattığı yıkık dökük bir kiliseye vardık: Bütün cemaat orada toplanmıştı. Gerçekten de başrahiple birlikte on dokuz kişiydiler ve hepsi de yüz yaşına merdiven dayamıştı.

Sonunda ayin bitti, biz de elinde lambasıyla başrahibin başı çektiği korteji izleyerek yemekhanenin yolunu tuttuk. Konuksever başrahip, öteki rahiplerin hatırı sayılır bir telaşla koşuşup oturdukları uzun masanın başına geçti ve bizi de sağına aldı. İçlerinden biri yerinden fırlayıp bir yerlere kayboldu, çok geçmeden üzerinde yedi çiğ havuç bulunan bir tepsiyle döndü.

— Yiyeceğimiz de giderek azalan hayatiyetimizle eş gidiyor, diye açıklamada bulundu başrahip. Sizin konuklarımız olacağınızı bilseydim bir havuç daha koydurturdum. Olanla yetinmemiz gerekecek.

Don Plutarquete:

— Önemli olan niyettir, saygıdeğer peder, dedi.

— Hiçbir görevimi tam olarak yerine getiremiyorum, diye içini çekti başrahip.

Nezaketen katıldığımız bu sade yemek sona erince, papazlar birer birer ayağa kalkıp tek sıra halinde dışarı çıktılar. En sona başrahip kalmıştı, o da bizden izin isterken:

— Belki hemen uyumak istemezsiniz diye bu lambayı size bırakıyorum, dedi. Bize gelince, bizim ışığa ihtiyacımız yok: Manastırı ezbere biliyoruz ve hemen gidip yatacağız. Koridorun dibinde boş hücreler bulacaksınız. Eğer üçünüzden biri evli değilse rica edeceğim tek başına yatsın. Bir şeye ihtiyacınız olduğu takdirde beni nerede bulacağınızı biliyorsunuz. Çekinmeden seslenebilirsiniz, çünkü ancak şafak vakti yarım saat kadar uyuyabiliyorum. İyi geceler.

Yalnız kaldığımızda Emilia:

— Boş yere vakit harcıyoruz gibi geliyor bana, dedi.

Karşılık olarak Don Plutarquete, kişisel olarak aynı fikirde olduğunu ama içinde bulunduğumuz mekânın bir tarihçi için bulunmaz bir hazine olduğunu ve eğer bir sakınca yoksa, başrahibin nazik davetini kabul edip, manastır kütüphanesine gömüleceğini bildirmekle yetindi.

— Dosdoğru Heidelberg'e gideceğim; iyi geceler.

İzin istemeden lambayı kaptığı gibi, beni Emilia'yla yalnız bırakarak koridorun köşesinde kayboldu. Fırsatın pek uygun olmasına rağmen kızın aşk oyunlarına girişe-

cek durumda olmadığını hissettim; ben de yenilgiyi kabul etmeyecek kadar inatçı olduğumdan, başrahibin bu konudaki sözlerine rağmen katakompları bulmak için yeni bir girişimde bulunmayı teklif ettim. Bu girişimimi kabul etti, sanırım öncelikle beni başından atmaya bakıyordu. Önce kiliseye döndük, şamdanlardan büyük mumları çıkarıp, kutsal kâsenin bulunduğu dolabın üstünde yanmakta olan adak kandilinin ateşiyle yakıp birini Emilia'ya uzattım, öbürünü ben aldım.

— Sen mutfağın, tel dolabın, eğer varsa çamaşırlığın oraları araştı. Ben erkek olduğumdan rahiplerin oralar da dolanabilirim. Bir saat sonra burada buluşur, neler bulduğumuzu birbirimize anlatırız. Tamam mı?

Beni şöyle tepeden tırnağa bir süzerek omuzlarını silkti ve hiçbir şey söylemeden çekip gitti. Bana karşı olan davranışının neden böyle ani ve kökten bir değişime uğradığını merak ediyordum: Ama akılcı bir açıklama bulamadığımdan, bu noktanın tahlilini ileriye bırakıp, kendimi, çözümünün yakın fakat tehlikelerle dolu olduğunu hissettiğim bu esrarın aydınlatılmasına adanmıştım.

Hücrelere giden koridorlarda ilerledikçe, adına korku diyebileceğim bir duygunun önce zayıf sonra giderek daha güçlü bir biçimde içimi kapladığını hissediyordum. Sinsi bir ısıkla, boş koridorları kırbaçlayan rüzgâr, mum ışığında devleşen gölgemi yolun bir o yanına bir öbür yanına aksettiriyor, bende ahlaksız bir hayaletin beni sessizce kolladığı izlenimini uyandırıyor. Yuvarlarına gömülmüş kurukafalar pis sırtışırlarla önlerinden geçişimi izliyorlardı.

İşte bu havada ilk hücrenin kapısını çaldım.

— Kimdir o? diye sordu bir ses.

— Benim.,

— Siz kimsiniz?

— Açın da görün, peder.

Kapı aralandı ve kapıcı kardeşin ekşi suratı belirdi.

— Bu saatte ne istiyorsunuz? diye sordu.

— İzin verin içeri gireyim, söylerim.

— Yapamam. Gecelikleyim. Ne istiyorsunuz?

— Bir soru soracağım. Manastıra bu kadar az ziyaretçi geldiğine göre boş vaktinizi nasıl değerlendiriyorsunuz?

— Kapı menteşelerini yağlarım, densizlerin, meraklıların selameti için dua ederim. Yetti mi?

— Evet, peder. Daha fazla rahatsız etmeyeceğim. İyi uykular.

Bitişik hücrede kimse çağrıma cevap vermedi. Kapıya vurmamın sonucu olarak tavandan tahtalar düşmüş ve kafama bir kireç ve mıcır sağanağı inmişti. Tokmağı çevirince açıldı. İçeri girdim, mumumun ışığı yatağa kıvrılmış, toparlak bir bedeni aydınlattı. Yaklaştım: Beyaz sakallı, topluca bir rahip yatıyordu. Belki ölmüştür diye sarstım: Açılan gözlerinde ne bir korku ne de hayret belirdi.

— Günaydın oğlum, diye mırıldandı, günah çıkartmak mı istiyordun?

— Şimdi olmaz peder. Belki daha sonra. Şimdilik size bir-iki soru sormak istiyordum.

— Günah çıkartmayalı ne kadar oldu?

— Neyi tercih edersiniz: Futbolu mu, boğa güreşini mi?

— Anlat bakalım şu anımsadığın günahları!

— Küp gibi sağırsınız, değil mi?

— Küçük İsa'yı ağlattığını düşünüyor musun?

Beni kutsamasına izin verip dışarı çıktım. Yanındaki hücrenin kapısını çaldığımda uzaklardan gelen bir ses

girmemi söyledi, ben de öyle yaptım. Tam eşikten içeri adımımı atmıştım ki bir rüzgâr mumu söndürdü ve zifiri karanlığa gömüldüm. Çığlığımı tutamadım, korkup geri sıçradım. Karanlıklar içinden birinin seslendiğini duydum.

— Odanın dibindeydim, pencerenin önünde. Düm-düz yürüyün, korkmayın bir şeye çarpmazsınız. Sesimi izleyin.

Söylediklerini yaptım ve sonunda ufak tefek, cılız bir vücuda çarpıp yere düşürdüm. El yordamıyla kaba kumaştan bir entari yığını buldum, çekince istemeden yere devirdiğim rahip ayağa kalktı.

— Beni affedin sayın peder, dedim. Canınız yandı mı?

— Hayır, hayır, düşmeye alışığım. Hep karanlıkta yaşadığımdan....önemli olan teleskopumun kırılmaması.

— Hangi teleskop? Neden karanlıkta oturuyorsunuz?

— Ben astronomum. Sanırım bu karşılık iki soruyu da aydınlatır. Ya siz, siz kimsiniz?

— Bir ziyaretçi. Bu akşam yemekhanedeydim, beni gördüğünüzü anımsadınız mı?

— Gözlerimi sadece semaya bakmak için yerden kaldırıyorum. Tozlardan yıldızlara, bu da benim sloganım.

— Bu siste ne görebiliyorsunuz ki?

— Evet, efendim, bu büyük bir sakınca, diye aksi bir sesle durumu kabullendi, ama bunu bana Tanrı'nın gurur denilen o büyük günaha düşmemem için gönderdiğine inanıyor ve sevinçle kabulleniyorum. Hem, ara sıra açılıyor ve o zaman... Ne büyük bir zevk!.. Yaradılışın o büyük mucizesini huşuyla izliyorum. Bu gece, gördüğünüz gibi, şansımız yok. Çok üzgünüm, çünkü tam zamanıydı.

— Neyin zamanıydı?

— Yeni yıldızın koordinatlarını saptamanın. Size söylememiş miydim?

— Sanmıyorum. Yeni bir yıldız mı keşfettiniz?

— Hemen hemen bundan eminim, ama bildiğiniz gibi, bilim alanında sonradan gülünç olmamak için ihtiyatlı olmak gerek. Her neyse, haritaları iyi inceledim, emin olun benim yıldızım hiçbirinde yer almıyor. Bu sis olmasa onu siz de görebilirdiniz, çünkü şu anda geçiyor olmalı. Saati kontrol edeyim...tamam, biri on iki geçiyor.

— Saati göremediğinize göre biri on iki geçtiğini nereden biliyorsunuz?

— Centaurus'la Cassiopeia takımyıldızlarının kesişmesinden.

— Peki, bu yıldız niçin belirli saatlerin dışında görülemiyor?

— Bütün yıldızlar yer değiştirir. Bizim gözümüze göre elbet. Aslında dönen dünyadır. Doğrusunu isterse-
niz bu yıldız dört nala gidiyor. Bence bu epey ses getirecek bir keşif. Hatta, bakın, ona tarikatımızın kurucusunun adını vermeyi düşünmüştüm. Ama adamın adını kesinlikle anımsayamadığımdan şimdilik ona Marilyn diyorum. Ne dersiniz?

— İyi fikir. Kibritiniz var mı?

— Sigara içmem.

El yordamıyla hücreden çıkıp arkamdan kapıyı kapattım. Bu ilk temasların pek verimli olduğunu söyleyemeyeceğim. Tam araştırmalarım boş verip, gecenin geri kalanını rahat bir yerde geçirmeye hazırlanıyordum ki hücrelerin birinden bağırış ve kamçı sesleri geldiğini duydum. Gürültüye yönelip ne olup bittiğini görmeye koştum, hücrenin kapısını açınca bir rahibin kemeriyle kendi kendini dövdüğünü gördüm.

— Özür dilerim peder, dedim hemen, amacım işinize engel olmak değildi. Başınıza kötü bir şey geldiğini sanmıştım. Ama hazır gelmişken izin verin de şu lambanızla mumumu yakayım.

Rahip, boşta kalan eliyle sabretmemi işaret ederek kendini dövmeyi sürdürdü.

—.... 48, 49 ve 50. Elbette mumunuzu yakabilirsiniz, hatta lambayı da alabilirsiniz.

— Bütün rahipler böyle kendi kendilerini kamçılarılar mı?

— Yok canım, dedi tövbe eden rahip. O açıdan süper modernizdir. Benim durumum sıradışı.

— Neden?

Sanki birilerinin bizi duymasından korkarmış gibi etrafına bakındı, öyle yakınima sokuldu ki sakalındaki pilerlerden biri çeneme sıçradı. Zor duyulan bir sesle:

— Çünkü ben şeytanla temastayım.

XXIII

Şarkıcı Dişi Şeytan

Şeytani rahip işaretparmağını dudaklarına götürerek şöyle bir ses çıkardı:

— Şşşşşt.

Anladığımı işaret ettim.

— Boş yere birçok şeytandan kurtulma yöntemini denedim. Sabah aç karnına elli kırbaç, yatmadan önce de elli kırbaç yiyorum ama nafile. Yücelerin Yücesi'nin yardımı olmadan bizim zayıf güçlerimiz işe yaramıyor.

— Çok doğru.

Teolojik açıdan çok ilginç ama benim konumla hiç ilgisi olmayan bu durumla ilgilenmekle daha fazla vakit harcamamaya karar verip usulca çekilirken şeytanın esiri kolumu tuttu, başını omuzuma dayadı ve sızlanmaya başladı:

— Tanrı'ya hizmete adanmış bir ömür tam Yüce Mahkeme'nin önüne çıkmaya hazırlanırken, al sana!.. Karanlıklar Prensi her şeyi yıkıyor. Sizce adalet mi bu? Böylesi bir sonu hak etmek için ne yaptım? İçki içer misiniz? Ben içmem. Sigara içer misiniz? Ben kullanmam. Ara sıra hulahop çemberi çevirdiniz mi? Ben yapmadım. Neden böyle bir ceza benim başıma geliyor da, size gelmiyor, söyleyebilir misiniz?

— İlk belirtileri ne zaman fark ettiniz? diye sordum nezaketen.

— Aşağı yukarı bir yıl oluyor. Ilık ve şehvet dolu bir öğleden sonra. Herkes bahçeye, çalışmaya gitmişti. Biraz üşütmüştüm, hücremde kalmak istediğimden başrahipten izin istedim. Ayaklarımda bir sıcak su şişesiyle yatağıma uzanmıştım. İnsan zayıf yaratıktır. İşte o zaman o sesi duydum.

— Belki de bir düştü?

— Düşler de günahın aracıdır. Gençliğimde bir kez düşümde kendimi tıklım tıklım bir tramvayda görmüştüm, yanımda bir genç kız duruyordu. Uyandığımda her yanımda sırlıklıydı.

— Bu hepimizin başına gelmiştir.

— Olabilir. Ama bu kez bir kâbus değildi. Ayağa kalktım, şişedeki suyu kafama döktüm, birkaç kez eğilip kalktım. Nafile. O şehvet dolu ses kulak zarımı delmeyi sürdürüyordu. İşte o günden beri hemen her gün o sesi duyuyorum.

Yine kendini kırbaçlamaya başladı, bana da vurma-sın diye kenara çekilmek zorunda kaldım.

— Ya o ses, ne diyordu? diye sordum.

— Korkunç şeyler.

Rahip kendini dövmeyi bıraktı.

— Söyleyemem.

— O zaman ısrar etmeyeceğim.

— Hayır. İsrar edin, diye yalvardı.

İsrar ettim ve o da dudaklarını kulağıma yapıştırdı.

— Hindiye biraz daha kiraz ekle, diye fısıldadı.

— Ne garip!

— İsterseniz kemerimi size ödünç verebilirim.

— Kadın sesi miydi?

— Evet, hem de ne ses!

— Yatağınıza uzanabilir miyim? Sadece bir deney yapmak için.

— Evinizdeymiş gibi davranın. Bana gelince, ha bir günah eksik, ha bir fazla...

Yatağa uzandım ve başımı içi nohut dolu bir çuvaldan oluşan yastığa dayadım.

— Hiçbir şey duymuyorum, dedim.

— Biraz bekleyin, dedi büyülenmiş adam.

Birkaç dakika bekledim ve birden açık seçik ünlü şarkıcı Lola Flores'in o benzersiz sesini duydum. Yay gibi fırladım yerimden.

— Gördünüz mü! dedi rahip zafer kazanmışcasına.

Tam belime indirmek üzere kemerini kaldırmıştı ki sert bir tavırla onu durdurdum ve dikkatle yatağın dayalı olduğu duvarı inceledim. Sonunda iki taş arasındaki, bir santimlik yarığı keşfettim. Kulağımı oraya yapıştırdım ve rahatça şarkının nakaratını duydum.

— Bu duvar nereye bakar? diye sordum.

— Dağın yamacına. Manastır uçurum kenarında inşa edilmiştir. Kuzey cephesi boşluğa bakar.

— Buradan bir yere ayrılmayın. Hemen geliyorum.

Koridora çıktım ve iki kez yolumu kaybettikten sonra kiliseyi bulabildim. Emilia bir sıraya çökmüş, gözlerini mumun alevine dikmişti. Geldiğimi duyunca başını kaldırdı. Besbelli ağlamıştı.

— İnsanları değiştirmek mümkün mü sence? diye sordu.

— Hiçbir fikrim yok, diye karşılık verdim. Ama al sana bir teselli ödülü, katakompların yerini buldum.

Şeytan çarpmış rahibin hücreğine dönerken, Emilia'ya ilginç ya da eğlenceli bir şeyler bulup bulmadığını sordum.

— Bir şey beni çok şaşırttı, dedi, kiler bomboştu, ama bir düzine kasa dolusu Schweppes buldum.

— Bak işte buna şanssızlık derler, diye bağırdım, bunun yerine rahipler akıl edip Pepsi-Cola depolasalardı kimbilir ne biçim içki âlemi yapardım. Peki, sence bu adamcağızlar kurallarının sadeliğiyle hiç uyuşmayan bu nesneleri nereden buldular?

— Hiçbir fikrim yok. İşte bu nedenle sana bundan söz ettim zaten.

Şeytanın kurbanının hücrelerine varmıştık, kapıyı çalmadan içeri daldık. Rahip Emilia'yı görünce hemen protestolara girişti ama sonunda kıza boyun eğdi, hatta biraz ileri gidip utana sıkıla kendisini kamçılatabileceğini bile ima etti, Emilia kendini ne sandığını söyleyip derhal reddetti. O zaman ben araya girip rahipten bu çocukluklara bir son verip, bize yararlı olmak istiyorsa hücreleri dolaşip arkadaşlarını uyandırıp buraya toplamasını söyledim: Bunu istememin birinci nedeni bana ait olmayan bu katakomplara girerken yasal sahiplerinin de burada olmalarını istememdi, diğer bir nedense beni neyin beklediğini bilmiyordum, her ne kadar bu dinsel topluluğun savaşçı samuraylara benzer bir yanı yoksa da yine de bana destek olabilmeleri mümkündü. Elbette bu son düşüncemi rahibe aktarmadım, o da kitabından kopardığı bir sayfayı boru niyetine kıvrarak eline alıp büyük bir hevesle görevini yerine getirmeye koştu.

O gittikten sonra işe giriştim. Yatak, ayak niyetine demir çubuklara dayandırılmış bir tahtadan ibaretti, bu çubukları kaldıraç gibi kullanabilecektim. Küçük vuruşlarla duvar taşları arasındaki yarığı, içine iki çubuk girebilecek kadar genişlettim. Sonra çubuklara bastırdım. Taş oynadı. Yine asıldım, uzun çaba ve terden sonra taş yerinden çıkardım, benim, hatta benden iri birinin bile

geçebileceği bir boşluk çıktı ortaya. Hava cereyanı söndürmesin diye bir elimle mumun ateşini koruyordum. Mumu Emilia'ya emanet edip başımı delikten içeri soktum: Pis bir koku burnuma doldu, ama Lola Flores'in sesi kulaklarımı okşuyordu. Gerisi bol bol karanlık.

— Mumu ver, dedim Emilia'ya.

Aleve elimi siper ederek mumu deliğe soktum. Titrek ışıktaki oval bir boşluk ve ucunda da bir tünel göründü. Işık tam aydınlatamıyordu etrafı, ancak gözlerim karanlığa alıştıktan sonra önceleri portmanto sandığım şeyin gerçekten ürkütücü bir iskelet olduğunu anladım. En ufak bir heves duymaksızın önce omuzlarımı, göğsümü, kalçalarımı ve bacaklarımı delikten geçirdim, sonra da yukarıda sözünü ettiğim ine atladım. İskeleti dikkatle inceleyince boynundaki küçük kartonda: Birader Jose Maria, 1472–1541 yazılmış olup altına da bir not düşülmüş olduğunu gördüm: Hakkınızda hayırlısı olsun. İskeletin ayaklarının dibinde, bir zainanlar manastır giysisi olan çürümüş parçalar vardı.

Bir elin koluma dolandığını hissedince az kalsın mumu elimden fırlatıyordum. Meğer gelen Emilia'ymış.

— Hücreye dön, dedim, rahiplerin gelmesini bekle. Bana tüneli göstererek:

— Buraya mı gireceksin? diye sordu.

— Evet, dedim.

— O zaman seninle geliyorum.

— Mutlaka fareler vardır, diye uyardım.

— Seni görünce çareyi kaçmakta bulurlar, gibisinden sevimli bir karşılık verdi.

Daha fazla tartışmadan el ele tünelde ilerlemeye koyulduk. Sağda soldaki oyuklarda insan kalıntıları edebi istirahatlerine dalmışlardı. Farelerin dışında, yumak yumak kurtlar, sürü sürü eşekarı, milyonlarca yarasa bu

alanı varlıklarıyla şenlendiriyorlardı. Havasızlıktan zor soluk alabiliyorduk. Lola Flores'in sesinin yerine bu kez Julio Iglesias duyuluyor, "*De nina a mujer*" diyordu. Daha sonra müzik listelerindeki bütün şarkılar birer birer ortalığa döküldü; keyifli nağmelerin etkisiyle iskeletlerin o çukur leğen kemikleri bile hafiften sallanmaya başlamıştı. Tünel bazen öylesine daralıyordu ki yan yana da dört ayak yürümek zorunda kalıyorduk. Sonra yine genişliyor, yeni cenaze yığınlarının yer aldığı salonlara dönüşüyordu. Hesabıma göre bu tünel dağın tepesine doğru yükseliyordu.

Epey yürümüştük, Emilia elimi çıkararak:

— Bak, dedi.

İşaret ettiği yöne bakınca iskeletlerden birinin üzerinde PRINCETON UNIVERSITY BASKETBALL TEAM yazısı ve bir de amblem taşıyan bir tişört giydirilmiş olduğunu gördük. Eline sarı serpantinlerden oluşmuş bir pompon tutuşturulmuştu.

— Ne garip şey, dedim.

— Böyle bir saygısızlığı kim yapmış olabilir, diye sordu Emilia.

— Çok geçmeden öğreneceğiz.

Yine yürümeye koyulduk ve sonunda tüneli kapatan tuğla bir duvara tosladık. İlk bakışta tuğlaların sahte olduğunu, üzerlerinde ne toz ne de örümcek ağı olduğunu fark ettim.

— Gizli bir kapı, dedim. Yazık ki demir çubuklardan birini yanımıza almadık.

— Ben almıştım, dedi Emilia elindekini göstererek.

Bilmiş tavırlarla çubuğu uzatırken.

— Aferin sana kız, dedim.

Her türlü meraklı ve işleri karıştırma heveslisi kişilere karşı yapılmış bu duvarı yıkmak gibi nankör bir işe

soyundum. Sahte duvar sanki çeliktendi, kazara elimdeki demir çubuk bir mekanizmaya dokunup, duvarın görünmez kızaklardan kayarak açılmasını sağlamasaydı, gücümün son kırıntılarını da bu yolda tüketecektim. Birden önümüze çıkıveren floresan lambaların parlaklığı bizi geçici olarak kör etti.

Yine elime yapışan Emilia:

— Neredeyiz? diye sordu.

— Katakompları kimbilir nereye bağlayan bir geçiteyiz, dedim, gözüm ışığa alışınca.

Gerçekten de yeni yapılmış ya da yapılmakta olan bir koridordaydık, yerde bir alay araç gereç, körükler, havalı çekiçler, bataryalar vardı, bunlar geçiti açmak için kullanılmışlardı besbelli. Bir köşeye Schweppes kasaları yığılmıştı.

— Demek burada çalışan işçiler içiyormuş bunları, dedi yüksek sesle, Rahipler bir yerlerde kilerde gördüğüm o kasaları bulmuş olmalılar. İçindekinin içilip içilmediğini bilmediklerinden dokunmamışlar. Bak işte müziği yayan hoparlörler. Ancak bir bilenin açıklayabileceği o akustik olay sayesinde şarkıcıların sesi rahiplerin hücrelerine kadar gidiyordu. Ama bu açıklamalar her ne kadar ilginçse de esas bilmeceyi çözmekten uzak kalıyor: Ama böylesine kapsamlı bir çalışmanın tek amacının kutsal bir adamın kafasını bozmak olduğunu kabul edersek o başka!

— Çok doğru, dedi Emilia.

— Öyleyse devam.

Peşimizde açtığımız yoldan yararlanarak yeni ufuklara açılmak isteyen yarasa ve farelerden oluşan bir kortejle yepyeni koridora daldık. Tırmana tırmana sonunda duvarlarında, entifpüften kilitler takılmış küçük madeni dolapların sıralandığı, spor salonu soyunma odasına

benzer bir yere çıktık. Kilitlerden birini zorlayıp dolabı açtım. Kapağın içine çıplak bir sarışın resmi ve daha başka kartpostallar yapıştırılmıştı. Dolaptaki askıda beyaz bir ceket sallanıyordu. Yerde kauçuk botlar, bir rafın üzerinde de sert kumaştan yapılmış eldivenler vardı, öyle iki-üç yıkanmadan sonra atılan kötü kaliteli mallardan değildi. Saydam plastikten dalgıç başlığına benzer bir nesne çiviye asılmıştı.

— Hayaletler, dedi Emilia. Dağda gördüğüm hayaletler.

Kendisine doğaüstü bir olay gibi görünen manzaranın bu akla uygun açıklaması Emilia'yı rahatlattı mı bilemiyorum. Ama beni çok kaygılandırdı. Ben cahilin tekiyimdir, ama pek çok filmde insanların bu tür kıyafetleri radyoaktif maddelerle ya da başka tehlikeli ürünlerle çalışırken giydiklerini görmüştüm, ilkbahar yağmurları için biçilmiş kaftan olan pardösümün kısa zamanda karışılacağıma emin olduğum zararlı ışıklara karşı güvenli bir koruyucu olup olmayacağını merak ediyordum.

— Emilia, dedim, kıpırdama.

Ne tepki göstereceğini öğrenemedim. Çünkü karşılık vermesine vakit kalmadan bir kapı açıldı, üstlerinde sadece iç çamaşırlarıyla beş adam vestiyere doluşup, bizi görünce bir ağızdan bağırdılar.

— *What the hell is this?*

XXIV

Tehlike

Özgürlük dönemlerimde Ramblas ve yakınındaki caddelerde sık sık dolaştığımdan adamların İngilizce konuşuklarını anladım; ben de kültür ufku mu hep genişletmek istediğimden birkaç yıl önce öğrenmeyi başara bildiğim dil dağarcığına başvurdum: İlk aklıma gelen birtakım sözcüklerin anlamını unutmuşum maalesef, üstelik bunların cümlede nasıl kullanıldıklarından da pek emin değildim. Her şeye rağmen son derece dostça bir tavırla adamla konuştum:

— *Fuck, shit, ass, snot, and milk twice*

Sonra bu yakınlaşma girişiminin yeni gelenlerin kafalarında amaçlarımızın dürüstlüğü konusunda belirebilecek kuşkuları dağıtamaması olasılığını da dikkate alarak elimdeki demir çubuğu en iri kıyımlarının kafasına fırlatarak, Emilia'yı elinden tuttuğum gibi gerisin geri katarakomplara doğru koşmaya başladım.

Ama yarattığımız bu sürprizin bize sağladığı avantaj uzun süreli olmadı, ilk şaşkınlıkları geçen beş herif kafa kafaya verip gırtlaktan gelen seslerle aralarında bir şeyler konuşup peşimize takıldılar ve bizi alet odasında, az önce nasılsa işe yaramaz diye fırlatıp attığım mumu ararken kısırdılar. Herhalde yakalanacak ve korkunç kıv-

ranmalarla yanmak üzere bir kazana ya da bir türbine atılacaktık ki tam o sırada başlarında başrahiple bizim tarikatçı takımı tam tekmil karşımıza çıkıverdi; bizim saldırıya uğramak üzere olduğumuzu görünce iyilerin ne yanda, kötülerin ne yanda olduğunu hiç tartışmadan, olanca inançlarıyla saf kalmayı sürdürenlerde görülen o gözüpeklikle peşimizden gelenlere saldırdılar. Bu gözü dönmüş rahiplerin hücumu karşısında şaşkınlıktan felce uğrayan adamlar, kutsal kişiler bir sakal ve kemik çatırtısı girdabı, bir rahip entarisi dalgasıyla üstlerine çöktüklerinde karşı koyamadılar. Tanrı'ya, doğrusu hiç beklemediğim bu mucizevi yardımından dolayı şükredip, bana açıkça hınç duymasına rağmen, ya da belki de sırf bu nedenden, beni dünyanın öbür ucuna kadar izlemeye kararlı Emilia'yla birlikte, din adamlarını protestanlarla işlerini halletmeye bırakıp, sürüden ayrıлып geri döndük.

Allelacele terk edip vukuatsız döndüğümüz soyunma odasından başlayan yuvarlak merdivene tırmandık ve geniş bir sahanlığa ulaştık, duvarlardan birinde kocaman bir pencere vardı, usulca yaklaştık ve şunları gördük: Köy meydanı genişliğinde yuvarlak bir salon, tepesinde madeni bir kubbe, üzerinde kafam kadar iri –ki az buz değildir– civata somunları; portakal dilimi gibi bir açıklıktan dev bir teleskop göğe uzanıyordu. Bu görüntü bana zamparalık zamanımda bir–iki kere çıktığım sonra sağlık ve itibar sorunlarından dolayı bıraktığım ünlü Top–Kadın'ı anımsattı. Bu teleskobun oradaki tek harika olduğunu sanmayın çünkü salon, enflasyon, işsizlik, mali sorunlar ve daha bunlardan beter binbir sorunu olan bir ülkenin sahip olabileceğini asla düşünemediğim bir sürü elektronik aygıtla tıka basa doluydu.

Kontrol masaları, havagazı—elektrik değil çok daha önemli olayları ölçmeye yarayan sayaçlar, fakir kelime dağarcığımın sayıp dökmekte yetersiz kaldığı her tür araç, en küçüğü avucum kadar, en büyüğü yatak çarşafı boyutunda bir sürü televizyon ekranı, sanırım envanterim yeterlidir.

— Bir gözlemevi mi? dedi Emilia, yoksa meteoroloji merkezi mi?

— O kadar masum bir şey olsaydı bunca esrara gerek kalmazdı, dedim. Bırak düşüneyim.

Önce ensemi kaşımaya başladım, sonra burnumu, kolumu, koltuk altlarımı, göğsümü, tam kıcıımı kaşıyacaktım ki bu kaosvari bulmacanın parçaları kafamda yerli yerine oturdu.

— Elimizdeki verileri inceleyelim, dedim. Önce sürekli sis altında kalmasıyla ünlü bir dağ tepesinde gözlemevi kurmanın mantığını çözelim. Ama aklıma hemen, söylediğine göre gök haritalarında bulunmayan bir yıldız keşfettiğini iddia eden saygıdeğer rahiple yaptığım konuşma geliyor. Araç olarak sadece tarih öncesi çağlardan kalma bir dürbün kullanan bu küçük...yani pek de büyük olmayan (aklıma usturuplu benzetmeler gelmiyordu) rahibin böylesine bir buluş gerçekleştirmesi bana kuşkulu görünüyordu, bu yıldızın tazi gibi koştuğunu söylediğinde kuşkularım büsbütün arttı. Her ne kadar bu konuda bilgim azsa da rahipten çok daha fazla haber sağlama olanaklarına sahip olduğumdan o zavalının gördüğünün bir yıldız değil, yapay bir uydu olduğunu düşündüm. Dolayısıyla burada, bir gözleme ve radarla izleme istasyonunda bulunduğumuz varsayımını ileri sürebiliriz, kuşkusuz burası karma bir yönetimle çalıştırılıyor, herhalde sağda solda gördüğümüz İngilizce konuşan bu yabancılar yüksek teknik görevleri yerine

getiriyor ve korkarım İspanyol tarafı da işin hamallığını görüyor. Saat kaç?

— İkiyi çeyrek geçiyor, dedi Emilia. Neden sordun?

— Çünkü saat tam ikide uydu yoluyla futbol maçı naklen verilecek. Bir başka deyişle, eğer her şey düşündüğüm gibi gelişirse, şu an üzerimizden bir uydu geçmekte.

Fırsat bu fırsattır deyip, her türlü saygıyı bir kenara atıp, rahat hareket edebilmek için pardösümün eteğini kaldırıp vücudumun bir yerini hatır hatır kaşıdım.

Aynı zamanda:

“Operasyonun amacının terörist bir eylemde bulunmak olduğunu baştan biliyorduk, dedim. Acaba bundan büyük bir cinayet olabilir mi; bir futbol naklen yayınını keserek teselliye bunca ihtiyacı olan bir ülkeyi bundan yoksun bırakarak...

— Bırak palavrayı, diye sözümü kesti Emilia, birden yüzünde kaygılı bir ifade belirmişti. Eğer söylediğin doğruysa, aslında tersini düşünmek eğilimindeyim ama duygulara hükmedilemez, akıldan daha güçlü bir şeyler beni sana inanmaya zorluyor, sadece hepimizin alışık olduğu televizyon yayınlarının bozulmasından daha korkunç bir olay karşısında bulunmamız imkânsız.

— Açıkla biraz, dedim.

Bu kez o kaşımaya başlamıştı, neresini olduğunu söylemeyeceğim.

— Terörizmden söz edeceksek ciddi konuşalım. Bu istasyon, görevlerinin bilincinde, hükümetlerine bağlı dürüst teknokratların elinde değil de serüvenciler, fırsatçılar, paralı asker ya da cellatlar, kısacası vicdansız haydutların eline geçmiş olsa ne olurdu?

— Bravo! Hoşuma gitti, dedim, heyecanlanmıştım. Devam et.

— O zaman şöyle bir durum da olası hale gelmez miydi, diye sürdürdü Emilia (benim heyecanım, hatta benim iflah olmaz konuşma yeteneğim ona da bulaşmıştı), düşman buradaki bir sürü aletten yararlanarak uyduyu yolundan çevirip bu ülkenin üstüne düşüremez mi?

— Dehşet bir olay!

— Budalalık etme. Bir yerlerde okumuştum, her ne kadar sen benim böyle bir şey becerebileceğimi sanmıyorsan da, yapay uydularda atom enerjisi kullanılıyor. Bir düşünsene! Bütün Katalonya, dahası var, bütün İspanya radyoaktiviteyle kaplanabilir.

— Tanrım! diye haykırdım, bu da bizim Ortak Pazar'a girebilmemizi çok geciktirir. Bunu önlemeliyiz.

— Evet, ama nasıl? diye sordu Emilia.

— Nasıl olursa olsun!

XXV

Nükleer mi? Hayır, Siz Buyurun

Pencerenin yanında, üzerinde dev gibi bir sürgü bulunan bir kapı vardı. Her haliyle kâsâp dükkânlarında, inanılmaz paraları ödeyecek bir müşteri gelene kadar bonfileleri muhafaza eden soğuk hava depolarına benziyordu. Sürgüyü kolayca çektim, kapıyı açtım ve makinelerin olduğu salona girdik. Bir kez içeri girince, ne yapacağımı hiç bilemediğimin farkına vardım, çünkü el parmaklarımla sadece ona kadar sayabiliyor, haydi haydi, amaç çoraplarımı çıkarmamı gerektirecek kadar önemli olduğunda yirmiye çıkabiliyordum; formüllere gelince, toplum içinde başvurulmuş nezaket formüllerinden başkasını bilmiyordum; saniyeler geçip, kıyamet her an daha yaklaşırken ağzım açık kalakalmıştım. Bir şeyler yapmış olmak için içlerinde en evcil, dolayısıyla kullanması en kolay görülen televizyon ekranlarını incelemeye başladım. Birçoğunda liste halinde sayılar, harfler ve noktalama işaretleri sıralanıyordu, bunları çözmeye uğraşmadım. Bir başka ekranda son derece net bir biçimde futbol maçı görünüyordu. Düşmanı tehlikeli bir duruma düşürebilecekken kötü bir vuruş nedeniyle gol atmayı beceremedik.

— Kahrolası! diye haykırdım.

Emilia'nın attığı tiz ılık beni daldığım seyirden uyandırdı. Etrafıma bakındım, yüksekliğı nedeniyle daha önce fark edemediğim camlı bir kabinden sırtında beyaz bir üstlük, başında daha önceki bölümde anlattığım soyunma odasında gördüğümüz dalgıç başlığıyla bir adam çıktı. Hemen, adamın ayağındaki lağımcı çizmeleriyle ağır ağır indiğı küçük madeni merdivenin dibine koştum, bileklerinden tuttuğum gibi aşağı çektim. Öyle bir şiddetle yere çarptı ki başlığı testi gibi parçalandı ve altından kötü bakışlı, çatık kaşlı, bir karış sakallı bir haydut suratı yerine, orta yaşlı, kabak kafalı bir beyin sakın yüzü belirdi, kırılan gözlüğünün kalın camları gevşek yanaklarında kanlı izler oluşturmuşlardı. Yaptığımdan utanarak düşüncesiz hareketimin kurbanı olan zata:

— *Excuse me mister*, dedim.

Bu sözüme, kurbanım öldüğünden ya da bayıldığından cevap veremedi. Adamı yere yatırıp, yine imdat diye bağıran Emilia'nın yanına koştum. Düğmeleri açıp kapamaya, birtakım kolları indirip kaldırmaya başlamıştı, elektrik tellerinden oluşmuş karışık bir yumaktan kıvılcımlar fışkırıyor, mavimsi bir duman yükseliyordu. Pardösümü çıkarıp tellerin üzerine fırlattım. Tehlike savuşturulunca, teleskopa yöneldim ve yukarıda neler olup bittiğini görebilmek için gözümü merceğe yapıştırdım. Çocukken Liceo Büyük Tiyatrosu'nda çalışan bir komşumuz vardı —kadın bazen etrafa caka olsun diye şarkı söylediğini iddia ederdi ama aslında orada temizlikçi olarak çalışır, her gösteriden sonra aşka gelip kendini tutamayan müzikseverlerin koyverdikleri bedensel atıkları temizlerdi.— İşte o kadıncağız localardan birinde sedef kakmalı bir dürbün bulmuş ve bir lokma ekmek karşılığı satmadan önce kozmosu daha yakından göre-

bilelim diye aydınlık bir yaz gecesi eve getirmişti. Sıra bana geldiğinde, soluğumu tutarak ahtapotlar, cüceler, Tanrı bilir daha ne tür düş yaratıkları görmek amacıyla aleti sonsuza yönelttiğimi anımsıyorum; daha sonraki keşifler her ne kadar bunu yalanlamışlarsa da, o zamanlar öteki dünyalardaki kadınların, sanki galaksi, sürekli sayfaları çevrilen bir meyhane takvimiymiş gibi, baldırlarını, göğüslerini gösterdiklerine inarılırdı, benim kismetime solgun bir kış düştü, daha sonra babam bana bir tokat aşkederek bunun ay olduğunu ve sıram olduğundan dürbünü kız kardeşime uzatmamı söylemişti; oncağız da, gözleri bozuk olduğu halde, dalgın dalgın gökte Carlos Gardel'in gülümseyen yüzünü gördüğünü, hatta *Yalnız, Solgun ve Bezgin* tangosunun ilk mezürlerini bile duyduğunu iddia etmişti. Bilmem neden bütün bunları anlatıyorum, belki de düş kırıklığıyla ilgili bu eski anıyla, uzay istasyonu teleskopunun bugün bana sunduğu manzara arasındaki zıtlığın altını çizmek içindir. Bugün gördüğüm, üzerinde sürat ya da pruvadan esen sert bir rüzgâr nedeniyle arkaya yatan iki veya üç anten bulunan yaldızdan bir toptu, öylesine parlak ve muhteşemdi ki görüş alanımın kenarından münecim kralların girdiklerini görsem şaşmayacaktım hani şu altın, günlük otu ve mûrri safî –yeri gelmişken bu sonuncusunun ne olup, ne işe yaradığını hiçbir zaman öğrenememişimdir– yüklü develerle gelenler.

Bu vizyon beni hayretten ağzı açık bırakmakla birlikte, çılgınca bir hızın belirtisi olarak topun giderek daha büyük görünmesi, beni çabucak tatsız gerçekler dünyasına geri döndürdü. Gözümü mercekten ayırıp, ağzımı baktığım yerdeki boruya yaklaştırıp, ciğerlerimin olanca gücüyle seslendim:

— Alo, orada kimse var mı?

Bir cevap alabilmek umuduyla kulağımı teleskopun ucuna yapıştırdım, ama heyecan verici bir yıldızsal sesizlikten başka bir şey duyamadım. Bir daha baktım, bu kez uydunun ölümcül parlaklığının tüm çemberi kapladığını gördüm.

— Bittik, dedim.

Umutsuz ve yenik ama mücadelesiz pes etmemeye kararlı bir biçimde komuta yerine geçtim, dönen bir tabureye oturdum ve küçük tekerlekleri oynatmaya, tuşlara basmaya ve boş deliklerin her birine teller oturtmaya giriştim. Emilia sanki bir şeyler söylememi bekler gibi bakıyordu bana.

— Kader saatinin çaldığının tamamen bilicindeyim, diye ukalalık etmeye başladım. Şimdi artık biraz geç de olsa perdenin kesin olarak kapanacağını bilen bir kişi olmanın verdiği dingin bilinçlilikle geriye bakmanın zamanıdır. Bu dünyayı terk etmekten üzülmeyi söyleyemeyeceğim, genelde acıklı bir sonuç için ruhumda çarpışan çelişik ve uygunsuz bir alay duygu arasında ne hayranlık uyandıran bir umursamazlık, ne de zarif bir tevekkül yer almaktadır. Demir almak günü geldiğinde esefle insan denen varlığın en yüce erdemlerine hiçbir zaman sahip olmadığımı saptıyorum: Ben egoist, korkak, kararsız ve yalancıyım. Hatalarım ve günahlarım bana ne deneyim, ne pişmanlık, ne ihtiyat, ne de aldırma- zlık kazandırdı. Daha yapacak binlerce işim, cevap arayan binlerce sorum kaldı, örnek olsun diye bazılarını aktarabilirim. Neden tavuklar yumurtlar? Neden birbirine bunca yakın olan saçla sakal birbirinden bunca farklıdır? Neden şimdiye kadar hiçbir kekeme kadına rastlamadım? Neden denizaltılara denizin dibini daha iyi görebilmek için pencereler yapılmaz? Neden televizyon programları bu kadar kötüdür? Bence yaşam çok daha

keyifli olabilirdi, ama belki bu konuda yanılıyorum; belki çok da kötü değildir, birazcık sıradandır o kadar. Aptal, tembel ve az bilgilendirilmiş biri olarak ancak şimdiki durumuma gelebildim: Kuşkusuz biraz daha yapışkan biri olsaydım, daha da ilerleyebilirdim. İnsan karakterini de seçemiyorum ve değerimizi kimin, nasıl ölçtüğünü de ancak Tanrı bilir. Eğitimim olsaydı her şeyi anlardım. Ama eşeğin teki olduğumdan benim için her şey bir bilmece. Büyük şeyler kaybedip etmediğimi bilemiyorum.

Benim acılarımı paylaşıp, mesajımı dinleyeceğine ekrandaki maçı izlemeye dalmış olan Emilia:

— Ekrandaki resim yok oldu, dedi.

Son bir enerji kıvılcımıyla ayağa kalkarken:

— Sonu geldi, derdim.

XXVI

Zeytinlerin Algoritması

Gözlerimi kapatıp havadan gelecek darbeyi biraz daha yumuşatmak için başımı omuzlarıma gömdüm. Bir anda çok şey cereyan etti. Önce öldüğünü sandığımız, ama şükür ölmemiş olan teknisyen kendine geldi, ben fark etmeden doğrulup sessizce yanı başıma kadar gelip beni iterek:

— Bu aletlerle ne halt ettiniz böyle? dedi.

— Birazdan uydu kafamıza düşüyor, diye ona bilgi verdim.

Kehanetimden hiç etkilenmiş benzemeden az önce ayarını bozduğum düğmeleri düzeltirken gözucuyla da tekrar bozmayayım diye beni izliyordu. Bunu istesem de yapamazdım çünkü az önce Emilia'yla benim makine dairesine girdiğimiz ambar ağzına benzer delikten bu kez tünel başında rahiplerle dalaşmaya terk ettiğimiz beş herif ve rahipler, birbirlerine attıkları dayaklardan ötürü sürünerek giriyorlardı, besbelli içlerinden Latince paralayabilen biri başrahiple yalan yanlış diyalog kurmuş ve benim yarattığım yanlış anlamayı gidermişti. Bir de bunlara duvardaki kırmızı ışığın yanıp sönmeye başlaması ve acı düdüğü sesleri eklenmişti. Bu iki musibetin birlikte çalışması sonucu içeri bir düzine kadar sivil mu-

hafız ve yapılarına, suratlarına, silahlarına ve üniformalarına bakılırsa buradaki yönetime ait olmayan bir müfreze asker doldu. Büyük bir karmaşa sonunda kendimi bileklerim kelepçeli, üzerime iki düzine makineli namlusu çevrilmiş buldum.

— Bu bey, dedi teknisyen odaya düzen hakim olduktan sonra, bana vurdu sonra komuta düğmelerini kurcaladı. Ortalığı altüst etti ama kahramanlığım sayesinde her şeyi yoluna koydum. Bakın şimdi maç ne güzel görünüyor.

Hepimiz ekrana baktık ve takımımızın muhteşem barajını gördük.

— İzin verin de açıklayayım, diye konuşmaya başladım.

— Soru sorulduğunda konuşursun, dedi sivil muhafızların onbaşı. Üstüne de bir şey giy, sapık herif, burada bir hanım var, sen de tutmuş sapını gösteriyorsun.

Muhafızlardan birinin ödünç verdiği kaputa sarındım.

— Şimdi oldu, dedi onbaşı, anlat bakalım amacın neydi?

— Korkunç bir sabotajı önlemeye çalışıyordum komutanım.

— Kim yapacaktı bunu tatlım?

— Bu baylar, diyerek teknisyeni ve İngilizce konuşan beş kişiyi gösterdim, ya da onların yarıdakçıları.

Onbaşı hiç de neşeli olmayan bir kahkaha patlattıktan sonra, lütfedip, bu beş kişi ve teknisyenin uzay mühendisleri olup uzun yıllardır bu istasyonda çalıştıklarını ve benim, Emilia, rahipler ve kubbede zikzaklar çizen yarasaların dışında hiç kimsenin bu kuruluşa girip çıkmadığını çünkü çifte kumanda altındaki birliklerle çevrili olduğunu açıkladı.

Sözlerini bitiren onbaşı yabancı güçlerin şefinin mi-
desine bir yumruk atarak:

— Öyle değil mi Dumbo? dedi.

Öteki de ters bir sırıtışla:

— *Whatever you say, old geezer*, diye karşılık verdi.

Müttefikler arası işbirliğinin pek de yolunda gitmedi-
ği izlenimine kapıldım. Tam bu hafif anlaşmazlıktan ya-
rarlanarak tüymeyi düşünüyordum ki onbaşı yine bana
dönerek:

— Tutuklandığını söylemeye bile gerek yok, dedi.
Yürürlükteki mevzuata göre sana bilmem ne haklarını
okumam gerek ama kitabımı ve notlarımı evde bıraktı-
ğımdan, iyi niyetim ve halkın bilgeliğinden süzülüp gel-
miş birkaç inci damlasıyla yetinmen gerek.

Ve hemen ağacın meyvelerinden tanındığı ve azizle-
rin yerine Tanrı'ya yakarmak gerektiği gibilerinden ata-
sözleri sıralamaya girişti, ama başrahip sözünü keserek,
yabancı komutanın İngilizce sözlerini mühendisin Latin-
ceye çevirerek kendisine aktardığını ve buna göre be-
nim hukuken yabancı komutanın eline düşmem gerekti-
ğini söyledi.

Onbaşı ellerini beline dayayarak:

— Söz konusu bile olamaz, dedi. Bu şahıs Krallığın
kuludur.

— Bu bey, major Webberius'un uydu istasyonunun
İspanyol topraklarına ait olmadığını iddia ettiğini söylü-
yor.

— Ne biçim sözler bunlar! diye karşılık veren onbaşı
bir puro yakıp, ekrana bir göz attı. Üstelik bir de gol ye-
dik!

Yabancılar kendi aralarında tartışmaya, bizimkiler
de maçı izlemeye daldıklarından Emilia yanıma yaklaşıp
kulağıma fısıldadı:

— Korkarım iyice çarşafa dolandık.

— Tastamam aynı fikirdeyim, dedim, ama birazcık şansın varsa sen paçayı sıyıırırsın. Sorguya çekilirsen hep rahiplerin yanında kaldığını söylersin. Sana inanmazlar ama bu çetrefilli olayı pek de ortalığa dökeceklerini sanmıyorum, hem güzel bir yüz...ve daha başka avantajlar basının it sürüsü gibi saldırmasına yeter.

— Ya sen?

— Gördüğün gibi: Ya elektrikli sandalye ya da yağlıilmek.

— Desene ki birbirimizi tekrar görebilme olasılığı az.

— Ne olasılığı, kesinkes öyle. Bana kızma ve bana son bir yardımda bulun.

Emilia'nın gözleri yaşlarla dolmuştu.

— Söyle.

— Dünyanın sonunun geldiğini sandığım an ağzımdan kaçırdıklarımı kimseye söyleme. O an hazır değildim ve şimdi kendimi biraz gülünç buluyorum.

— Haklısın, derken sevecenliği küçümsemeye dönüşmüştü bile.

Geleceğim hâlâ uluslararası pazarlıklara bağlıydı ki bir kez daha kapı açıldı ve içeri kim girdi dersiniz? Komiser Flores'ten başkası değil elbet.

— Ne durumdayız? diye sordu kendini takdim bile etmeden.

— Felaket, dedi onbaşı.

Önce milli takımın seçicisini ipe çekmeye karar verildi, daha sonra da İspanyol futbolunun geleceği üzerine karamsar tablolar çizilmeye başlandı. Kendimi daha fazla tutamadığımdan onlarla aynı fikirde olmadığımı belirterek lafa girdim, hemen benim varlığımı anımsadılar. Komiser Flores oradakilere yetkili mercilerden aldığı

izin belgelerini gösterdikten sonra buraya beni almaya geldiğini ve eğer bir sakınca görüyorlarsa şeflerine telefon edip onlardan gerekli talimatları alabileceklerini bildirdi. Gereken yapıldı ve sorun çözüldü.

Formalitelere yerine getirildikten sonra:

— Bu katliamın —elbette futbol maçını kastediyordu— sonunu görebilmek için memnuniyetle kalırdım, dedi Komiser Flores, ama sanırım bu olayın çözülmesi için acele ediliyor ve yukarılarda durum pek iç açıcı değil. Dolayısıyla, izninizle şu pırlantayı alıp gideceğim. Baylar, hoşça kalın.

Bana eliyle bir işaret çakarak kapıya yöneldi. Vedalaşma faslına girişmemek için başımı eğip onu izledim. Onbaşı nezaket gösterip bize eşlik etti. Üçümüz birlikte dışarıdan tersine dönmüş oturağa benzeyen uydu merkezinden çıktık ve bir meydana bağlanan yola saptık, komiser beni yumruk zoruyla orada bekleyen melankolik pervaneli helikoptere bindirdi, sonra da büyük dostluk gösterileriyle onbaşıyla vedalaşıp kendi bindi. Pilot bize hoşgeldiniz deyip, emniyet kemerlerimizi bağlamamızı ve sigaramızı ya da ne zıkkım tütürüyorsak onu söndürmemizi söyleyip, sözünü dinleyip dinlemediğimize bakmadan motoru çalıştırdı, güçlü reflektörü yaktı, bizim onbaşı da bu göz kamaştırıcı ışıktan yararlanarak yere çömelip mantar toplamaya başladı ve beni ve suratındaki ifadeye bakılırsa Komiser Flores'i de korkulara gark ederek araç havalandı. Aşağı baktım, helikopterin rüzgârıyla etrafında fır dönen kaputu dışında bizim onbaşı kurşun asker gibi duruyordu. Çok geçmeden sis adamakıllı etrafımızı sardı ve iyice yükselip bol yıldızlı berrak gökyüzüne ulaşana dek sürdü.

Hiç sorun çıkmadan havaalanına inip, bizi bekleyen devriye arabasıyla Komiser Flores'in Layetana Cadde-

si'ndeki bürosuna vardığımızda gece hâlâ sürüyordu. Yol boyunca komiser benimle hiç konuşmamış, hatta küfür bile etmemişti, bu da bana çok kızmış olduğunu gösteriyordu. Odasına girer girmez derhal romlu kahve getirmelerini istedi, nöbetçi polis barların kapandığını söylediğinde, masaya yumruğunu vurduğu gibi, insan canı istediği an romlu kahve bulamazsa komiser ya da papa olmuşsun neye yarar, diye kükredi; otoriter biri çıkıp bu anarşiye, bu adamsendeciliğe bir son vermeliymiş! Komiser Flores bu arada bütün Barselona barlarının ama özellikle de sabah dörde çeyrek kala kapatanların canlarına okuyacağını ilan etti. Bu nutkun başında odadan tüymüş olan nöbetçi görevli az sonra gelip bir beyin acilen komiserle görüşmek istediğini bildirdi. Belki de sonunda öfkesini kusacak birini ele geçirmiş olmak umuduyla komiser derhal kendisini rahatsız etmek cüretini gösteren bu orospu çocuğunu içeri almalarını emretti ve böylece aziz dostum, yaşlı tarihçi Plutarquete bu fırtınalı saatte huzura kabul olundu.

Odaya girer girmez:

— Sayın komiser, dedi, beni bu yüce mekâna getiren olayın son derece önemli olduğuna inanmasam emin olun zamanınızı ve o dillere destan sabrınızı istismara asla cüret edemezdim. Olup biteni öğrenir öğrenmez hemen koştum. Şansım varmış, tam otostop yapmak üzere yola çıkmıştım ki bir motosikletli önümde duruverdi ve sadece beni kapınıza kadar getirmek nezaketini göstermekle kalmayıp yolculuk sırasında üşütmeyeyim diye koyun postunu da bana ödünç verdi. Kısacası, tanıdığım en nazik kişilerden biri olan bu delikanlı şu an sizin bodrumunuzda sorguya çekilmekte, suçu da uyuşturucu almış bir durumda ehliyetsiz, çalınmış bir motoru kullanmak. Ama beni buraya getiren serüven

dolu bu yolculuk değil, korkarım sizce h    karmaşı k görünen bu olayın bazı noktalarına açıklık getirebilirim. Her Şeyden önce, eğer s z m n bir değeri varsa, Şundan emin olmanızı isterim, sayın komiser, burada gördüğünüz dostum tamamen insancıl amaçlarla hareket etmiş ve gayet mantıklı davranmıŐtır. Engin bir hayal gücüne sahip, doğuştan romanesk ve konumuzla ilgisi olmayan nedenlerle cahil kalmış olan bu zavallı  ocuk, Şeytani bir entrika, bir kıyamet senaryosuyla karşı karŐıya kaldığını sanmıŐtır. Tarikat arŐivlerine Şöyle bir göz atınca fark ettiğim gibi, Santiago Yolu boyunca kurulmuş bütün manastırların arazisi resmen tarikata aittir. Tarikat yok olduğu takdirde, ki bu da pek yakın görünmektedir, bu mülk Mendizabel dinsel niteliğin yok olması yasasına göre İspanyol devletine, ya da papaya ait devletlere ait olacaktır: Bu uluslararası hukuka giren hassas bir Vak'adır, Şimdiden bir tahminde bulunmak yersiz olur. Merkezi bugün öğleden sonra yanmış olan Zeytin Konserveleri Őirketi gerek bunları turistik tesislere dönüŐtürmek, gerekse bir başka çeşit spe  lasyonda bulunmak için bunlara göz dikmiŐtir.

Tarikatın tarihinin son dönemine girdiğini bilen holding, son  ye de yok olup milli emlak devreye girmeden önce bu mülke el koymak için dolaplar çevirmeye baŐlamıŐtır, böylece  uranın yasal sahibi olacakları, bir oldu bitti karşısında bırakacaktır. Bakınız her Şey ne kadar basit.  nl   anta içinde onca el deęiŐtiren, onca masum kişinin yaŐamını yitirmesine neden olan para, hiç kuşkusuz defterlerde sahtek rlık yapacak, a ğ zl  bir kadaŐtro memurunu baştan çıkarmaya yarayacaktı. Bilemiyorum. Ama Őurası gerçek ki sayın komiser, sevgili dostum, uzay istasyonu ve uydunun bizim meselemizle en ufak bir ilişkisi yoktur.

İnsanların sağduyusu, tarihi açıdan aldatıcı olmasına rağmen şu geçerli estetik teoriyi desteklemeye yatkındır: Bir suçun şiddeti, beklenen sonucun büyüklüğü ya da elde edilecek ganimetin önemiyle belli bir orantı içinde olmalı. Ama yine ispatlanmıştır ki bu tür suçları işleyenler genellikle ne çok zekidirler, ne de çok düşçü. Acı ama gerçek. Eğer soğukkanlılığını yitirip, yeniliğin çekiciliğine kapılmak yerine; —beni iyi dinleyin çünkü olaydan çıkaracağımız ders burada saklı;— bu çocukcağız asıl adı algoritma olup, bir sonuca varmadan önce bütün olasılıkların serinkanlılıkla incelenmesine dayanan ve insandan sabır isteyen bu nankör metoda başvursaydı, bugün burada, Tanrı bilir ne tür işkencelere uğrayacak durumda olmazdı.

Vaaz bitince Komiser Flores uzman tarihçiye hararetle teşekkür etti ve acaba yirmi yıl boyunca Milli Kütüphane'den kitap yürüten ünlü öğretmen Plutarquete Pajarell'le tanışmak şerefine mi erişmiş olduğunu sordu ve durumu saptadıktan sonra derhal onun hapse atılmasını emretti.

Tarihçiyi götürdüklerinde telefon çaldı. Komiser açtı, söylenenleri dikkatle dinledi, birkaç kez eğildi ve emri alır almaz uygulayacağını, kendine güvenmelerini ve bir daha asla tekrarlanmayacağını söyledi. Kapatıp bana döndü.

—Yola çıkıyoruz.

— Nereye?

— Görürsün!

Beni bekleyen idam mangesinin sabırsızlandığını düşünerek son bir istekte bulunabileceğime karar verdim.

— Sayın komiser, dedim, lütfen kafamı kurcalayan kuşkudan beni kurtarın: Uydunun komuta düğmelerini benim karıştırdığımı nereden anladınız?

Kusacakmış gibi baktı bana:

— Seni tanırım herhalde budala! dedi. Çıplak bile olsan.

Başka bir şey eklemedi, benim de merakım yarım kaldı. Yüce binanın sevimli koridorlarında uzun bir yolculuğa çıktım. İşte onlardan birinde, hayatı oluşturan o rastlantılardan biri gerçekleşti, üniformalı iki polisin arasında elleri kelepçeli Candida'ya rastladım.

— Candida, diye haykırarak durdum ve tekmeleri bana ulaşmasın diye duvara yaslandım. Seni buraya hangi rüzgâr attı?

Komiser Flores ve o iki polis bizi biraz baş başa bırakmak inceliğini gösterdiler, Candida da fırsattan yararlanıp, bu aile toplantısını gerçekleştiren şartları bana anlatmaya girişti.

— Sen gittikten biraz sonra, diye başladı, o sözde nişanlın –laf aramızda karı malın gözü– uyandı ve doğrusu müstakbel gelinim dışında evimde söylenmesine asla izin vermeyeceğim küfürleri sıralamaya başladı. Geniş repertuarını tüketince, param olup olmadığını sordu. Şiltemin altına sakladığım üç beş kuruşumu verdim; bu da yetmedi kendisine aslından ayırt edilemeyecek bir pasaport düzenleyecek birini tanıyıp tanımadığımı sordu. Balayı için mi lazım, diye sordum, evet deyince, ben de ona bir uzmanın adresini verdim. Adam iki kez Vandres galerisinde sergi açmıştı, az şey mi! Kız, birazdan geleceğim diyerek parayı kapıp gitti. Üç saat sonra kapım çalındı, onun geldiğini sandım: Meğer gelenler bu iki münasebetsizmiş (Komiser Flores'e olayı kendi cephelerinden anlatan iki polisi gösterdi), gayet terbiyeli bir biçimde evimde kalan kızın nerede olduğunu sordular, tabii bu domuz ahırına ev denirse, diye eklemeyi de unutmadılar. Ben de cevap olarak evet fakirim ama

temizliğime laf söyletmem dedim; daha sonra da hangi kızıdan söz ettiklerini anlamadığımı ve avukatım olmaktan sorularını cevaplamayacağımı ekledim.

— Çok televizyon seyrediyorsun Candida. Ne cevap verdiler?

— Bana gerekenin avukat değil veteriner olduğunu söylediler. Düşünebiliyor musun?

— Neden Maria Pandora'yı aradıklarını söylemediler mi?

— Söylediler, dedi kız kardeşim, Toribio Pisuerga diye birinin öldürülmesine karışmış. Haberin var mıydı?

— Hayır. Neden onlara gerçeği söylemedin?

— Nişanlını ele verecek değildim herhalde.

Biraz düşünüp:

— Çok iyi etmişsin Candida, dedim. Merak etme, ben her şeyi hallederim.

— Eminim.

İkili görüşmemiz böyle son buldu, iki polis onu götürürlerken, komiser Flores de beni başka bir yöne sürükledi, biraz uzaklaştıktan sonra komiserden suçsuz olan kız kardeşimin bırakılması için ricada bulundum, ama adam hiç de merhamete gelmişe benzemiyordu. Yürüdük yürüdük ve yan kapıların birinden sokağa çıktık. Meğer beni bekleyen idam değil bizi havaalanından alıp buraya getiren devriye arabasıymış, bu kez arabada iki genç ve parlak polis vardı. Komiserle birlikte bindik, araba yola çıktı.

Yol kısa mı sürdü, uzun mu bilemiyorum, çünkü derin düşüncelere dalmıştım. Bu son karşılaşma, bana acı vermekle kalmamış, Don Plutarquete'yle birlikte ulaştığımız ve bu kitabın konusu olan ilginç olayın sarsılmaz sandığım sonuçları hakkında da beni kuşkulara boğduğundan sinirlerimi bozmuştu. Bir gün özgür kalırsam,

ilk işim çözdüğüm olaylarda hep karanlık kalan yanları gün ışığına çıkarmak olacak. Bununla bağlantılı olarak, geçmiş, gölgeler ve boşluklarla dolu bir yumak, bugün ise komiser Flores'in asık suratlı suskunluğu kadar umut verici bir bilinmeyen olarak kaldıkça geleceği nasıl güven ve iyi niyetlerle düşleyebilirim, diye sordum kendi kendime.

Arabamızı tımarhane duvarının yanına park edip indiğimizde tan yeri ağarmaya başlamıştı. Komiser bir-iki adım atıp uygun bir yer buldu ve ağzını bile açmadan yanındaki polislere bir işaret çaktı. Direnmenin gereksiz olduğunu bildiğimden adamlar el ve ayak bileklerime yapışıp beni iki-üç kez sallayıp havaya fırlattıklarında kılım bile kıpırdamadı.

Gül bahçesine düştüm: Komiser yeri, uzaklığı ve eğimi öyle iyi hesaplamıştı ki, az kaldı, elinde kovası ve çekiciyle böcek peşinde dolanan Pepito Purulences'i eziyordum.

— Şaşırttığım için kusura bakma Pepito, dedim doğrulurken, bir yandan da vücudumun her yanına batan dikenleri temizlemeye çalışıyordum.

Kızmak ne kelime, Pepito elindeki cinayet aletlerini fırlattığı gibi sarılıp, beni iki yanağımdan öptü ve sadece yersiz değil, ayrıca kötü niyetli de bulduğum bir taşkınlıkla sırtıma vurdu.

— Ah! Ne sevindim dostum! İzin ver seni ilk kutlayan ben olayım. Neden söz ettiğini hiç anlamamıştım. Seni gidi seni! Hepimiz gördük seni, doktorlar, hemşireler, arkadaşlar, hepimiz. Olağanüstüydün! Son derece doğal ve kendinden emin! Enerji dolu sesin de gayet iyi duyuluyordu. Söylediklerinin hiçbir kelimesini anlamadık elbet, ama bizi müthiş etkiledin. Doğrusu büyük sürpriz yaptın! Dr. Sugranes gururdan çatlıyor.

Daha sonra, öğrendiğime göre, büyük bir şaşkınlıkla uzay istasyonundaki düğme ve kollarla oynarken, dalga ve frekanslarda garip bir etki yapmışım ve futbol maçı yerine, benim uygunsuz görüntüm ve ettiğim abuk sabuk laflar ülkedeki tüm televizyonların ekranlarını dakikalarca doldurmuş.

Ertesi gün sabah kahvaltısında, ötekilere yoğurt verirken bana ekmek kabuğuyla bir şişe Pepsi-Cola verdiler.

ÇAĞDAŞ EDEBİYAT

KILAVUZ / Bilge Karasu

GÖRÜNMEZ KENTLER / Italo Calvino

BUKALEMUNLAR İÇİN MÜZİK / Truman Capote

NEW YORK KÖLELERİ / Tama Janowitz

GENÇ KIZLAR LABİRENTİNİN ESRARI / Eduardo Mendoza

KENT MASALLARI / Armistead Maupin

SÜRÜCÜ KOLTUĞU / Muriel Spark

1 MAYIS / F. Scott Fitzgerald

İTALYAN KIZI / Iris Murdoch

YALNIZ BİR AVCIDIR YÜREK / Carson McCullers

AVUTUCULAR / Muriel Spark

DÜĞÜNÜN BİR ÜYESİ / Carson McCullers

BAŞKA SESLER BAŞKA ODALAR / Truman Capote

SANKİ CENNETTİ GÖRÜNEN / John Cheever

PORNOGRAFI / Witold Gombrowicz

YENİ YILLA GELEN KEDI / Cleveland Amory

ZEYTİNLİ LABİRENT / Eduardo Mendoza

ÖLÜLER ANSİKLOPEDİSİ / Danilo Kıs

SUÇ ve GERİLİM

BECERİKLİ BAY RIPLEY / Patricia Highsmith

KALP TAŞLARI / Ruth Rendell

RIPLEY KARANLIKTA / Patricia Highsmith

CAM HANÇER / Ruth Rendell

RIPLEY'NİN OYUNU / Patricia Highsmith

TAŞTAN HÜKÜM / Ruth Rendell

OYUNLAR

AÇ SINIFIN LANETİ / Sam Shepard

GÖRÜŞME KUTLAMA ÇAĞRI / Vaclav Havel

CUMHURİYET KIZI / Memet Baydur

YAZ VE DUMAN / Tennessee Williams

ANAHTAR SAHİPLERİ / Milan Kundera

BİR ANARŞİSTİN KAZA SONUCU ÖLÜMÜ / Dario Fo

PARAVANLAR / Jean Genet

AYRILIK MÜZİĞİ / Marguerite Duras

YANGIN YERİNDE ORKİDELER / Memet Baydur

Daha önce "Genç Kızlar
Labirentinin Esrarı" adlı
kitabını sunduğumuz günümüz
İspanyol Edebiyatının önemli
adlarından biri olan
Eduardo Mendoza'dan bir
labirentli kitap daha,
üstelik bu seferki zeytinli.
Kahramanımız aynı,
Komiserimiz aynı,
labirentimiz farklı.
Seçkin bir mizah anlayışı,
ince bir alay,
bir dolu saçmalık.
Gülmediğiniz ya da
gülümsemediğiniz yerleri
iyice çalkaladıktan sonra
bir kez daha okuyunuz.

EDUARDO MENDOZA.
BİR KEZ DAHA.

ZEYTİNLİ LABİRENT

EDUARDO MENDOZA

Türkçesi
HÜSEYİN BOYSAN